

ROMÂNIA
JUDEȚUL TIMIȘ
COMUNA COȘTEIU

STRATEGIA
DE DEZVOLTARE LOCALĂ
2023-2030

CUPRINS

CUPRINS	4
Lista acronimelor utilizate.....	6
Index tabele	7
Index grafice.....	7
Index figuri.....	7
Index fotografii	8
INTRODUCERE	9
CAPITOLUL I: CONTEXTUL STRATEGIC GENERAL	11
1. Direcții strategice la nivel european.....	11
1.1. Politica de coeziune 2021-2027	11
1.2. Prioritățile investiționale pentru perioada 2021-2027:	13
2. Direcții strategice la nivel național.....	17
2.1. Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030	17
2.2. Planul Național de Redresare și Reziliență	29
3. Direcții strategice la nivel regional.....	41
3.1. Strategia de Dezvoltare a Regiunii de Vest 2021-2027	41
3.2. Context județean de dezvoltare durabilă - Strategia de dezvoltare durabilă a județului Timiș.....	58
4. Programe și surse de finanțare 2021-2027	61
4.1. Programe operaționale.....	61
4.2. Programe și surse de finanțare 2021-2027	95
4.2.1. Bugetul local.....	95
4.2.2. Bugetul județean.....	96
4.2.3. Programele guvernamentale	96
4.2.4. Compania Națională de Investiții S.A.....	98
4.2.5. Programele europene de finanțare nerambursabilă	100
4.2.6. Programele de cooperare teritorială	104
4.2.7. Granturile SEE / Granturi norvegiene	105
4.2.8. Parteneriatele de tip public-privat.....	105
4.2.9. Creditarea	106
CAPITOLUL II: ANALIZA DE POTENȚIAL A COMUNEI COȘTEIU	108
1. Așezarea geografică.....	108
2. Scurt istoric	109
3. Suprafața comunei Coșteiu.....	110
4. Cadrul natural	111
4.1. Relieful.....	111
4.2. Solurile.....	112
4.3. Clima.....	113
4.4. Rețeaua hidrografică.....	116
4.5. Vegetația și fauna	118
5. Factori și probleme de mediu	121
5.1. Factorii de mediu	121
5.1.1. Calitatea aerului	121
5.1.2. Calitatea apei	121
5.1.3. Calitatea solului	123
5.1.4. Nivelul de zgomot și vibrații	124
5.1.5. Gestionarea deșeurilor	124
5.2. Arii protejate.....	125

5.3. Factorii de risc	127
6. Infrastructura de transport.....	131
7. Infrastructura tehnico-edilitară.....	134
7.1. Alimentarea cu apă	134
7.2. Canalizarea menajeră	134
7.3. Alimentarea cu energie electrică.....	134
7.4. Telefonie, televiziune, internet	135
7.5. Alimentarea cu energie termică.....	136
7.6. Alimentarea cu gaze naturale.....	136
8. Structura demografică.....	136
8.1. Populația comunei Coșteiu	136
8.2. Evoluția populației comunei.....	141
9. Capital uman, educație, sănătate și servicii sociale.....	142
9.1. Forța de muncă și șomajul.....	142
9.2. Educația	143
9.3. Sănătate și servicii sociale.....	143
10. Activitatea economică	144
10.1. Agricultură.....	144
10.2. Industria.....	145
10.3. Turismul.....	145
10.4. Servicii publice	146
10.5. Operatorii economici de pe raza comunei.....	152
11. Potențialul cultural și turistic.....	153
11.1. Patrimoniul arhitectural.....	153
11.2. Lăcașuri de cult din comuna Coșteiu	153
11.3. Turismul.....	158
12. Administrația publică locală	161
12.1. Structura administrației publice locale	161
CAPITOLUL III: ANALIZA SWOT.....	164
ANALIZA SWOT A COMUNEI COȘTEIU	166
CAPITOLUL IV: STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ	174
1. Misiunea.....	174
2. Viziunea.....	174
3. Obiectiv general.....	174
4. Obiective strategice, obiective prioritare și măsuri aferente.....	174
5. Planul local de acțiune	186
PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE PENTRU PERIOADA 2023-2030	188
6. Portofoliul de proiecte prioritare.....	228
FIȘELE PROIECTELOR PRIORITARE 2023-2030	229
CAPITOLUL V: IMPLEMENTAREA, EVALUAREA ȘI RAPORTAREA	305

Lista acronimelor utilizate

Acronim	Denumire completă
AAPL	Autoritate administrație publică locală
UAT	Unitate administrativ-teritorială
CJ	Consiliul județean
CL	Consiliul local
AM	Autoritatea de management
MFE	Ministerul Fondurilor Europene
UE	Uniunea Europeană
L	Lege
HG	Hotărâre de Guvern
OUG	Ordonanță de urgență a Guvernului
OG	Ordonanța Guvernului
HCL	Hotărâre de consiliu local
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
ONG	Organizații neguvernamentale
ADI	Asociație de dezvoltare intercomunitară
GAL	Grup de acțiune local
ACOR	Asociația Comunelor din România
PODD	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă
POT	Programul Operațional Transport
POCIDIF	Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare
POS	Programul Operațional Sănătate
POEO	Programul Operațional Educație și Ocupare
POIDS	Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială
POR	Programul Operațional Regional
POAT	Programul Operațional Asistență Tehnică
POTJ	Programul Operațional Tranziție Justă
PAC	Politica Agricolă Comună
PNDL	Programul Național de Dezvoltare Locală
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FC	Fondul de Coeziune
FSE	Fondul Social European
FEADR	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
FEGA	Fondul European de Garantare Agricolă
FEPAM	Fondul european pentru Pescuit și Afaceri Maritime
BVC	Buget de venituri și cheltuieli
BS	Bugetul de stat
BL	Bugetul local

Index tabele

- Tabelul nr. 1 – Componenta de investiții a PNRR
- Tabelul nr. 2 – Obiectivele politicii, programe și fonduri 2021-2027
- Tabelul nr. 3 – Categoriile de folosință ale terenurilor agricole în comuna Coșteiu
- Tabelul nr. 4 – Categoriile de folosință ale terenurilor neagricole în comuna Coșteiu
- Tabelul nr. 5 – Populația comunei Coșteiu în perioada 2014-2022
- Tabelul nr. 6 – Repartizarea pe sexe a populației comunei în perioada 2016-2022
- Tabelul nr. 7 – Structura populației pe grupe pe vârstă și sexe
- Tabelul nr. 8 – Durata medie a vieții pe sexe în perioada 2017-2021
- Tabelul nr. 9 – Mișcarea naturală a populației comunei Coșteiu în perioada 2013-2021
- Tabelul nr. 10 – Structura populației în funcție de etnie
- Tabelul nr. 11 – Structura populației în funcție de confesiunea religioasă
- Tabelul nr. 12 – Situația locuințelor existente și suprafața locuibilă
- Tabelul nr. 13 – Mișcarea migratorie a populației comunei Coșteiu pentru 2017-2021
- Tabelul nr. 14 – Numărul mediu de salariați din comuna Coșteiu în perioada 2017-2021
- Tabelul nr. 15 – Ponderea șomerilor din comuna Coșteiu în perioada 02-12.2022
- Tabelul nr. 16 – Situația efectivelor de animale
- Tabelul nr. 17 – Situația economică din comuna Coșteiu
- Tabelul nr. 18 – Componenta Consiliului local al comunei Coșteiu

Index grafice

- Graficul nr. 1 – Populația comunei Coșteiu în perioada 2014-2022
- Graficul nr. 2 – Reprezentarea grafică a populației comunei pe sexe – perioada 2016-2022
- Graficul nr. 3 – Mișcarea naturală a populației comunei Coșteiu în perioada 2013-2021

Index figuri

- Figura nr. 1 – Priorități de investiții 2021-2027
- Figura nr. 2 – Bugetul alocat României
- Figura nr. 3 – Structura bugetului PNRR pe piloni
- Figura nr. 4 – Harta Regiunilor
- Figura nr. 5 – Regiunea Vest
- Figura nr. 6 – Harta județului Timiș
- Figura nr. 7 – Prioritățile de dezvoltare POR VEST 2021-2027
- Figura nr. 8 – Prioritatea 1 POR VEST 2021-2027
- Figura nr. 9 – Obiectivul Strategic 1.2 – Digitalizare servicii publice POR VEST 2021-2027
- Figura nr. 10 – Prioritatea 2 POR VEST 2021-2027
- Figura nr. 11 – Obiectivul Strategic 2.8-Mobilitate urbană durabilă POR VEST 2021-2027
- Figura nr. 12 – Prioritatea 3 POR VEST 2021-2027
- Figura nr. 13 – Prioritatea 4 POR VEST 2021-2027
- Figura nr. 14 – Prioritatea 5 POR VEST 2021-2027

Index fotografii

- Foto nr. 1 – Intrare în comuna Coșteiu dispre Lugoj
Foto nr. 2 – Sediul Poliției Coșteiu
Foto nr. 3 – Școala Gimnazială Coșteiu
Foto nr. 4 – Grădinița cu program normal Coșteiu
Foto nr. 5 – Școala primară Țipari
Foto nr. 6 – Cabinet veterinar și punct farmaceutic Coșteiu
Foto nr. 7 – Farmacia umană Coșteiu
Foto nr. 8 – Căminul Cultural Coșteiu
Foto nr. 9 – Căminul Cultural Țipari
Foto nr. 10 – Căminul Cultural Păru
Foto nr. 11 – Sala de sport Coșteiu
Foto nr. 12 – Teren de sport Coșteiu
Foto nr. 13 și 14 – Bisericele ortodoxe din satul Coșteiu
Foto nr. 15 – Biserica greco-catolică din satul Coșteiu
Foto nr. 16 – Biserica baptistă independentă Maranata
Foto nr. 17 – The Baptist College International din satul Coșteiu (Colegiul Baptist Internațional)
Foto nr. 18 – Cimitirul din satul Coșteiu
Foto nr. 19 – Biserica reformată din satul Țipari
Foto nr. 20 – Biserica ortodoxă din satul Țipari
Foto nr. 21 – Biserica greco-catolică din satul Păru
Foto nr. 22 – Biserica ortodoxă din satul Păru
Foto nr. 23 și 24 – Străzi din satul Coșteiu
Foto nr. 25 – Consiliul local al comunei Coșteiu

INTRODUCERE

La mai bine de 13 ani de la aderarea României la Uniunea Europeană, fondurile europene sunt încă un concept abstract pentru mulți dintre cetățeni, iar rata de absorbție a acestora de către țara noastră rămâne în continuare sub media europeană.

79.917.000.000 euro vor fi la dispoziția României în Cadrul financiar multianual 2021-2027. Acești bani vor putea fi accesați doar prin proiecte care să fie finanțate de UE. Din CFM, României i-au fost alocate 46,3 miliarde de euro pentru următorii 7 ani. Din Next Generation EU, care va ajuta Uniunea Europeană să se refacă economic în urma pandemiei COVID-19 și va susține investiții în tranzițiile către economia digitală și verde, România va primi 16,8 miliarde de euro granturi, iar 16,7 miliarde de euro în împrumuturi. Acești bani vor avea un efect real în viața cetățenilor: infrastructură de calitate, școli și spitale moderne, proiecte care să creeze locuri de muncă durabile, un mediu mai curat și o administrație digitalizată, demnă de secolul 21.

România are o șansă extraordinară de a avansa, în sfârșit, în modernizarea țării, iar în acest proces, rolul administrațiilor locale și județene va fi crucial.

Întrucât la nivelul Uniunii Europene abordarea strategică și programarea prezintă o importanță deosebită pentru politicile conturate de către aceasta, și pentru a putea beneficia de fondurile alocate țărilor membre, România, prin intermediul autorităților administrației publice centrale și locale trebuie să își stabilească pe termen mediu și lung direcțiile de dezvoltare și să propună proiecte în concordanță cu acestea pentru comunitățile reprezentate, ținând seama de obiectivele stabilite la nivel comunitar.

Pentru a obține fonduri europene în vederea implementării unei măsuri la nivel local, este necesar ca această măsură să fie inclusă în strategia de dezvoltare a comunei și să fie în concordanță cu prevederile și prioritățile trasate de documentele strategice la nivel european și național.

Strategia de dezvoltare a comunei se constituie astfel într-un ghid de prezentare a tuturor obiectivelor de dezvoltare, cu identificarea direcțiilor de dezvoltare specifice și a viitoarelor proiecte ale administrației publice locale.

Strategia de dezvoltare locală reprezintă totodată un instrument de lucru pus la dispoziția tuturor factorilor interesați în progresul economico-social al comunei, fixând

traectoria evoluției printr-o succesiune de proiecte ce urmează a se concretiza într-o listă finală de acțiuni pentru o perioadă multianuală.

Pornind de la aceste considerente, prezentul document încearcă să prezinte o imagine cât mai obiectivă a situației actuale, identificând acele arii sau domenii care pot oferi comunității un avantaj competitiv real în următorii 4 ani.

Strategia de dezvoltare locală a comunei Coșteiu este structurată pe 5 capitole:

- **Capitolul I – Contextul strategic general**, care cuprinde prezentarea succintă a principalelor strategii la nivel european, național și regional, precum și programele și sursele de finanțare pentru perioada 2021-2027;
- **Capitolul II – Analiza diagnostic a comunei**, în cadrul căreia sunt expuse aspecte privind așezarea geografică, istoricul, cadrul natural, structura demografică, infrastructura de transport și tehnico-edilitară, factorii și problemele de mediu, capitalul uman, infrastructura socială, educație și sănătate, infrastructura de agrement, capacitatea administrativă și mediul asociativ;
- **Capitolul III – Analiza SWOT**, care prezintă concomitent caracteristicile interne și influențele mediului extern, ținând cont atât de factorii pozitivi, cât și de cei negativi;
- **Capitolul IV – Strategia de dezvoltare locală**, care stabilește: misiunea, viziunea de dezvoltare, obiectivul general și obiectivele specifice, domeniile de intervenție, prioritățile, măsurile de întreprins, planul local de acțiune, precum și portofoliul de proiecte prioritare în perioada 2023-2030;
- **Capitolul V – Implementarea și evaluarea strategiei de dezvoltare locală**, precum și raportarea cu privire la gradul de implementare a strategiei de dezvoltare locală.

CAPITOLUL I: CONTEXTUL STRATEGIC GENERAL

Conceptul de dezvoltare durabilă desemnează totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică care se axează în primul rând pe asigurarea unui echilibru între aspectele sociale, economice și ecologice și elementele capitalului natural.

România are nevoie de o schimbare a paradigmei prezente de dezvoltare pentru a face față provocărilor secolului XXI. Trăim o perioadă marcată de procesul de globalizare, de accentuare a inegalităților și de agravare a problemelor de mediu. Dezvoltarea durabilă este soluția.

Dezvoltarea durabilă reprezintă, în contextul românesc, dorința realizării unui echilibru, o sinteză între aspirațiile cetățeanului născut liber, societatea de care depinde și prin care se definește și contextul care permite realizarea de sine. Acest echilibru pornește de la om, actor central care caută un echilibru individual și condiții favorabile pentru a se realiza. Condițiile favorabile sunt influențate de societatea care trebuie să îl susțină și să îl motiveze și de mediul prin care se regăsește și își poate găsi echilibrul. Rolul statului în contextul dezvoltării durabile este să ajute la realizarea acestui echilibru, nu doar pentru cetățenii de acum, dar și pentru generațiile viitoare.

1. Direcții strategice la nivel european

1.1. Politica de coeziune 2021-2027

Pachetul de coeziune pentru perioada 2021-2027 prevede investiții multianuale, majoritatea resurselor fiind concentrate pe țările și regiunile mai puțin dezvoltate, pentru a promova coeziunea socială, economică și teritorială în întreaga UE. În contextul crizei actuale, acest lucru nu numai că va atenua efectele sociale și economice pe termen lung ale pandemiei de COVID-19, ci va contribui și la funcționarea pieței unice.

Cele 5 priorități investiționale mijlocite optim de UE sunt următoarele:

 Europă mai inteligentă, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii;

- ✚ **Europă mai verde**, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice;
- ✚ **Europă conectată**, cu rețele strategice de transport și digitale;
- ✚ **Europă mai socială**, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate;
- ✚ **Europă mai apropiată de cetățenii săi**, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

Figura nr. 1 – Priorități de investiții 2021-2027

Proiectele finanțate din fonduri cuprind de la infrastructura de transport, spitale și asistență medicală, energie curată, gestionarea apei, dezvoltare urbană durabilă, cercetare, inovare și digitalizare, până la regimuri privind ocuparea forței de muncă, incluziune socială, educație și formare.

Politica de coeziune continuă investițiile în toate regiunile, pe baza a 3 categorii (mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate). Metoda de alocare a fondurilor se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor. Se introduc noi criterii (șomajul în rândul tinerilor, nivel scăzut de educație, schimbări climatice și primirea și integrarea migranților), pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren. Regiunile ultraperiferice vor beneficia în continuare de sprijin special de la UE. Politica de coeziune continuă să sprijine strategiile de dezvoltare conduse la nivel local și să autonomizeze gestionarea fondurilor de către autoritățile locale. Crește și dimensiunea urbană a politicii de coeziune, prin alocarea a 6 %

din FEDR dezvoltării urbane durabile și printr-un nou program de colaborare în rețea și de consolidare a capacităților dedicat autorităților urbane, sub denumirea Inițiativa urbană europeană.

1.2. Prioritățile investiționale pentru perioada 2021-2027:

OP 1 – O Europă mai inteligentă

❖ Cercetare și inovare

Obiectiv specific:

- Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate.

❖ Digitalizare

Obiectiv specific:

- Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor.

❖ Competitivitate

Obiectiv specific:

- Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor.

❖ Specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat

Obiectiv specific:

- Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat.

OP 2 - O Europă mai verde

❖ Energie

Obiective specifice:

- Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;
- Promovarea energiei din surse regenerabile;
- Dezvoltarea de sisteme inteligente de energie, rețele și stocare în afara TEN-E.

❖ Schimbări climatice, riscuri, apă

Obiective specifice:

- Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței în urma dezastrelor;
- Promovarea gestionării sustenabile a apei.

❖ Economia circulară

Obiectiv specific:

- Promovarea tranziției către o economie circulară.

❖ Biodiversitate

Obiectiv specific:

- Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării.

❖ Aer

Obiectiv specific:

- Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării.

❖ Situri contaminate

Obiectiv specific:

- Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării.

❖ Mobilitate urbană

Obiectiv specific:

- Mobilitate națională, regională și locală sustenabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă și intermodală, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere.

OP 3 - O Europă mai conectată

❖ Conectivitate

Obiective specifice:

- Dezvoltarea unei rețele TEN-T durabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă, sigură și intermodală;
- Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere.

❖ Broadband

Obiectiv specific:

- Îmbunătățirea conectivității digitale.

OP 4 - O Europă mai socială

❖ Ocupare

Obiective specifice:

- Îmbunătățirea **accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă**, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoane inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale;
- **Modernizarea instituțiilor și a serviciilor pieței muncii** pentru a evalua și anticipa necesarul de competențe și a asigura asistența personalizată și în timp real, urmărind asigurarea medierii/plasării (*matching*), tranziției și a mobilității forței de muncă;

- Promovarea **participării echilibrate după gen pe piața muncii** și a asigurării echilibrului dintre viața profesională și cea privată;
- Promovarea **adaptării la schimbare a lucrătorilor, întreprinderilor și antreprenorilor**, a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate, precum și a unui mediu de lucru sănătos și adaptat care să reducă riscurile la adresa sănătății.

❖ Educație

Obiective specifice:

- Îmbunătățirea **calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii**, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale;
- Promovarea **accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii**, completarea studiilor și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar;
- Promovarea **învățării pe tot parcursul vieții**, în special a unor oportunități flexibile de perfecționare și reconversie profesională pentru toți, luând în considerare competențele digitale.

❖ Incluziune socială

Obiective specifice:

- Promovarea **integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe** și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii;
- Îmbunătățirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, durabile și accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecția socială; îmbunătățirea **accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de asistență medicală și a serviciilor de îngrijire de lungă durată**;
- Promovarea integrării sociale a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, inclusiv a persoanelor cele mai defavorizate și a copiilor;
- Reducerea deprivării materiale prin furnizarea de alimente și/sau asistență materială de bază persoanelor celor mai defavorizate, inclusiv prin măsuri de acompaniere.

❖ Sănătate

Obiective specifice:

- Îmbunătățirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, durabile și accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecția socială; îmbunătățirea **accesibilității**, a **eficacității** și a rezilienței **sistemelor de asistență medicală și a serviciilor de îngrijire de lungă durată**.

OP 5 - O Europă mai aproape de cetățenii săi

❖ Turism, patrimoniu, cultură, securitate urbană

Obiectiv specific:

- Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului, a patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane.

❖ Dezvoltare teritorială integrată

Obiectiv specific:

- Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului la nivel local, a patrimoniului cultural și a securității, inclusiv în zonele rurale și de coastă și inclusiv prin dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității.

2. Direcții strategice la nivel național

2.1. Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030

România, în calitate de stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU) și Uniunii Europene (UE), și-a exprimat adeziunea la cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale **Agendei 2030**, adoptată prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1, în cadrul Summit-ului ONU pentru Dezvoltare Durabilă din septembrie 2015.

Concluziile Consiliului UE, adoptate în data de 20 iunie 2017, „*Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*” reprezintă documentul politic asumat de statele membre ale UE privind implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 877/2018 a fost adoptată Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030.

Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea setului de 17 ODD. Strategia susține dezvoltarea României pe trei piloni principali, respectiv economic, social și de mediu. Strategia este orientată către cetățean și se concentrează pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat.

Strategia reprezintă modalitatea de conectare practică, de articulare a României la parteneriatele naționale, regionale, europene și globale specifice. Totodată, ca efect al participării voluntare a României la raportările periodice cu privire la stadiul implementării Agendei 2030, Strategia contribuie la creșterea credibilității, eficacității și impactului politicilor implementate.

OBIECTIVUL 1: FĂRĂ SĂRĂCIE

Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context

Ținte stabilite pentru 2030:

- Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii;
- Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie relativă;
- Consolidarea sistemului național unitar al serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme.

OBIECTIVUL 2: FOAMETE ZERO

Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile

Ținte stabilite pentru 2030:

- Eradicarea malnutriției și menținerea ratei obezității sub 10%, similar cu nivelul înregistrat în anul 2014;
- Finalizarea cadastrului agricol;
- Dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul României, față de anul 2018;
- Menținerea și extinderea diversității genetice a semințelor, a plantelor cultivate și a animalelor de fermă și domestice și a speciilor sălbatice înrudite;
- Creșterea gradului de valorificare a producției agricole autohtone;
- Creșterea ponderii agriculturii ecologice în totalul producției agricole;

- Menținerea și rentabilizarea unor ocupații și metode tradiționale de valorificare a plantelor medicinale și fructelor de pădure în zona montană;
- Menținerea tradițiilor locale prin creșterea numărului de produse cu caracteristici specifice în ceea ce privește originea geografică.

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă

Ținte stabilite pentru 2030:

- Asigurarea accesului universal la servicii de informare, educare și consiliere pentru promovarea prevenției și adoptarea unui stil de viață fără riscuri,
- Digitalizarea completă a sistemului de sănătate și, implicit eliminarea documentelor și registrelor tipărite pe suport de hârtie, pentru a eficientiza și a facilita intervențiile medicale, pentru a asigura populației accesul rapid la servicii medicale de calitate, la tratamente și medicamente și pentru monitorizarea eficientă a nevoilor;
- Reducerea prevalenței mortalității materne și infantile, a incidenței cancerului la sân sau de col uterin și a sarcinilor la adolescente, având ca obiectiv prioritar grupurile vulnerabile și defavorizate;
- Reducerea mortalității materne și mortalității neonatale, astfel încât să se situeze sub media UE;
- Creșterea acoperirii vaccinale până la nivelul minim recomandat de OMS pentru fiecare vaccin, prin dezvoltarea unei platforme comune de colaborare între autorități, medici, pacienți, organizații internaționale cu experiență în acest domeniu, reprezentanți ai companiilor în domeniu, precum și alți factori interesați;
- Promovarea conștientizării bolilor psihice, reducerea stigmatului și crearea unui mediu în care cetățenii afectați se simt acceptați și unde pot cere ajutor;
- Stoparea îmbolnăvirii de tuberculoză și combaterea hepatitei și a altor boli transmisibile
- Reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de bolile netransmisibile prin prevenire și tratament și prin promovarea sănătății și bunăstării mintale;
- Reducerea mortalității cauzate de boli cronice;
- Reducerea consumului de substanțe nocive.

OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE

Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

Ținte stabilite pentru 2030:

- Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional;
- Învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de materii opționale;
- Asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă;
- Accentuarea rolului, în procesul educațional, al educației civice, a principiilor și noțiunilor despre o societate durabilă pașnică și incluzivă, egalitate de gen, despre valorile democrației și pluralismului, despre valorile multiculturalismului, prevenția discriminării și înțelegerea percepției „celuilalt”, despre importanța eradicării violenței cu accent pe fenomenul de violență în școli;
- Modernizarea sistemului de învățământ prin adaptarea metodologiilor de predare-învățare la folosirea tehnologiilor informaționale și creșterea calității actului educațional;
- Organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; elaborarea de curriculum potrivit cerințelor de pe piața muncii prin dezvoltarea de parteneriate, inclusiv cu mediul de afaceri;
- Extinderea generalizată a facilităților pentru formarea și perfecționarea continuă pe tot parcursul vieții, sporirea considerabilă a participării la sistemele formale și nonformale de cunoaștere în vederea apropierii României de media performanțelor din statele membre ale UE;
- Extinderea rețelei de centre comunitare de învățare permanentă de către autoritățile locale; continuarea cointerăsării companiilor în sprijinirea înrolării angajaților în asemenea programe;
- Creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe relevante, inclusiv competențe profesionale, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul;
- Creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor;

- Extinderea în educația formală universitară a dezvoltării durabile ca principii și specializare și accentuarea rolului cercetării interdisciplinare în dezvoltarea unei societăți durabile.

OBIECTIVUL 5: EGALITATE DE GEN

Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate

Ținte stabilite pentru 2030:

- Continuarea reducerii disparității salariale dintre sexe;
- Eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor, în sferele publice și private, inclusiv a traficului, exploatarei sexuale și a altor tipuri de exploatare;
- Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică.

OBIECTIVUL 6: APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE

Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitație pentru toți

Ținte stabilite pentru 2030:

- Creșterea substanțială a eficienței folosirii apei în activitățile industriale, comerciale și agricole; extinderea reutilizării raționale a apelor tratate și reciclate în perspectiva atingerii obiectivelor economiei circulare;
- Creșterea substanțială a eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele și asigurarea unui proces durabil de captare și furnizare a apei potabile, pentru a face față deficitului de apă;
- Conectarea gospodăriilor populației din orașe, comune și sate compacte la rețeaua de apă potabilă și canalizare în proporție de cel puțin 90%;
- Creșterea accesului la apă potabilă pentru grupurile vulnerabile și marginalizate;
- Îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării, eliminarea depozitării deșeurilor și reducerea la minimum a produselor chimice și materialelor periculoase, reducând proporția apelor uzate netratate și sporind substanțial reciclarea și reutilizarea sigură;
- Realizarea accesului la condiții sanitare și de igienă adecvate și echitabile pentru toți, acordând o atenție specială celor în situații vulnerabile.

OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern

Ținte stabilite pentru 2030:

- Extinderea rețelelor de transport și distribuție pentru energie electrică și gaze naturale în vederea asigurării accesului consumatorilor casnici, industriali și comerciali la surse sigure de energie la prețuri acceptabile;
- Asigurarea securității cibernetice a platformelor de monitorizare a rețelelor de producție, transport și distribuție a energiei electrice și gazelor naturale;
- Decuplarea creșterii economice de procesul de epuizare a resurselor și de degradare a mediului prin sporirea considerabilă a eficienței energetice (cu minimum 27% comparativ cu scenariul de status-quo) și folosirea extinsă a schemei EU ETS în condiții de piață previzibile și stabile;
- Creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă și a combustibililor cu conținut scăzut de carbon în sectorul transporturilor (autovehicule electrice), inclusiv combustibili alternativi;
- Asigurarea unui cadru de reglementare stabil și transparent în domeniul eficienței energetice în vederea atragerii investițiilor;
- Susținerea strategică a ponderii energiei electrice în totalul consumului casnic, industrial și în transporturi prin stabilirea unor norme de performanță pentru instalații și aparatură.

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți

Ținte stabilite pentru 2030:

- Păstrarea în continuare a unui ritm al creșterii PIB superior față de media UE pentru a susține efortul de reducere a decalajelor în comparație cu țările europene avansate, paralel cu aplicarea principiilor dezvoltării durabile și îmbunătățirea constantă a nivelului de trai al populației,

- Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul prin start-up, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare;
- Atingerea unor niveluri mai ridicate ale productivității prin diversificare, modernizarea tehnologică și inovație, inclusiv prin accent pe sectoarele cu valoare adăugată sporită și utilizarea intensivă a forței de muncă;
- Realizarea unui turism competitiv pe termen lung, dezvoltarea agroturismului, ecoturismului, turismului rural, balnear și cultural și îmbunătățirea imaginii României ca destinație turistică;
- Consolidarea capacității instituțiilor financiare interne pentru a încuraja și a extinde accesul la servicii bancare, de asigurări și servicii financiare pentru toți.

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

Construirea unor infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

Ținte stabilite pentru 2030:

- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice, inclusiv infrastructura regională și transfrontalieră, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea oamenilor, cu accent pe accesul larg și echitabil pentru toți;
- Îmbunătățirea siguranței rutiere;
- Reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora;
- Stimularea cu precădere a economiei digitale și investițiilor industriale care se situează în zona mai profitabilă a lanțului valoric, care fructifică și rezultatele eforturilor naționale de cercetare-dezvoltare-inovare și care se adresează unor piețe stabile și în creștere;
- Întărirea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale; încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare și sporirea cheltuielilor publice și private pentru cercetare și dezvoltare;
- Promovarea industrializării incluzive și durabile și sporirea ratei de ocupare;

- Creșterea accesului întreprinderilor mici industriale și de altă natură la servicii financiare, inclusiv la credite accesibile și integrarea acestora în lanțuri valorice și piețe externe.

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări

Ținte stabilite pentru 2030:

- Adoptarea politicilor, în special fiscale, salariale și de protecție socială, în scopul reducerii progresive a inegalităților, respectiv a proporției grupurilor dezavantajate;
- Apropierea României de nivelul mediei UE, corespunzător anului 2030, din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile;
- Reducerea discriminării prin acordarea de sprijin organizațiilor neguvernamentale care activează în domeniul drepturilor omului.

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

Ținte stabilite pentru 2030:

- Asigurarea accesului la condiții de locuire adecvate pentru toți cetățenii;
- Reducerea semnificativă a pierderilor economice provocate de inundații și alunecările de teren, îmbunătățirea răspunsului colectiv și întărirea capacității de adaptare și revenire la nivel funcțional în cel mai scurt timp după producerea evenimentului, reducerea impactului inundațiilor sau a poluărilor generate de inundații și ale alunecărilor de teren asupra ecosistemelor, inclusiv prin îmbunătățirea constantă a cadrului legislativ;
- Asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri echitabile, accesibile și durabile pentru toți, în special prin extinderea rețelelor de transport public, acordând o atenție deosebită nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu dizabilități și în etate;
- Elaborarea și punerea în aplicare a unui program general de planificare spațială și amenajare a teritoriului în corelare cu strategiile sectoriale la nivel național prin aplicarea conceptului de dezvoltare spațială policentrică și echilibrată, care să susțină coeziunea teritorială;

- Educarea și responsabilizarea populației pentru situații de risc seismic;
- Reducerea efectelor pe care poluarea atmosferică le are asupra sănătății umane și a mediului prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului;
- Reducerea substanțială a numărului deceselor și bolilor provocate de produsele chimice periculoase de poluare și de contaminarea aerului, apei și a solului;
- Consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural și natural, a elementelor de peisaj din mediul urban și rural;
- Implementarea prevederilor legale referitoare la producția, transportul, depozitarea, utilizarea și eliminarea produselor chimice, inclusiv a celor farmaceutice, care pot prezenta pericole pentru sănătatea oamenilor și animalelor și pentru integritatea mediului.

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILĂ

Asigurarea unor modele de consum și producție durabile

Ținte stabilite pentru 2030:

- Trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare bazat pe utilizarea rațională și responsabilă a resurselor cu introducerea unor elemente ale economiei circulare, elaborarea unei foi de parcurs,
- Înjumătățirea pe cap de locuitor a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare;
- Reciclarea în proporție de 55% a deșeurilor municipale până în 2025 și 60% până în 2030;
- Reciclarea în proporție de 65% a deșeurilor de ambalaje până în 2025 (materiale plastice 50%; lemn 25%; metale feroase 70%, aluminiu 50%, sticlă 70%, hârtie și carton 75%) și 70% până în 2030 (materiale plastice 55%; lemn 30%; metale feroase 80%, aluminiu 60%, sticlă 75%, hârtie și carton 85%);
- Colectarea separată a deșeurilor menajere periculoase până în 2022, a deșeurilor biologice până în 2023 și a materialelor textile până în 2025;
- Stabilirea de scheme obligatorii de răspundere extinsă a producătorilor pentru toate ambalajele până în 2024;
- Implementarea practicilor durabile de achiziții publice verzi, în conformitate cu prioritățile naționale și politicile europene.

OBIECTIVUL 13: ACȚIUNE ÎN DOMENIUL SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor

Ținte stabilite pentru 2030:

- Consolidarea rezilienței și capacității de adaptare a României la riscurile legate de climă și dezastre naturale;
- Îmbunătățirea capacității de reacție rapidă la fenomene meteorologice extreme intempestive de mare intensitate;
- Îmbunătățirea educației, sensibilizării și capacității umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și alerta timpurie;
- Intensificarea eforturilor României pentru a realiza tranziția la o economie „verde”, cu emisii reduse de dioxid de carbon, rezilientă la schimbările climatice și pentru integrarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în sectoarele vulnerabile economice, sociale și de mediu, în conformitate cu politicile UE.

OBIECTIVUL 14: VIAȚĂ ACVATICĂ

Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

Ținte stabilite pentru 2030:

- Prevenirea și reducerea semnificativă a poluării marine de toate tipurile, în special de la activitățile terestre, inclusiv poluarea cu deșeuri marine și poluarea cu nutrienți;
- Minimizarea și gestionarea impactului acidificării mediului apelor marine, inclusiv prin cooperare științifică sporită la toate nivelurile;
- Dezvoltarea responsabilă și sustenabilă a activităților de pescuit la speciile sălbatice și de acvacultură cu respectarea cotelor și metodelor stabilite prin lege și menținerea, în limite rezonabile, a viabilității îndeletnicirilor tradiționale în acest domeniu, inclusiv a pescuitului sportiv și de agrement;
- Atragerea celorlalte state riverane Mării Negre în actul de management durabil a resurselor acvatice vii.

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

Ținte stabilite pentru 2030:

- Dezvoltarea infrastructurii verzi și folosirea serviciilor oferite de ecosistemele naturale (în special în luncile Dunării, afluenților acesteia și în Deltă) prin gestionarea integrată a bazinelor hidrografice și zonelor umede;
- Conservarea și protejarea zonelor umede, între care se află și Rezervația Biosferei Delta Dunării, zonă umedă unicat în Europa, ca parte a patrimoniului natural european și mondial;
- Asigurarea conservării ecosistemelor montane, inclusiv a biodiversității acestora, în scopul de a spori capacitatea acestora de a oferi beneficii esențiale pentru dezvoltare durabilă;
- Susținerea instituțiilor și infrastructurilor de cercetare-dezvoltare de interes național și european pentru studierea, gestionarea, protejarea și conservarea diversității patrimoniului natural;
- Gestionarea durabilă a pădurilor, eliminarea tăierilor ilegale de arbori, dezvoltarea sistemului informatic integrat pentru monitorizarea exploatării și transportului masei lemnoase, inclusiv la punctele de frontieră, asigurarea împăduririi și reîmpăduririi terenurilor din fondul forestier și a celor degradate sau supuse deșertificării, desfășurarea plantării programate a perdelelor forestiere pentru protecția culturilor agricole și a elementelor de infrastructură în scopul limitării impactului schimbărilor climatice;
- Tranziția către o economie circulară prin abordări complementare ce implică metode tradiționale și tehnologii de ultimă generație pentru restabilirea/refacerea capitalului natural și reducerea dependenței de fertilizatorii sintetici și de pesticide, pentru combaterea degradării solului;
- Combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații.

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

Ținte stabilite pentru 2030:

- Administrarea justiției în condiții de imparțialitate și celeritate, în conformitate cu legile și procedurile stabilite, cu respectarea principiului prezumției de nevinovăție;
- Asigurarea și susținerea dialogului cu minoritățile naționale în vederea îmbunătățirii actului decizional, prin acces egal pentru toți cetățenii de a-și respecta și valorifica cultura, tradițiile, limba maternă și de a participa la viața economică, socială și politică și pentru combaterea preconcepțiilor, a prejudecăților și a discriminărilor în toate formele sale și promovarea dialogului interetnic, valorilor comune, diversității culturale și lingvistice;
- Reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și ratelor de deces conexe;
- Stoparea abuzului, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor;
- Reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite financiare și de armament, consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate și combaterea tuturor formelor de crimă organizată;
- Asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile;
- Dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile;
- Profesionalizarea și perfecționarea activității tuturor instituțiilor administrației publice centrale și locale, mai ales a compartimentelor care intră în contact direct cu cetățenii, pentru prestarea unor servicii prompte și civilizate; extinderea și generalizarea serviciilor pe internet (on-line).

OBIECTIVUL 17: PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR

Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

Ținte stabilite pentru 2030:

- Majorarea progresivă a cuantumului asistenței oficiale de dezvoltare acordate de România în cadrul programelor ODA, în funcție de capacitatea de susținere a economiei naționale,

având ca obiectiv-țintă atingerea cifrei de 0,33% din venitul național brut la nivelul anului 2030;

- Sporirea și diversificarea ajutorului oficial pentru dezvoltare pe măsura creșterii potențialului economic al României și încurajarea agenților economici români să investească, pe baze competitive, în economia țărilor mai puțin dezvoltate;
- Aderarea României la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică;
- Susținerea angajamentelor internaționale și implicarea pro-activă pe plan european și internațional.

2.2. Planul Național de Redresare și Reziliență

Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) este documentul strategic al României care stabilește domeniile și prioritățile de investiții, precum și reformele elaborate pentru fiecare domeniu de investiții, în concordanță cu Recomandările Specifice de Țară (RST), precum și cu Regulamentele Comisiei Europene, a căror finanțare este asigurată din Facilitatea de Redresare și Reziliență (FRR), care are drept obiectiv general ameliorarea stării economice a României, consolidarea capacității de reziliență în perioade de criză pandemică și asigurarea unei creșteri economice pe termen lung.

Obiectivul general al PNRR este de a stabili prioritățile naționale de investiții și direcțiile principale de reformă ale României în acord cu RST și Regulamentele Specifice ale Comisiei Europene pentru a asigura ameliorarea stării economice a României și a consolida capacitatea de reziliență la nivel național în perioade de criză pandemică.

Din obiectivul general al PNRR decurg o serie de **obiective specifice** care privesc:

- ✚ **Reformele orizontale** elaborate la nivelul sectoarelor de activitate ale economiei naționale, administrației publice și societății civile în ansamblul său, au drept scop consolidarea statului de drept, sustenabilitatea finanțelor publice, stabilitatea financiară, politicile sociale și piața muncii, consolidarea capacității de implementare a proiectelor și absorbția fondurilor externe nerambursabile, precum și digitalizarea și transparentizarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică;
- ✚ **Reformele sectoriale** elaborate pentru fiecare domeniu de investiții propus spre finanțare în cadrul Planului de Redresare și Reziliență (PNRR), care au în vedere fie sustenabilitatea finanțării proiectelor de investiții pe termen lung, fie modernizarea serviciilor publice și îmbunătățirea calității vieții populației, fie elaborarea unor pachete de măsuri care să permită creșterea capacității de implementare a proiectelor de investiții;

- ✚ **Investițiile în infrastructură** urmăresc dezvoltarea infrastructurii specifice în domenii considerate strategice pentru România precum transporturi, schimbări climatice, energie și energie regenerabilă, mediu, eficiență energetică, modernizarea serviciilor publice locale, sănătate și educație pentru a moderniza serviciile publice prestate în interesul populației, fie pentru a îmbunătăți calitatea serviciilor publice prestate sau standardele de locuit ale populației, dar și pentru a îmbunătăți conectivitatea localităților urbane la rețelele de transport transeuropene sau pentru a crește capacitatea de reziliență a localităților urbane;
- ✚ **Investițiile în digitalizare și tranziție verde** au drept scop alinierea la obiectivele stabilite de Uniunea Europeană și cuprinse în European Green Deal, precum și dezvoltarea marilor servicii publice din domeniul educației și sănătății în mediul on-line, dar și creșterea capacității de reziliență a României în perioade de criză pandemică. De asemenea, sunt prevăzute investiții în infrastructură care conțin elemente de inteligență artificială, precum: sistemele informatice de gestiune pentru infrastructura de transport, sistemele de gestiune ale infrastructurii specifice pentru schimbări climatice, rețele inteligente destinate transportului sau distribuției de combustibil de tranziție etc.;
- ✚ **Investițiile în competitivitatea mediului de afaceri și accesul la cercetare și inovare** sunt destinate consolidării competitivității economice pe piața europeană a IMM-urilor, creșterea valorii adăugate, îmbunătățirii calității produselor și serviciilor obținute, re tehnologizării, robotizării și automatizării proceselor industriale, digitalizării activității IMM-urilor, dar și dezvoltării activităților de cercetare, inovare și specializare inteligentă de către Institutele Naționale de Cercetare Dezvoltare și IMM-uri, care au drept scop final introducerea pe piață de produse și servicii competitive în acord cu cerințele de calitate și preț ale consumatorilor;
- ✚ **Investițiile în creșterea capacității de reziliență a României** sunt destinate creșterii capacității de reziliență a României prin două modalități: creșterea capacității de reziliență în perioade de criză pandemică, în special prin realizarea unor depozite regionale de echipamente medicale și medicamente destinate sistemului de sănătate publică, precum și creșterii capacității de reziliență în perioade de crize alimentare prin realizarea de depozite destinate stocării de cereale, alimente și altor asemenea bunuri de consum destinate crizelor alimentare, precum și a unor puncte smart-acces pentru depozitele de alimente și medicamente pentru situații de urgență.

Structura pe piloni a PNRR

Componenta de investiții a PNRR a fost elaborată pe baza a trei piloni și o serie de obiective specifice prezentate în tabelul de mai jos, cu sumele calculate în prețuri curente¹:

Tabelul nr. 1 – Componenta de investiții a PNRR

Denumire pilon	Obiectiv propus	Buget estimat	Procent
Tranziție verde și schimbări climatice	Investiții în infrastructură pentru a ameliora starea economiei naționale, a crește accesibilitatea populației și a localităților urbane la rețeaua de transport TEN-T Core & Comprehensive. Investiții în infrastructură care respectă cerințele privind tranziția verde și digitalizarea și cresc reziliența la schimbările climatice. Investiții în eficiența energetică pentru a reduce pierderile de energie dar și pentru a îmbunătăți standardele de locuit ale populației;	21,424 mld. euro	64,83%
Servicii publice, dezvoltare urbană și valorificarea patrimoniului	Îmbunătățirea calității serviciilor publice prestate mai ales la nivelul marilor servicii publice din domeniul sănătății și educației precum și a calității serviciilor publice prestate la nivel local având drept scop final accesibilitatea populației la marile servicii publice. Îmbunătățirea standardelor de locuit ale populației și creșterea calității vieții populației. Valorificarea patrimoniului cultural și natural al localităților urbane pentru a asigura îmbunătățirea serviciilor prestate populației inclusiv cu scopul de a asigura ameliorarea stării economice la nivel local prin dezvoltarea de servicii inovative.	6,500 mld. euro	19,69%
Competitivitate economică,	Creșterea competitivității mediului de afaceri prin acces la rețehnologizare, automatizări	5,085 mld euro	15,40%

¹ A se urmări din pagina următoare.

Denumire pilon	Obiectiv propus	Buget estimat	Procent
digitalizare și reziliență	industriale, digitalizare și prin îmbunătățirea calității produselor și serviciilor obținute de acestea. Creșterea aportului activităților de transfer tehnologic la obținerea de produse și servicii inovative competitive pe piață, digitalizarea activităților pentru marile servicii publice din domeniul sănătății și educației. Creșterea capacității de reziliență a României în domeniul securității cibernetice, sănătății și a crizelor alimentare.		
Total general (prețuri curente)		33,009 mld euro	100%

Bugetul alocat României din CFM al UE

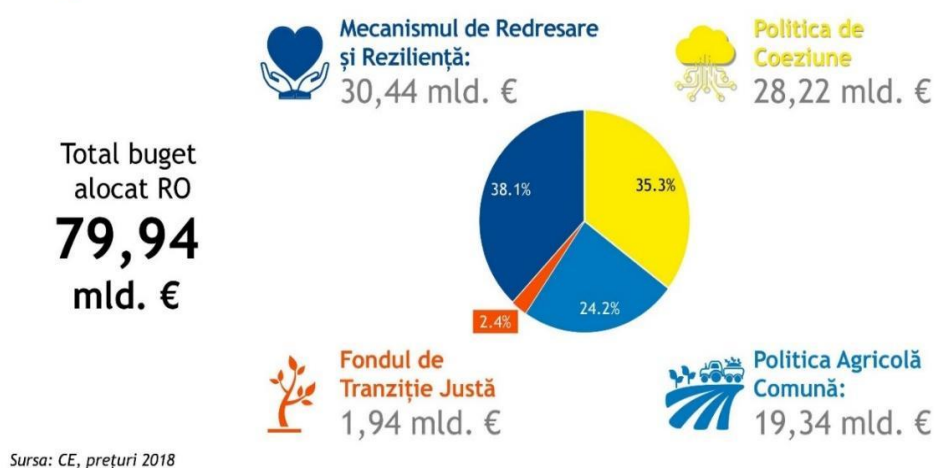

Figura nr. 2 – Bugetul alocat României

Pilonul 1 își propune să asigure dezvoltarea infrastructurii, tranziția către economia verde și investiții specifice în infrastructura de mediu, energie, schimbări climatice.

Tabelul nr. 1 - Situația domeniilor de investiții și bugetelor estimate pentru PILON I

Denumire pilon	Domeniu de investiții	Obiectiv propus	Buget estimat (mld euro)	Procent
Tranziție verde și schimbări	Transport durabil	Asigurarea conectivității regiunilor, localităților urbane la rețeaua de transport TEN-T	9,274	43,33%

Denumire pilon	Domeniu de investiții	Obiectiv propus	Buget estimat (mld euro)	Procent
climatice		Core/Comprehensive, atragerea de investitori, realizarea rețelei de transport TEN-T Core și Comprehensive.		
	Schimbări climatice	Creșterea capacității de reziliență a României la schimbările climatice pentru combaterea riscului de secetă, riscului de eroziune a solului, riscului de înmlăștinire dar și de protecție împotriva fenomenelor meteo rare. Diminuarea efectelor schimbărilor climatice în domeniul schimbărilor climatice în toate sectoarele economiei, cu accent pe decarbonizare.	6,500	30,37%
	Mediu	Asigurarea accesului populației la serviciile publice de alimentare cu apă și canalizare, ecologizarea unor situri poluate, depozite/platforme industriale. Diminuarea efectelor schimbărilor climatice în domeniul mediului prin reducerea poluării și reconstrucția biodiversității.	2,300	10,74%
	Energie și tranziție verde	Exploatarea resurselor de energie regenerabilă ale României pentru producerea și obținerea de energie, realizarea de infrastructuri specifice destinate energiei electrice și transportului/distribuției de combustibil de tranziție. Diminuarea efectelor schimbărilor	1,550	7,24%

Denumire pylon	Domeniu de investiții	Obiectiv propus	Buget estimat (mld euro)	Procent
		climatice în domeniul energiei prin sprijinirea și utilizarea tehnologiilor verzi.		
	Eficiență energetică și termică	Diminuarea pierderilor de energie termică și asigurarea unui confort termic destinat populației precum și realizarea rețelei de producere/transport și distribuție a energiei termice. Diminuarea efectelor schimbărilor climatice în domeniul eficienței energetice și termice prin sprijinirea inovării și folosirea tehnologiilor verzi în sectorul de eficiență energetică și termică.	1,800	8,41%
	Total general (prețuri curente)		21,424	100%

Pilonul 2 își propune să asigure modernizarea serviciilor publice la nivel local, valorificarea patrimoniului, precum și creșterea accesului populației la marile servicii publice.

Tabelul nr. 2 - Situația domeniilor de investiții și bugetelor estimate pentru PILON II

Denumire pylon	Domeniu de investiții	Obiectiv propus	Buget estimat (mld euro)	Procent
Servicii publice, dezvoltare urbană și valorificarea patrimoniului	Mobilitate și regenerare urbană, valorificarea patrimoniului	Îmbunătățirea calității vieții și a serviciilor prestate populației, îmbunătățirea condițiilor de locuit prin implementarea proiectelor de mobilitate urbană, regenerare urbană și de valorificare a patrimoniului cultural și local. De asemenea, este prevăzută valorificarea patrimoniului de	3,600	55,38%

Denumire pilon	Domeniu de investiții	Obiectiv propus	Buget estimat (mld euro)	Procent
		interes național pentru a crește impactul generat de prestarea serviciilor asupra potențialului de creștere economică a României.		
	Sănătate	Creșterea accesibilității populației la serviciile publice de sănătate, îmbunătățirea accesului la serviciile de sănătate specifice pacientului critic, asigurarea accesului populației, precum și creșterea calității serviciului public de sănătate pentru afecțiunile oncologice și cardiovasculare.	1,850	28,46%
	Educație	Corelarea competențelor profesionale dobândite de elevi în timpul procesului educațional cu cerințe existente pe piața muncii prin dezvoltarea de campusuri școlare destinate învățământului tehnic în sistem dual, înființarea Centrelor de educație inovativă și specializare inteligentă, precum și a Centrelor pentru dezvoltarea competențelor profesionale ale studenților.	1,050	16,15%
	Total general (prețuri curente)		6,500	100%

Pilonul 3 își propune să asigure dezvoltarea mediului de afaceri, activitățile de transfer tehnologic, digitalizarea marilor servicii publice, precum și creșterea capacității de reziliență a României.

Tabelul nr. 3 - Situația domeniilor de investiții și bugetelor estimate pentru PILON III

Denumire pilon	Domeniu de investiții	Obiectiv propus	Buget estimat (mld euro)	Procent
Competitivitate economică, digitalizare și reziliență	Mediul de afaceri/ Ecosisteme antreprenoriale	Îmbunătățirea competitivității economice a IMM-urilor prin acces la rețehnologizare, automatizări industriale, digitalizare, activități de transfer tehnologic pentru îmbunătățirea calității produselor și serviciilor obținute, inclusiv pentru creșterea capacității de reziliență în perioade de crize pandemice.	3,800	74,73%
	Cercetare și inovare	Creșterea aportului activităților de transfer tehnologic rezultate din activitatea de cercetare-dezvoltare la obținerea de produse și servicii inovative.	0,275	5,41%
	Digitalizare	Digitalizarea marilor servicii publice din domeniul de sănătate și educație, digitalizarea activității de stabilire, colectare și executare silită a creanțelor bugetare precum și digitalizarea activității din domeniul justiției pentru consolidarea statului de drept. Consolidarea activității de securitate cibernetică.	0,700	13,77%
	Reziliență în situații de criză	Consolidarea capacității de reziliență cibernetică, medicală și alimentară prin realizarea de depozite regionale destinate echipamentelor medicale și medicamentelor, depozite de alimente și alte bunuri de consum, precum și alte facilități specifice.	0,310	2,36%

Denumire pilon	Domeniu de investiții	Obiectiv propus	Buget estimat (mld euro)	Procent
	Total general (prețuri curente)		5,085	100%

Structura bugetului PNRR pe piloni

Figura nr. 3 – Structura bugetului PNRR pe piloni

Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) trebuie să contribuie la 4 obiective majore stabilite de Comisia Europeană și anume:

- ❖ Contribuția la coeziunea socială, economică și teritorială;
- ❖ Consolidarea rezilienței economice și sociale;
- ❖ Reducerea impactului economic și social al crizei;
- ❖ Susținerea tranziției digitale și verzi.

2.3. Planul Național Strategic (PNS) 2021-2027

România pune în practică PAC post 2021 prin intermediul Planului Național Strategic (PNS) 2021-2027, prin măsuri de dezvoltare a unui sector agricol rezilient și durabil, cu accent pe asigurarea veniturilor echitabile fermierilor, respectarea angajamentelor de mediu prin remunerarea fermierilor care contribuie la protejarea mediului peste cerințele nivelului de bază, pe dezvoltarea sectoarelor deficitare și o dezvoltare socioeconomică coerentă a mediului rural în baza unei strategii a intervenției fundamentată pe identificarea nevoilor.

PNS al României se va concentra pe atingerea următoarelor **obiective**:

I. Promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat care să asigure securitatea alimentară, creșterea viabilității fermelor prin stabilizarea

veniturilor fermierilor și eliminarea discrepanțelor și disparităților între categorii de ferme

Sprijinul acordat sectorului agricol se concentrează pe abordarea și atenuarea dezavantajelor structurale, în vederea consolidării și restructurării, care să permită atingerea unui nivel optim de viabilitate al fermelor. Totodată, prin sprijinul acordat prin Pilonul I, se urmărește o revitalizare a sectorului de creșterea animalelor și prin stimularea utilizatorilor de suprafețe agricole să practice o agricultură durabilă în exploatarea suprafețelor prin pășunat.

Fermierii vor avea acces la resurse financiare și un nivel echitabil al plăților directe asigurat și prin sprijinul redistributiv complementar pentru venit, dar și prin plățile cuplate de producție. Pentru a compensa decalajul valorii subvenției față de media europeană se vor acorda în continuare Ajutoare Naționale Tranzitorii.

Intervențiile se vor concentra atât pe sprijinirea sectorului vegetal cât și zootehnic, pentru acoperirea deficitelor în anumite sectoare, fiind acordată o importanță deosebită sectorului de plante proteice. Sprijinul complementar pentru venit va fi de 15% din valoarea plăților directe.

De asemenea, un nivel al plăților suficient pentru ecoscheme (29% FEAGA), angajamente de mediu și climă și agricultură ecologică și bunăstarea animalelor (36% FEADR) asigură o plată suplimentară fermierilor, care să compenseze depășirea cerințelor minime obligatorii. Fermierii sunt stimulați să adopte practici agricole benefice pentru climă și mediu, respectiv: îmbunătățirea calității și protejarea solului prin rotația și diversificarea culturilor, inclusiv culturi leguminoase și reducerea lucrărilor, gestionarea durabilă a nutrienților, contribuția la protejarea biodiversității, menținerea și adoptarea unor practici agricole extensive care să asigure protecția antierozională a solului, managementul eficient al resurselor naturale, protecția resurselor de apă împotriva poluării și creșterea biodiversității, precum și obținerea de produse agro-alimentare cu valoare adăugată, inclusiv din perspectiva asigurării sănătății consumatorului.

Un alt aspect la fel de important este creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor pentru a face față impactului negativ al factorilor climatici care va fi asigurată prin abordarea integrată a unor instrumente de gestionare a riscurilor finanțate din ambii piloni ai PAC.

II. Consolidarea orientării către piață și creșterea competitivității sectorului agro-alimentar prin intensificarea cooperării, încurajarea investițiilor colective, modernizarea, restructurarea fermelor, prin investiții pentru îmbunătățirea productivității concomitent cu dezvoltarea, modernizarea industriei alimentare

PNS urmărește stimularea cooperării și a consolidării formelor asociative în vederea orientării lor către performanță, obținerea unor produse mai competitive, aspect care va

îmbunătăți poziția fermierilor în lanțul valoric, echilibrarea balanței comerciale și integrarea pe verticală a acestora în lanțul valoric (procesare, distribuție, comercializare).

Totodată, se vizează restructurarea și modernizarea fermelor în scopul creșterii productivității. PNS adresează nevoia de investiții la nivel de fermă, în special în anumite sectoare care au început să se dezvolte în urma infuziilor de capital din FEADR, cum ar fi legumicultură, pomicultură, zootehnie, concomitent cu creșterea investițiilor în agricultura de precizie, digitalizare instrumente esențiale pentru sustenabilitate și competitivitate.

În vederea adaptării la efectele schimbărilor climatice și eficientizării utilizării resursei de apă, se urmărește înființarea, dar și extinderea și/sau modernizarea infrastructurii eficiente de irigații necesare pentru a reduce dependența producțiilor agricole de condițiile meteo.

Din perspectiva competitivității, industria alimentară din România are încă decalaje semnificative în ceea ce privește valoarea adăugată a produselor alimentare în raport cu capacitatea de producție a produselor agricole autohtone, aspect observat prin exportul de materii prime și importul de alimente procesate. Astfel, PNS vizează investiții în unități de procesare, dezvoltate în principal de către forme asociative, cu un nivel investițional suficient pentru a realiza capacități de prelucrare a materiei prime care să conducă la o ofertă sporită de produse cu valoare adăugată, la echilibrarea balanței comerciale și eliminarea deficitelor existente în anumite sectoare.

La nivel sectorial, se va urmări creșterea competitivității și sustenabilității sectoarelor legume-fructe, apicol, viticultură, atât prin investițiile din FEADR, cât și prin intervențiile sectoriale din FEAGA.

III. Dezvoltarea socio-economică a spațiului rural prin atragerea și susținerea tinerilor și facilitarea dezvoltării afacerilor precum promovarea ocupării forței de muncă, a creșterii, a incluziunii sociale și a dezvoltării locale în zonele rurale

Agricultura României se confruntă cu un grad ridicat de îmbătrânire în rândul fermierilor și prin PNS propune o abordare integrată de sprijinire a reîntineririi generațiilor, ce vizează acordarea de plăți directe pentru tinerii fermieri, dar și intervenții dedicate instalării tinerilor și dezvoltării fermelor acestora.

PNS vizează crearea și dezvoltarea afacerilor neagricole la scară mică, ca sursă importantă de locuri de muncă și obținere de venituri, conducând la sporirea gradului de atractivitate al zonelor rurale, reducerea disparităților dintre urban și rural, precum și a fenomenului de migrație către urban manifestat în mod special în rândul tinerilor. Diversificarea economică prevede o creștere a ocupării forței de muncă și a veniturilor gospodăriilor agricole, contribuind la un mai bun echilibru teritorial socio-economic și la o dezvoltare durabilă în zonele rurale.

Îmbunătățirea infrastructurii de bază la scară mică inclusiv infrastructura agricolă conduce la îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale.

În plus, accentul pus în PNS pe consolidarea LEADER este important din perspectiva dezvoltării echilibrate a teritoriilor care să răspundă nevoilor identificate la nivelul comunităților locale. GAL-urile, prin natura structurii lor și a rolului pe care îl joacă în teritoriu vor facilita atragerea de finanțări din mai multe surse/fonduri/programe pentru o dezvoltare locală eficientă și integrată.

În cadrul PNS obiectivele de mediu sunt esențiale în implementarea PAC, acestea se vor axa pe contribuția la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, promovarea dezvoltării durabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale precum și pe contribuția la protejarea biodiversității, îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și conservarea habitatelor și a peisajelor.

Din perspectiva transpunerii obiectivelor Green Deal și Farm to Fork, în obiectivele specifice ale PNS, se va oferi un cadru adecvat pentru dezvoltarea unor modele de producție bazate pe creșterea valorii adăugate pe întreg lanțul alimentară și a modului în care provocările legate de climă și mediu se pot transforma în oportunități.

Cu toate acestea, creșterea nivelului de ambiție propusă de Green Deal va fi urmărită prin păstrarea unui echilibru în planificarea PNS în raport cu impactul de mediu al activităților agricole. Astfel, țintele propuse vor fi asiguratorii din perspectiva obiectivelor de mediu stabilite, fără însă a pune în pericol asigurarea hranei și siguranța alimentară.

Prin continuarea aplicării standardelor superioare de bunăstare a animalelor, exploatațiile beneficiare de sprijin contribuie la garantarea îmbunătățirii condițiilor de creștere și a sănătății animalelor, reducerea impactului de mediu și creșterea siguranței alimentare, îmbunătățirea calității produselor, dar și la menținerea și crearea de locuri de muncă.

Ca element de noutate, PNS va aplica AKIS, un concept nou pentru România care, alături de serviciile de formare profesională și consiliere, face parte din categoria intervențiilor orizontale necesare pentru dezvoltarea agriculturii în viitor având în vedere provocările care ne așteaptă (schimbări climatice, digitalizare, agricultură de precizie etc.).

3. Direcții strategice la nivel regional

3.1. Strategia de Dezvoltare a Regiunii de Vest 2021-2027

Regiunea de Dezvoltare Vest, este situată în partea de vest a României, la granița cu Ungaria și Serbia, are o suprafață de 32.034 kmp, comparabil cu suprafața Republicii Moldova sau Belgia și este formată din Județele: Arad, Timiș, Hunedoara și Caraș Severin.

Județele Timiș și Arad, sunt motorul de dezvoltare economică a regiunii iar județele Caraș Severin și Hunedoara, județe industriale, cu foste industrii minieră, siderurgică, metalurgică, energetică și grea nerestructurate, pentru care încă nu s-au identificat soluții economice sustenabile.

Figura nr. 4 – Harta Regiunilor

Figura nr. 5 – Regiunea Vest

VIZIUNE

La orizontul anului 2030, Regiunea Vest este o referință națională pentru modelul de dezvoltare inovativ, sustenabil și incluziv, bazat pe creștere economică susținută datorată promovării inovării, digitalizării și creativității la toate nivelurile și pe o dezvoltare teritorială echilibrată, care asigură tuturor acces echitabil la servicii publice moderne, educație și oportunități.

Ca urmare a analizei socio-economice și parteneriale realizate la nivel de regiune, pentru perioada 2021-2027, au fost identificate 7 domenii majore de intervenție - PILONI în care trebuie să se concentreze investițiile.

Aceste domenii sunt strâns interconectate, atingerea viziunii regionale depinzând de progresul fiecăruia. Pentru fiecare pilon, au fost identificate priorități, iar pentru fiecare prioritate măsuri, care se vor transpune ulterior în proiecte.

PILON 1. Economie prosperă, competitivă, bazată pe inovare**Prioritatea 1. Transformarea regiunii într-un ”hub de inovare”**

Obiectiv Specific: Dezvoltarea unui ecosistem de inovare, care să permită transformarea regiunii Vest într-un pol național de referință în inovare

Măsuri:

➤ Hard:

- dezvoltarea și sprijinirea infrastructurilor de CDI, clusterelor, hub-urilor de inovare;
- dezvoltarea și sprijinirea entităților de transfer tehnologic;
- susținerea parteneriatelor pentru inovare între toți actorii din Quadruplu Helix, pentru transferul rezultatelor cercetării în piață;
- dezvoltarea și sprijinirea infrastructurilor de sprijin a afacerilor;
- sprijin pentru crearea de spin-offuri și start-upuri inovative;
- sprijin pentru dezvoltarea / achiziționarea și utilizarea de tehnologii avansate;
- susținerea achiziționării de brevete, mărci, licențe și know-how.

➤ Soft

- consolidarea culturii asociative în rândul firmelor din regiune;
- promovarea spiritului antreprenorial, a culturii inovării, leadership-ului;
- atragerea forței de muncă înalt calificate și cercetătorilor în regiune prin programe integrate;
- dezvoltarea serviciilor pentru inovare și transfer tehnologic;
- îmbunătățirea continuă a competențelor personalului CDI;
- dezvoltarea unor centre de excelență în județele regiunii;
- crearea unei Agenții Regionale de Inovare.

Prioritatea 2. O regiune cu companii dinamice și competitive

Obiectiv Specific: Transformarea economiei prin creșterea bazată pe inovare a productivității și competitivității IMM-urilor

Măsuri:

➤ Hard:

- susținerea investițiilor în inovare, noi tehnologii, digitalizare a firmelor;
- sprijin pentru diversificarea / dezvoltarea capacității de producție sau a serviciilor IMM-urilor;
- sprijin pentru infrastructuri de afaceri, incubatoare, start-upuri;
- sprijin pentru achiziționarea de facilități de micro-producție și/sau testare prototipuri.

- Soft:
 - încurajarea spiritului antreprenorial îndeosebi a tinerilor antreprenori, a culturii riscului;
 - îmbunătățirea sprijinului pentru start-up-uri / spin-off-uri;
 - dezvoltarea instrumentelor financiare specifice pentru IMM-uri;
 - susținerea activităților de internaționalizare și marketing.

Prioritatea 3. O regiune pregătită pentru era digitalizării

Obiectiv Specific: Adoptarea și integrarea tehnologiilor digitale în economie și sectorul public

Măsuri:

- Hard:
 - investiții în IMM pentru achiziționarea de servicii și echipamente necesare pentru transformarea digitală;
 - sprijin pentru digitalizare la nivelul proceselor de producție pentru trecerea la Industry 4.0;
 - sprijin pentru întărirea capacității firmelor din regiune de a prelua, dar și de a dezvolta noi tehnologii (IoT, AI, Robotică);
 - dezvoltarea e-comerțului;
 - sprijin pentru dezvoltarea Hub-ului Inovativ Digital (DIH) Regiunea Vest.
- Soft:
 - sprijinirea dezvoltării competențelor digitale la toate nivelurile.

PILON 2. Tranziție verde și schimbări climatice

Prioritatea 1. Extinderea și modernizarea infrastructurii de mediu

Obiectiv specific: Acces crescut la servicii edilitare de calitate prin investiții în infrastructura de alimentare cu apă, apă uzată, reciclarea și valorificarea deșeurilor

Măsuri:

- Hard:
 - continuarea acțiunilor integrate de dezvoltare a sistemelor de apă/apă uzată;
 - reabilitarea și construcția de stații de tratare, transport și distribuție a apei destinate consumului uman și apă uzată;
 - construirea și reabilitarea rețelelor de canalizare și construirea/ reabilitarea/ modernizare (treaptă terțiară) a stațiilor de epurare a apelor uzate care asigură colectarea și epurarea încărcării organice biodegradabile;

- investiții în managementul nămolului rezultat în cadrul procesului de epurare a apelor uzate/tratare a apei potabile;
- consolidarea și extinderea schemelor de gestionare a deșeurilor și a sistemelor integrate de management al deșeurilor;
- investiții în infrastructura de colectare și sortare deșeuri, compostarea deșeurilor biodegradabile.

➤ **Soft:**

- consolidarea capacității de reglementare economică a sectorului de apă și apă uzată, astfel încât să se eficientizeze procesul de realizare a planurilor de investiții pentru conformare;
- consolidarea capacității actorilor din sistem, pentru a susține tranziția la economia circulară, inclusive conștientizarea publicului, prevenirea deșeurilor, colectarea separată, reciclarea și întoarcerea materialelor rezultate în circuitul de producție.

Prioritatea 2. Protejarea și conservarea biodiversității regionale și decontaminarea siturilor poluate

Obiectiv specific: Creșterea bunăstării locuitorilor regiunii și scăderea poluării prin refacerea, protejarea și valorificarea biodiversității regionale

Măsuri:

➤ **Hard:**

- Investiții pentru protejarea, restaurarea și utilizarea sustenabilă a siturilor Natura 2000;
- Măsuri de menținere și de refacere a specii și habitate în cadrul siturilor Natura 2000, precum și a ecosistemelor degradate și a serviciilor furnizate în afara ariilor naturale protejate;
- Acțiuni pentru ecologizarea și reconversia siturilor contaminate, inclusiv refacerea ecosistemelor;
- Achiziția de echipamente și sisteme informatice pentru măsurarea poluanților în aerului ambiental.

➤ **Soft:**

- Elaborarea, revizuirea și implementarea Planurilor de management a siturilor Natura 2000/ Planuri de acțiune pentru specii;
- Acțiuni de completare a nivelului de cunoaștere a biodiversității și a ecosistemelor și realizarea de studii științifice;

- Consolidarea capacității administrative a autorităților și entităților cu rol în managementul rețelei Natura 2000 și a altor arii naturale protejate.

Prioritatea 3. Îmbunătățirea eficienței energetice și a energiei din surse regenerabile

Obiectiv specific: Îmbunătățirea confortului termic și scăderea costurilor cu energia prin creșterea eficienței energetice și prin valorificarea resurselor regenerabile de energie

Măsuri:

- Hard:
 - Renovarea fondului locativ existent în vederea creșterii eficienței energetice;
 - Renovarea infrastructurilor publice în vederea creșterii eficienței energetice;
 - Proiecte de eficiență energetică în mari întreprinderi și măsuri de sprijin adiacente;
 - Înlocuirea surselor de alimentare bazată pe cărbune pentru sisteme de încălzire centralizată cu surse regenerabile sau din cogenerare;
 - Creșterea ponderii de surse regenerabile în consumul de energie al clădirilor.
- Soft:
 - Schimbarea paradigmei de consum energetic a populației;
 - Întărirea capacității actorilor locali de implementare a proiectelor de eficiență energetică.

Prioritatea 4. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței la dezastre

Obiectiv specific: Îmbunătățirea capacității de previziune și intervenție în situațiile de risc climatic și de mediu

Măsuri:

- Hard:
 - Consolidarea rezilienței și capacității de adaptare a regiunii la riscurile legate de climă și dezastre naturale;
 - Investiții în infrastructura verde (în special împăduriri);
 - Investiții în sisteme noi sau modernizate de monitorizare, de pregătire, de alertă și de reacție în caz de dezastre.
- Soft:
 - Îmbunătățirea capacității de reacție rapidă la fenomene meteorologice extreme;
 - Îmbunătățirea educației și capacității umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și alerta timpurie.

PILON 3. Accesibilitate**Prioritatea 1. Continuarea investițiilor la infrastructura aferentă rețelelor TEN-T**

Obiectiv specific: Îmbunătățirea conectivității și mobilității inter-regionale și transfrontaliere prin investiții la axele TEN-T

Măsuri:

- Transport Rutier:
 - Finalizarea celor aproximativ 15 km din Autostrada A1 dintre Margina și Holdea;
 - Construcția centurilor rutiere ocolitoare pentru orașele de pe rețeaua rutieră europeană (de bază și extinsă);
 - Demararea construcției Autostradei Via Carpatia, tronsonul Lugoj – Drobeta Turnu Severin;
 - Demararea construcției Autostrăzii Timișoara – Belgrad (50-60 km), care ar asigura legătura dintre Timișoara și granițe cu Serbia;
- Transport feroviar:
 - Continuarea reabilitării tronsonului feroviar Simeria – Coșlariu;
 - Modernizarea coridorului Orient/Est-Mediteranean pe relația Arad – Timișoara – Caransebeș – Drobeta Turnu Severin;
 - Modernizarea stației de cale ferată Timișoara Nord;
 - Modernizarea liniei de cale ferată Timișoara – Stamora Moravița;
 - Modernizarea unor linii de cale ferată secundare, pentru eficientizarea transportului public regional;
- Transport naval:
 - Modernizarea și dezvoltarea portului Moldova Nouă ca nod de transport multimodal de pasageri și marfă;
 - Introducerea unui sistem performant de monitorizare a parametrilor de navigație, de-a lungul Dunării și de informare asupra situațiilor “speciale”.
- Transport aerian:

Creșterea importanței naționale a Aeroportului Timișoara prin:

 - reabilitarea și modernizarea infrastructurii aeroportuare prin lucrări de întreținere/reparații ale pistelor de decolare/aterizare, căilor de rulare, platformelor de îmbarcare/debarcare și aerogărilor,
 - modernizarea și dezvoltarea sistemelor de supraveghere a spațiului aerian și a sistemelor de dirijare, informare aeronautică și informare meteorologică pentru compatibilitate cu standardele Eurocontrol,

- îmbunătățirea legăturilor intermodale, pentru o mai rapidă și eficientă legătură cu alte destinații (conexiunile rutiere cu autostrada A1, căi de acces feroviar, modernizarea infrastructurii de transport urban care să facă legătura între aeroport și rețeaua de transport public din municipiul Timișoara),
- Dezvoltarea rolului Aeroportului Arad,
- Intervenții la aeroportul Caransebeș, în vederea omologării acestuia în trafic intern.

Prioritatea 2. Dezvoltarea infrastructurilor de transport cu rol de artere suport pentru rețelele TEN-T

Obiectiv specific: Îmbunătățirea conectivității și mobilității intra-regionale, care să conducă la creșterea mobilității durabile și inteligente între localități

Măsuri:

- modernizarea și reabilitarea rețelei de drumuri județene care asigură conectivitatea directă (drumuri județene sau trasee compuse din mai multe drumuri județene legate direct) sau indirectă (drumuri județene/trasee legate de rețea prin intermediul unui drum național modernizat) cu rețeaua TEN-T;
- construirea unor noi segmente de drum județean pentru conectarea la autostrăzi sau drumuri expres;
- construcția / modernizarea variantelor ocolitoare pentru orașe cu statut de drum județean;
- investiții în infrastructura de drumuri de interes local și a conectivității cu drumurile de interes județean și național în cadrul UAT-urilor din cadrul ZUF;
- îmbunătățirea sistemelor și marcajelor de semnalizare și siguranță rutieră;
- construirea/modernizarea de stații pentru transport public pe traseul drumului județean;
- realizarea de investiții destinate siguranței rutiere pentru pietoni și bicicliști;
- realizarea de perdele forestiere și parapet pentru protecție, realizarea de investiții suplimentare pentru protecția drumului respectiv față de efectele generate de condiții meteorologice extreme.

Prioritatea 3. Dezvoltarea infrastructurii digitale

Obiectiv specific: Dezvoltarea infrastructurii de telecomunicații, interoperabile și sigure

Măsuri:

- Dezvoltarea serviciilor de telefonie și internet mobil în zonele mai puțin accesibile;

- Dezvoltarea și extinderea infrastructurii de bandă largă (broadband), în special în mediul rural;
- Dezvoltarea rețelelor de Wi-Fi gratuit pentru cetățeni;
- Dezvoltarea infrastructurii de tip 5G, în special în instituțiile publice.

PILON 4. Educație, Sănătate și Sisteme sociale performante

Prioritatea 1. Acces egal la o educație modernă, conectată la tendințele pieței muncii

Obiectiv specific: Asigurarea unui acces incluziv la educație și formare și optimizarea sistemelor de educație și formare pentru a răspunde cerințelor pieței muncii

Măsuri:

➤ Hard:

- Reabilitarea/modernizarea unităților de învățământ din regiune, în funcție de nevoile identificate;
- Construirea/extinderea unităților de învățământ în zonele supraaglomerate;
- Dotarea școlilor cu echipamente specifice, săli/ terenuri de sport de sport, astfel încât să se asigure o bază materială modernă și să se creeze spații de învățare proiectate special pentru a promova noi abordări de predare și învățare, inclusiv cu ajutorul tehnologiilor moderne;
- Achiziția de mijloace de transport destinate transportului elevilor, cu precădere în arealele periferice;
- Transformarea infrastructurii școlare și achiziționarea de echipamente, astfel încât să se permită digitalizarea procesului educațional;
- Înființarea/construirea unor centre de reconversie profesională/pregătire profesională/învățare pe parcursul vieții în mediul urban și mediul rural;
- Înființarea/dezvoltarea de centre/cluburi pentru tineret orientate către activități specifice și consiliere/monitorizare.

➤ Soft:

- Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic;
- Îmbunătățirea accesului și a participării la educație a copiilor cu dizabilități și/sau CES;
- Adaptarea metodelor de predare la nevoile elevilor din toate categoriile, inclusiv medii dezavantajate;
- Susținerea adoptării unor metode educaționale flexibile, centrate pe elev;

- Identificarea, sprijinirea și promovarea copiilor supradotați;
- Programe de informare, consiliere și educație parentală pentru familiile copiilor, cu focalizare pe familiile copiilor proveniți din grupuri vulnerabile;
- Dezvoltarea sistemului de formare continuă a cadrelor didactice, inclusiv în ceea ce privește digitalizarea;
- Extinderea programelor after-school;
- Promovarea și furnizarea unor pachete integrate de măsuri de activare a tinerilor, inclusiv NEET;
- Facilitarea dobândirii de calificări pentru persoanele care au părăsit timpuriu școala;
- Creșterea accesului și participării adulților la programe pentru dezvoltarea competențelor cheie;
- Pachete de formare pentru angajați adaptate nevoilor pieței;
- Extinderea și diversificarea ofertei pentru programele de școală duală;
- Cursuri de formare pentru personal

Prioritatea 2. Acces incluziv la servicii medicale performante și inovative, orientate către pacient

Obiectiv specific: Îmbunătățirea stării de sănătate a populației și creșterea duratei de viață prin dezvoltarea unui sistem medical eficient și accesibil

Măsuri:

- Hard:
 - Înființarea unui spital regional;
 - Modernizarea/reabilitarea/ unităților medicale existente și achiziții de aparatură medicală de ultimă generație;
 - Înlocuirea spitalelor vechi care nu mai corespund standardelor actuale cu unele noi;
 - Investiții în servicii medicale de urgență;
 - Dezvoltarea rețelei și a serviciilor oferite în regim ambulatoriu;
 - Crearea unui centru Cercetare-Dezvoltare-Inovare în domeniul medical;
 - Dezvoltarea și modernizarea centrelor medicale de permanență din zonele rurale;
 - Dezvoltarea rețelei de centre de recuperare pentru bolile cu incidență mare;
 - Dezvoltarea rețelei de diagnostic de precizie și a medicinei personalizate;
 - Dezvoltarea și dotarea unităților medicale școlare cu aparatură specifică;
 - Modernizarea, extinderea și dotarea rețelei de medicină de familie și școlară;

- Dezvoltarea, modernizarea și dotarea centrelor medicale de permanență.

➤ **Soft:**

- Consolidarea și dezvoltarea relațiilor de CDI între sistemul medical și firmele din domeniul IT;
- Digitalizarea sistemului medical prin servicii de tip e-Sănătate și specializarea personalului;
- Realizarea unui sistem de monitorizare a pacienților care suferă de boli grave;
- Dezvoltarea serviciilor de reabilitare/recuperare, serviciilor de îngrijire paliativă, serviciilor de îngrijire pe termen lung;
- Îmbunătățirea calității îngrijirii pacienților pe tot lanțul de îngrijiri;
- Creșterea gradului de siguranță a pacientului în unitățile sanitare;
- Îmbunătățirea răspunsului echipajelor de intervenție rapidă;
- Acțiuni de conștientizare la nivelul populației a importanței prevenției medicale;
- Realizarea de programe privind educația sanitară și promovarea unui stil de viață sănătos;
- Creșterea accesibilității a persoanelor vulnerabile către sistemul medical;
- Sprijinirea programelor de instruire și formare profesională, cu accent pe abordările inovative;
- Sprijinirea schimburilor de experiență interregionale și internaționale în vederea perfecționării;
- Asigurarea unui acces egal și echitabil la servicii de sănătate a tuturor categoriilor de persoane;
- Asigurarea accesului a elevilor și studenților la servicii de medicină școlară;
- Reducerea mortalității prin boli transmisibile și netransmisibile;
- Modelarea serviciilor medicale în funcție de specificul și tendințele demografice;
- Asigurarea accesului elevilor și studenților la servicii medicale.

Prioritatea 3. Asigurarea unor servicii sociale echitabile, limitarea excluziunii sociale și riscului de sărăcie

Obiectiv specific: Reducerea numărului de persoane vulnerabile, aflate în pragul sărăciei sau în fața riscului de excluziune socială, prin servicii calibrate nevoilor beneficiarilor

Măsuri:

➤ **Hard:**

- Crearea/modernizarea/extinderea/dotare a serviciilor sociale;

- Crearea de locuințe sociale pentru persoanele aflate în risc de sărăcie și excluziune socială;
 - Dezvoltarea rețelei de locuințe sociale, inclusiv pentru victimele violenței în familie;
 - Dezvoltarea unei rețele de asistență socială în zonele marginalizate;
 - Dezvoltarea/ reabilitarea serviciilor de îngrijire destinate copiilor vulnerabili;
 - Dezvoltarea infrastructurii care asigură servicii de alimentație;
 - Creșterea capacității de recuperare a persoanelor cu handicap și includerea acestora în activități socio-economice;
 - Creșterea accesibilității fizice a persoanelor cu dizabilități în localități;
 - Înființarea și dotarea cu infrastructură și logistică specifică a unor centre județene cu echipe mobile de servicii sociale;
 - Dezvoltarea întreprinderilor din sectorul economiei sociale.
- Soft:
- Diversificarea și îmbunătățirea calității serviciilor sociale,
 - Creșterea accesului la servicii sociale a tuturor categoriilor defavorizate (persoane vârstnice, persoane cu handicap, victime ale violențelor și abuzurilor în familie, familii monoparentale, copii, șomeri și alte categorii vulnerabile);
 - Creșterea accesului pe piața muncii a persoanelor vulnerabile;
 - Creșterea implicării serviciilor sociale în relațiile cu tinerii care abandonează școala;
 - Creșterea capacității centrelor de educație și reconversie profesională pentru șomeri;
 - Dezvoltarea parteneriatelor între furnizorii publici și privați de servicii sociale;
 - Sprijinirea înființării și dezvoltării ONG-urilor din domeniul social;
 - Specializarea personalului din serviciile sociale;
 - Asigurarea unui acces egal la servicii de asistență socială;
 - Încurajarea voluntariatului în servicii de asistență socială;
 - Implicarea persoanelor vulnerabile în activități cultural-sportive;
 - Digitalizarea serviciilor sociale și crearea unei rețele de monitorizare de tip SMART pentru persoanele vârstnice;
 - Dezvoltarea și specializarea serviciilor sociale pentru reabilitarea persoanelor care se confruntă cu adicție.

Prioritatea 4. Creșterea ocupării forței de muncă și asigurarea incluziunii pe piața muncii

Obiectiv specific: Creșterea gradului de ocupare și sprijinirea accesului tuturor pe o piață a muncii modernă, inclusivă și flexibilă

Măsuri:

➤ Hard:

- Consolidarea și sprijinirea antreprenoriatului și economiei sociale pentru integrarea forței de muncă din categoriile dezavantajate;
- Sprijinirea înființării de noi afaceri;
- Crearea /continuarea dezvoltării de programe regionale de tip ”a doua șansă”;
- Sprijinirea creării unor centre de reconversie și formare profesională.

➤ Soft:

- Măsuri pentru integrarea tinerilor pe piața muncii;
- Dezvoltarea culturii antreprenoriatului;
- Promovarea produselor și serviciilor furnizate de întreprinderi sociale;
- Asigurarea accesului la piața muncii a tuturor persoanelor, inclusiv a celor defavorizate;
- Asigurarea unui venit minim garantat pentru persoanele vulnerabile;
- Asigurarea protecției financiare a persoanelor vulnerabile;
- Asigurarea egalității de șanse și gen pentru toți;
- Îmbunătățirea calității și eficienței actorilor implicați în sistemul de ocupare a forței de muncă;
- Promovarea flexibilității și reconversiei profesionale în vederea mobilității profesionale;
- Actualizarea și dezvoltarea competențelor formatorilor;
- Sprijinirea mobilității regionale în vederea asigurării unui loc de muncă;
- Sprijinirea și ameliorarea condițiilor de muncă;
- Îmbunătățirea nivelului de competențe;
- Stimularea întreprinderilor pentru inserția tinerilor NEETs în câmpul muncii;
- Creșterea accesului copiilor din zonele rurale marginalizate la educație, orientare și consiliere profesională personalizate.

PILON 5. Sustenabilitate prin turism și cultură**Prioritatea 1: Crearea unui brand turistic regional prin promovarea potențialului endogen**

Obiectiv specific: Diversificarea și promovarea integrată a ofertei turistice regionale, cu accent pe nișele de turism care prezintă avantaje competitive

Măsuri:

➤ Hard:

- reabilitarea, modernizarea și echiparea stațiunilor turistice;
- valorizarea resurselor de ape minerale pentru promovarea regiunii ca destinație turistică medicală transfrontalieră și regiune pilot anti-îmbătrânire;
- dezvoltarea și punerea în valoare a infrastructurii turistice publice, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros;
- investiții în tabere și centre de agrement pentru refuncționalizare, modernizare, extindere și dotare;
- punerea în valoare a patrimoniului natural regional în scopul dezvoltării ecoturismului;
- dezvoltarea unor rute turistice, culturale și de agrement integrate;
- dezvoltarea infrastructurii turistice și a serviciilor conexe în zonele cu potențial turistic;
- investiții integrate în orașele cu potențial pentru turism de afaceri/MICE care să pună în valoare principalele elemente de patrimoniu cultural, investiții în facilități pentru petrecerea timpului liber.

➤ Soft:

- promovarea resurselor stațiunilor turistice pe plan național și internațional;
- promovarea patrimoniului natural;
- dezvoltarea unor produse turistice integrate;
- suport pentru dezvoltarea unor planuri de marketing a destinațiilor turistice prioritare, la nivel regional și local;
- măsuri specifice care încurajează persoanele defavorizate de a participa la realizarea actului turistic;
- pregătirea profesională inițială și formarea profesională continuă a forței de muncă în turism.

Prioritatea 2: Valorificarea patrimoniului cultural

Obiectiv specific: Punerea în valoare a patrimoniului cultural pentru creșterea atractivității turistice și dezvoltării sustenabile locale

Măsur:

➤ Hard:

- Cercetarea, conservarea și reabilitarea obiectelor de patrimoniu de importanță națională și a celor înscrise în patrimoniul mondial UNESCO;
- Punerea în valoare a clădirilor ce fac parte din ansambluri sau situri urbane cu scopul de a promova identitatea culturală regională și de a ridica atractivitatea zonei;
- Punerea în valoare a patrimoniului din orașe mici și comune ca suport socioeconomic pentru abordarea problemelor identificate la nivel local, stabilite în cadrul unor strategii participative de dezvoltare bazate pe valorile patrimoniale - arhitectural-urbanistice, istorice;
- Reabilitare/reamenajarea/revitalizarea patrimoniului construit din stațiunile balneare;
- Reabilitarea și refuncționalizarea patrimoniului industrial pentru conservarea și exploatarea acestuia în scop economic;
- Cercetarea, conservarea și reabilitarea obiectelor de patrimoniu de importanță locală cu potențial turistic;
- Dezvoltarea infrastructurii turistice (inclusiv și îndeosebi pentru persoanele cu dizabilități) care să protejeze monumentele ce pot fi afectate de turismul în masă.

➤ Soft:

- Pregătirea profesională a forței de muncă din domeniul construcțiilor și restaurărilor pentru meserii specifice restaurării clădirilor de patrimoniu și a obiectelor aparținente;
- Pregătirea de specialiști arhitecți, urbaniști, istorici pentru elaborarea strategiilor de dezvoltare prin patrimoniu;
- Acțiuni de educare și conștientizare a locuitorilor de importanță și rolul patrimoniului;
- Identificarea peisajelor culturale; crearea de branduri și circuite turistice (eventual transfrontaliere) pe baza acestora;
- Promovarea patrimoniului imaterial;
- Facilitarea accesului spre elementele de patrimoniu cultural din zona rurală (inclusiv și îndeosebi pentru accesul persoanelor cu dizabilități);
- Dezvoltare integrată a zonei adiacente a patrimoniului cultural reabilitat;

- Dezvoltarea și extinderea colaborărilor la nivel interregional și internațional în vederea promovării patrimoniului, inclusive prin includerea monumentelor din regiune.

Prioritatea 3. Promovarea culturii în regiune

Obiectiv specific: Asigurarea unei game variate de facilități în scop cultural, recreațional și educațional, care să promoveze cultura, ca avantaj comparativ al regiunii Vest

Măsuri:

➤ Hard:

- Modernizarea infrastructurii și serviciilor culturale, cu accent pe păstrarea și valorificarea identității regionale;
- amenajare de muzee/centre expoziționale moderne și interactive care să crească potențialul turistic regional;
- realizare/amenajare spații destinate organizării de evenimente culturale de anvergură care să deservească serviciile turistice;
- implementarea tehnologiilor multimedia și a tehnicilor digitale pentru promovarea infrastructurilor culturale;
- Investițiile în facilități pentru petrecerea timpului liber și în dezvoltarea de servicii culturale;
- dezvoltarea unor rute culturale.

➤ Soft:

- crearea unui portofoliu de evenimente culturale de anvergură care să consolideze statutul cultural regional;
- sprijin pentru organizarea de evenimente, festivaluri, expoziții, târguri de talie internațională care sporesc vizibilitatea națională și internațională a regiunii în plan cultural.

PILON 6. Dezvoltare urbană durabilă

Prioritatea 1. Mobilitate urbană durabilă

Obiectiv specific: Reducerea poluării și congestiei în orașe, prin încurajarea modurilor ecologice de transport

Măsuri:

➤ Hard:

- dezvoltarea /modernizarea infrastructurii sistemelor de transport public curat;
- dezvoltarea infrastructurii pentru biciclete și a zonelor pietonale;

- dezvoltarea de sisteme inteligente de transport, e-ticketing, management de trafic, car-sharing, smart parking;
- utilizarea căilor ferate din jurul marilor orașe pentru operarea transportului public metropolitan;
- dezvoltarea unui sistem de transport public inter-județean;
- accesibilizarea mediului fizic pentru persoanele cu dizabilități.

➤ **Soft:**

- promovarea și încurajarea tipurilor de transport ecologice.

Prioritatea 2. Orașele Regiunii Vest – orașe smart

Obiectiv specific: Creșterea calității vieții în orașele din regiune, prin susținerea utilizării tehnologiilor digitale și inovative

Măsuri:

➤ **Hard:**

- implementarea de proiecte ce utilizează pe scară largă tehnologii „smart” în diverse domenii/sectoare;
- sprijinirea digitalizării serviciilor publice;
- dezvoltarea infrastructurilor pentru interoperabilitatea serviciilor publice.

➤ **Soft:**

- promovarea utilizării tehnologiilor smart/digitale pentru dezvoltarea durabilă a orașelor;
- sprijin pentru întărirea capacității administrative de a utiliza și gestiona soluții de tip smart city a autorităților locale.

Prioritatea 3. Regenerare urbană

Obiectiv specific: 3. Regenerare urbană

Măsuri:

➤ **Hard:**

- valorificarea terenurilor publice neutilizate prin transformarea acestora în spații verzi sau reconversie pentru integrare în viața orașului;
- îmbunătățirea și modernizarea spațiilor verzi în orașe, inclusiv a accesibilității și conectivității acestora;
- dezvoltarea sistemului de spații publice în orașe;
- amenajarea de locuri de joacă pentru copii;
- dezvoltarea sistemelor de supraveghere a spațiilor publice;
- modernizarea și reabilitarea fondului de clădiri pentru creșterea atractivității spațiilor publice.

➤ Soft:

- consolidarea instituțiilor cu rol în planificarea și gestionarea proceselor de dezvoltare a teritoriului și implementarea strategiilor teritoriale integrate;
- digitalizarea serviciilor de amenajare teritorială și urbanism;
- digitalizarea Registrului Local al Spațiilor Verzi;
- consolidarea instituțiilor cu rol în planificarea, gestionarea și evidența spațiilor verzi.

PILON 7. Tradiție și diversificare în mediul rural**Prioritatea 1: Dezvoltarea sustenabilă și inteligentă a spațiului rural**

Obiectiv specific: Reducerea decalajelor sociale și economice față de mediul urban, prin susținerea activităților tradiționale și încurajarea diversificării economice

Măsur:

➤ Hard:

- Dezvoltarea rețelelor de infrastructură tehnică edilitară (apă, canalizare, gaze naturale) și a infrastructurii de drumuri;
- Susținerea diversificării activităților economice;
- Susținerea producătorilor locali, încurajarea meșteșugurilor și activităților tradiționale;
- Dezvoltarea rețelelor de medicină de familie și acțiuni de conștientizare a prevenției;
- Dezvoltarea rețelelor de colectare și depozitare a produselor agricole și susținerea modernizării agriculturii;
- Crearea și modernizarea de rețele de irigații inteligente în contextul schimbărilor climatice;
- Valorificarea sustenabilă, regenerarea și extinderea suprafețelor silvice;
- Modernizarea și dezvoltarea târgurilor și piețelor locale;
- Amenajarea de spații de agrement, spații publice și spații verzi;
- Susținerea lucrărilor de îmbunătățiri funciare, ecologizarea terenurilor, protejarea și adaptarea la schimbările climatice;
- Asigurarea unui acces egal la servicii sociale de bază (educație, sănătate, sociale);
- Sprijinirea dezvoltării turismului rural și a ramurilor ecoturismului.

➤ Soft:

- Consolidarea și diversificarea mediului antreprenorial din sectorul non agricol;

- Încurajarea investițiilor în digitalizare și crearea unui sector agricol inteligent;
- Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură și silvicultură;
- Sprijinirea investițiilor în CDI în sectorul agroalimentar;
- Sprijinirea acțiunilor de tranziție spre o economie circulară;
- Sprijinirea reconversiei profesionale a persoanelor active din mediul rural;
- Creșterea vizibilității zonelor rurale cu potențial turistic și agro-alimentar;
- Încurajarea micilor producători locali pentru a se asocia în activitatea agricolă;
- Încurajarea natalității pentru a contracara declinul populației.

3.2. Context județean de dezvoltare durabilă - Strategia de dezvoltare durabilă a județului Timiș

La nivelul Consiliului Județean Timiș, a fost aprobată **Strategia de Dezvoltare a județului Timiș pentru perioada 2021– 2027**, care și își propune să canalizeze forțele care acționează la nivelul comunităților locale, pentru realizarea unui deziderat comun reprezentat de progresul ferm în dezvoltarea județului, corelat cu strategiile sectoriale, regionale, naționale și europene.

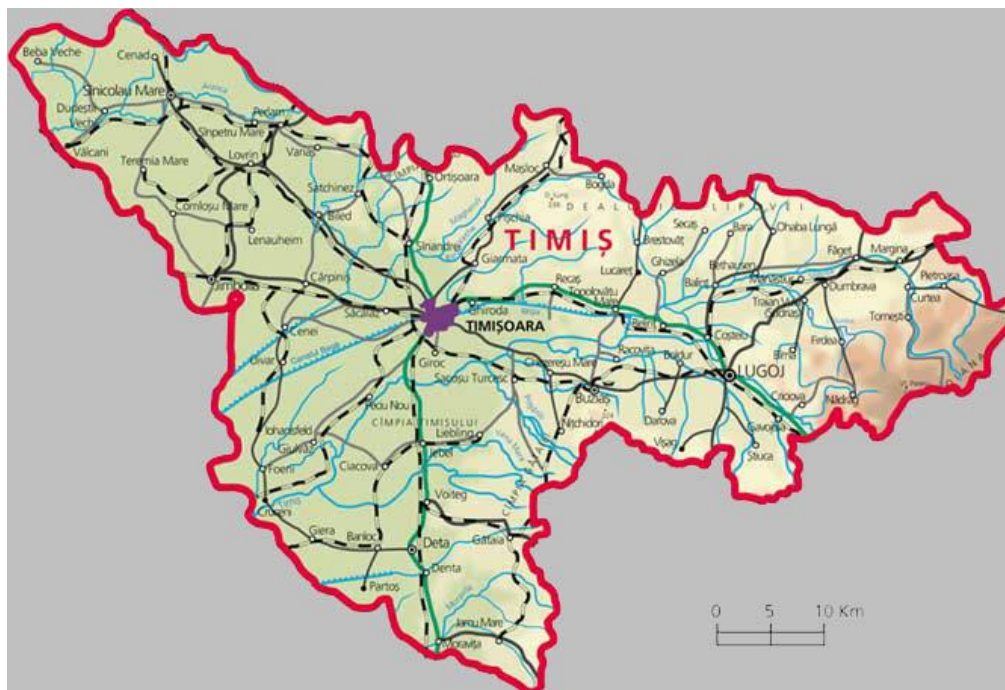

Figura nr. 6 – Harta județului Timiș

OBIECTIVUL STRATEGIC pe termen mediu și lung al județului Timiș a fost generarea unui mediu socio-economic stabil și diversificat capabil să asigure prosperitatea generală a populației și dezvoltarea durabilă a județului.

Direcțiile, obiectivele și măsurile prioritare de dezvoltare a județului Timiș, prevăzute să conducă la realizarea obiectivului strategic pe termen mediu și lung, sunt:

- dezvoltarea industriei prin creșterea productivității în sectorul industrial, promovarea cercetării și introducerea tehnologiilor înalte, modernizare și diversificare în vederea realizării de produse competitive.
- dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, ca sector de bază pentru creșterea economică, prin stimularea constituirii și dezvoltării IMM-urilor productive, a întreprinderilor meșesugărești și a IMM-urilor care activează în domeniul serviciilor.
- revigorarea spațiului rural și promovarea unei agriculturi performante se va realiza prin exploatarea extensivă și intensivă a solului, stimularea dezvoltării ramurilor agricole și revigorarea mediului rural ca alternativă socială a mediului urban.
- dezvoltarea turismului prin valorificarea potențialului existent, îmbunătățirea ofertei serviciilor turistice și orientarea acestora spre nevoile clienților, sprijinirea dezvoltării formelor de turism alternativ și a produselor turistice complementare.
- Dezvoltarea sectorului serviciilor prin creșterea ponderii și diversificarea lor în structura economică județeană, prin îmbunătățirea serviciilor publice și a celor financiar-bancare, precum și prin dezvoltarea unor structuri specializate, orientate spre atragerea de noi investitori.

Toate direcțiile principale de acțiune iau în considerare măsuri care privesc pregătirea și perfecționarea forței de muncă, dezvoltarea infrastructurii de susținere a activității economice, lărgirea spectrului de cooperări economice, măsuri active de prevenire și combatere a poluării mediului ambiant și, nu în ultimul rând, îmbunătățirea condițiilor de muncă și sănătate.

Politicile sectoriale, corespunzătoare principalelor direcții de acțiune sunt:

Industrie:

- modernizarea și dezvoltarea infrastructurii fizice.
- îmbunătățirea și adaptarea nivelului de calificare - recalificare în domeniul forței de muncă.
- crearea unui mediu propice activităților inovative în domeniul infrastructurii de susținere a activității.
- stimularea și folosirea efectelor sinergice ale cooperării județene, regionale și internaționale.
- diversificarea învățământului, corelat cu noile specializări în industrie.
- îmbunătățirea condițiilor de sănătate și de protecție a muncii în industrie.

Întreprinderi mici și mijlocii:

- stimularea înființării de noi IMM-uri prin dezvoltarea infrastructurii de susținere a afacerilor.
- pregătirea întreprinzătorilor și a forței de muncă.
- crearea unui mediu favorabil înființării de noi întreprinderi și susținerii celor existente.
- dezvoltarea de parteneriate între IMM-uri și a cooperării între IMM-uri și industrie.
- sprijinirea IMM-urilor ecologice.
- diversificarea învățământului, corelat cu noile tendințe ale pieței moderne.
- îmbunătățirea condițiilor de muncă și de sănătate, ca suport pentru dezvoltarea economică.

Spațiul rural și agricultură:

- dezvoltarea infrastructurii fizice, ca suport al activității asociative în spațiul rural.
- pregătirea forței de muncă pentru agricultură și servicii complementare.
- crearea cadrului optim de informare și susținere a activităților specifice în domeniul infrastructurii de susținere a activității economice.
- îmbunătățirea valorii economice a agriculturii, prin crearea unui sistem de cooperare favorabil creșterii productivității.
- protejarea spațiului rural, ca spațiu de viață ecologic și stimularea producției agricole ecologice, revitalizarea și conservarea structurilor sociale caracteristice vieții rurale.
- stimularea dezvoltării sistemului sanitar în spațiul rural.

Turism:

- întărirea bazei economice a turismului prin îmbunătățirea calității infrastructurii de servicii turistice.
- crearea de noi locuri de muncă și pregătirea forței de muncă pentru ridicarea calității serviciilor în turism.
- stimularea inițiativei private în turism și crearea unui cadru de susținere a turismului local.
- stimularea cooperării în rețea de servicii turistice complementare.
- stimularea turismului în condiții de protejare a mediului înconjurător.
- protecția, conservarea și valorificarea patrimoniului cultural-istoric al județului.
- revigorarea stațiunilor balneare și de tratament în vederea îmbunătățirii ofertei serviciilor de agrement și menținere a sănătății.

Servicii:

- crearea facilităților structurale pentru dezvoltarea serviciilor orientate spre înființarea de noi întreprinderi.

- pregătirea forței de muncă pentru ridicarea calității serviciilor.
- crearea unui cadru informațional adecvat diversificării gamei serviciilor de calitate.
- stimularea cooperării între serviciile publice și private.
- stimularea serviciilor cu orientare ecologică.
- diversificarea învățământului corelat cu tendința de creștere a sectorului servicii.
- stimularea inițiativei private în domeniul serviciilor sanitare.

Programul de amenajare teritorială a județului Timiș, corelat cu necesitățile și oportunitățile de dezvoltare existente și previzionate, cuprinde următoarele direcții principale de acțiune:

- dezvoltarea economică, prin dezvoltarea infrastructurii de susținere a activităților economice, a infrastructurii pentru protecția mediului, a infrastructurii de cooperare instituțională și a capacității de accesare a programelor de finanțare.
- reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii fizice, de circulație - transport și telecomunicații.
- reabilitarea și extinderea rețelei de infrastructură edilitară, urbană și rurală.
- protecția și gestionarea responsabilă a resurselor naturale și a patrimoniului cu valoare istorică, arheologică și arhitectura.

4. Programe și surse de finanțare 2021-2027

4.1. Programe operaționale

Ministerul Fondurilor Europene enumeră 8 programe de fonduri europene, prin care se vor finanța proiecte de investiții, inclusiv pentru antreprenori, în România, în perioada de programare 2021-2027.

Un număr de 7 programe vor fi gestionate de MFE ca autoritate de management:

- ✚ Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare;
- ✚ Programul Operațional Dezvoltare Durabilă;
- ✚ Programul Operațional Educație și Ocupare;
- ✚ Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială;
- ✚ Programul Operațional Sănătate;
- ✚ Programul Operațional Asistență Tehnică;
- ✚ Programul Operațional Tranziție Justă.

Programul Operațional Regional va fi împărțit în 8 POR-uri mai mici, fiecare gestionat de Agențiile de Dezvoltare Regională, ca autorități de management, de la nivel regional.

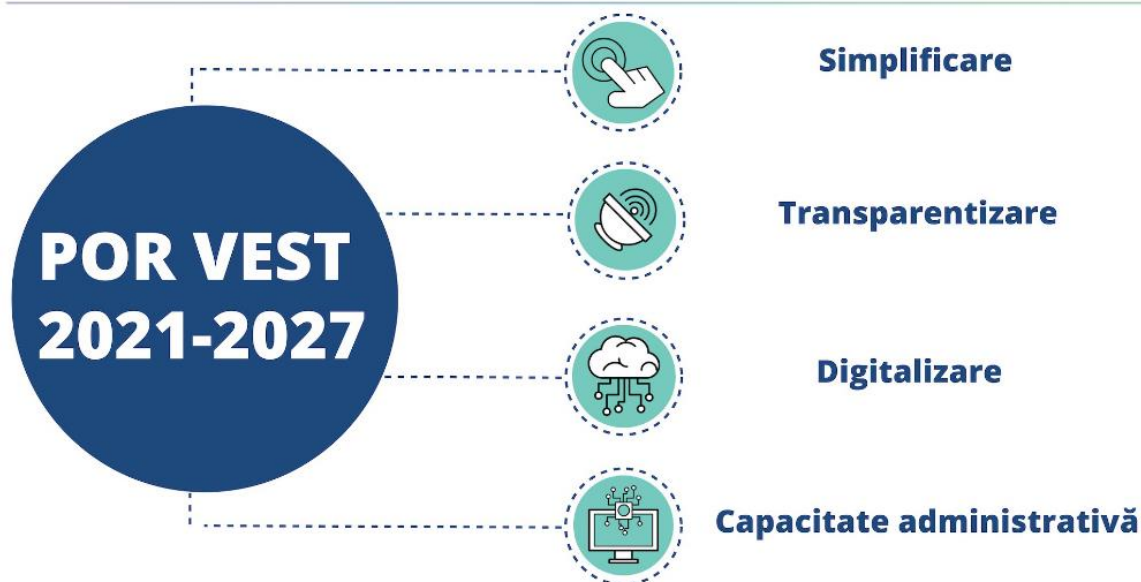
Programul Operațional Regional – Regiunea Vest 2021-2027

Viziunea strategică a POR Vest prezintă regiunea Vest – ca pe o regiune competitivă la nivel european, cu un nivel ridicat de cercetare-dezvoltare, inovare și digitalizare, capabilă să atragă și să capitalizeze investiții, conectată intern și internațional, ai cărei cetățeni beneficiază de servicii publice eficiente, în localități care asigură o calitate ridicată a vieții.

POR Vest 2021-2027 (POR V) este instrumentul pentru atingerea acestui deziderat, dar reprezintă și răspunsul Regiunii Vest la contextul internațional creat de pandemia de COVID19 și războiul din Ucraina. Presiunea crescută pe sistemul medical, impactul economic, șomajul în creștere, falimentul unor întreprinderi, reducerea timpului de lucru, fluxul de migranți, diminuarea activităților turistice și culturale sunt doar câteva din efectele resimțite la nivel regional. POR V propune modalități coordonate de a răspunde acestor provocări și de a asigura condiții favorabile dezvoltării socio-economice.

Obiectivele și cerințele de dezvoltare durabilă asumate prin Agenda 2030 sunt incluse și aplicabile în program și vor fi abordate integrat în cadrul investițiilor propuse prin POR V, în corelare cu politicile și prioritățile naționale, dar și cu particularitățile regionale.

Principalele probleme identificate la nivelul regiunii Vest și principalele direcții de acțiune se înscriu în următoarele direcții și priorități strategice:

POR VEST 2021 - 2027

POR VEST 2021-2027

Simplificare

- Reducerea numărului de documente solicitate;
- Etapă unică de evaluare a proiectelor;
- Depunerea la nivel de Proiect Tehnic / Autorizație de Construire;
- Utilizarea de costuri simplificate.

POR VEST 2021-2027

Transparentizare

- Calendar public apeluri de proiecte pentru minim 6 luni;
- Criterii clare de evaluare;
- Promovarea rezultatelor proiectelor finanțate;
- Publicarea documentelor de programare/ Ghidurilor de finanțare;
- Realizarea de materiale de informare sintetizate.

POR VEST 2021-2027

Digitalizare

- Pagină web dedicată POR Vest 2021-2027;
- Publicare și actualizare listă proiecte finanțate;
- Interacțiune digitalizată între AM POR Vest și aplicanți și beneficiari.

Prioritățile POR Vest 2021-2027 și obiectivele de politică

Figura nr. 7 – Prioritățile de dezvoltare POR VEST 2021-2027

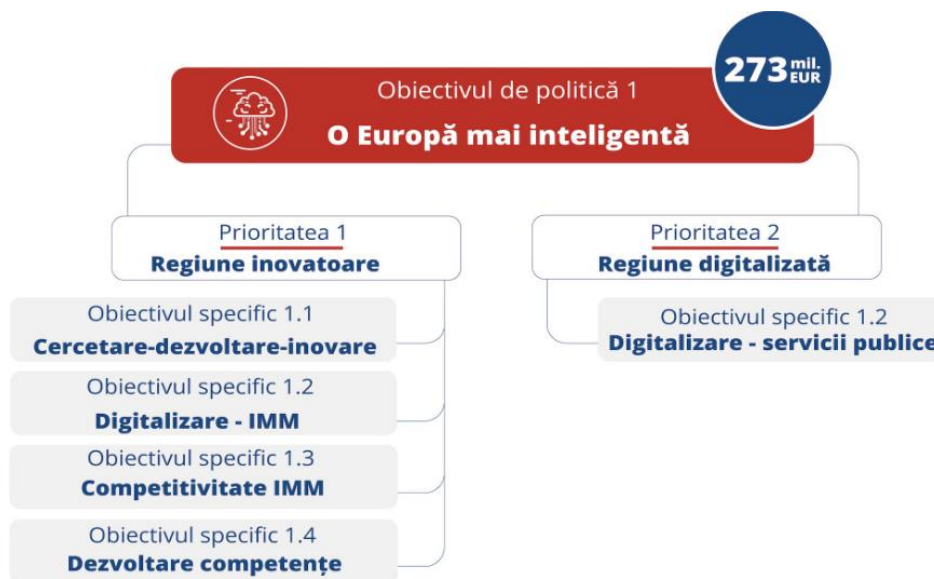
Prioritate: 1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice

Figura nr. 8 – Prioritatea 1 POR VEST 2021-2027

Obiectiv specific: RSO1.1. Dezvoltarea și sporirea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate (FEDR)

Având în vedere nivelul redus al performanței CDI la nivel național, comparativ cu cel european, este necesar ca regiunea să potențeze ecosistemul CDI prin măsuri care să vizeze cvadruplu helix regional și care să contribuie la rezolvarea următoarelor probleme:

- slaba colaborare între mediul academic, incluzând și entitățile de CDI, mediul privat, administrația publică și ONG-uri;
- slaba capacitate de inovare tehnologică, de proces, produs sau serviciu a întreprinderilor;
- impact redus al transferului de cunoștințe și necorelarea cererii cu oferta;
- număr redus de entități de inovare și transfer tehnologic (EITT) - 5 (4 în Timișoara și 1 în Arad).

Tipuri de acțiuni:

A. Consolidarea ecosistemului CDI regional prin investiții în dezvoltarea entităților care desfășoară activități specifice de CDI, indiferent de forma juridică a acestora:

1. Sprijinirea activității organizațiilor și infrastructurilor de CDI existente în strânsă corelare cu nevoile reale ale pieței.

2. Operaționalizarea a 4 Centre de Creativitate și Inovare în domeniile de specializare inteligentă cuprinse în RIS3. CCI-urile organizate ca Open-Labs de inovare vor urmări accelerarea transferului de cunoștințe și abilități de CDI către utilizatorii finali.
3. Susținerea dezvoltării și operaționalizării clusterelor de inovare, inclusiv dezvoltarea lanțurilor valorice și construirea poziției pe piață a clusterului și a membrilor săi.

B. Dezvoltarea mecanismelor și a instrumentelor care stimulează activitățile inovative ale întreprinderilor:

1. Sprijinirea activităților de inovare și a departamentelor de CDI din cadrul IMM-urilor pentru reducerea decalajului existent în termeni de inovare și digitalizare; dezvoltarea și/sau adoptarea tehnologiilor avansate: block-chain, big data, cloud computing, Internet of Things, producție avansată, robotică, inteligență artificială, securitate cibernetică, printare 3D (fabricație aditivă), metode avansate de producție, tehnologii sustenabile și economie circulară, etc.
2. Facilitarea și stimularea colaborării efective între actorii ecosistemului regional de inovare - precum și între întreprinderi mari și IMM-uri, pentru creșterea valorii adăugate. Întreprinderile mari vor fi sprijinite doar dacă proiectele propuse implică o cooperare cu IMM-urile în activități de CDI. Implementarea activităților de mai sus va accelera intensitatea inovării în întreprinderi, crescând astfel competitivitatea și productivitatea acestora, îmbunătățindu-le poziția în lanțurile valorice.

C. Dezvoltarea unui sistem regional de finanțare bazat pe vouchere de inovare, care va urmări: activități în domeniile de specializare inteligentă; accelerarea transferului tehnologic între membrii ecosistemului; rezolvarea unor probleme punctuale de CDI ale IMM-urilor, care prezintă un potențial real pentru produse/servicii noi sau semnificativ îmbunătățite, cu impact în piață; intensificarea activităților de cercetare industrială; dezvoltarea experimentală; studii de fezabilitate tehnică; protecția proprietății intelectuale; inovare de produs, proces și organizațională; servicii suport și de consultanță pentru inovare. Este vizată crearea unui sistem de vouchere etapizat și granular, în funcție de nivelul de maturitate tehnologică propus a se realiza.

Vor fi sprijinite investiții pentru achiziția de dotări și echipamente, care asigură posibilitatea implementării procesului de creare/adoptare a unei soluții inovatoare, de la faza de conceptualizare și dezvoltare, până la prima producție, inclusiv implementare, testare și diversificare. Sprijinul poate fi alocat și în vederea achiziționării de cunoștințe/tehnologii rezultate din activități CDI, cu scopul de a dezvolta sau adopta soluții inovatoare. Investițiile în lucrări de construcție vor reprezenta cheltuieli conexe, într-un procent limitat, în strânsă

corelare cu necesitatea dotărilor și echipamentelor propuse în cadrul operațiunilor și numai ca parte componentă a dezvoltării ofertei și profesionalizării serviciilor.

Obiectiv specific: RSO1.2. Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice (FEDR)

Sectorul TIC are un potențial important, contribuția acestuia la PIB-ul Regiunii Vest (4,9%) fiind peste media UE (3,4%) (49). În același timp, regiunea are rezultate slabe la componentele Indicelui economiei și societății digitale (DESI), similar României, care se situează pe ultimul loc în UE. Deși Regiunea Vest dispune de o masă semnificativă de specialiști în domeniul TIC, nivelul ridicat de competențe al resurselor umane nu este suficient valorificat și nu se reflectă într-un grad sporit de digitalizare a societății la nivel regional.

Pentru IMM-uri provocările digitalizării sunt diferite, nevoile de măsuri de sprijin trebuie adaptate în funcție de nivelul lor de digitalizare, de mărimea lor și de domeniul în care activează. Adoptarea noilor tehnologii digitale este la un stadiu incipient, două dintre obstacolele importante fiind: competențele digitale reduse ale forței de muncă și de lipsa finanțării. Conceptul i4.0 presupune o digitalizare integrală a tuturor activelor tangibile, intangibile și a proceselor. Digitalizarea întreprinderilor nu înseamnă doar achiziționarea de echipamente și sisteme IT, ci înglobează toate dimensiunile fundamentale ale unei afaceri, pe de-o parte prin automatizarea proceselor de producție și pe de altă parte prin integrarea analizei și simulării datelor în vederea adaptării la schimbările comportamentale ale clienților pentru a oferi produse sau servicii personalizate, folosind interacțiunea digitală.

Tipuri de acțiuni:

A.susținerea digitalizării în IMM-urile din sectoarele RIS3, în corelare cu indicatorii care compun indicele DESI, prin:

- achiziția de produse/servicii IT personalizate, plecând de la autoevaluarea stării inițiale;
- investiții în echipamente specifice, achiziția licențelor și/sau dezvoltarea aplicațiilor software, resurse de stocare și procesare, tehnologii specifice de utilizare a inteligenței artificiale, soluții, servicii IT&C care sporesc intensitatea digitală a IMM-urilor;
- susținerea și promovarea comerțului electronic (business to consumer, business to business, procese de business, consumer to consumer), încurajând următoarele modele de afaceri: e-shop; eProcurement, eMall, 3rd party marketplace, virtual communities, value chain service provider, etc.;

B.dezvoltarea de produse și servicii IT utilizând sisteme TIC / ERP / aplicații web sau sisteme de vânzare care permit comerțul electronic, inclusiv adaptarea la noile tendințe și tehnologii, în special în domeniul automatizării, robotizării, digitalizării și utilizării tehnologiei ecologice, inclusiv soluții care cresc nivelul de securitate cibernetică în întreprinderi.

Obiectiv specific: RSO1.3. Intensificarea creșterii sustenabile și creșterea competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive (FEDR)

În Regiunea Vest, 20.697 reprezintă IMM-uri active din domeniile RIS3 definite la nivelul Regiunii Vest, care au activitate și raportează date financiare, ceea ce reprezintă un procent de 37%. În dinamică, datele arată pentru perioada 2016-2019 o creștere anuală constantă cu circa 11,5% a numărului de firme active. O încetinire a acestei evoluții se remarcă în anul 2019, când numărul firmelor care au migrat din zona celor fără activitate în zona celor cu activitate a scăzut la 6%. Analizând dinamica înființării firmelor în domeniile RIS3 în anii 2017-2019, se constată că trendul este crescător: 3.742 de firme s-au înființat în 2017, 4.313 în 2018 și 4.317 în 2019. Din cele 4.317 de firme înființate în 2019 doar 2.076 (48,13%) aveau activitate la finalul anului 2019. Și în ceea ce privește înființarea de noi IMM din domeniile RIS3 se reflectă disparități în regiune. În anul 2019, 52,7% din totalul firmelor au fost înființate în județul TM, 21,1% în județul AR, 17,5% în județul HD și doar 8,7% în județul CS.

Un procent de 70% din întreprinderile care activează în domeniile RIS3 sunt localizate în mediul urban și 30% în mediul rural. Raportat la județe, 52,83% își au sediul în TM, 23,58% în AR, 15,89% în HD și 7,70% în CS, iar conform mărimii, 87,79% se încadrează în categoria microîntreprinderilor, 10,30% sunt întreprinderi mici, iar 1,91% sunt întreprinderi mijlocii.

În cadrul lor își desfășoară activitatea 119.572 salariați. Cifra de afaceri cumulată a acestor IMM-uri este de 5,6 mld. euro (2019), contribuția celor 4 județe din cadrul regiunii, fiind similară distribuției numărului de IMM-uri în cadrul județelor: TM 57,73%, AR 23,10%, HD 12,75% și CS 6,42%.

Datele prezentate pun în evidență disparitățile dintre cele 4 județe ale regiunii. Județul AR are un aport care depășește cu circa 4% aportul cumulativ al județelor HD și CS. În același timp, cele 3 județe au o contribuție totală sub cea a județului TM. Din perspectiva domeniilor de specializare inteligentă, cea mai importantă contribuție, din punct de vedere al ponderii cifrei de afaceri, o are sectorul eficiență energetică și construcții (clădiri) sustenabile (33%),

urmat de agricultură și industrie alimentară (25%), industria manufacturieră și prelucrătoare (21%), automotive și sectorul TIC (10%), industriile culturale și creative (8%) și turism, sănătate și calitatea vieții (3%).

Chiar dacă în cadrul acestui OS, inovarea nu este finanțată ca activitate de sine stătătoare, este de așteptat ca aceasta să însoțească activitățile de creștere a productivității și competitivității IMM-urilor care conduc la apariția de noi locuri de muncă și consolidarea activității. Investițiile realizate vor determina progresul tehnologic și declanșa schimbări solicitate de tranziția către neutralitate climatică, stimulând astfel apariția de inovații. Dubla tranziție asumată de UE va stimula competitivitatea, iar investițiile sprijinite sunt factorul de accelerare și catalizatorul schimbării și al inovării, în corelare cu noua strategie industrială.

Tipuri de acțiuni:

Oferta de activități propusă răspunde celor mai importante provocări identificate la nivel regional în zona dezvoltării economice:

A. Îmbunătățirea productivității și competitivității IMM-urilor

Proiectele finanțate trebuie să conducă la creșterea capacităților de producție (construire/modernizări/dotări construcții industriale), îmbunătățirea tehnologiilor, a proceselor de producție și/sau prestare de servicii, prin utilizarea directă a echipamentelor care încorporează tehnologii avansate și corelat cu dimensiunea IMM-urilor. Se va avea în vedere ca finanțarea proiectelor de dezvoltare a IMM-urilor să sprijine achiziția de active necorporale (proces manageriale, de producție, utilizarea IT și a proprietății intelectuale), precum și sprijinirea activităților de internaționalizare - extinderea piețelor de vânzare, a gamei de produse și servicii oferite, precum și creșterea calificărilor și competențelor.

Activitățile de internaționalizare trebuie să contribuie la construirea unei imagini unitare a Regiunii Vest ca un areal regional de cunoștințe, competențe și antreprenoriat cu potențial de dezvoltare economică. Vor fi susținute și proiecte în domeniul economiei circulare în măsura în care se referă la reducerea consumului de resurse și materiale în procesul de producție, noi metode de proiectare, utilizarea materialelor noi, schimbarea tehnologiei de producție sau tehnici moderne de reciclare.

B. Susținerea și dezvoltarea structurilor și serviciilor de sprijin a afacerilor în domeniile RIS3, în mod integrat cu sprijinirea IMM-urilor (inclusiv întreprinderi noi) localizate în cadrul acestora.

Categoriile de investiții se referă la: investiții în active corporale (lucrări de amenajare/modernizare a spațiilor aferente structurii; achiziționarea de echipamente tehnologice, utilaje, instalații de lucru, mobilier, echipamente informatice, birotică, de natura mijloacelor fixe), investiții în active necorporale necesare prestării serviciilor specifice și

achiziționarea și dezvoltarea de servicii suport pentru rezidenții structurilor. Se încurajează oferirea de sprijin personalizat companiilor aflate în stadiul inițial de dezvoltare.

C. Sprijin pentru întreprinderi noi, în județele Caraș-Severin și Hunedoara, prin achiziția de active corporale și active necorporale aferente investiției, modernizare/dotare spații de producție/servicii, însoțite de suport personalizat de tip: consiliere, mentoring, coaching, în fiecare etapă a dezvoltării. Activitățile care conduc la digitalizarea IMM-urilor, promovarea soluțiilor e-commerce, nu vor fi abordate ca intervenție distinctă în cadrul acestui OS. Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Obiectiv specific: RSO1.4. Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat (FEDR)

Politica de dezvoltare regională a creat oportunitatea unei utilizări mai eficiente a potențialului intern al Regiunii Vest prin identificarea și sprijinirea domeniilor de specializare inteligentă. A patra și a cincea revoluție industrială, dar și impulsul la nivelul UE pentru un viitor verde și digital, necesită o forță de muncă înalt calificată. Lanțurile valorice sunt într-un proces de schimbare. Combinația dintre ritmul rapid al progresului tehnologic și competiția globală implică faptul că autoritățile, întreprinderile, universitățile și cetățenii trebuie să se adapteze rapid pentru a valorifica potențialele beneficii și pentru a nu rămâne în urmă. Mai mult, având în vedere schimbările masive pe care inovarea, tehnologizarea și digitalizarea le aduc mediului de afaceri, Regiunea Vest are nevoie de investiții care să conducă la creșterea spiritului antreprenorial, dobândirea de competențe de management inovative sau adoptarea de tehnologii moderne. Trebuie avute în vedere și competențele digitale, în special cele avansate, necesare pentru dezvoltarea de tehnologii de vârf, în cooperare cu industriile relevante, de ex. calcul de înaltă performanță, inteligență artificială, internetul obiectelor, blockchain și securitate cibernetică.

Tipuri de acțiuni:

A. Îmbunătățirea competențelor în domeniile de specializare inteligentă, ca instrument de sprijinire a procesului de difuzare a inovării și de comercializare a tehnologiei, având în vedere tipologii de abilități cum ar fi:

- Abilități tehnice: necesare pentru rezolvarea problemelor inovative, proiectarea, operarea, îmbunătățirea și întreținerea utilajelor și a structurilor care încorporează noi tehnologii digitale avansate, abilități profesionale de IT;

- Abilități de management inovativ: legate de planificarea afacerii în contextul i4.0 și i5.0, respectarea reglementărilor și controlul calității, planificarea resurselor umane și alocării eficiente a resurselor în activități inovative;
- Abilități creative: utile pentru activități de inovare, în crearea de produse noi cu valoare adăugată, în a experimenta în afara normelor convenționale și a transforma diverse probleme sociale și economice în oportunități antreprenoriale;
- Abilități antreprenoriale pentru firme inovatoare, în special în sectorul high-tech: specifice pentru companii noi, cum ar fi crearea unui plan de afaceri sustenabil, acceptarea și gestionarea riscurilor, gândirea strategică, capacitatea de a crea rețele noi, capacitatea de a face față provocărilor și cerințelor noi legate de tranziția către i4.0 și i5.0;
- Abilități ecologice (green): specifice pentru a genera sau modifica produse, servicii și procese în conformitate cu principiile economiei circulare e.g. reciclare, reutilizare, reprelucrare, și a nevoii de adaptare continuă la schimbările climatice, respectiv a reglementărilor privind schimbările climatice. Ca exemple, se vor sprijini activități care urmăresc îmbunătățirea competențelor specifice în cele 6 domenii de specializare inteligentă, doar în legătură cu procesele antreprenoriale de inovare avansată, disruptivă, tranziția industrială către i4.0 și i5.0 e.g. management de inovare, management tehnologic, competențe privind economia circulară, etc. De asemenea, se poate avea în vedere îmbunătățirea competențelor digitale e.g. robotică, mecatronică, nanotehnologii e.g. conductori, calcul de înaltă performanță, AI, IoT, 3D, realitate augmentată, blockchain și securitate cibernetică.

B. Operaționalizarea Agenției Regionale de Inovare prin sprijinirea unor activități specifice, cum ar fi:

- Organizarea întâlnirilor de descoperire antreprenorială;
- Realizarea Agendei Regionale de Inovare;
- Monitorizarea și evaluarea politicilor regionale de inovare;
- Elaborarea, evaluarea, implementarea și monitorizarea RIS3;
- Efectuarea unei analize teritoriale a ecosistemului de inovare;
- Promovarea difuzării, comunicării și exploatării pe scară largă a rezultatelor și oportunităților generate de ecosistemul regional de inovare;
- Facilitarea schimbului de cunoștințe, consolidarea capacităților organizaționale și tehnologice a entităților de CDI;

- Inventarierea și promovarea nevoilor și oportunităților din domeniul competențelor legate de inovare;
- Alcătuirea unui portofoliu de experți tematici capabili să ofere sprijin procesului de generare, selectare sau implementare de proiecte inovatoare la nivel regional, de ex. vouchere de inovare;
- Furnizarea de servicii suport și de consultanță pentru inovare;
- Dezvoltarea conceptuală a celor 4 Centre de Creativitate și Inovare, incluzând raportarea lor operațională la ARI Vest, cu sprijinul EC, JRC, Innovate UK sau a altor entități de CDI din Europa, experimentarea și adaptarea unor modele deja testate precum on campus - off campus.

Scopul Agendei Regionale de Inovare este acela de a contura ARI Vest la nivelul ecosistemului regional de inovare sub forma unui actor generator de politici și a unui hub regional capabil să conecteze diferite niveluri și ecosisteme de inovare, regionale, naționale și europene. Prin măsurile propuse se are în vedere dezvoltarea unor rețele intersectoriale între membrii ecosistemului regional de inovare bazate pe cooperare, transfer de cunoștințe și creșterea competențelor, concentrându-se pe promovarea inovării, în special tehnică / tehnologică, inclusiv inovarea socială și eco-inovarea. Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Prioritate: 2. O regiune cu orașe Smart și o administrație digitalizată

Obiectiv specific: RSO1.2. Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice (FEDR)

O.S. 1.2 DIGITALIZARE - SERVICII PUBLICE

Tipuri de beneficiari și activități eligibile:

Figura nr. 9 – Obiectivul Strategic 1.2 – Digitalizare servicii publice POR VEST 2021-2027

Principala problemă care definește situația privind e-guvernarea la nivel național, dar și regional este reprezentată de insuficienta dezvoltare a serviciilor publice electronice (e-servicii). Există un număr mic de e-servicii publice care depășesc nivelul 2 de sofisticare digitală (interacțiunea cu cetățeanul se face într-un singur sens, de exemplu, descărcarea formularelor electronice).

Astfel, în Regiunea Vest un număr de 40 localități urbane, (95% din total) și 107 localități rurale (38%) sunt înregistrate pe la Punctul de Contact Unic electronic (PCU). Dintre acestea, un număr restrâns de localități au dezvoltat efectiv servicii digitale pentru cetățeni care depășesc nivelul 2 de sofisticare digitală (Ineu, Grădinari, Reșița, Lugoj și Timișoara). Celelalte localități înrolate permit doar descărcarea unor documente fără a fi în format editabil. În schimb, pe platforma Ghișeul.ro sunt înrolate doar 52 de instituții ale administrației publice. Cel mai mare grad de înrolare este al localităților din Hunedoara (86%; 12 orașe). Caraș-Severin se plasează pe locul II (63%; 6 orașe), fiind urmat de Arad (60%; 6 orașe) și Timiș (50%; 5 orașe).

Conectarea virtuală a întreprinderilor cu administrația publică și cu alți furnizori de servicii publice, este evaluată de întreprinderi ca fiind moderată, iar cel mai mare grad de digitalizare este atribuit depunerii de declarații. Totuși, aceasta nu poate fi considerată 100% o interacțiune digitală, având în vedere faptul că declarațiile sunt transmise de obicei pe e-mail și mai puțin prin platforme integrate la nivelul administrațiilor locale.

Tipurile de acțiuni:

A. Digitalizarea administrației publice: dezvoltarea de platforme cu funcții și servicii digitale oferite de instituții publice, plecând de la nevoile și în beneficiul cetățenilor și al întreprinderilor, realizate în proiecte integrate la nivel regional/județean. Activitățile vor fi avute în vedere pentru finanțare etapizat și granulat, în funcție de dimensiunea și tipologia localității urbane, fiind încurajate parteneriatele.

Resursele financiare vor fi direcționate atât către intervenții care vizează creșterea sferei de date disponibile în formă digitală, cât și către proiecte care vizează crearea de noi servicii publice furnizate prin mijloace electronice către cetățeni și agenți economici.

B. Aplicații de tip Smart City de tipul: Smart People, Smart Environment, Smart Economy, Smart Governance, Smart Mobility și Smart Living. Aplicațiile vor fi noi și pot fi implementate sub forma unor proiecte-pilot în localitățile solicitante, care ulterior vor fi replicate și adaptate particularităților locale.

Componenta hard care poate însoți sistemul pentru care se solicită finanțare va trebui să fie parte integrantă a acestuia. Intervențiile vor include dezvoltarea și implementarea unor soluții bazate pe inteligență artificială. E-serviciile dezvoltate vor îndeplini standardele

Directivei (EU) 2016/2102. Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Prioritate: 3. O regiune cu orașe prietenoase cu mediul

Figura nr. 10 – Prioritatea 2 POR VEST 2021-2027

Obiectiv specific: RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (FEDR)

În 2019 în regiune existau 845.243 locuințe, 63% fiind în mediul urban (locul II în RO). Dintre acestea, 1,8% sunt în proprietate publică și 98,2% în proprietate privată. Din totalul locuințelor, 345.884 sunt situate în blocuri de apartamente urbane. Au fost inventariate 7.096 blocuri de locuințe multifamiliale, aproape 50% în municipiile reședință de județ. În mediul urban predomină blocurile cu P+4E, care reprezintă cca. 74% din totalul blocurilor de locuințe. Un număr de 662 de blocuri (9%) au un regim de înălțime mai mare decât P+4E, majoritatea fiind amplasate în municipiile reședință de județ, respectiv 491 blocuri. Blocurile de locuințe cu regim de înălțime mai mic decât P+4E, inventariate în regiune, sunt în număr de 1.184 (17%). Ele sunt mai numeroase, de obicei, în localități urbane mici, fiind legate de industriile dominante din trecut.

Majoritatea locuințelor colective sunt construite anterior anului 2000 (peste 90% din numărul total), au suferit puține lucrări de investiții și se caracterizează prin confort și eficiență energetică scăzută, în raport cu standardele actuale, existând astfel un potențial mare de reducere a consumului de energie. Din datele POR 2014-2020, blocurile de locuințe din Regiunea Vest depuse pentru finanțare înregistrau, înainte de intervenție, un consum final

specific de energie cuprins între 200 kWh/m²an și peste 500 kWh/m²an, ceea ce corespunde claselor energetice C, D și E.

Totodată, în locuințele colective, locuiesc deopotrivă locatari cu venituri medii sau peste medie și locatari cu venituri mici, care întâmpină dificultăți în acoperirea cheltuielilor cu serviciile energetice. Numărul blocurilor de locuințe pentru care UAT-urile au indicat faptul că predomină locatari cu venituri reduse este de 1.574, ceea ce reprezintă 22% din numărul total de blocuri de locuințe la nivel regional, fiind concentrate în proporție covârșitoare în județul HD (1.280 de blocuri). Practic, în județul HD, în 50% din blocurile de locuințe raportate de autoritatea locală, predomină proprietari cu venituri reduse.

În total, la nivel de regiune, conform datelor disponibile de la nivelul UAT-urilor, au fost reabilitate termic 793 blocuri, din diferite surse de finanțare, reprezentând 11,17% din totalul blocurilor. Prin POR 2014-2020 s-au reabilitat termic sau se vor reabilita până în anul 2023, un număr de 224 de blocuri.

Tipurile de acțiuni:

A. Creșterea eficienței energetice în clădiri rezidențiale și îmbunătățirea calității aerului. Se are în vedere finanțarea clădirilor multifamiliale și vor avea prioritate la finanțare blocurile de locuințe care prin intervențiile realizate vor conduce la atingerea celei mai mari rate de reducere a consumului de energie. Vor fi sprijinite intervențiile care ating cel puțin o economie de energie de 40%, fiind încurajate și intervențiile în urma cărora se realizează o economie de energie de minim 60%, în special la cele cu regim de înălțime >P+4E, în cazul cărora această țintă de economie poate fi atinsă cu costuri unitare rezonabile din punct de vedere economic. Se va urmări atingerea reantabilității financiare optime în raport cu economia de energie și reducerea gazelor cu efect de seră.

B. Creșterea eficienței energetice în clădiri publice cu funcțiuni sociale: educaționale, de sănătate, servicii sociale în corelare cu legislația națională în vigoare. Prioritizarea se va realiza în funcție de consumul actual de energie și impactul în termeni de economii de energie obținute după intervenții.

Astfel, vor fi sprijinite investiții de tip “deep renovation” – o economie a consumului de energie de minim 60%. Atât pentru clădirile rezidențiale, cât și pentru clădirile publice vor fi sprijinite integrat activități care vizează:

- îmbunătățirea izolației termice, modernizarea termică a anvelopei clădirii;
- îmbunătățirea sistemului tehnic al clădirii (instalații): ex. Achiziția de echipamente de încălzire și răcire eficiente energetic, de panouri solare, sisteme de ventilație, corpuri de iluminat cu LED, senzori de mișcare, management energetic al clădirii, în concordanță cu prevederile Art. 7 ale Regulamentului FEDR/FC;

- utilizarea surselor regenerabile de energie în măsura în care sunt concepute și dimensionate pentru consumul propriu al clădirii.

AM POR V va propune o campanie / campanii de informare, educație și conștientizare cu privire la optimizarea consumului de energie în gospodărie și întărirea valorilor ecologice (acceptarea politicii de neutralitate climatică a UE), în acord cu Roadmap-ul regional.

În cadrul acestui OS, clădirile monument istoric nu sunt eligibile pentru finanțare prin POR V. Se va asigura respectarea prevederilor legislative în materie de utilizarea eficientă a resurselor, precum și sortarea, reutilizarea, reciclarea și eliminarea deșeurilor generate de șantiere. Finanțarea investițiilor se va face cu luarea în considerare a principiului ”eficiența energetică înainte de toate”.

După caz, implementarea intervențiilor privind eficiența energetică în clădiri va fi reconsiderată pentru a ține cont de rezultatul asistenței tehnice oferite de CE prin Banca Mondială pentru implementarea ”Valului renovării” în România. Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Obiectiv specific: RSO2.7. Intensificare acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare (FEDR)

În Regiunea Vest, 63,1% din populație trăiește în mediul urban, de cele mai multe ori în cartiere de blocuri care se confruntă cu probleme care țin de amenajarea improprie a spațiilor verzi, din punct de vedere al aspectului și al funcțiilor, dar și cu lipsa sau incoerența spațiilor verzi. La nivel de județ, cea mai mare valoare a suprafeței de spațiu verde per locuitor o are județul HD (25,5 mp/locuitor), urmat de CS (21,50 mp/loc.), TM (21,19 mp/loc.), iar cele mai mici valori se înregistrează în AR (19,56 mp/loc.), cu un minim de 6,13 mp/locuitor înregistrat în municipiul Arad.

Evoluția suprafețelor spațiilor verzi a cunoscut, la nivel național, un trend ascendent în perioada 2011-2018. Rata de creștere a spațiilor verzi din Regiunea Vest (7,97%) este mult sub media națională (20,37%) și inferioară tuturor regiunilor de dezvoltare, cu excepția regiunii BI. Suprafața spațiilor verzi în mediul urban a crescut de la 2.594 ha la 2.801 ha, dar în același timp a avut loc o scădere a ponderii suprafeței de spațiu verde în mediul urban din regiune în suprafața totală națională a spațiilor verzi urbane, de la 11,6% în 2011 la 10,41% în 2018.

În anul 2018, Regiunea Vest ocupa locul 6 privind suprafața spațiilor verzi din mediul urban. Deși ponderea suprafeței spațiilor verzi în suprafața intravilanului a înregistrat o ușoară creștere în perioada analizată de la 5,72% la 5,85%, rata de creștere a spațiilor verzi din intravilan (2,34%) este inferioară ratei de creștere a intravilanului localităților urbane, respectiv 5,51%.

În regiune, cea mai mare rată de creștere o are județul AR, fiind peste media națională. În AR, creșterea suprafeței spațiilor verzi se datorează în cea mai mare parte orașului Arad (20 ha) și Lipova (114 ha). Cu toate că municipiul Arad a înregistrat o creștere a suprafeței spațiilor verzi, rămâne orașul cu cea mai mică suprafață de spațiu verde din toate orașele regiunii.

Județul CS nu se încadrează în trendul regional de creștere, suprafața spațiilor verzi a scăzut, din cauza orașelor Anina (-19 ha) și Oravița (-17 ha) și a faptului că niciun oraș din CS nu a înregistrat în perioada analizată creșteri ale suprafețelor de spații verzi.

În județul HD, creșterea spațiilor verzi s-a realizat în mod echilibrat, în mai multe orașe: Deva (32 ha), Vulcan (29 ha), Petrila (20 ha), Călan (11 ha), Aninoasa, Brad, Orăștie (sub 10 ha).

Deși are cea mai mare suprafață de spații verzi din județele regiunii, județul TM a înregistrat o creștere nesemnificativă a suprafeței spațiilor verzi (0,5%), datorată orașelor mici: Făget, Gătaia sau Ciacova (sub 5 ha). Timișoara, în ciuda denumirii de ”oraș al parcurilor”, nu a înregistrat în această perioadă nicio creștere a suprafețelor verzi.

Infrastructura verde crește vizibilitatea localităților, favorizează reglarea ecosistemului urban și poate contribui la ameliorarea problemelor legate de schimbările climatice, managementul apelor și calitatea aerului. De asemenea, sporește atractivitatea locală și întărește atașamentul cetățenilor față de localitate. Spațiile verzi pot contribui la crearea de legături între membrii unei comunități și crește accesibilitatea pentru grupuri mari de locuitori: persoane cu dizabilități, bătrâni, copii, familii.

Rețeaua verde îmbunătățește condițiile de mediu și prin urmare calitatea vieții și a sănătății oamenilor. De asemenea, susține economia verde și îmbunătățește biodiversitatea. Asigurarea de conexiuni peisagere și ecologice între categoriile infrastructurii verzi, prin legarea suprafețelor naturale și semi-naturale aflate în vecinătate, aduce beneficii în crearea de coridoare de mobilitate pentru speciile de faună, favorizând răspândirea speciilor de floră, ceea ce ar putea conduce la îmbunătățirea confortului urban la nivelul localităților. Infrastructura verde include suprafețe bogate în biodiversitate precum păduri, iazuri, pajiști înflorite care sunt rezervoare de biodiversitate cu capacitate de repopulare și revitalizare a mediilor degradate.

Tipuri de acțiuni:

Crearea de noi spații verzi în intravilanul localităților urbane. Se vor realiza investiții asupra unor terenuri dezafectate, abandonate, degradate care sunt propuse spre a fi transformate în spații verzi definite de legislația națională:

- a) spații verzi publice cu acces nelimitat: parcuri, grădini, scuaruri;
- b) amenajarea zonelor verzi din cadrul grădinilor botanice și a muzeelor în aer liber;
- c) spații verzi pentru recreere;
- d) spații verzi pentru protecția lacurilor și cursurilor de apă (zona de maluri și zona de deasupra malurilor);
- e) păduri urbane;
- f) culoare de protecție față de infrastructura tehnică: perdele forestiere urbane, fâșii plantate, însă doar în cadrul unor proiecte care includ cel puțin încă o componentă din cele de mai sus.

AM POR V va iniția o campanie / campanii și activități de informare, conștientizare, implicare civică și educație care să conducă la formarea în Regiunea Vest a unei atitudini pozitive față de mediu potrivit principiului ”from a single measure to city-wide network”, dar și dezvoltarea unei mase critice de profesioniști în domeniul proiectelor care vizează infrastructura verde, în acord cu Roadmap-ul regional.

În funcție de specificul proiectelor pentru care se solicită finanțare, se va urmări corelarea activităților propuse cu Planurile de Management ale Spațiului Hidrografic Banat, Criș, Jiu și Mureș. Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Prioritate: 4. O regiune cu mobilitate urbană sustenabilă (Obiectivul specific privind mobilitatea urbană prevăzut la articolul 3 alineatul (1) litera (b) punctul (viii) din Regulamentul FEDR și Fondul de coeziune)

O.S. 2.8 MOBILITATE URBANĂ DURABILĂ

Tipuri de beneficiari și activități eligibile:

Figura nr. 11 – Obiectivul Strategic 2.8-Mobilitate urbană durabilă POR VEST 2021-2027

Obiectiv specific: RSO2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon (FEDR)

Conform INS, numărul autoturismelor private a cunoscut o creștere de peste 60% în regiune, de la 372.910 în 2010 la 608.677 în 2019, adică un autoturism la trei locuitori sau, raportat la populația de peste 18 ani, 1 autoturism la 2,5 locuitori. Mai multe vehicule înseamnă mai multă poluare atmosferică și fonică, nocive pentru sănătatea umană. 13% din totalul transportului local de pasageri din țară se desfășoară în Regiunea Vest (locul 3) (79), dar numărul de călători cu transportul public este în scădere. TM domină transportul public de pasageri – 83% din total pasageri transportați cu mijloacele de transport în comun din regiune, urmat la mare distanță de AR cu 13%. CS și HD totalizează 3%, respectiv 1% din total regiune (80).

În urma unei analize, la nivelul orașelor din cadrul Regiunii Vest, ponderea deplasărilor efectuate cu mijloace de transport motorizat privat este de cca. 48%, în timp ce ponderea deplasărilor efectuate cu transportul public este de 8%. Cea mai mare pondere a deplasărilor cu mijloace de transport motorizat este în județele TM (52%) și AR (50%), iar cele mai scăzute în CS (46%) și HD (44%). Deplasările cu mijloace de transport public înregistrează valori în jur de 9% în AR (9,37%), HD (9,27%) și TM (9,13%), în timp ce CS (6%) este sub media regională.

Utilizarea soluțiilor verzi de transport este în creștere în special în marile centre urbane, dar sunt încă necesare investiții în mobilitate urbană ”curată”. Facilitarea adoptării rapide a mobilității electrice poate contribui la reducerea poluării fonice și a emisiilor de gaze cu efect de seră și la creșterea calității aerului din orașe, cu efecte benefice asupra sănătății. Ponderea ciclismului în cota modală la nivel regional este încă redusă (10,8%), cauza fiind lipsa unei infrastructuri de ciclism sigure. Cea mai dezvoltată infrastructură de piste de biciclete urbane există în județul Arad (155 km). Rețele mai reduse se regăsesc în județele CS (41 km), TM (28 km) și HD (9 km). Ponderea deplasărilor efectuate cu bicicleta în interiorul orașelor din cadrul regiunii este cea mai ridicată în AR (17%), urmată de TM (14%), ponderi mai scăzute fiind în CS (9%) și HD (4%).

Investițiile în dezvoltarea transportului public electric sau ecologic sunt insuficiente față de nevoile existente. Gradul scăzut de atractivitate a transportului public electric se datorează vechimii parcului de tramvaie (între 30-60 ani), cu consecințe negative asupra mediului, a confortului și siguranței călătorilor, gradului de uzură al liniei de tramvai (între 60-80%), stații nemodernizate, lipsa sistemului e-ticketing și informare călători.

Este necesară, de asemenea, și dezvoltarea și implementarea unor sisteme de transport inteligente și a unor sisteme de management al traficului care să contribuie la decongestionarea unor zone și artere. Sistemele de e-ticketing reprezintă o componentă necesară în vederea modernizării și transparentizării gestiunii serviciilor de transport public.

Tipuri de acțiuni:

A. Investiții privind sistemele de transport public local de călători și sistemele pentru transport alternativ nemotorizat

- Modernizarea, dezvoltarea, extinderea, optimizarea infrastructurii de transport urban curate (linii de tramvai și troleibuz);
- Achiziționarea materialului rulant;
- Achiziționarea de troleibuze, autobuze pentru transport urban curat, inclusiv stații de încărcare și alimentare;
- Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii pentru transportul nemotorizat;
- Dezvoltarea sistemelor de bike-sharing, achiziția de biciclete sau a altor mijloace de transport ecologice.

B. Alte activități integrate în cadrul celor specificate la punctul A, destinate reducerii emisiilor de CO₂ și creșterii calității aerului în zona urbană

- Dezvoltarea de sisteme inteligente de transport, e-ticketing, management de trafic, management al flotei;

- Dezvoltarea unor soluții de organizare a traficului care facilitează circulația eficientă a transportului public, inclusiv măsuri de siguranță rutieră;
- Dezvoltarea, extinderea, optimizarea stațiilor de transport public, inclusiv a stațiilor și conexiunilor inter-modale;
- Construcția și modernizarea de parări "park and ride" care asigură tranziția către transportul public.

Aceste intervenții vor influența pozitiv atingerea obiectivelor legate de protecția mediului, va crește siguranța și confortul utilizatorilor transportului public, precum și atractivitatea spațiilor publice cu o calitate a aerului îmbunătățită. Se vor încheia contracte de servicii publice în baza Regulamentului 1370/2007.

Vor fi sprijinite și activități de informare, promovare și conștientizare a locuitorilor cu privire la avantajele utilizării transportului public în comun și a mijloacelor nemotorizate pentru calitatea mediului natural, inclusiv siguranța circulației în transportul public. Se vor derula campanii la nivel de beneficiar și la nivel de AM POR V în baza Roadmap regional. Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Prioritate: 5. O regiune accesibilă

Figura nr. 12 – Prioritatea 3 POR VEST 2021-2027

Obiectiv specific: RSO3.2. Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere (FEDR)

Infrastructura rutieră regională este încă într-o stare necorespunzătoare și prezintă disfuncționalități care conduc la rute lungi de acces la rețeaua TEN-T. Analiza stării de viabilitate a drumurilor județene arată că doar 45% au o stare bună și foarte bună și un procent foarte mare, 32,3% sunt într-o stare rea și foarte rea. În privința calității infrastructurii rutiere, 57% din drumurile județene prezintă îmbrăcăminte rutieră cu durabilitate mai mare, care pot fi folosite pentru traficul greu, de mare intensitate și cu rezistență sporită împotriva factorilor climaterici. Un procent mare, 21%, este reprezentat de drumurile din pământ și pietruite.

În acord cu concluziile studiului realizat de DG REGIO (86), gradul de accesibilitate și conectivitate la nivel regional este diferit, orașe mari fiind mai bine conectate comparativ cu orașele mici sau zonele rurale. Marile municipii se confruntă cu probleme legate de traficul județean de călători și mărfuri, necesitând investiții strategice în reconfigurarea infrastructurii de transport, de tipul centurilor, arterelor ocolitoare sau pasajelor, pentru a contribui la îmbunătățirea traficului interurban și din zona funcțională, inclusiv la decongestionarea traficului pe arterele principale.

Într-o prima etapă, se urmărește crearea cadrului administrativ la nivel regional, inclusiv elaborarea unui plan de mobilitate regional, precum și dezvoltarea unor rute pilot de transport public cu autobuze electrice. Investițiile în infrastructura județeană rutieră promovate prin POR V au rolul primordial de a asigura conectivitatea la nivel regional și a asigura accesul la mobilitate inclusiv pentru zonele rurale, fiind concentrate cu precădere în zonele cu prezență limitată a altor moduri de transport regionale (ex. căi ferate).

Completate de acțiunile derulate prin alte programe de finanțare (ex. PNRR, POT) sau alte priorități ale programelor care au în vedere consolidarea rețelei feroviare (ex. modernizare și instalare sistem ERMTS Arad-Timișoara-Caransebeș, modernizarea secțiunii de cale ferată Craiova-Dr. Tr. Severin- Caransebeș), realizarea de infrastructuri de încărcare și realimentare pentru vehicule cu emisii zero, dar și stimularea unei mobilități verzi și dinamice în orașe și municipii (transport public cu zero emisii de carbon, infrastructură metropolitană feroviară etc.), investițiile promovate în cadrul acestui obiectiv specific vor conduce la crearea unui sistem de transport regional sustenabil care să contribuie la sănătatea și bunăstarea populației. Investițiile propuse prin intermediul acestui OS urmăresc îmbunătățirea semnificativă a calității vieții locuitorilor zonelor marginalizate și periferice ale regiunii, precum și echilibrarea diferențelor de acces.

Tipuri de acțiuni:

A. Construirea, modernizarea și extinderea rețelei de transport care asigură conectivitatea direct sau indirectă cu rețeaua TEN-T, inclusiv variante ocolitoare cu statut de drum județean, precum și lucrări de artă;

B. Decongestionarea traficului din jurul marilor orașe prin investiții în construirea și modernizarea de pasaje sau noduri rutiere, pasarele pietonale, șosele de centură, intersecții periculoase etc. în scopul facilitării tranziției către un sistem de transport urban sustenabil. Proiectele vor rezulta din PMUD;

C. Dezvoltarea unui sistem de transport intra și interjudețean orientat spre nevoile utilizatorilor, prin achiziția de mijloace de transport ecologice, infrastructură utilizată de pasageri (de ex. stații), inclusiv sistem de ”e-ticketing/bilet regional”. Proiectele vor include obligatoriu activități care vizează creșterea siguranței rutiere, cum ar fi: amplasarea de parapete rutieri, atenuatoare de impact, insule, marcaje orizontale și verticale, iluminarea sectoarelor periculoase, benzi rezonatoare, limitatoare de viteză etc., inclusiv campanii de siguranță rutieră.

Măsurile pentru creșterea siguranței rutiere vor fi avute în vedere orizontal în toate proiectele finanțate în cadrul acestui obiectiv specific. Toate investițiile propuse vor asigura o accesibilitate ușoară și independentă pentru persoanele cu cerințe de mobilitate speciale, fiind proiectate și destinate tuturor utilizatorilor. După caz, intervențiile vor lua în considerare menținerea, protejarea și îmbunătățirea, precum și refacerea conectivității ecologice în zona coridoarelor ecologice.

Nu se vor finanța proiecte care implică doar lucrări de reparare și mentenanță a drumurilor județene existente, ci investiții de modernizare care implică creșterea parametrilor constructivi ai drumului.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Prioritate: 6. O regiune educată și atractivă

Figura nr. 13 – Prioritatea 4 POR VEST 2021-2027

Obiectiv specific: RSO4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online (FEDR)

În anul 2019, infrastructura educațională din Regiunea Vest era alcătuită din 630 unități școlare, cărora li se adaugă 1.101 (91) unități școlare arondate, urmare a procesului de comasare și închidere a acestora, cauzat de schimbările demografice. Rețeaua școlară regională cuprinde un număr de 14.491 săli de clasă, 3.058 laboratoare și 534 de ateliere și prezintă nevoi de investiții complexe și diferite, în funcție de nivelul de educație și de mediul de rezidență, care trebuie să se alinieze atât standardelor actuale din domeniul educației, cât și trendului demografic regional.

Gradul de ocupare a infrastructurii școlare pentru Regiunea Vest (92) indică o ocupare mai pronunțată pentru nivelul preșcolar (136,9%). Noile reglementări legislative prevăd o reducere a numărului maxim de elevi pe clasă, în funcție de nivelul de educație. Astfel, regiunea se confruntă cu necesitatea unui număr mai mare de săli de clasă, pentru alinierea la noile standarde educaționale și pentru a răspunde provocărilor generate de pandemia COVID-19.

Un alt fenomen apărut în perioada 2008-2019 este dezvoltarea zonelor periurbane ale municipiilor Timișoara și Arad, în cadrul cărora populația a cunoscut un trend crescător, creând o presiune asupra sistemului educațional local.

În mediul urban, deși numărul de elevi a scăzut, sunt unități școlare unde se regăsește fenomenul de supraaglomerare (93). Mediul rural se confruntă cu existența unor unități școlare care nu au grupuri sanitare în interiorul clădirilor: în CS 29% din unitățile școlare nu au grupuri sanitare în interior, în județul AR procentul este de 18%, iar județele HD și TM prezintă o pondere de 12%

În ceea ce privește populația școlară din regiune, cea mai numeroasă este cea din învățământul primar și gimnazial (43,03%), urmată de cea din învățământul superior (18,13%), învățământul liceal (17,85%) și din învățământul antepreșcolar și preșcolar (14,89%). Valori reduse se înregistrează pentru învățământul profesional (2,91%), cel postliceal și de maiștri (3,19%). În perioada 2011-2019, creșteri ale populației școlare s-au înregistrat la nivelul învățământului primar și la nivelul liceelor cu profil agricol, silvic, vocațional și profesional. Cu toate acestea, laboratoarele și atelierele acestor unități școlare nu sunt dotate cu echipamente moderne, din cauza resurselor financiare limitate. Prin urmare, nu sunt adaptate progresului tehnologic rapid și nu răspund nevoilor actuale de competențe din piața muncii.

Învățământul superior are rolul de a înzestra studenții cu competențele de care au nevoie în viitor. Evoluția rapidă a pieței muncii și tranzițiile sociale impun o transformare a instituțiilor de învățământ terțiar și îmbunătățirea alinierii acestora la mediul economic, pentru a se asigura că absolvenții lor dispun de educația și mai ales de competențele necesare pe piața muncii, în special pentru adaptarea la dubla tranziție: verde și digitală.

Investițiile propuse pentru dezvoltarea sistemului educațional au în vedere eliminarea inegalităților regionale dintre mediul urban și rural, în ceea ce privește accesibilitatea și calitatea facilităților educaționale oferite. Investițiile vor ține cont de nevoile reale ale beneficiarilor în funcție de nivelul de învățământ, gradul de ocupare a sălilor de clasă, condițiile minime de funcționare, corelat cu trendul demografic al fiecărui areal în parte. Astfel, investițiile vor fi orientate pe două direcții fundamentale:

- facilități educaționale cu un standard de calitate ridicat pentru unitățile din mediul rural, cel puțin similar unităților din mediul urban, atât din punct de vedere al infrastructurii, cât și al dotărilor.

- creșterea standardului calității facilităților educaționale oferite de unitățile din mediul urban, la nivelul standardului european, în corelare cu inițiativele emblematicale ale UE (Pactul

verde european, Spațiul european al educației, Educația pentru durabilitatea mediului, Agenda pentru competențe în Europa 2030, Educația pentru durabilitatea mediului etc.)

Tipuri de acțiuni:

A. Investiții în unitățile de învățământ preșcolar, primar și gimnazial din mediul rural – sprijin pentru modernizarea bazei tehnico-didactice prin achiziționarea de echipamente pentru laboratoarele și atelierele tematice, pentru dotarea, inclusiv multimedia, a sălilor de clase, precum și adaptarea stării tehnice a infrastructurii la cerințele echipamentelor moderne, lucrări de reabilitare/modernizare în procent limitat și, acolo unde este cazul, se vor finanța activități care să aibă ca rezultat îndeplinirea unor standarde minime de funcționare a unității școlare solicitante. Vor fi prioritizate proiectele care nu îndeplinesc, la momentul depunerii cererilor de finanțare, condițiile minime legale de funcționare.

B. Investiții în unitățile de învățământ din mediul urban din învățământul preșcolar, primar, gimnazial, liceal, profesional și tehnic și superior - se va sprijini dotarea modernă a sălilor de clasă, a laboratoarelor, atelierelor etc., în acord cu noile tendințe educaționale și tehnologice, corelate cu evoluțiile din piața muncii și dubla tranziție verde și digitală; adaptarea stării tehnice a infrastructurii la cerințele echipamentelor moderne, precum și lucrări de modernizare în procent limitat și integrate într-un proiect de dotări; extinderea/construirea de infrastructuri educaționale preuniversitare, în situații bine justificate, în zonele și la nivelele de educație unde s-a identificat această nevoie ca urmare a supraaglomerării, luând în calcul atât gradul de ocupare la nivelul unităților educaționale de același nivel, în arealul geografic vizat, cât și tendința demografică. Vor fi sprijinite și infrastructurile sportive care deservește unitățile de învățământ, inclusiv a centrelor de pregătire sportivă stabilite pe lângă școli sau instituții de învățământ, care vor contribui la promovarea unui stil de viață sănătos și vor influența dezvoltarea abilităților motorii ale elevilor și studenților.

Proiectele din învățământul preuniversitar vor fi incluse în Dezvoltarea Urbană Integrată și vor fi finanțate în baza SIDU, existând alocări predefinite la nivelul ITI Valea Jiului, la nivelul celorlalte municipii din regiune, iar orașele dintr-un județ vor avea o anvelopă financiară comună.

C. Investiții în modernizarea centrelor de agrement (taberelor școlare) pentru copii și tineri: infrastructură și dotări pentru spații de cazare, spații de luat masa, spații de agrement și alte servicii de petrecere a timpului liber. Se are în vedere finanțarea unei tabere pe județ.

În cadrul prezentului OS, totalitatea investițiilor care urmează a fi efectuate vor fi formulate pe baza rezultatelor evaluării nevoilor de infrastructură și servicii din domeniile

ocupării forței de muncă, educației, spațiului locativ, sănătate și asistență socială, luând în considerare atât inegalitățile teritoriale, cât și segregarea educațională și spațială sau schimbările demografice.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Intervențiile sprijinite prin POR V vor fi complementare celor sprijinite prin POEO și POIDS, care asigură investiții pentru achiziționarea de materiale didactice de bază, investiții de tip soft centrate pe grupurile țintă defavorizate în scopul reducerii sărăciei și creșterii incluziunii sociale a copiilor, precum și investiții în creșterea competențelor și formarea în educație, prin utilizarea infrastructurii și facilităților puse la dispoziție prin FEDR. POR V propune investiții complementare și sinergice cu cele din PNRR, care propune în componenta 15, investiții în unități de învățământ: creșe, școli primare și gimnaziale, TVET, universități care vizează dotări materiale și resurse didactice.

Investițiile sunt de asemenea complementare cu programele de tip ERASMUS+ și eTwinning.

Obiectiv specific: RSO4.6. Creșterea rolului culturii și al turismului sustenabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială (FEDR)

Până la izbucnirea pandemiei de COVID 19, numărul de turiști din regiune a crescut cu o rată de 2,5% pe an. Cele mai semnificative creșteri au fost pentru județele HD și CS, care în perioada 2011 – 2019 și-au sporit numărul de turiști cu 136%, respectiv 129%. Cei mai mulți turiști au sosit în TM (37,02%), urmat de CS (22,82%), AR (22,04%) și HD (18,12%) (97). 80,89% dintre turiști au fost de origine română și 19,11% au fost străini (7,63% din totalul național). Din totalul vizitatorilor străini, 58,96% au sosit în TM, 27,11% în AR, în HD 9,85%, iar în CS 4,08%. Sub aspect spațial, sosirile turiștilor s-au concentrat în proporție de cca. 80% în municipiile reședință de județ (49,9% din total) și în stațiunile turistice (29,11% din total).

În anul 2020 epidemia de COVID-19 a afectat în mod substanțial sectorul turismului, exercitând o presiune fără precedent asupra ecosistemului. Restricțiile de călătorie introduse ca răspuns la pandemie au făcut ca numărul sosirilor turistice să scadă vertiginos. Acest lucru a generat scăderea locurilor de muncă din domeniul turismului și a sectoarelor conexe, reducerea cheltuielilor turiștilor și, prin urmare, venituri mai mici pentru autoritățile publice locale.

Prin urmare, industria turismului devine foarte importantă, îndeosebi pentru localitățile care dispun de potențial turistic, fiind un sector cu acces rapid și utilizare intensivă a forței de muncă, care poate contribui la dezvoltarea economică locală. Regiunea Vest deține un patrimoniu natural și cultural important, dar resursele turistice naturale și culturale nu sunt pe deplin valorificate. Pe teritoriul regiunii se află 18 stațiuni turistice (98), dintre care 6 stațiuni de interes național și 12 de interes local. Dintre acestea, 8 sunt în mediul rural, iar 10 în mediul urban. Mai mult, 5 au statut de stațiuni balneoclimatice sau balneare, 3 fiind localizate în mediul urban și 2 în cel rural. În anul 2019, 41% din locurile de cazare de la nivel regional erau în stațiunile turistice. Din cauza investițiilor modeste și a slabei promovări unele stațiuni au stagnat și au pierdut o parte a numărului de turiști. Durata medie a sejurului din stațiuni, este de 3,4 zile/turist în 2019, în scădere față de anul 2011, fapt ce denotă o nevoie acută pentru dezvoltarea serviciilor și produselor turistice care să faciliteze o perioadă mai îndelungată a turiștilor la destinație și, implicit, o contribuție mai mare la economie.

Stațiunile balneare sunt elemente cheie pentru turismul regional, datorită calității izvoarelor termale, amplasării, patrimoniului istoric, precum și apetenței internaționale pentru turismul balnear și medical. Totuși, turismul balnear este alimentat în majoritate de turismul intern, clienții stațiunilor balneare fiind în principal persoane în vârstă, cu venituri reduse, care se deplasează din motive medicale și beneficiază uneori de bilete de tratament balnear, constituind astfel principala formă de turism social. Utilizarea resurselor naturale în scopuri de sănătate, regenerare profilactică, recreativă și biologică, pot reprezenta soluții de atragere a turiștilor tineri, cu familii, care au putere de cumpărare ridicată.

Potențialul turistic cultural, balnear și montan semnificativ de care dispune regiunea face ca turismul să poată constitui o alternativă viabilă de revitalizare a activităților economice, având ca rezultat creșterea duratei șederii medii și majorarea cheltuielilor medii ale turiștilor interni și internaționali în beneficiul comunităților locale. Îndeosebi pentru zonele rurale, cu oportunități economice reduse și provocări majore privind incluziunea socială, turismul reprezintă o activitate cheie pentru dezvoltarea economică și incluziunea pe piața muncii a persoanelor dezavantajate.

Având în vedere resursele limitate alocate, este necesară concentrarea fondurilor repartizate în scopul maximizării impactului finanțărilor disponibile. Astfel, investițiile vor fi direcționate doar către stațiunile turistice atestate la momentul depunerii cererii de finanțare, situate în mediul urban sau rural, precum și pentru reabilitarea obiectivelor de patrimoniu cultural UNESCO, în complementaritate cu investițiile dedicate patrimoniului cultural național și infrastructurilor culturale publice promovate în cadrul Priorității 7.

Pentru asigurarea coeziunii teritoriale alocarea financiară din cadrul acestui obiectiv specific va fi distribuită între cele patru județe ale regiunii, ținând cont și de capacitatea de cazare turistică funcțională existentă în fiecare județ la nivelul stațiunilor turistice atestate. Vor fi prioritizate proiectele care vor avea un impact crescut asupra dezvoltării locale, îndeosebi prin atragerea unui număr cât mai mare de vizitatori, cu luarea în considerare a criteriilor prevăzute la art. 73 din RDC 1060/2021.

Tipuri de acțiuni:

A. Dezvoltarea durabilă și punerea în valoare a stațiunilor turistice din mediul urban sau rural prin dezvoltarea infrastructurii turistice specifice (ex. amenajarea și dezvoltarea unor trasee pentru practicarea activităților recreative; crearea și dezvoltarea de trasee turistice tematice; crearea și dezvoltarea unor instalații de tratament balnear; construcția, extinderea, dezvoltarea unor infrastructuri multifuncționale de agrement; piste ciclabile și alei pietonale; alte infrastructuri locale cu funcțiune turistică), precum și dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de utilitate publică și finanțarea serviciilor și a facilităților turistice care pot crește durata sejururilor.

B. Conservarea, protecția, restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural UNESCO, inclusiv digitalizarea obiectivelor în concordanță cu recomandarea CE privind spațiul european comun al datelor pentru patrimoniul cultural.

Astfel de investiții au potențialul de a încuraja dezvoltarea locală, coeziunea socială și teritorială prin implicarea părților interesate locale și luarea în considerare și participarea comunităților locale în proiecte. Promovarea activităților turistice poate genera oportunități de angajare la nivel local, stimulând investițiile locale și externe și oferind noi surse de beneficii economice pentru comunitățile locale și pentru sector în sensul său larg. Totodată, investițiile vor fi în concordanță cu principiul unui turism durabil care să asigure un echilibru adecvat între aspectele de mediu, economice și socio-culturale prin valorificarea optimă a resurselor de mediu, asigurarea unor activități economice viabile pe termen lung și conservarea și protejarea autenticității socio-culturale.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Forma de sprijin propusă este grantul nerambursabil cu respectarea regulilor de ajutor de stat și ajutor de minimis. Investițiile propuse sunt complementare celor propuse în PNS, în cadrul căruia sunt avute în vedere investiții pentru conservarea, restaurarea și reabilitarea construcțiilor și amenajărilor cu valoare culturală sau alte activități de punere în valoare a elementelor care aparțin patrimoniului neclădit (mobil, imobil, imaterial), precum și celor

avute în vedere prin PNRR, în pilonul 4, componenta 11, de tipul: trasee turistice, realizarea rutei castelelor și bisericilor fortificate, muzee și memoriale dedicate opresiunii și conflictelor etc.

Prioritate: 7. O regiune pentru cetățeni

Figura nr. 14 – Prioritatea 5 POR VEST 2021-2027

Obiectiv specific: RSO5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane (FEDR)

Abordarea dezvoltării urbane integrate prin POR V prevede un sprijin complementar și sinergic, adresat tuturor tipurilor de orașe, prin intermediul investițiilor disponibile în cadrul mai multor obiective de politică, priorități și obiective specifice, și în acord cu Agenda 2030, Agenda Urbană a UE și principiile NEB.

Dezvoltarea urbană durabilă se va realiza în baza SIDU prin abordarea strategică și integrată a investițiilor din cadrul OP2 – Eficiență energetică, Infrastructură verde și Mobilitate urbană, OP 4 – Educație (nivelul preșcolar, primar, gimnazial și liceal din mediul urban), dar și intervenții propuse prin OP5 – revitalizare spații publice, regenerare urbană, patrimoniu și infrastructuri culturale publice.

Provocările cu care se confruntă centrele urbane – economice, sociale, demografice, estetice și de mediu – sunt interconectate și se manifestă diferit de la un oraș la altul. O dezvoltare urbană durabilă poate fi atinsă prin promovarea unei abordări strategice integrate care combină măsuri de renovarea fizică a zonelor urbane, cu cele de protecția mediului și

dezvoltarea economică, socială și culturală și printr-o abordare participativă cu implicarea tuturor actorilor relevanți de la nivel local. SDTR (100) evidențiază faptul că toate așezările urbane necesită intervenții care să le crească atractivitatea, astfel încât să își poată menține populația, să poată juca rolul de polarizare a teritoriului învecinat, să promoveze creșterea calității vieții locuitorilor prin îmbunătățirea funcțiilor rezidențiale și să dezvolte spații publice atractive.

Din analiza realizată de Banca Mondială (2020) cu privire la spațiile publice, care măsoară percepția în rândul populației cu privire la calitatea acestora, rezultă că sunt în continuare necesare investiții în: spații verzi, piețe publice, zone pietonale etc. de la nivelul localităților urbane din Regiunea Vest. Astfel, intervențiile de revitalizare a spațiilor publice și regenerare urbană au ca obiective sistematizarea responsabilă a suprafețelor destinate construcțiilor și redarea unui spațiu urban de calitate către cetățeni.

Pentru orașe sunt importante investițiile în patrimoniul cultural construit și în infrastructuri culturale publice care, promovate printr-o abordare integrată, cu luarea în considerare a aspectelor de mediu, economice și sociale, vor conduce la creșterea atractivității localităților urbane. Estetica urbană este afectată de fațadele nereabilitate ale clădirilor monument-istoric, care constituie probleme perpetuate de-a lungul anilor, cu precădere în municipiile reședință de județ, având în vedere că majoritatea clădirilor se află în proprietate privată. Restaurarea acestor clădiri de patrimoniu ar conduce la conservarea acestora și la îmbunătățirea estetică a spațiilor publice.

Regiunea Vest este o regiune cu o puternică tradiție multiculturală, astfel încât sectorul cultural poate juca un rol important în dezvoltarea socio-economică a orașelor și municipiilor din regiune, având un aport semnificativ la creșterea economică, creșterea calității vieții și promovarea dezvoltării urbane durabile.

Tipuri de acțiuni:

1. Reabilitarea și revitalizarea integrată a spațiilor publice urbane (ex. zone istorice, zone centrale, cartiere de locuințe colective etc.) prin investiții în spații verzi (scururi, parcuri etc.) și verzi-albastre (maluri de cursuri de apă, canale etc.), în infrastructura de mobilitate (străzi de folosință locală care asigură accesul la locuințe și servicii curente sau ocazionale din zonele cu trafic foarte redus, parcuri rezidențiale care conduc la eliberarea spațiului public ce poate fi utilizat de cetățeni, piste pentru biciclete, trotuare, alei pietonale, piețe publice, piațete etc.), locuri de joacă pentru copii, mobilier urban, utilități publice și pentru creșterea sentimentului de securitate a spațiilor publice (camere de supraveghere video), facilități wi-fi și acces la soluții digitale. În cadrul acestei acțiuni se vor finanța

prioritar proiectele care au obținut sprijin pentru elaborarea documentațiilor tehnico-economice în baza OUG 88/2020.

2. Regenerare urbană care vizează transformarea și reinventarea spațiului public, inclusiv renovarea feței urbane a clădirilor de patrimoniu A sau B, precum și zone construite protejate. Proiectele propuse vor fi în acord cu valorile NEB, vizând patru axe: reconectarea cu natura, recâștigarea unui sentiment de apartenență la comunitate, prioritate pentru locurile și persoanele care au cea mai mare nevoie, necesitatea unei gândiri pe termen lung, care ține seama de ciclul de viață și a unei gândiri integrate (circulare) în ecosistemul industrial. În cadrul acestei acțiuni vor fi finanțate proiecte integrate în cele patru municipii reședință de județ, situate în perimetrul de intervenție vizat de acțiuni de revitalizare a spațiilor publice urbane sau de regenerare urbană.

3. Conservarea, protecția, restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural clasa A, prin investiții în monumente de importanță națională, incluse în rute/circuite/trasee turistice tematice și care generează un impact economic semnificativ la nivel local, inclusiv măsuri de promovare și digitalizare.

4. Construirea, modernizarea, amenajarea obiectivelor de infrastructură culturală publică (biblioteci, muzee și colecții publice, instituții de spectacole sau concerte etc.), cu accent pe diversificarea ofertei acestora, păstrarea și valorificarea identității locale, inclusiv implementarea tehnologiilor multimedia și a tehnicilor digitale de promovare, în strânsă legătură cu sectorul industriilor creative.

Toate intervențiile, obligatorii a fi incluse în SIDU, vor avea un caracter integrat fie la nivel de areal urban, fie prin prisma funcțiunilor multiple (economice, sociale, de mediu, etc.) și vor urmări dezvoltarea comunității prin implicarea mai multor stakeholderi în etapele de dezvoltare și implementare. Experimentarea, inovarea, cunoașterea și creativitatea se vor regăsi în proiectele integrate, pentru consacrarea orașelor ca centre de activitate culturală, dezvoltarea atractivității turistice și creșterea potențialului economic al Regiunii Vest, cu implicarea stakeholderilor în procesele de dezvoltare.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Investițiile propuse sunt complementare celor propuse în POIDS, în cadrul căruia, prin mecanismul DLRC, acțiunile sunt menite să valorifice/conservă patrimoniul cultural, să încurajeze turismul și meșteșugurile tradiționale. În ceea ce privește digitalizarea, măsurile propuse sunt complementare celor propuse prin POCIDIF, în cadrul căruia se vor finanța investiții pentru realizarea unei baze de date complete și actualizate privind starea

monumentelor din România, prin utilizarea de mijloace TIC (scanare 3D, istoric, regim juridic).

Finanțarea patrimoniului și infrastructurilor culturale publice prin POR Vest 2021-2027 este complementară cu PNRR componenta 11, prin care se propun intervenții de tipul: realizarea rutei castelelor și bisericilor fortificate, muzee și memoriale dedicate opresiunii și conflictelor etc.

Politica Agricolă Comună post-2020

Lansată în 1962, politica agricolă comună (PAC) este un parteneriat între agricultură și societate, între Europa și agricultorii săi. Ea caută:

- să îi sprijine pe fermieri și să îmbunătățească productivitatea agricolă, pentru o aprovizionare stabilă cu alimente la prețuri accesibile;
- să îi protejeze pe agricultorii din Uniunea Europeană, astfel încât aceștia să-și poată asigura un trai decent;
- să contribuie la combaterea schimbărilor climatice și la gestionarea durabilă a resurselor naturale;
- să conserve zonele rurale și peisajele de pe întreg teritoriul său;
- să mențină vitalitatea economiei rurale prin promovarea locurilor de muncă din sectorul agricol, din cel agroalimentar și din sectoarele asociate.

PAC este o politică comună pentru toate țările din UE. Ea este gestionată și finanțată la nivel european din resursele bugetului UE.

Temeiul juridic pentru politica agricolă comună este stabilit în Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Principalele elemente ale PAC

- Simplificarea și modernizarea politicii;
- Reechilibrarea responsabilităților între COM și statele membre;
- Sprijin mai bine orientat, bazat pe rezultate și pe performanță;
- Distribuirea mai echitabilă a plăților directe;
- Creșterea așteptărilor în materie de mediu și climă.

Bugetul PAC 2021-2027

Propunerea Comisiei pentru cadrul financiar multiannual (CFM) aferent perioadei 2021-2027 include 365 de miliarde EUR pentru PAC (în prețuri curente). Acest cuantum corespunde unei proporții medii de 28,5% din bugetul general al UE pentru perioada 2021-2027.

Pentru România este propusă suma de 20,5 miliarde EUR din care:

- 13,5 miliarde este destinată plăților directe;

- 363 mil EUR alocate către măsurile de sprijinire a pieței (FEGA);
- 6,7 miliarde EUR alocate pentru dezvoltarea rurală (FEADR).

Tipuri de intervenții sprijinite din FEGA:

1) Plățile directe (ca și în actualul exercițiu bugetar vor fi decuplate și cuplate).

Plățile directe decuplate:

- sprijinul de bază pentru venit în scopul sustenabilității (BISS);
- sprijinul redistributiv complementar pentru venit în scopul sustenabilității (PR);
- sprijinul complementar pentru venit pentru tinerii fermieri;
- schemele pentru climă și mediu (ecoscheme).

Plata directă cuplată:

- sprijinul cuplat pentru venit;

2) Intervenții sectoriale (sectorul fructelor și legumelor, sectorul apiculturii, sectorul vitivinicol).

Obiective PAC

Planurile strategice pot cuprinde următoarele tipuri de intervenții în ceea ce privește FEADR:

- angajamente în materie de mediu și climă și alte angajamente;
- plăți pentru constrângeri natural sau alte constrângeri specifice anumitor zone;
- plăți pentru dezavantaje specifice anumitor zone, generate de anumite cerințe obligatorii;
- investiții;
- instalarea tinerilor fermieri și întreprinderi rurale noi înființate;
- instrumente de gestionare a riscurilor;
- cooperare;
- schimb de cunoștințe și informare.

4.2. Programe și surse de finanțare 2021-2027

Finanțarea proiectelor care pot contribui la dezvoltarea economică a localității poate avea drept sursă bugetul propriu, fondurile nerambursabile guvernamentale și/sau europene sau fondurile rambursabile (din categoria creditelor).

La aceste surse de finanțare se adaugă posibilitatea dezvoltării parteneriatelor de tip public-privat, care s-au dovedit a fi soluția potrivită pentru rezolvarea anumitor probleme comunitare în multe dintre statele europene dezvoltate.

Fiecare dintre aceste posibile modalități de susținere a proiectelor locale prezintă avantaje și dezavantaje. Alegerea unei surse de finanțare optime necesită o bună cunoaștere a legislației naționale în vigoare, a programelor de finanțare disponibile și, mai ales, a nevoilor/problemelor cu care se confruntă comunitatea locală.

4.2.1. Bugetul local

Actul normativ prin care este reglementată constituirea **bugetului la nivel local** este Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, conform art. 129 alin. (4), consiliul local aprobă, la propunerea primarului, bugetul unității administrativ-teritoriale, virările de credite, modul de utilizare a rezervei bugetare și contul de încheiere a exercițiului bugetar.

Potrivit legii, Consiliul local poate aproba finanțarea unor investiții de interes local din bugetul propriu și poate dispune alocarea sumelor necesare pentru cofinanțarea proiectelor provenite din alte fonduri. Atribuțiile consiliului local presupun și aprobarea documentației tehnico-economice pentru lucrările de investiții de interes local, a strategiei de dezvoltare

economică, socială și de mediu pentru localitate, precum și asigurarea unui mediu favorabil înființării și/sau dezvoltării afacerilor, inclusiv prin valorificarea patrimoniului existent, precum și prin realizarea de noi investiții care să contribuie la îndeplinirea programelor de dezvoltare economică regională și locală. Totodată, Consiliul local asigură realizarea lucrărilor și ia măsurile necesare implementării și conformării cu prevederile angajamentelor asumate de România în calitate de stat membru al Uniunii Europene în domeniul protecției mediului și gospodăririi apelor pentru serviciile furnizate cetățenilor.

O pondere importantă în veniturile proprii ale bugetelor locale o reprezintă cotele defalcate din impozitul pe venit.

4.2.2. Bugetul județean

O altă sursă de finanțare la nivel local este reprezentată de bugetul județean, din care pot fi repartizate fonduri pentru echilibrarea bugetelor locale, conform art. 33 alin. (3) din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare.

4.2.3. Programele guvernamentale

Transferurile consolidabile de la **bugetul de stat** către bugetele locale se acordă pentru investiții finanțate din împrumuturi externe, la a căror realizare contribuie și Guvernul, potrivit legii, și se aprobă anual, în poziție globală, prin legea bugetului de stat. Din bugetul de stat, prin bugetele unor ordonatori principali de credite ai acestuia (ministerele și agențiile), precum și din alte bugete, se pot acorda transferuri către bugetele locale pentru finanțarea unor programe de dezvoltare sau sociale de interes național, județean ori local.

Spre exemplu:

- *Ministerul Muncii și Protecției Sociale oferă finanțări pentru acordarea de facilități persoanelor cu handicap, acordarea ajutorului pentru încălzirea locuinței, programe pentru ocuparea temporară a forței de muncă etc.;*
- *Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației finanțează programe de reabilitare a rețelei rutiere, acțiuni privind reducerea riscului seismic al construcțiilor existente cu destinație de locuință, reabilitarea termică a clădirilor de locuit etc.;*
- *Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor oferă finanțări pentru programe multianuale prioritare de mediu și gospodărire a apelor;*
- *Ministerul Sănătății finanțează investițiile pentru modernizarea unităților medicale;*
- *Ministerul Culturii acordă fonduri pentru finalizarea lucrărilor de construcție a așezămintelor culturale.*

Programul Național de Dezvoltare Locală, coordonat de Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, stabilește cadrul legal pentru implementarea unor proiecte de importanță națională, care susțin dezvoltarea regională prin realizarea unor lucrări de infrastructură rutieră, tehnico-edilitară și socio-educativă.

Obiectivele de investiții care pot fi finanțate în cadrul programului trebuie să vizeze lucrări de **realizare / extindere / reabilitare / modernizare**, respectiv dotare, pentru unul dintre următoarele domenii specifice:

- *sisteme de alimentare cu apă și stații de tratare a apei;*
- *sisteme de canalizare și stații de epurare a apelor uzate;*
- *unități de învățământ preuniversitar, respectiv: grădinițe, școli generale primare și gimnaziale, licee, grupuri școlare, colegii naționale, școli profesionale, școli postliceale, unități de învățământ special de stat;*
- *unități sanitare;*
- *drumuri publice clasificate și încadrate, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, ca drumuri județene, drumuri de interes local, drumuri comunale și/sau drumuri publice din interiorul localităților;*
- *poduri, podețe sau punți pietonale;*
- *obiective culturale de interes local, respectiv biblioteci, muzee, centre culturale multifuncționale, teatre;*
- *platforme de gunoi;*
- *piețe publice, comerciale, târguri, oboare;*
- *modernizarea bazelor sportive;*
- *sediile instituțiilor publice ale autorităților administrației publice locale, precum și a instituțiilor publice din subordinea acestora;*
- *infrastructura turistică dezvoltată de autoritățile publice locale ca instrument de punere în valoare a potențialului turistic local, pentru obiectivele de investiții aflate în proprietatea publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale sau în administrarea acestora.*

Subprograme și beneficiari eligibili

- **Subprogramul „Modernizarea satului românesc”:** beneficiarii eligibili sunt unitățile administrativ-teritoriale reprezentate de autoritățile administrației publice locale ale comunelor, precum și unitățile administrativ-teritoriale membre ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, constituite în condițiile legii, pentru investițiile realizate prin

asociațiile de dezvoltare intercomunitară, reprezentate de autoritățile administrației publice locale ale comunelor;

- **Subprogramul „Regenerarea urbană a municipiilor și orașelor”:** beneficiarii eligibili sunt unitățile administrativ-teritoriale reprezentate de autoritățile administrației publice locale ale municipiilor și orașelor, inclusiv pentru satele componente ale acestora, precum și unitățile administrativ-teritoriale membre ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, constituite în condițiile legii, pentru investițiile realizate prin asociațiile de dezvoltare intercomunitară, reprezentate de autoritățile administrației publice locale ale municipiilor, inclusiv ale subdiviziunilor administrativ-teritoriale ale acestora, ale orașelor, inclusiv pentru satele componente ale acestora;
- **Subprogramul „Infrastructură la nivel județean”:** beneficiarii eligibili sunt unitățile administrativ-teritoriale reprezentate de autoritățile administrației publice locale județene, precum și unitățile administrativ-teritoriale membre ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, constituite în condițiile legii, pentru investițiile realizate prin asociațiile de dezvoltare intercomunitară, reprezentate de autoritățile administrației publice locale județene. Programul se finanțează din transferuri de la bugetul de stat, în limita fondurilor aprobate anual în bugetul Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, din fonduri aprobate anual cu această destinație în bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale beneficiare și din alte surse legal constituite. În limita fondurilor aprobate anual prin legea bugetului de stat, în baza analizei interne de specialitate a propunerilor de finanțare ale autorităților locale, se aprobă prin ordin al ministrului lucrărilor publice, dezvoltării și administrației lista finală cu obiectivele de investiții care se finanțează, listă care se publică pe site-ul Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației.

4.2.4. *Compania Națională de Investiții S.A.*

Compania Națională de Investiții S.A. (CNI) derulează Programul Național de Construcții de Interes Public sau Social (PNCIPS) prin care se pot realiza obiective de investiții în conformitate cu prevederile Anexei 3 din OG nr. 25/2001, cu modificările și completările ulterioare, așa cum sunt acestea definite în cadrul art. 1, alin (2), lit. a) – n) din Anexa 3 a actului normativ menționat anterior.

Conform art. 3 alin. (1) din Anexa 3 la OG nr. 25/2001, cu modificările și completările ulterioare, se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică / expertizare energetică / proiectare / construcții noi / reabilitare / consolidare / extindere / modernizare / finalizare structuri începute cu aceeași destinație / dotare.

Subprograme:

- Subprogramul "Săli de sport";
- Subprogramul "Bazine de înot";
- Subprogramul "Complexuri sportive";
- Subprogramul "Așezăminte culturale";
- Subprogramul "Unități și instituții de învățământ de stat";
- Subprogramul "Patinoare artificiale";
- Subprogramul "Unități sanitare";
- Subprogramul "Săli de cinema";
- Subprogramul "Drumuri de interes local și drumuri de interes județean";
- Subprogramul "Fose septice, microstații de epurare și sisteme de alimentare cu apă";
- Subprogramul "Alte obiective de interes public sau social în domeniul construcțiilor";

Notă: Conform art. 3 alin. (2) din Anexa 3 la OG nr. 25/2001, cu modificările și completările ulterioare, în scopul prevenirii și atenuării efectelor riscurilor naturale cauzate de cutremure de pământ, inundații, alunecări de teren, tasări și/sau prăbușiri de teren, se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări:

- expertizare tehnică;
 - proiectare, execuție de construcții noi;
 - reconstrucția imobilelor afectate de cutremure de pământ, inundații, alunecări de teren, tasări și/sau prăbușiri de teren;
 - expertizare tehnică;
 - proiectarea și execuția lucrărilor care constau în consolidarea / repararea elementelor structurale și, după caz, a elementelor nestructurale ale construcției;
 - introducerea unor elemente structural suplimentare;
 - demolări parțiale;
 - lucrări de îmbunătățire a terenului de fundare;
 - reabilitări la construcții și instalațiile aferente;
 - reparații capitale.
- Subprogramul "Lucrări în primă urgență", în care se finanțează exclusiv obiectivele de investiții preluate din Programul de reabilitare a unor blocuri de locuințe situate în localități din zone defavorizate, pentru anul 2014, aprobat prin HG 343/2014, până la finalizarea acestora;
 - Subprogramul "Reabilitare blocuri de locuințe situate în localități din zone defavorizate".

4.2.5. Programele europene de finanțare nerambursabilă

Fondurile structurale și de investiții europene (ESI)

Fondurile ESI sunt instrumente financiare prin care Uniunea Europeană acționează pentru realizarea obiectivelor Politicii de Coeziune prin implementarea Programelor Operaționale, pentru eliminarea disparităților economice și sociale între regiuni, în scopul realizării coeziunii economice și sociale.

Instrumentele structurale ale Uniunii Europene au rolul de a stimula creșterea economică a statelor membre ale Uniunii și de a conduce la reducerea disparităților dintre regiuni. Ele nu acționează însă singure, necesitând asigurarea unei contribuții din partea statelor membre implicate. Ele sunt co-finanțate, în principal, din resursele publice ale statului membru, însă în multe domenii este necesară și contribuția financiară privată, aceasta fiind încurajată în cele mai multe cazuri.

Fondurile Structurale și de Investiții Europene (fondurile ESI) sunt:

- *Fondul european de dezvoltare regională (FEDR);*
- *Fondul social european (FSE);*
- *Fondul de coeziune (FC);*
- *Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR);*
- *Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM).*

Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) urmărește consolidarea coeziunii economice și sociale în cadrul Uniunii Europene prin corectarea dezechilibrelor existente între regiunile acesteia.

FEDR își concentrează investițiile asupra mai multor domenii prioritare cheie. Această abordare este cunoscută sub denumirea de „concentrare tematică”:

- *Inovare și cercetare;*
- *Agenda digitală;*
- *Sprijin pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri);*
- *Economie cu emisii reduse de carbon.*

Fondul Social European (FSE) este principalul instrument prin care Europa susține crearea de locuri de muncă, ajută oamenii să obțină locuri de muncă mai bune și asigură oportunități profesionale mai echitabile pentru toți cetățenii UE. Fondul funcționează prin investiții în capitalul uman al Europei – angajații, tinerii și toți cei aflați în căutarea unui loc de muncă. Astfel, finanțarea FSE îmbunătățește perspectivele de angajare pentru milioane de europeni, în special pentru cei cărora le este dificil să își găsească de lucru.

FSE finanțează următoarele priorități:

- adaptabilitatea angajaților, prin formarea de competențe noi, și a întreprinderilor, prin adoptarea unor metode noi de lucru;
- sporirea accesului la locuri de muncă: ajutând tinerii în tranziția de la școală pe piața muncii sau asigurându-le formare profesională celor aflați în căutarea unui loc de muncă, pentru a le îmbunătăți perspectivele de angajare;
- formarea vocațională și învățarea pe tot parcursul vieții în vederea dobândirii de noi competențe;
- sprijinirea persoanelor din grupurile defavorizate pentru obținerea unui loc de muncă.

Fondul de Coeziune (FC) ajută statele membre cu un produs național brut (PNB) pe cap de locuitor de mai puțin de 90% din media comunitară să-și reducă diferențele dintre nivelurile de dezvoltare economică și socială și să-și stabilizeze economiile. Acesta susține acțiuni în cadrul obiectivului „Convergență” și se află sub incidența aceluiași reguli de programare, de gestionare și de control ca în cazul FSE și FEDR.

Fondul de Coeziune finanțează acțiuni care fac parte din următoarele domenii:

- rețele transeuropene de transport, în special proiectele prioritare de interes european definite de Uniunea Europeană;
- mediu.

În acest context, Fondul de Coeziune poate interveni, de asemenea, în proiecte din domeniul energiei sau al transporturilor, atâta vreme ce acestea prezintă avantaje clare pentru mediu: eficacitate energetică, utilizarea de surse de energie regenerabile, dezvoltarea transportului feroviar, sprijinirea intermodalității, consolidarea transporturilor publice etc.

Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) reprezintă o sursă de finanțare din partea UE, utilizată de statele membre pentru a realiza o gamă largă de obiective ale politicii de dezvoltare rurale, cum ar fi: îmbunătățirea competitivității întreprinderilor agricole, forestiere și agroalimentare; susținerea protecției mediului natural; susținerea economiilor rurale; asigurarea calității vieții în zonele rurale.

Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA) este un fond creat de Uniunea Europeană în vederea dezvoltării agriculturii statelor membre ale acesteia, prin gestiune partajată între Uniune și statele membre.

Începând cu 1 ianuarie 2007, Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA) derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanțate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură (FEGA).

FEGA finanțează următoarele cheltuieli în contextul gestionării comune între statele membre și Comunitate, în conformitate cu dreptul Uniunii:

- măsurile de reglementare sau sprijinire a piețelor agricole;
- plățile directe către agricultori în contextul politicii agricole comune;
- contribuția financiară a Uniunii la măsurile de informare și promovare a produselor agricole pe piața internă a Uniunii și în țările terțe, întreprinse de statele membre pe baza unor programe selectate de Comisia Europeană;
- contribuția financiară a Uniunii la programul de încurajare a consumului de fructe și legume în școli, menționat în art. 23 din R. (UE) nr. 1308/2013 și la măsurile privind bolile animalelor și pierderea încrederii consumatorilor, astfel cum sunt menționate în art. 155 din R (UE) nr. 1308/2013.
- FEAGA finanțează următoarele cheltuieli în mod direct și în conformitate cu dreptul Uniunii:
- promovarea produselor agricole, efectuate fie direct de către Comisie, fie prin intermediul unor organizații internaționale;
- măsuri luate în conformitate cu legislația comunitară pentru a asigura conservarea, caracterizarea, colectarea și utilizarea resurselor genetice în agricultură;
- crearea și întreținerea sistemelor informatice de contabilitate pentru agricultură;
- sistemele de investigare agricolă, inclusiv investigațiile privind structura exploatațiilor agricole.

Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM) este fondul UE destinat politicilor europene în domeniul pescuitului și al afacerilor maritime. Acesta este unul dintre cele cinci fonduri structurale și de investiții europene (fondurile ESI), care se completează reciproc și își propun să creeze condițiile necesare redresării economice a UE, generând creștere și locuri de muncă.

FEPAM:

- sprijină operatorii în tranziția către un pescuit durabil;
- ajută comunitățile din zonele de coastă să își diversifice economiile;
- finanțează proiecte care creează noi locuri de muncă și îmbunătățesc calitatea vieții în regiunile de coastă ale Europei;
- facilitează accesul la finanțare.

În ceea ce privește modul de funcționare, acest fond este utilizat pentru a cofinanța proiecte, completând resursele din bugetul național, urmând pașii următori:

- Fiecărui stat membru i se alocă o parte din bugetul FEPAM, în funcție de importanța industriei pescuitului din țara respectivă;

- Ulterior, autoritățile naționale întocmesc un program operațional în care precizează cum intenționează să cheltuiască banii alocați;
- După ce Comisia aprobă programul, autoritățile naționale decid ce proiecte vor fi finanțate;
- Autoritățile naționale și Comisia răspund împreună de implementarea programului.

Conform **Acordului de parteneriat pentru perioada de programare 2021-2027**, programele și fondurile aferente obiectivelor de politică sunt următoarele:

Tabelul nr. 2 – Obiectivele politicii, programe și fonduri 2021-2027

Obiectiv	Program	Fond
OP 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF)	FEDR
	Programul Operațional Sănătate (POS)	FEDR
	Programele operaționale regionale (POR)	FEDR
OP 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon, în tranziție spre o economie fără emisii și rezilientă, prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și justă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a reducerii impactului asupra schimbărilor climatice și a adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)	FEDR FC
	Programul Operațional Transport (POT)	FEDR FC
	Programele operaționale regionale (POR)	FEDR
	Program Acvacultură și Pescuit (PAP)	FEPAM

OP 3 - O Europă mai conectată prin dezvoltarea mobilității și a conectivității TIC regionale	Programul Operațional Transport (POT)	FEDR FC
	Programele operaționale regionale (POR)	FEDR
OP 4 – O Europă mai socială și mai incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO)	FSE
	Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS)	FSE FEDR
	Programul Operațional Sănătate (POS)	FSE FEDR
	Programele operaționale regionale (POR)	FEDR
OP 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programele operaționale regionale (POR)	FEDR
	Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS)	FEDR
	Program Acvacultură și Pescuit (PAP)	FEPAM

4.2.6. Programele de cooperare teritorială

România poate participa la trei tipuri de programe de cooperare teritorială:

- **Cooperare teritorială transfrontalieră** - presupune cooperarea regiunilor din România cu regiuni din statele vecine. Programele de cooperare transfrontalieră finanțează proiecte de accesibilitate transport și tehnologia informației, mediu și prevenirea riscurilor, dezvoltare economică și socială, precum și acțiuni „people to people”;
- **Cooperare teritorială transnațională** - presupune cooperarea cu regiunile dintr-un anumit spațiu geografic. Cooperarea transnațională finanțează dezvoltarea de rețele care să ducă la dezvoltare teritorială integrată în domenii precum inovația, mediul și accesibilitatea și dezvoltarea urbană;

- **Cooperare teritorială interregională** - presupune colaborarea cu regiuni din orice stat membru al Uniunii Europene, prin intermediul unor proiecte gestionate și administrate în comun de partenerii din statele participante. Se promovează cooperarea între autoritățile publice (locale sau regionale), precum și între cercetătorii UE, pe probleme de interes comun prin transferul de experiență și bune practici între regiuni și prin constituirea de rețele între orașele UE.
- Ca regulă generală, rata de cofinanțare pentru programele finanțate din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) este 85% din fonduri comunitare și 15% din fonduri naționale, iar pentru programele finanțate din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat (ENPI) este 90% din fonduri comunitare și 10% din fonduri naționale.

Beneficiarii eligibili: autorități publice centrale, autorități publice locale, organizații de drept public, organisme de drept privat, organizații internaționale. Beneficiarii privați pot participa ca parteneri în proiecte sau în calitate de subcontractori.

4.2.7. Granturile SEE / Granturi norvegiene

Prin Acordul pentru Spațiul Economic European (SEE), trei dintre țările AELS (Asociația Europeană a Liberului Schimb) - Norvegia, Islanda și Liechtenstein, fac parte din piața internă europeană și contribuie la dezvoltarea socială și economică prin intermediul granturilor SEE și norvegiene, de care beneficiază 15 state membre din estul, centrul și sudul Uniunii Europene. Obiectivele majore ale Mecanismului Financiar SEE și Mecanismului Financiar Norvegian sunt reducerea disparităților sociale și economice în Spațiul Economic European, respectiv întărirea relațiilor bilaterale dintre statele donatoare și cele beneficiare.

Fondul Bilateral Național este un instrument menit să faciliteze contactul și cooperarea între entități din România și cele din statele donatoare (Islanda, Principatul Liechtenstein și Norvegia), dimensiunea bilaterală fiind obligatorie în orice inițiativă. Cooperarea bilaterală cu Consiliul Europei este, de asemenea, posibilă.

4.2.8. Parteneriatele de tip public-privat

Parteneriatele de tip public-privat sunt o soluție general recomandată și promovată pentru rezolvarea problemelor sau eficientizarea serviciilor publice. Apariția Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 39/2018, cu modificările și completările ulterioare, care reglementează parteneriatul public-privat este privită drept o oportunitate reală de a implementa proiectele propuse.

La nivelul administrațiilor publice există posibilitatea dezvoltării parteneriatelor de tip public-privat în diverse domenii. În urma adoptării actului normativ care reglementează parteneriatul public-privat s-ar putea externaliza o serie de servicii și activități publice, partenerii locali putând fi atât mediul de afaceri, cât și sectorul non-profit.

4.2.9. Creditarea

Din punct de vedere procedural, creditarea este o modalitate relativ simplă de obținere a finanțării pentru proiectele de investiții.

Băncile locale sunt instituții financiare care au în portofoliu programe de finanțare/creditare pentru proiectele care implică fonduri europene. Se pot acorda astfel credite de investiții atât pentru prefinanțarea fondurilor nerambursabile, cât și pentru cofinanțarea cheltuielilor eligibile și neeligibile din cadrul unui proiect, urmând o serie de reglementări interne. Costurile aferente creditelor sunt mari și implică și un anumit grad de risc vis-à-vis de posibilitatea de rambursare a datoriilor, mai ales într-o situație de incertitudine cum este cea generată de criza financiară. În plus, un grad ridicat de îndatorare poate reprezenta o blocare a posibilităților de investiții pe termen scurt și mediu, cu atât mai mult cu cât o organizație cu datorii mari devine neeligibilă atât pentru accesarea altor credite, cât și pentru atragerea de fonduri nerambursabile.

Guvernul României stabilește anual limitele pentru finanțările rambursabile care pot fi contractate de administrațiile locale, pentru încadrarea în nivelul deficitului bugetului general consolidat.

Pentru proiectele de mare amploare se pot accesa și programe de finanțare internaționale ce au ca surse instituții financiare internaționale: BERD (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare), BEI (Banca Europeană de Investiții), FMI (Fondul Monetar Internațional) și Banca Mondială.

Banca Europeană de Investiții (BEI) finanțează proiecte care au ca obiectiv promovarea politicilor UE și implementarea Agendei Lisabona, a Inițiativei Inovare 2010 de creare și promovare a unei economii bazate pe cunoaștere. BEI împrumută până la 50% din valoarea unui proiect și cofinanțează investițiile împreună cu alte bănci (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare). În prezent, BEI a devenit cea mai importantă sursă de finanțare internațională a proiectelor din noile state membre ale UE, dar și pentru cele din regiunea Balcanilor.

Banca Mondială sau Banca Internațională de Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) s-a dedicat exclusiv ajutorării pe termen lung a țărilor întârziate. BIRD oferă împrumuturi și ajutoare dezvoltării țărilor cu venituri mijlocii și mici. Banca Mondială se oferă ca un mijloc

de finanțare independent pentru completarea finanțărilor necesare și nu pentru substituirea finanțărilor naționale. De asemenea, între Ministerul afacerilor europene și Banca Mondială s-a semnat în anul 2012 un acord pentru servicii de consultanță privind asistența tehnică în vederea creșterii ratei de absorbție a fondurilor structurale și de coeziune atât pentru intervalul 2007 – 2013, cât și pentru exercițiul bugetar al Uniunii Europene, 2014 – 2020.

CAPITOLUL II: ANALIZA DE POTENȚIAL A COMUNEI COȘTEIU

1. Așezarea geografică

Comuna Coșteiu este situată în provincia istorică Banat (Câmpia Banatului), în partea de sud-est a județului Timiș, în imediata apropiere a municipiului Lugoj, la 62 km de municipiul reședință de județ Timișoara și la 500 km de orașul București, capitala țării.

Comuna Coșteiu are în componența 5 sate și are o suprafață de 83,63 km²:

- Coșteiu, reședința comunei;
- Țipari, aflat la 2,5 km față de satul de reședință;
- Păru, aflat la 4,4 km față de satul de reședință;
- Hezeriș, aflat la 10,1 km față de satul de reședință;
- Valea Lungă Română, aflat la 14,2 km față de satul de reședință.

Comuna Coșteiu se învecinează cu:

- Nord – Comuna Belinț și Comuna Bethausen;
- Vest – Comuna Belinț;
- Sud – Comuna Boldur;
- Sud-Est – Municipiul Lugoj;
- Est – Comuna Traian Vuia.

Comuna Coșteiu este situată la următoarele coordonate geografice:

- paralela 45°45' latitudine nordică și meridianul 21°44' longitudine estică.

Foto nr. 1 – Intrare în comuna Coșteiu dispre Lugoj

2. Scurt istoric

Existența localității Coșteiu este confirmată încă din sec. X, iar atestarea documentară provine din 1479, când localitatea era întăritură în cadrul sistemului de apărare a cetății Lugoj.

Denumirea localității provine de la cuvântul latin „**costae**=coasta” și a fost modificată de mai multe ori: Costil în 1510, Coscei în 1658, Coscii în 1701, iar pe harta lui Mercy din 1723 apare ca Küsefdil. Sâlha, sat unit cu Coșteiul în 1968 în urma noii împărțiri administrativ-teritoriale, și-a primit numele de la „**sihla**=pădure, desiș”, fiind atestat documentar din 1479, sub denumirea Zehla, devenind Szilha în 1488 și Schilla pe harta lui Mercy. Localitățile componente ale Comunei Coșteiu au fost atestate astfel:

- Coșteiu – atestat din secolul X (în anul 1968 se contopește cu satul Sâlha, sat care a fost șters din nomenclatorul satelor în anul 1968);
- Hezeriș – sat atestat în anul 1401;
- Valea Lungă Română – sat atestat în anul 1510;
- Păru – sat atestat în anul 1723;
- Țipari (comunitate maghiară) – sat atestat în anul 1881.

În 1728 a început construirea canalului Bega, în vederea regularizării cursului râului Timiș, iar în 1759-1760 s-a construit Stăvilarul din Coșteiu, important nod hidrotehnic în alimentarea cu apă a Timișoarei (acest nod hidrotehnic este cel mai vechi din țară).

De remarcat faptul că sătenii comunei au participat conduși de preotul Adam Groza (tatăl prim-ministrului Petru Groza) în 1918 la adunarea organizată la Alba Iulia, cu ocazia Marii Uniri.

Perioada după 1944 reprezintă o nouă etapă în istoria comunei, producându-se importante modificări socio-economice. Principalele modificări administrative sunt reprezentate de:

- 1964 (Decretul nr.799/18 decembrie 1964) – desființarea comunei Hezeriș (acest fapt are ca și consecință includerea satelor Valea Lungă Română și Hezeriș în componența comunei Coșteiu);
- 1968 (Legea Nr.2/1968) - desființarea comunei Țipari (acest fapt are ca și consecință includerea satelor Țipari și Păru în teritoriul comunei Coșteiu).

3. Suprafața comunei Coșteiu

Suprafața teritoriului administrativ al comunei este de aproximativ **8358 ha**, din care **6825 ha teren agricol**, reprezentând aproximativ 81,65 % din totalul suprafeței.

Suprafața totală a intravilanului și extravilanului comunei Coșteiu:

- Intravilan – 547,69 ha;
- Extravilan – 7810 ha.

Suprafețele intravilan pe fiecare dintre localitățile componente comunei Coșteiu:

- Coșteiu: 225,34 ha;
- Țipari: 192,54 ha;
- Păru: 54,52 ha;
- Hezeriș: 47,24 ha;
- Valea Lungă Română: 28,50 ha.

Tabelul nr. 3 – Categoriile de folosință ale terenurilor agricole în comuna Coșteiu

Categorii de folosință teren agricol	Suprafață [ha]
Arabil	4810
Pășuni	1798
Fânețe	191
Vii	1

Livezi	25
Total	6.825

Tabelul nr. 4 – Categoriile de folosință ale terenurilor neagricole în comuna Coșteiu

Categoriile de folosință teren negricol	Suprafață [ha]
Păduri și altă vegetație forestieră	993
Ape, bălți	155
Construcții și curți	178
Căi de comunicații	191
Terenuri degradate și neproductive	16
Total	1533

4. Cadrul natural

4.1. Relieful

Teritoriul comunei este integrat în Câmpia Banatului, câmpie ce prezintă forme simple de relief—gropi—crovuri (pseudo carst), abia sesizabile, cu o înclinație perceptibilă datorită dispariției treptate a terenurilor băltoase, începând din partea de sud a comunei.

Teritoriul comunei este integrat în zona de câmpie, cea mai joasă treaptă morfologică a județului Timiș, în același timp cea mai însemnată prin importanța economică.

Din punct de vedere al formelor de relief, comuna Coșteiu prezintă două unități geomorfologice distincte:

- câmpia străbătută de Valea Timișului cu luncă și terasă inferioară;
- dealurile pericarpatiche de la marginea de vest a masivului Poiana Ruscăi.

Câmpia are două subdiviziuni: câmpia aluvionară, situată de o parte și de alta a râului Timiș și a canalului Timiș—Bega, și câmpia piemontană. Altitudinea absolută a câmpiei este de cca. 115 m, respectiv 120 m. În cea mai mare parte câmpiile sunt joase, astfel că precipitațiile abundente creează situații de inundare a terenurilor, mai ales în zona nodului hidrografic Coșteiu (zona în care este construit barajul de protecție).

Zona colinară este reprezentată pe Dealurile și Depresiunile Banatului, respectiv Dealurile Lugojului și Făgetului.

Nivelul hidrostatic al terenului este de 0,40-0,50 m. Terenurile întregii comune se încadrează în pante cu înclinații variabile între -9,00% și 0,20%.

Din punct de vedere peisagistic relieful nu deține o valoare deosebită, cu o mică excepție. Aceasta este reprezentată de zona în care este amplasată localitatea Coșteiu, care se găsește pe malul Canalului Bega (pe malul râului Bega pot fi amenajate mai multe căsuțe turistice, o plajă și un punct de agrement pentru plimbări cu barca).

Altitudinea absolută a câmpiei este de cca 115 m, respectiv 120 m. Apa freatică se găsește la 7 m adâncime. Zona colinară este reprezentată de dealul Țipariului, dealul Hezerișului (150-175 m), dealul Lighițișului și dealul Topilelor (190 m).

4.2. Solurile

Comuna Coșteiu are soluri aluvionare deosebit de fertile, dar și soluri brune de pădure și podzoluri secundare. Din cotarea geotehnică se constată o stratificație formată din:

- Sol vegetal: - 0,30 m;
- argila nisipoasă: 0,30 m-1,70 m;
- argila prăfoasă: 1,70 m-3,80 m;
- nisip cu pietriș: 3,80 m-6,00.

Învelișul solurilor este reprezentat prin:

- soluri brune luvice: au proprietăți fizice și chimice puțin favorabile, cu un conținut redus de humă;
- soluri pseudogleice: sunt puțin pretabile pentru terenurile arabile, dar au o pretabilitate medie pentru pășuni și fânețe;
- soluri gleice: se găsesc în luncile râurilor și care în stare neameliorată sunt favorabile doar pentru pășuni și fânețe;
- solurile vertisolurile: ocupă o suprafață de 11,46%, reprezentând în condiții naturale o fertilitate medie (prin intermediul lucrărilor de irigare, desecare și administrare de îngrășăminte organice acestea dau producții foarte mari);
- soluri aluviale: sunt prezente în luncile râurilor, având o fertilitate bună (sunt favorabile culturilor de leguminoase și pentru pășuni);
- soluri erodisoluri: se întâlnesc mai frecvent în structura dealurilor dinspre Lugoj, având o fertilitate scăzută pentru arabil și fânețe.

Starea actuală a calității solurilor este determinată atât de condițiile naturale în care se găsesc solurile respective, cât și de modul de gospodărire prin care nu totdeauna se asigură

amenajările necesare, cel mai adecvat mod de folosință și aplicarea deplină și corectă a celor mai corespunzătoare sisteme zonale de agricultură și tehnologii de cultură.

Influențele dăunătoare ale acestor deficiențe se întrepătrund, ducând uneori la potențarea efectelor la niveluri de o deosebită gravitate, ca în cazul cultivării plantelor prășitoare din deal în vale pe terenurile în pantă cu soluri foarte susceptibile la eroziune, neexecutării lucrărilor solului la momentele optime de umiditate, necompensării elementelor nutritive scoase din sol cu recoltele, amenajării și exploatării neraționale a lucrărilor de îmbunătățiri funciare, precum și a diverselor impacturi asupra solului legate de dezvoltarea urbanizării, transportului etc.

Fertilitatea solului este afectată într-o mai mare sau mai mică măsură de diferite cauze dăunătoare cum sunt: eroziunea, conținutul redus de humus, compactarea, aciditatea, sărăturarea, textura excesivă (nisipoasă sau argiloasă) deficitul sau excesul de apă și de elemente nutritive, etc.

Solurilor le este caracteristic contrastul regimului termic și al umidității, respectiv alternanța excesului și deficitului de umiditate, primul manifestat pregnant primăvara, dar și în lunile mai și iunie, luni cunoscute ca fiind cu vârfuri de precipitații, cel de-al doilea caracteristic perioadei de vară-toamnă, când necesarul de umiditate pentru plante este maxim, textura fină care imprimă solurilor caracteristici specifice (capacitate de câmp mare, dar mică de cedare din cauza cantităților mari de apă inaccesibilă, însușiri mecanice și termice puțin favorabile, se lucrează greu, iar perioada optimă de lucru este scurtă), gradul mare de compactare, aciditatea și rezervă mică de humus.

4.3. Clima

Comuna Coșteiu se situează în zona temperat continentală, cu influențe mediteraneene, ceea ce face ca iernile să nu dureze mai mult de 3 luni și să nu fie prea geroase, iar verile sunt de regulă călduroase. Primăverile vin destul de repede și toamnele sunt, în destule cazuri, târzii.

Temperaturi medii:

- Primăvara: +10 +12°C, cu limite de +17 +7°C;
- Vara: +22 °C, cu limite +36 + 19°C;
- Toamna: + 12 °C, cu limite +20+6°C;
- Iarna: – 5 -7 °C, cu limite -20°C - 0°C la +1°C.

Temperatura medie anuală este de 11°C, abateri de la aceste date întâlnindu-se pe versanți în funcție de panta și poziția acestora precum și în funcție de permeabilitatea solului.

Ploile

În trecut au căzut însemnate cantități de ploaie, care au condus în dese rânduri la inundații și pierderi de recolte. În ultima perioadă sunt ploi puține și în rare momente apare pericolul unor calamități. Pentru că relieful este plan, fără posibilitate de scurgere a apelor de pe terenul agricol, s-au luat măsuri de canalizare, s-au executat lucrări, evitându-se persistența apei pe culturi.

După statistici, cantitatea de apă rezultată din ploi și zăpezi este:

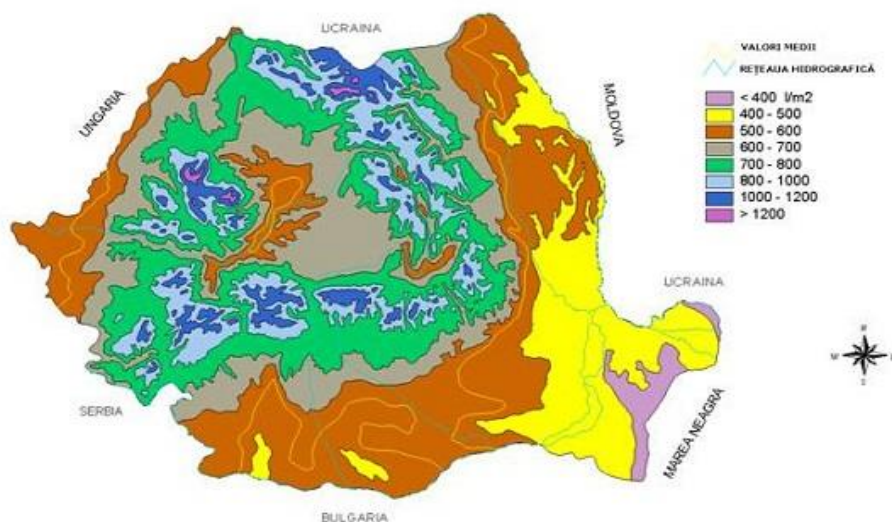
- Primăvara: 65%;
- Vara: 35%;
- Toamna: 60%;
- Iarna: 40%.

Clima se caracterizează prin precipitații medii anuale între 650-670 mm, precipitațiile atmosferice cunoscând o intensitate maximă în luna iunie, iar cele mai mici în cursul lunii februarie.

Referitor la precipitații, anotimpurile cu cele mai mari cantități de precipitații fiind în perioada de primăvară și toamnă, nu excludem nici perioada de iarnă, sau chiar vara. Nu sunt excluse nici ploile torențiale, în limbajul popular cunoscute sub numele de "ruperi de nori" sau "spargerea cerului" care provoacă mari pagube atât prin distrugerea culturilor, a drumurilor și alte amenajări. Lipsa precipitațiilor duce la apariția fenomenului de secetă, fenomen destul de frecvent în regiunea de sud a județului Timiș.

Perioada secetoasă se înregistrează în august și octombrie cu prelungirea ei chiar în luna noiembrie având un efect negativ asupra plantelor de cultură care sunt semănate toamna.

Conform hărții secetei în România, comuna Coșteiu se încadrează la un volum de precipitații de 500–600 l/m² anual, apreciate în categoria de cantități medii, având în vedere faptul că în țara noastră sunt zone cu precipitații de peste 1200 l/m² anual.

Acest fenomen se datorează atât schimbărilor climatice la nivel global dar și unor manifestări locale ce determină modificări zonale din care cea mai importantă este defrișarea necontrolată a pădurilor care nu a fost continuată de acțiuni de replantare.

Viteza medie a vântului este de 2,2 metri/secundă, cu maximă absolută de 50m/s, înregistrându-se diferențieri pe anotimpuri. Frecvențele medii anuale înregistrate indică predominarea vântului de Vest (16,4) și Sud-Vest (12,4), și cele din Nord (14,8) și Nord-Est (13,3) producând iarna spulberarea zăpezii și vara pierderea apei din sol.

Frecvența medie anuală a calmului atmosferic este de 12,9.

Adâncimea de îngheț pentru zona (fără strat protector de zăpadă pe sol) se va considera de cca. 0,90m (STAS 6054-1977).

Sunt cunoscute 3 vânturi care împrospătează aerul localității:

- Crivățul - un vânt foarte puternic, rece și uscat, care se dezvoltă la periferia anticlonului siberian, având direcția NE-SV. Bate iarna, determină geruri mari, înghețuri intense, polei, iar uneori viscole puternice, însoțite de viteze mari ale vântului provocând spulberarea, troienirea zăpezii, înghețul solului și degradarea culturilor, eroziunea solului, înzăpezirea arterelor de circulație, etc.
- Austrul - vânt uscat, prezent aproape în toate anotimpurile. El se dezvoltă la periferia anticlonurilor centrați în Peninsula Balcanică, în condițiile existenței unei depresiuni barice în centrul Transilvaniei. Iarna produce ger, vara secetă, primavara uscă rapid câmpul umed.
- În conformitate cu raionarea climatică a teritoriului României întocmită de St. Stoienescu și V. Mihăilescu, zona Coșteiu se caracterizează printr-un climat de câmpie și deal continental-moderat cu ierni moderate și veri calde, cu precipitații bogate, cu amplitudini termice reduse (viscolele și secetele – deși în ultimii 10-15 ani au fost unele manifestări de uscăciune excesivă – sunt fenomene rare) și cu evidente influențe mediteraneene.

Topoclimatele sunt determinate de particularitățile naturale ale suprafeței active și de efectele activității umane.

Există diferențe între:

- topoclimatele de așezări – unde există o temperatură mai ridicată, un grad de uscăciune mai mare și de umezeală redusă;
- topoclimatele de câmpie – aici existând o ventilație mai mare a aerului.

Urmează cele de SE cu 9,6% de E cu 6,4% cele de NV și S cu 5,7% și respectiv 5,4%, raza vânturilor având o formă alungită de la E și NE spre V și SV.

Calmul atmosferic înregistrează valori medii de 9,3% (1990). Climatul zonei se caracterizează prin diferențe de la un anotimp la altul.

Astfel, pentru zona la care ne referim (după datele calculate de O. Neacțu și C. Popovici, 1969), radiația solară globală este de 125,32 cal/cm² pe suprafața orizontală, maximul insolației fiind în medie de 18.210 cal/cm² și minimul în decembrie de 3000 cal/cm².

Față de valorile medii, radiația globală suportă mari variații periodice (anuale și lunare), care sunt generate de particularitățile circulației generale a atmosferei.

De exemplu, pe tip de timp anticiclonic, caracterizate prin cer senin, radiația solară este mai mare. În schimb, pe tip de timp ciclonic, cu nebulozitate ridicată, radiația solară este mai redusă. Cât privește dinamica generală a atmosferei dominante sunt masele de aer de origine polar maritimă și continentală (din sectorul E), care dețin 60,3%, urmate de cele de origine tropical-maritimă și tropical-continentală cu 15,8% (O. Bogdan, 1980).

Date despre lumina soarelui, în ore:

- Iarna: 7 ore/zi;
- Primavara: 10 ore/zi;
- Vara: 12-14 ore/zi;
- Toamna: 9-11 ore/zi.

4.4. Rețeaua hidrografică

Pe teritoriul comunei Coșteiu se găsesc bazinele hidrografice ale apelor de suprafață Timiș, Bega, Biniș și Glavița.

Localitatea Coșteiu este situată pe malul râului Timiș și al canalului Bega. Cele două râuri sunt confluențe în zona de S-V a localității, unde canalul Bega preia o parte din debitul de apă al albiei majore a Timișului.

Anumite porțiuni din albiile acestor râuri nu sunt amenajate, astfel că în zona malurilor locuitorii depun gunoaie, obiecte și aparate casnice care dau o notă neplăcută din punct de

vedere urbanistic, reprezentând totodată o sursă de poluare. În zona de depozitare a acestor reziduri viteza de scurgere a apei este redusă, fapt pentru care și depunerile de aluviuni sunt mai mari, determinând micșorarea distanței dintre maluri.

În perioada precipitațiilor abundente cotele apelor cresc foarte mult, producând eroziunea și surpararea malurilor, ceea ce conduce la un curs neregulat al apelor, cu efecte de diminuare și a suprafețelor agricole.

Întreaga zonă a Timișului este săracă în rezerve de apă subterană, având doar două pânze de apă la 52m și 75m adâncime. Apele freatice se găsesc la adâncimi de peste 10 m pe culmi și versanți și între 1-3 m pe luncile văilor de eroziune.

Evoluția sistemului hidroameliorativ se realizează cu ajutorul puțurilor de observație, care furnizează date privind nivelul apei freatice, ajutând astfel la dezvoltarea de măsuri pentru a preîntâmpina inundațiile sau secetă.

Conform clasificării lui I. Pișota și I. Buta, întâlnim atât straturi acvifere libere cât și straturi acvifere captive.

Straturile acvifere libere, apar în formațiunile permeabile din extremitatea superioară a litosferei.

După rocile în care sunt situate straturile acvifere cu nivel liber sunt de trei tipuri:

- straturi acvifere de la baza depozitelor loessoide;
- straturi acvifere de la baza teraselor;
- straturi acvifere din depunerile aluvionare (din luncă).

Alimentarea apelor subterane din precipitații este diferită în cazul depozitelor loessoide, datorită greutății de infiltrare.

Rezervele de apă relativ reduse, iar ca urmare a adâncimii mari și nivelul freatic, calitatea lor este mijlocie spre slabă.

Salinitatea crește ușor de la N spre S și de la V spre E, fiind invers proporțional cu cantitatea precipitațiilor, iar duritatea este destul de ridicată.

Straturile acvifere captive, se deosebesc de cele freatice prin faptul că se află între două formațiuni impermeabile, una acoperită (tavanul), alta în baza (patul).

Se află la adâncime mare și foarte mare și sunt în general orizontale.

Referitor la chimism, aparțin clasei hidrocarbonatice, sulfatate, clorurați potabile și industriale (dupa I. Ujvari, 1972).

4.5. Vegetația și fauna

Flora

Potrivit formelor de relief, în zona de câmpie predomină culturile de cereale, leguminoase, zarzavaturi, plante de nutreț, plante oleaginoase.

Dealurile sunt în mare parte acoperite de:

- Păduri de stejar;
- Carpen;
- Cer;
- Garniță;
- Gorun;
- Tei;
- Salcâm;
- Cireș.

Vegetatia spontană ierboasă cuprinde specii de:

- Trifoi;
- Cerențelul;
- Umbra iepurelui;
- Coadă cocoșului;
- Grâușor;
- Brebenei;
- Viorele,
- Brândușa albă;
- Toporași.

Vegetația din bazinele depresionare este formată din ierburi de fânețe – în special graminee:

- Golovăț;
- Obsiga;
- Firuța de pădure și de livadă;
- Fraga de câmp;
- Cimbru;
- Lacrămioare;
- Piciorul caprei, etc.

Vegetația ierboasă cuprinde:

- Urzica;

- Brusturii;
- Laurul porcesc;
- Măselarița;
- Păiușul;
- Iarba vântului;
- Trifoiul alb;
- Coadă șoricelului;
- Cimbrișorul;
- Pătlagina;
- Firuța;
- Rogoz.
- Știr;
- Lobodă;
- Holera;
- Scaiul, etc.

Arbuști:

- Porumbarul;
- Păducelul;
- Lemnul câinesc;
- Gherghinarul.

Vegetația acvatică:

- Rogozul;
- Pipirigul;
- Papura;
- Trestia;
- Mătasea broaștei;
- Nufărul galben;
- Nufărul alb;
- Ciulinul de baltă;
- Broscărița.

Fauna

Particularitățile solului, existența rețelei hidrografice și vegetația variată asigură existența unei faune diversificate:

- Iepuri;
- Căprioare;
- Porci mistreți;
- Rozătoare;
- Șopârle;
- Ciori;
- Fazani;
- Porumbei;
- Potârnicși;
- Vrabii;
- Insecte.
- Crapi;
- Somni;
- Caras;
- Lipan;
- Mreana;
- Scoabar etc. Uneori se pot întâlni cerbul lopătar și cerbul carpatin.

Pasarile, sunt și ele pe cât de variate ca specii, pe atât de răspândite, regăsindu-se:

- Ciocănitoare;
- Mierle;
- Ghionoaie;
- Vrabii;
- Pițigoi;
- Cinteze;
- Ciocârlani;
- Pupeze;
- Cuci;
- Pitulici.

Nu lipsesc nici păsările prădătoare – uliul, cioara grivă și șoimul – cât și cele de noapte – ciuhurezul, cucuveaua și ciovica.

Începând din aprilie își fac apariția berzele și cucii care stau până în septembrie, după care se îndreaptă spre țările calde, rămânând pe teritoriul comunei numai păsările care stau permanent pe aceste meleaguri.

În apele curgătoare de pe teritoriul comunei se găsește o varietate de pești migratori mai ales din speciile de trecere de la apele de munte la cele de câmpie.

Marea varietate biogeografică impune o atenție sporită din partea localnicilor, iar ca o măsură de sporire a patrimoniului cinegetic am preconiza refacerea patrimoniului forestier, stârpirea dăunătorilor, asigurarea hranei pe timpul iernii, precum și asigurarea liniștii pădurii.

Bogăția ornitofaunei se explică prin expunerea sudică în calea curenților calzi care străbat Peninsula Balcanică în partea de sud-vest. Principalele ornitocenoze sunt legate de relieful terenului și de vegetație, prezentând cam aceleași caracteristici ale fitocenozelor.

5. Factori și probleme de mediu

5.1. Factorii de mediu

5.1.1. Calitatea aerului

Calitatea aerului se încadrează în limitele legale, emisiile de noxe la nivelul teritoriului comunei Coșteiu nu depășesc limitele admise la niciun indicator.

Depășirile nivelelor admisibile de noxe pot apărea punctiform (ca localizare și durată), în urma arderii vegetației ierboase, a tufișurilor, foioaselor, păioaselor, deșeurilor menajere.

5.1.2. Calitatea apei

Rețeaua de ape de suprafață este monitorizată de către direcțiile teritoriale ale Administrației Naționale „Apele Romane”. Pentru caracterizarea și încadrarea în categorii de calitate a râurilor se utilizează indicatori de tipul regimul de oxigen, nutrienți, salinitate, poluanți toxici specifici de origine naturală, indicatori chimici relevanți.

Poluarea freaticului este un fenomen aproape ireversibil și, ca atare, depoluarea acestui tip de apă este extrem de anevoioasă, cu consecințe grave asupra folosirii la alimentarea cu apă în scopuri potabile.

În funcție de factorii care produc poluarea apei subterane, se constată mai multe categorii de poluare:

- poluarea cu azotați și fosfați, a creat o poluare difuză a acviferelor freatice și care se simte diferențiat, existând zone unde acviferul este intens poluat (zonele de luncă ale râurilor);

- poluarea chimică și bacteriologică produsă de numeroasele depozite menajere atât din mediul rural, cât și cel din mediul urban.

O problemă importantă de gospodărire a apelor este poluarea cu nutrienți, în special cu azot și fosfor. Nutrienții în exces conduc la eutrofizarea apelor, ceea ce determină schimbarea compoziției și scăderea biodiversității speciilor, precum și reducerea posibilității de utilizare a resurselor de apă în scop potabil, recreațional, etc. Ca și în cazul substanțelor organice, emisiile de nutrienți provin atât din surse punctiforme (ape uzate urbane, industriale și agricole neepurate sau insuficient epurate), cât și din surse difuze (în special, cele agricole: creșterea animalelor, utilizarea fertilizanților, etc).

Directiva Consiliului 91/676/EEC privind Protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole este principalul instrument comunitar care reglementează poluarea cu nitrați provenită din agricultură. Principalele obiective ale acestei directive sunt reducerea poluării produsă sau indusă de nitrați din surse agricole, raționalizarea și optimizarea utilizării îngrășămintelor chimice și organice ce conțin compuși ai azotului și prevenirea poluării apelor cu nitrați. Aceste obiective sunt cuprinse în planuri de acțiune.

Conform planului de acțiune și articolelor 4 și 5 ale Directivei 91/676/EEC au fost elaborate și aplicate Coduri de bune practici agricole, cât și Programe de Acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole. Acestea s-au aplicat la început doar în zonele vulnerabile la poluarea cu nitrați din surse agricole, desemnate în România încă din anul 2005. La prima desemnare zonele vulnerabile la nitrați (ZVN) din surse agricole ocupau 6,94% din teritoriul României. În anul 2008 ZVN au fost revizuite, extinzându-se suprafața la 58% din teritoriul României. În anul 2013, în urma consultărilor cu Comisia Europeană s-a agreat ca România să nu mai desemneze zone vulnerabile la nitrați, ci să aplice prevederile Codului de Bune Practici Agricole și măsurile din Programele de Acțiune pe întreg teritoriul țării, conform prevederilor articolului 3(5) al Directivei. Noul Program de Acțiune a fost îmbunătățit și aprobat prin Decizia nr. 221983/GC/12.06.2013, având, în principal, în vedere aplicarea principiului de prevenire a poluării.

Implementarea Directivei 91/676/EEC este pusă în practică în România de Planul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 964/2000 privind aprobarea Planului de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, cu modificările și completările ulterioare, survenite în urma deciziei de aplicare a Programului de Acțiune pe întreg teritoriul României.

Prevederile programului de acțiune sunt obligatorii pentru toți fermierii care dețin sau administrează exploatații agricole și pentru autoritățile administrației publice locale ale comunelor, orașelor și municipiilor pe teritoriul cărora există exploatații agricole.

În vederea reducerii și prevenirii poluării cu nitrați din surse agricole, s-a prevăzut ca măsură generală de bază, pe întreg teritoriul României, aplicarea programelor de acțiune și respectarea Codului de Bune Practici Agricole pe întreg teritoriul României.

De asemenea, implementarea măsurilor conform cerințelor Directivei 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate urbane, modificată și completată prin Directiva 98/15/CE, contribuie la reducerea emisiilor de nutrienți.

La nivelul bazinelor/spațiilor hidrografice sunt necesare măsuri suplimentare pentru reducerea poluării generate de activitățile agricole (ferme zootehnice - poluare punctiformă, măsuri pentru reducerea poluării adresate poluării difuze generate de ferme zootehnice, vegetale și asupra terenurilor agricole), în vederea atingerii obiectivelor corpurilor de apă. Măsurile propuse sunt altele decât măsurile de bază pentru punerea în aplicare a Directivelor europene, în principal Directiva Consiliului 91/676/EEC privind Protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole. Măsurile suplimentare pentru activitățile agricole se referă la: reducerea eroziunii solului, aplicarea codului de bune condiții agricole și de mediu și a altor coduri de bună practică în ferme, etc., consultanță/ instruire pentru fermieri, conversia terenurilor arabile în pășuni, realizarea și menținerea zonelor tampon de-a lungul apelor la o distanță mai mare decât cea prevăzută în Codul de Bune Practici Agricole, aplicarea agriculturii organice, precum și aplicarea oricăror măsuri specifice diferite de cele de bază pentru protejarea suplimentară a corpurilor de apă.

5.1.3. Calitatea solului

Calitatea solurilor reprezintă un indicator relevant în operația de apreciere a resurselor. Pentru a evalua potențialul natural al terenurilor agricole în vederea folosirii lor raționale, solurile au fost împărțite în clase, tipuri și subtipuri, în funcție de diferite criterii cum sunt: troficitatea, cantitatea de microorganisme, oferta ecologică, capacitatea bioproductivă și capacitatea de protecție, de fertilitate sau productivitate etc.

Calitatea terenurilor agricole cuprinde atât fertilitatea solului, cât și modul de manifestare a celorlalți factori de mediu față de plante. Din acest punct de vedere, terenurile agricole se grupează în 5 clase de calitate, diferențiate după Notă de bonitare medie, pe țară (clasa I – 81-100 puncte – clasa a V-a – 1-20 puncte). Clasele de calitate ale terenurilor dau preabilitatea acestora pentru folosințele agricole.

În ceea ce privește îngrășămintele de orice tip, aplicate în mod rațional, acestea constituie premisa menținerii și sporirii fertilității solurilor, în scopul creșterii producției agricole.

Cercetările efectuate au demonstrat că îngrășămintele pot provoca dereglarea echilibrului ecologic, în cazul în care sunt folosite fără a lua în considerare natura solurilor, condițiile meteorologice concrete și necesitățile plantelor.

Starea de calitate a solului este marcată de intervențiile defavorabile și practicile agricole neadaptate la condițiile de mediu, prin folosirea lui ca suport de depozitare a unei game foarte mari de deșeuri, cât și prin acumularea de produse toxice care provin din activitățile industriale sau urbane.

Cu privire la poluarea solului cu fertilizanți s-a constatat că utilizarea nerațională a acestora poate determina apariția unui exces de azotați și fosfați în sol, cu un efect toxic asupra microflorei din sol, iar prin levigare poluează apele freatice. De asemenea, excesul de pesticide prezent în sol poate afecta sănătatea umană prin intermediul contaminării solului, apei și aerului. O consecință gravă o reprezintă acumularea continuă în plante și animale a anumitor pesticide și implicit contaminarea alimentelor, cu efecte negative asupra sănătății oamenilor.

5.1.4. Nivelul de zgomot și vibrații

Alături de poluarea atmosferică și managementul deșeurilor, poluarea sonoră este una dintre marile probleme cu care se confruntă omenirea la ora actuală. Din acest motiv, monitorizarea și evaluarea zgomotului constituie un obiectiv prioritar, urmate de adoptarea măsurilor care se impun în scopul prevenirii și reducerii efectelor dăunătoare ale zgomotului asupra populației, acolo unde valorile nivelului de zgomot depășesc maximele admise.

Principalele surse de zgomot sunt:

- *traficul auto;*
- *obiectivele economice;*
- *comportamentul inadecvat al oamenilor.*

La nivelul comunei Coșteiu nu există surse de zgomot care să pună în pericol sau disconfort viața oamenilor și nici surse de radioactivitate.

5.1.5. Gestionarea deșeurilor

Protejarea mediului în care trăim reprezintă o preocupare majoră a omenirii, deoarece are efecte importante asupra vieții. Resursele naturale sunt limitate și nu se

regenerează foarte repede, în timp ce cantitatea de deșeuri crește, ajungând să ocupe suprafețe mari de teren.

Agricultura, anumite tipuri de industrie și activitățile gospodărești reprezintă cele mai importante surse de generare a deșeurilor.

În mediul rural, depozitarea deșeurilor se face în locuri improprii, în special pe marginea cursurilor de apă, constituind ca și depozitele urbane o permanentă sursă de poluare a capitalului natural. Aceste perimetre nu sunt respectate în totalitate, existând cazuri de depozitare necontrolată de deșeuri, în special pe malul apelor.

Serviciile de salubritate sunt asigurate la nivelul comunei Coșteiu de: RETIM S.A., prestator de servicii de salubritate stradală, colectare selectivă și transport deșeuri.

Tratarea deșeurilor municipale

Principalele operații de tratare /valorificare a deșeurilor municipale sunt:

- *sortarea deșeurilor;*
- *valorificarea deșeurilor municipale;*
- *tratarea biologică a biodeșeurilor colectate separat;*
- *tratarea mecanico-biologică.*

5.2. Arie protejate

Teritoriul comunei Coșteiu se află în proporție de 1% în Situl de importanță comunitară (SCI) cuprins integral în județul Timiș (ROSCI0109 Lunca Timișului), conform ORD. nr 2387/2011 pentru modificarea Ordinului ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1.964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România.

Habitatele și speciile de pe teritoriul Sitului Natura 2000 - ROSCI0109 Lunca Timișului

Statutul legal de protecție și recunoașterea valorii Sitului Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului la nivel european a avut loc în 2007, după aderarea României la Uniunea Europeană, odată cu acceptarea propunerii ca Sit de Importanță Comunitară ROSCI0109 și includerii lor în Rețeaua Ecologică Natura 2000.

Situl de importanță comunitară ROSCI0109 Lunca Timișului a fost instituit prin Ordinul Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 1964/2007 (modificat și completat prin Ordinul Ministrului Mediului și Pădurilor nr. 2387/2011).

Scopul principal al instituirii Sitului Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului este de conservare a habitatelor și speciilor de interes comunitar, declarate conform Directivei 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică.

Situl Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului are o suprafață de 9.919 hectare și este situat în regiunea biogeografică continentală și panonică, având următoarele coordonate: latitudine Nordică 45° 35' 40", longitudine Estică 21° 5' 22".

Situl Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului este localizat pe teritoriul județului Timiș, în Câmpia Banatului. Acest sit nu include în limitele sale nici o rezervație naturală de interes național și nici nu beneficiază de alt statut de protecție conform legislației naționale/internaționale în vigoare.

În Formularul Standard Natura 2000 al Sitului Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului sunt prezentate următoarele tipuri de habitate și specii:

- Zăvoaie cu *Salix alba* și *Populus alba*;
- Cursuri de apă din zonele de câmpie, până la cele montane, cu vegetație din *Ranunculion fluitantis* și *Callitriche-Batrachion*;
- Râuri cu maluri nămolose cu vegetație de *Chenopodium rubri* și *Bidentation*;
- Pajiști de altitudine joasă (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*).

Specii de plante:

- *Marsilea quadrifolia*.

Specii de nevertebrate:

- *Unio crassus*;
- *Dioszeghyana schmidtii*;
- *Euphydryas maturna*.

Specii de pești:

- *Cobitis taenia*;
- *Gobio albipinnatus*;
- *Gobio kessleri*;
- *Misgurnus fossilis*;
- *Rhodeus sericeus amarus*;
- *Sabanejewia aurata*;
- *Zingel streber*;
- *Gymnocephalus baloni*;
- *Aspius aspius*;
- *Zingel zingel*;

- *Gobio uranoscopus*.

Specii de amfibieni:

- *Bombina bombina*.

Specii de mamifere:

- *Myotis myotis*.

5.3. Factorii de risc

Cutremurele

Din punct de vedere al riscurilor seismice, comuna Coșteiu poate fi afectată de undele telurice de tip transversal (P) și de tip vertical (S) produse de cutremurele de pământ de natură tectonică cu epicentrul în Munții Vrancea.

Din punct de vedere seismic, conform Normativului P 100-92, Comuna Coșteiu se află în zona seismică de calcul F, cu coeficient $K_s=0,08$ și perioada de colț $T_c=0,7$ sec.

În ultimele decenii, cele mai importante evenimente seismice s-au produs la 04.03.1977 (7 grade Richter), 31.08.1986 (5,9 grade Richter) și 18.11.2004 (5,3 grade Richter) care au fost resimțite la locuitori de la casa de pe întreg teritoriul comunei Coșteiu dar nu au fost înregistrate victime sau pagube materiale majore.

Incendiile

Suprafața totală a fondului forestier din comuna Coșteiu este de circa **993** ha, compoziția pădurilor fiind de esențe tari și diverse esențe moi.

Zonele împădurite prezintă risc de producere a incendiilor, din următoarele motive:

- densitate ridicată de material combustibil solid (arbori, arbuști);
- posibilitate ridicată de izbucnire a incendiilor datorită activității umane înregistrată în aceste zone;
- acces dificil al forțelor și mijloacelor destinate intervenției datorită terenului accidentat.

Pentru prevenirea declanșării incendiilor de pădure se vor respecta următoarele măsuri de apărare împotriva incendiilor:

- la intrarea în pădure și pe traseele forestiere se vor amplasa panouri și indicatoare cu texte adecvate privind prevenirea și stingerea incendiilor de pădure;
- se vor stabili și marca drumurile permise circulației autovehiculelor proprietate personală;

- pe drumurile interzise circulației autoturismelor se montează bariere și indicatoare corespunzătoare;
- pe marginea drumurilor, șoselelor ce trec prin păduri, se vor amenaja benzi izolatoare în zonele care prezintă pericol de incendiu, prin îndepărtarea litierii și a resturilor combustibile pe o lățime de 5-10 m;
- în pădure se va asigura o stare corespunzătoare de igienă prin extragerea arborilor uscați, rupți sau doborâți de vânt, care pot favoriza extinderea incendiilor;
- este interzis în pădure fumatul, focul deschis, aruncarea la întâmplare a țițgărilor și chibriturilor aprinse, precum și amplasarea corturilor, autoturismelor și a suprafețelor de picnic în afara locurilor amenajate în acest scop;
- personalul din exploatarea forestieră va fi instruit periodic asupra sarcinilor și măsurilor de apărare împotriva incendiilor ce trebuie respectate;
- cantoanele, ocoalele, brigăzile silvice sau alte structuri vor avea asigurate lopeți, furci, cazmale, topoare, târnăcoape, recipiente cu apă, în scopul stingerii incendiilor de pădure;
- pentru prevenirea unor situații de urgență se vor organiza patrule pe perimetrele supuse pericolului de incendiu, în scopul depistării oricăror evenimente negative;
- în cazul unor incendii de pădure care pun în pericol populația, animalele și bunurile materiale, se va efectua evacuarea acestora în zone sigure și realizarea intervenției pentru stingere de către forțele specializate. Totodată se impune cu necesitate informarea și educarea copiilor (de către părinți, cadre didactice) privind modul de comportare și de respectare a măsurilor de prevenire a incendiilor la păduri.

Inundațiile

Pe perioada intemperiilor, abundența apelor meteorice conduce la bălțiri, uneori în suprafețe mari, cu efecte deosebit de negative asupra culturilor, mai ales pe perioada vegetației. În perioada precipitațiilor abundente, satul Țipari colectează ape care curg spre văile mărginașe, astfel că în satul apropiat Păru surplusul de apă rezultat în urma topirii zăpezilor și ploilor se colectează, formând bălți.

Un alt punct sensibil este reprezentat de nodul hidrotehnic Coșteiu, care a fost realizat și pus în funcțiune în anul 1759 cu scopul devierii din râul Timiș în râul Bega a unui debit suplimentar, care să asigure în condiții corespunzătoare folosirea complexă a acestuia (plutaritul, alimentarea cu apă a Municipiului Timișoara și apărarea contra inundațiilor).

Având în vedere consecințele inundațiilor și multitudinea de factori care le influențează, Strategia națională de gestionare pe termen mediu și lung a riscului la inundații are ca scop definirea cadrului pentru orientarea coordonată, intersectorială a tuturor acțiunilor, în vederea prevenirii și reducerii consecințelor inundațiilor asupra activităților socio-economice, vieții și sănătății oamenilor și asupra mediului. Aceasta vizează o gestionare integrată a apei și a resurselor adiacente: amenajarea teritoriului și dezvoltarea urbană, protecția naturii, dezvoltarea agricolă și silvică, protecția infrastructurii de transport, a construcțiilor și a zonelor turistice, protecția individuală ș.a.

Pentru gestionarea riscului la inundații strategia stabilește aplicarea unor politici, proceduri și practici având ca obiective identificarea, analiza și evaluarea, tratarea, monitorizarea și reevaluarea riscurilor în vederea reducerii acestora, astfel încât comunitățile umane, toți cetățenii, să poată trăi, munci și să-și satisfacă nevoile și aspirațiile într-un mediu fizic și social durabil.

Se estimează că încălzirea globală va intensifica ciclul hidrologic și va crește frecvența acestor evenimente în multe zone ale Europei.

Măsurile care trebuie întreprinse pentru managementul riscului la inundații:

- alegerea unor lucrări de protecție împotriva inundațiilor la nivel local destinate unor localități și structuri socio-economice în locul lucrărilor de protecție împotriva inundațiilor ample, de mari dimensiuni;
- alegerea unor soluții tehnice care să conducă la încetinirea și diminuarea inundațiilor pe măsură ce se produc, în locul supraînălțării digurilor existente sau construirii de noi diguri;
- folosirea celor mai noi metode și tehnologii pentru reabilitarea/construirea digurilor și efectuarea lucrărilor de protecție în corelare cu planurile teritoriale de amenajare urbanistică;
- elementele planurilor de management al riscului la inundații trebuie revizuite periodic și, dacă este cazul, trebuie actualizate, luând în considerare efectele posibile ale schimbărilor climatice asupra apariției inundațiilor;
- creșterea gradului de conștientizare privind riscul de inundații în rândul populației expuse, măsuri adecvate înainte și după producerea acestora, încheierea de contracte de asigurare și altele asemenea;
- îmbunătățirea capacității de răspuns a autorităților administrației publice locale cu atribuții în managementul situațiilor de urgență generate de inundații, accidente la construcții hidrotehnice și poluări accidentale.

Alunecările de teren

Conform Legii nr. 575/2001 pentru aprobarea PATN secțiunea V-a-Zone de risc natural, teritoriul comunei Coșteiu nu prezintă zone cu riscuri naturale așa cum sunt ele prevăzute de lege.

Suprafața terenurilor degradate, neproductive la nivelul comunei este de 16 ha.

Seceta

Termenul de secetă în accepția actuală aparține perioadelor uscate, durabile cum ar fi, de exemplu, un interval de 21 de zile în care cad mai puțin de 30% din cantitatea obișnuită de precipitații.

Un deficit de umezeală, definit ca secetă într-o regiune, poate să nu fie considerat astfel în altă regiune și, de asemenea, poate fi mai puțin grav pentru un anumit sezon decât pentru altul. Perioadele sensibile și critice ale plantelor determinate de secetă:

a) Perioada sensibilă reprezintă perioada din viața unei plante în care un fenomen climatic nefavorabil și, în special, seceta acționează asupra creșterii organelor vegetative (frunze, tulpini, rădăcini) sau reproductive (fructe, semințe) având urmări asupra greutății finale, strâns legată de intensitatea acestui fenomen. În cazul secetei, analiza mai amănunțită a plantelor în condiții de evoluție continuă a mediului hidric, arată că în primele faze de uscăciune, transpirația este mai redusă decât fotosinteza, în timp ce efectele sunt inverse, atunci când seceta se prelungește. Există un punct de verificare variabil pentru speciile vegetale și anume curbele de evoluție ale transpirației și fotosintezei, în raport de deficitul hidric care le afectează în același mod.

b) Perioada critică este, în general, o perioadă scurtă din viața plantei în care ea este foarte sensibilă la un eveniment climatic nefavorabil, mai ales la un deficit de alimentație în apă care determină un efect deosebit de dăunător asupra recoltei, fructelor și grânelor. Fenomenul de secetă pe suprafața județului Timiș depinde, pe lângă cantitatea redusă de precipitații, și de lipsa arealelor împădurite. De altfel, verile se caracterizează prin timp senin, uscat și călduros în care perioadele de secetă sunt destul de numeroase, cu temperaturi ce depășesc 40 de grade Celsius, ca urmare directă a valorilor ridicate ale bilanțului radiativ, a influenței maselor de aer continental uscat-fierbinte din est și a maselor de aer tropical din sud. Acest fenomen meteo extrem poate afecta în cursul unui an agricol fie numai o cultură, respectiv grâul, fie numai pe cea a porumbului.

Măsurile care trebuie întreprinse pentru a combate seceta/deficitul de apă se vor lua în funcție de fazele de apariție a acesteia/acestui:

- servicii de monitorizare și avertizare privind scăderea debitelor/secetă la nivel național;
- diminuarea scurgerilor în rețelele de distribuție a apei;
- măsuri de economisire și folosire eficientă a apei: irigații, industrie;
- cooperarea cu alte țări vizând schimbul de experiență în combaterea secetei;
- planuri de aprovizionare prioritară cu apă a populației și animalelor/ierarhizarea restricțiilor de folosire a apei în perioade deficitare;
- stabilirea de metodologii pentru pragurile de secetă și cartografierea secetei;
- mărirea capacității de depozitare a apei;
- asigurarea calității apei pe timp de secetă.

Utilizarea și gestionarea eficientă a resurselor de apă implică implementarea unor schimbări de comportament atât al producătorilor de bunuri și servicii de gospodărire a apelor, cât și al utilizatorilor, al populației față de resursele de apă și față de mediu.

În comuna Coșteiu s-au înregistrat deseori episoade de ploi torențiale, intensificări ale vântului, căderi de grindină, furtună cu caracter de tornadă, afectând în principal anumite culturi agricole.

6. Infrastructura de transport

Comuna Coșteiu se află poziționată în apropiere de orașe importante, ceea ce îi sporește potențialul.

- *Timișoara – reședința județului Timiș – DN 6 – 62 km;*
- *Lugoj – 7 km;*
- *Caransebeș – 55 km;*
- *Arad – 95 km.*

Din centrul comunei se parcurg următoarele distanțe până la cele mai importante căi de acces:

- *Gară – 1,2 km;*
- *Benzinărie – 0 km.*
- *DN – în comună DN 6;*
- *Cale ferată industrială – 1,2 km;*
- *Autostradă – 6 km;*

- Aeroport Timișoara – 42 km;
- Port-Orșova – 145 km.

Principalele drumuri din comuna Coșteiu sunt:

Drumuri naționale

- *Drumul național DN 6 – Lugoj-Coșteiu-Timișoara.*

Drumuri județene

- *Drumul județean DJ 609 B – Lugoj-Coșteiu-Timișoara;*
- *Drumul județean DJ 609 – Lugoj – Coșteiu.*

Drumuri comunale

- *Drumul comunal DC 91 – Păru – Gruni;*
- *Drumul comunal DC 92 – Țipari – Gruni;*
- *Drumul comunal DC 128 – Coșteiu – Valea Lungă Română;*
- *Drumul comunal DC 141 – Coșteiu – Jabăr.*

Drumuri de exploatare

Pe teritoriul comunei Coșteiu se regăsesc un număr de 18 drumuri de exploatare, însumând lungimea totală de 11,75 km, acestea sunt:

- *DE 29 având lungimea de 1930 m;*
- *DE 287 având lungimea de 96 m;*
- *DE 461 având lungimea de 646 m;*
- *DE 466 având lungimea de 1224 m;*
- *DE 1151 având lungimea de 350 m;*
- *DE 470 având lungimea de 343 m;*
- *DE 1149 având lungimea de 131 m;*
- *DE 551 având lungimea de 1302 m;*
- *DE 476 având lungimea de 119 m;*
- *DE 575 având lungimea de 901 m;*
- *DE 362 având lungimea de 345 m;*
- *DE 617 având lungimea de 384 m;*
- *DE 1092 având lungimea de 1175 m;*
- *DE 1086 având lungimea de 745 m;*
- *DE 1078 având lungimea de 406 m.*

Alte drumuri:

- *Drum cu suprafața de 7723 mp;*
- *Drum cu suprafața de 15.229 mp;*
- *Drum cu suprafața de 10.033 mp.*

Străzi

➤ În cele 5 sate ale comunei Coșteiu se regăsesc următoarele drumuri satești/străzi:

- *Coșteiu: 50 drumuri satești + DE 42;*
- *Țipari: 25 drumuri satești;*
- *Păru: 18 drumuri satești;*
- *Hezeriș: 15 drumuri satești;*
- *Valea Lungă Româna: 5 drumuri satești.*

Poduri

- *Pod în satul Coșteiu;*
- *Pod în satul Țipari;*
- *Pod pe DN 6.*

Căi ferate

Comuna Coșteiu, are acces direct la rețeaua de căi ferate, cea mai apropiată stație se află la aproximativ 1,2 km față de centrul comunei.

Principalele stații de pe teritoriul comunei Coșteiu sunt:

- *Halta Coșteiu (Ruta Făget-Lugoj);*
- *Halta Jeabăr (Ruta Lugoj-Timiș);*
- *Halta Păru (Ruta Făget-Lugoj).*

Drum pentru bicicliști nu există încă în comună, însă există o bandă de refugiu de circa 1 m pe DN 6 Lugoj-Timișoara.

În comună nu se asigură transport pentru cetățeni, se asigură transport de către operatori privați doar pentru muncitorii care fac naveta.

7. Infrastructura tehnico-edilitară

7.1. Alimentarea cu apă

În comuna Coșteiu, satul reședință de comună și satele aparținătoare dispun de rețea de alimentare cu apă, care să deservească cetățenii în proporție de 95%. Pe viitor se încearcă găsirea unor surse de finanțare pentru investiție și extinderea rețelei de apă pentru toți cetățenii.

7.2. Canalizarea menajeră

În comună există rețea de canalizare în proporție de 70%. În perioada următoare se caută oportunități de accesare a unor fonduri în vederea realizării rețelei de canalizare, în toate localitățile aparținătoare comunei Coșteiu.

Pentru nevoile igienico-sanitare, cetățenii care nu sunt racordați la canalizarea menajeră folosesc latrine uscate (haznale), fose septice, etc.

7.3. Alimentarea cu energie electrică

Comuna Coșteiu beneficiază integral de rețea de energie electrică și rețea de iluminat public stradal prin LEA 20 KV STE. Furnizorul de energie electrică este ENEL DISTRIBUȚIE BANAT S.A.

Pentru viitor se recomandă modernizarea iluminatului public stradal în toată comuna Coșteiu.

Dintre soluțiile tehnice recomandate menționăm:

Tehnologia LED

Cele mai eficiente sisteme de iluminat sunt la ora actuală cele cu tehnologie LED.

Principalele avantaje ale iluminării cu LED sunt:

- Consum de până la 10 ori mai mic (economii mai mult decât substanțiale la factura electrică);
- Nu emite ultraviolete (nu afectează vederea pe termen lung, nu atrage insecte);
- Nu se încălzește;
- Durata de viață foarte mare > 40.000 ore;
- Rata de defectare 0 => costuri de înlocuire și mentenanță zero;
- Lumină de o calitate mult mai bună;
- Prețuri din ce în ce mai accesibile;

- *Surse nepoluante de lumină (nu conțin substanțe care afectează mediul, așa cum se întâmplă în cazul surselor clasice de iluminat).*

Surse alternative de producere a energiei („fotovoltaic”)

Lămpile solare au capacitatea de a produce curent electric cu ajutorul soarelui, funcționând perfect și în zilele fără soare datorită potențialului de înmagazinare a energiei pentru zile neînsorite. Investiția în acest tip de lămpi este mai mult decât profitabilă, deoarece se amortizează rapid și se fac în continuare economii de energie. Alte avantaje:

- *Elimină dependența față de costurile (în continuă creștere), ale utilizării energiei electrice;*
- *Elimină costurile complexe date de lucrările de branșare (execuție șanțuri, cablare, instalarea de transformatoare, etc.) și costurile de întreținere a rețelei clasice de iluminat stradal;*
- *Crește siguranța în trafic pentru intersecțiile periculoase (din afara localității), la trecerile la nivel peste calea ferată, stații de autobuz, etc.*

7.4. Telefonie, televiziune, internet

Cetățenii comunei Coșteiu sunt racordați la serviciile moderne de telefonie, televiziune și internet, principalii operatori fiind RDS, DIGI, ORANGE, TELEKOM, VODAFONE etc. Conexiunea la internet a fost demarată rapid și este folosită atât de mediul public, consumatori casnici, cât și de mediul de afaceri și este asigurată atât de operatorii de telefonie fixă cât și de cei de telefonie mobilă în special pentru abonații serviciilor de telefonie mobilă.

Pe teritoriul localității se recepționează programele Televiziunii Naționale precum și posturile de televiziune private cum sunt Antena 1, Pro TV, Prima TV, etc.

Serviciile poștale sunt asigurate de furnizorul național Poșta Română. Complementar, există firme de servicii poștale și de curierat private, care în baza unei comenzi asigură servicii pe raza comunei.

Infrastructura de telecomunicații din comuna Coșteiu este bine dezvoltată. În ultimii 5 ani domeniul telecomunicațiilor a cunoscut un ritm accelerat de dezvoltare, aspect care se datorează în principal apariției și promovării unor produse și servicii noi și a diversificării celor existente. Cea mai mare rețea de dezvoltare s-a înregistrat în domeniul serviciilor de internet și al telefoniei mobile.

- ✓ Internet și TV – 100% din gospodării dispun de acoperire datorită existenței fibrei optice și a antenelor oferite de mai mulți furnizorii de distribuție (Digi, Telekom, Orange, Vodafone).

- ✓ Telefonie mobilă – 100% din locuitorii comunei Coșteiu dispun de telefoane mobile.

7.5. Alimentarea cu energie termică

Comuna Coșteiu nu beneficiază de un sistem funcțional de livrare a energiei termice în sistem centralizat, încălzirea locuințelor și a clădirilor de utilitate publică făcându-se individual. În prezent, populația comunei folosește centrale pe gaz și/sau centrale pe lemne, sobe pe combustibil solid/lichid, etc, ca mijloc de încălzire.

7.6. Alimentarea cu gaze naturale

În comuna Coșteiu rețeaua de gaze naturale este realizată în proporție de 50%.

7.7. Gospodărie comunală și salubritate

Sistemul de management integrat al deșeurilor (SMID) în județul Timiș a fost proiectat astfel încât să asigure atingerea obiectivelor și ținutelor legislative, astfel cum sunt prevăzute în Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană. În cadrul SMID vor fi gestionate acele categorii de deșeuri care sunt în responsabilitatea autorităților administrațiilor publice locale.

Principalul operator de salubritate la nivelul comunei Coșteiu este RETIM S.A., care deține licență ca operator de salubritate pentru colectarea și transportul deșeurilor. Operatorul ridică deșeurile de la persoanele fizice și juridice.

Cu privire la gospodăria locală, măturatul stradal, întreținerea zonelor verzi (toaletare arbori, tuns iarba, tuns garduri vii, etc), a trotuarelor și arterelor de circulație auto, (reparații, deszăpezire) se fac de către primărie.

În viitor se dorește achiziționarea unor utilaje noi, performante, cu consum redus de combustibil și mai puțin poluante.

8. Structura demografică

8.1. Populația comunei Coșteiu

Conform datelor furnizate de INSSE², în anul 2022, populația după domiciliu a comunei Coșteiu era de **3879** locuitori, din care **1907** de sex masculin și **1972** de sex feminin.

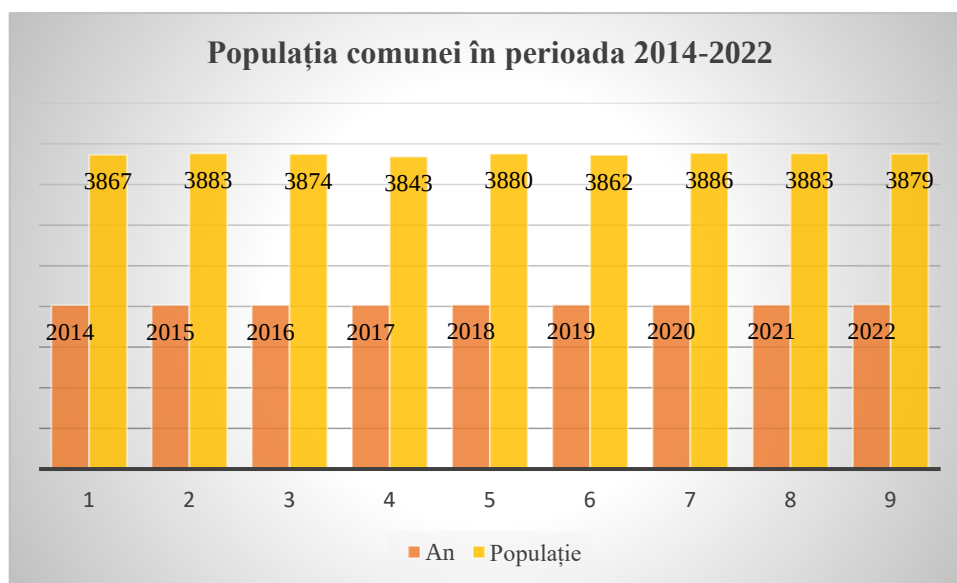
² Sursa: <http://statistici.insse.ro/>

Analizând evoluția populației în perioada 2014–2022, constatăm o constanță a numărului de locuitori ai comunei.

Tabelul nr. 5 – Populația comunei Coșteiu în perioada 2014-2022

An	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Populație	3867	3883	3874	3843	3880	3862	3886	3883	3879

Graficul nr. 1 – Populația comunei Coșteiu în perioada 2014-2022

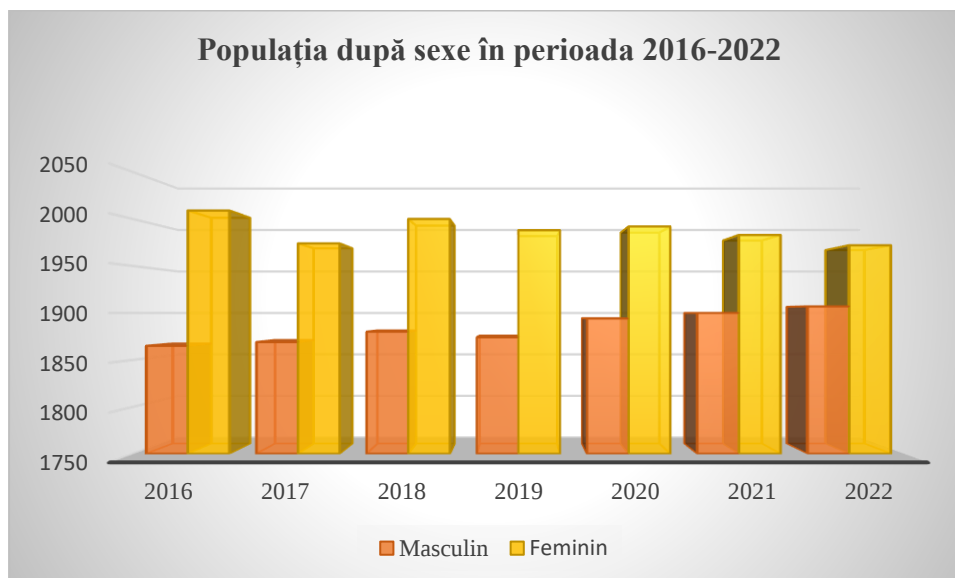
Comparând datele privind repartitia pe sexe a populației la nivelul comunei Coșteiu în perioada 2016-2022, observăm un procent mai mare pentru populația de sex feminin.

Tabelul nr. 6 – Repartizarea pe sexe a populației comunei în perioada 2016 – 2022

An	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Masculin	1865	1869	1880	1874	1894	1900	1907
Feminin	2009	1974	2000	1988	1992	1983	1972

În ceea ce privește structura populației pe grupe de vârstă și sexe la nivelul comunei Coșteiu, conform Institutului Național de Statistică, datele aferente anilor 2016-2022 înregistrate până în acest moment indică următoarea situație:

Graficul nr. 2 – Reprezentarea grafică a populației, pe sexe – perioada 2016 – 2022

Tabelul nr. 7 – Structura populației pe grupe pe vârstă și sexe

POPULAȚIA DUPĂ DOMICILIU la 1 iulie 2022 pe grupe de vârstă și sexe	Număr persoane
Grupe de vârstă - 0- 4 ani	210
Grupe de vârstă - 5- 9 ani	178
Grupe de vârstă - 10-14 ani	222
Grupe de vârstă - 15-19 ani	200
Grupe de vârstă - 20-24 ani	198
Grupe de vârstă - 25-29 ani	218
Grupe de vârstă - 30-34 ani	264
Grupe de vârstă - 35-39 ani	253
Grupe de vârstă - 40-44 ani	299
Grupe de vârstă - 45-49 ani	308
Grupe de vârstă - 50-54 ani	354

Grupe de vârstă - 55-59 ani	196
Grupe de vârstă - 60-64 ani	228
Grupe de vârstă - 65-69 ani	236
Grupe de vârstă - 70-74 ani	209
Grupe de vârstă - 75-79 ani	134
Grupe de vârstă - 80-84 ani	98
Grupe de vârstă - 85 ani și peste	74

Se poate ușor observa că, numărul persoanelor cu vârsta cuprinsă între 60 și 75 de ani este mai mare decât a celor cu vârstă cuprinsă între 0-9 ani.

Durata medie a vieții în mediul rural, pe sexe, în perioada 2017-2021, la nivel județean, se prezintă după cum urmează³:

Tabelul nr. 8 – Durata medie a vieții pe sexe în perioada 2017-2021

An	2017	2018	2019	2020	2021
Ambele sexe	74,8	75,2	75,48	75,56	75,13
Masculin	71,72	72,1	72,36	72,72	72,4
Feminin	78,06	78,43	78,75	78,54	78,05

Se constată că în ultimii ani durata medie de viață a crescut în mediul rural, fiind mai mare pentru persoanele de sex feminin în raport cu cele de sex masculin.

În continuare prezentăm situația privind mișcarea naturală a populației comunei Coșteiu în perioada 2013-2021.

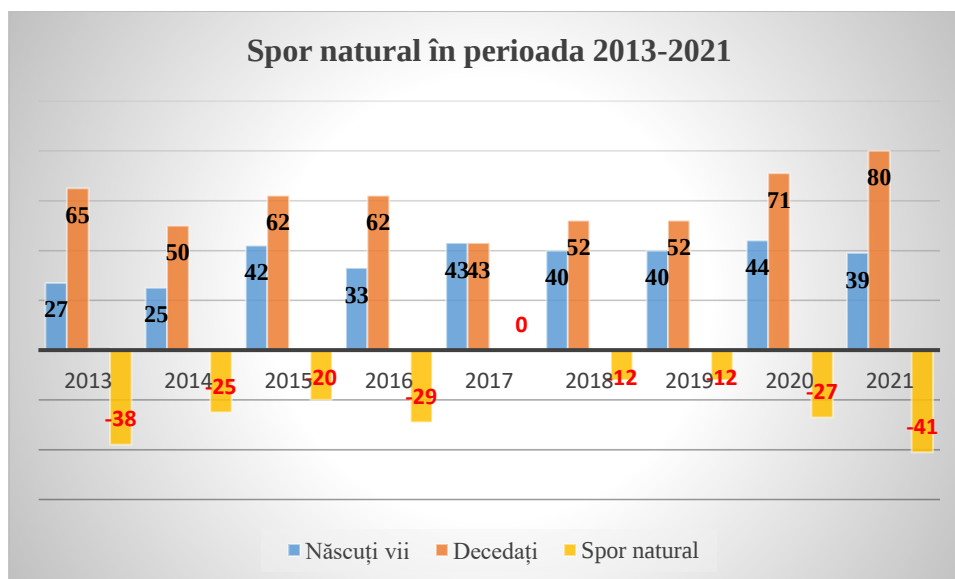
Tabelul nr. 9 – Mișcarea naturală a populației comunei Coșteiu în perioada 2013-2021

An	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Născuți vii	27	25	42	33	43	40	40	44	39
Decedați	65	50	62	62	43	52	52	71	80

³ Sursă informații: <http://statistici.INSSE.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Spor natural	-38	-25	-20	-29	0	-12	-12	-27	-41
--------------	-----	-----	-----	-----	---	-----	-----	-----	-----

Graficul nr. 3 - Mișcarea naturală a populației comunei Coșteiu în perioada 2013-2021

În situația prezentată s-a evidențiat **sporul natural**, un indicator demografic dependent de natalitate și mortalitate, care se calculează pe baza diferenței dintre rata de natalitate și rata de mortalitate generală într-o anumită perioadă de timp, sau diferența dintre numărul născuților vii și cel al deceselor în rândul unei populații determinate într-o perioadă de timp.

După cum se poate observa, la nivelul comunei Coșteiu sporul natural este negativ.

Din punct de vedere **etnic**⁴, majoritatea locuitorilor este reprezentată de români (80,11%), maghiari (10,31%), rromi (2,31%), altă etnie (0,52%). Pentru circa 6,74% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută.

Tabelul nr. 10 – Structura populației în funcție de etnie

Etnie	Număr locuitori
Români	2912
Maghiari	375
Rromi	84
Ucrainieni	6
Germani	8
Necunoscută	245

⁴ Sursă: <https://insse.ro/>

Conform datelor oficiale preluate de pe Institutul Național de Statistică⁵ populația comunei este de religie ortodoxă în marea ei majoritate, existând minorități de alte confesiuni într-un procent foarte mic.

Din punct de vedere **confesional**, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (69,46%), romano-catolici (2,8%), reformați (6,98%), penticostali (3,71%), greco-catolici (5,91%), baptiști (1,21%); adventiști de ziua a șaptea (2,11%), altă religie (1,01). Pentru 6,76% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

Tabelul nr. 11 – Structura populației în funcție de confesiunea religioasă

Confesiunea religioasă	Număr locuitori
Ortodoxă	2525
Romano-catolici	102
Reformați	254
Penticostali	135
Greco-catolici	215
Baptiști	44
Adventiști de ziua a șaptea	8
Martorii lui Iehova	18
Necunoscută	246

8.2. Evoluția populației comunei

Conform recensământului efectuat în 2011, populația comunei Coșteiu se ridică la 3825 de locuitori, în creștere față de recensământul din 2002, când se înregistraseră 3580 de locuitori.

În ultimii 5 ani se observă o creștere în materie de construcții noi de locuit, ceea ce rezultă o creștere a nivelului de trai în mediul rural.

Situația locuințelor existente și suprafața utilă se prezintă astfel:

Tabelul nr. 12 – Situația locuințelor existente și suprafața locuibilă

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Locuințe existente	1496	1499	1503	1507	1512	1527

⁵ Sursă: <https://insse.ro/>

Suprafața locuibilă – m²	83961	84192	84559	84972	85240	86487
--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică⁶, numărul plecărilor cu domiciliul din comuna Coșteiu este mai mic decât numărul stabiliri cu domiciliul.

O imagine a procesului de migrare în perioada 2017-2021 la nivelul comunei Coșteiu o putem desprinde urmărind datele prezentate în tabelul de mai jos:

Tabelul nr. 13 – Mișcarea migratorie a populației comunei Coșteiu în anii 2017-2021

Nr. crt.	Categorie	2017	2018	2019	2020	2021
1.	Stabiliri de reședință	22	22	14	93	18
2.	Plecări cu reședința	49	51	40	79	20
3.	Stabiliri cu domiciliul	105	85	88	91	93
4.	Plecări cu domiciliul	69	91	53	67	58

9. Capital uman, educație, sănătate și servicii sociale

9.1. Forța de muncă și șomajul

Populația activă din punct de vedere economic cuprinde toate persoanele care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii în timpul perioadei de referință, incluzând populația ocupată și șomerii. Încadrarea populației pe categorii, după participarea la activitatea economică, se face conform principiului priorității ocupării față de șomaj și a șomajului față de inactivitate.

Prezentăm mai jos numărul mediu de salariați din comuna Coșteiu în perioada 2017-2021.

Tabelul nr. 14 – Numărul mediu de salariați din comuna Coșteiu în perioada 2017-2021

An	2017	2018	2019	2020	2021
Număr mediu salariați	965	934	933	926	951

⁶ Sursă: <https://insse.ro/>

Rata șomajului reprezintă ponderea șomerilor în populația activă. La nivelul județului Timiș, în luna decembrie 2022, rata șomajului era de **0,8%**, cu **0,1%** mai mare față de luna decembrie a anului 2021 când se înregistraseră un procent de **0,7%**.

În cele de mai jos prezentăm ponderea șomerilor din comuna Coșteiu în perioada februarie – decembrie 2022⁷.

Observăm că spre sfârșitul anului 2022 ponderea șomerilor din comuna Coșteiu a scăzut ușor, ceea ce va rezulta o scădere a numărului de șomeri pentru anul următor.

Tabelul nr. 15 – Ponderea șomerilor din comuna Coșteiu în perioada 02–12.2022

Lună	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
Total	25	25	23	22	24	25	23	17	15	17	14
Masculin	9	9	9	8	9	9	9	8	7	8	6
Feminin	16	16	14	14	15	16	14	9	8	9	8

9.2. Educația

Sistemul de învățământ public reprezintă principala componentă a sistemului de educație. Structura sistemului de învățământ din România cuprinde învățământul preșcolar, primar, secundar inferior, general obligatoriu, secundar superior, școlile de arte și meserii, școlile de ucenici, învățământul post-liceal și învățământul superior.

În anul 2004, aproximativ 4.4 milioane din populația României era înscrisă la școală. Dintre aceștia, 650.000 în grădinițe, 3.11 milioane (14.0% din populație) în învățământul primar și secundar și 650.000 (3.0% din populație) la nivel terțiar (universități). Populația școlară a României a înregistrat o scădere cu 13.6% în anul 2014 față de anul 2008. De asemenea, în anul 2014, numărul cadrelor din sistemul de învățământ românesc a scăzut cu 11.2% comparativ cu anul 2008 când au fost înregistrate 275.426 cadre didactice la nivel național.

La nivelul comunei Coșteiu există 2 școli și 3 grădinițe cu program normal.

9.3. Sănătate și servicii sociale

Comuna Coșteiu dispune de servicii medicale profilactice și curative.

În cadrul aparatului de specialitate al Primarului comunei sunt asigurate serviciile de asistență socială la nivelul comunei.

⁷ Sursa: <http://statistici.INSSE.ro>

10. Activitatea economică

Potențialul economic al comunei Coșteiu este dat de localizare, de condițiile naturale specifice, cât și de profilul economic al comunei – în speță creșterea animalelor (bovine, ovine); cultivarea pământului și cultivarea pomilor fructiferi; a viței de vie; lavandă; aronia; apicultură; confecții metalice; prelucrarea lemnului; panificație.

Majoritatea terenurilor agricole reprezintă exploatații agricole individuale, cultivate în special pentru consum propriu.

Zootehnia și sectorul serviciilor agricole sunt subdezvoltate, însă în comună există o fermă de bovine având câteva sute de capete denumită S.C. BELCOO DAIRY S.R.L.

10.1. Agricultură

Principala activitate economică a comunei Coșteiu este reprezentată de agricultură. Din totalul suprafeței teritoriului administrativ al comunei de **8358** de ha, o mare parte o reprezintă terenurile agricole.

Din datele oficiale la sfârșitul anului 2003 rezulta următoarea situație privind efectivele de animale la nivelul comunei Coșteiu:

Tabelul nr. 16 – Situația efectivelor de animale

Animale	Număr
Bovine	620
Ovine	4000
Porcine	1445
Păsări	18930
Cai	-
Familii de albine	-

Agricultura comunei Coșteiu este una de subzistență sau semi-subzistență. În agricultura la scară mică, tehnologia modernă nu a pătruns decât în mică măsură, ceea ce o face slab performantă și îi închide calea către piață.

Agricultorii de subzistență sau semi-subzistență au un potențial mare de dezvoltare, însă se confruntă cu lipsa tehnologiei adecvate, lipsa cunoștințelor de specialitate în agricultură și lipsa cunoștințelor antreprenoriale. Agricultură practică de către această categorie are un randament scăzut, iar atitudinea față de asociere este una negativă. În absența asocierii, nivelul competitivității este scăzut, contactul cu consumatorii este unul foarte

costisitor. Producătorii se descurcă individual și își creează propriul lanț de distribuție, dar nu explorează soluții care s-au dovedit a fi de succes în alte zone ale țării, ca de exemplu asocierea în anumite faze ale producției, promovării și distribuției. Producțiile certificate ecologic sunt încă în faza incipientă și cu mare potențial de dezvoltare, având în vedere cererea tot mai crescută din mediul urban.

Există posibilitatea dezvoltării fermelor individuale, ca structuri de bază ale agriculturii tradiționale și ca suport pentru dezvoltarea sistemului agricol competitiv al zonei. Pentru perioada următoare este necesară încurajarea tendinței de grupare a micilor proprietari de teren în asociații agricole, justificată de lipsa resurselor financiare a producătorilor individuali și de posibilitățile eficiente pe care le oferă exploatarea unui teren mai mare. În acest fel s-ar rezolva și problema valorificării produselor, la acest moment nefiind asigurată o piață sigură de desfacere, fiecare producător fiind nevoit să-și caute posibilitatea de valorificare.

10.2. Industria

Cea mai mare pondere a populației ocupate vizează sectorul agriculturii, domeniu în care își desfășoară activitatea o parte dintre agenții economici.

10.3. Turismul

Sectorul terțiar al serviciilor s-ar putea dezvolta prin ridicarea potențialului turistic al comunei ținând cont de așezarea comunei și peisajele deosebite. Datorită așezării și a potențialului natural existent, zona este propice dezvoltării agroturismului. Arhitectura caselor și complexelor gospodărești, plină de armonie, bine cunoscuta ospitalitate reprezintă doar o parte dintre atracțiile turistice ale zonei.

Datorită condițiilor favorabile de care dispune, a frumuseții locurilor, purității aerului, apelor, zona deține un potențial turistic ridicat.

Potențiale obiective turistice în comună ar fi:

- ✓ Biserica de lemn din Hezeriș, ridicată pe la mijlocul secolului 18;
- ✓ Stăvilarul de la Coșteiu;
- ✓ Podul de cărămidă peste canalul Timiș-Bega de la Coșteiu (cunoscut de către localnici Podul „Maria Tereza”) din apropierea barajului;
- ✓ cele 11 fântâni de la Țipari, construite în 1881 odată cu construcția satului (acestea sunt zidite numai din cărămidă, având un diametru de 2-3 metri și o adâncime de 40-50 de metri);
- ✓ Barajul de la Coșteiu.

Monumente istorice în Comuna Coșteiu:

Cod LMI	Denumire	Localitate	Localizare	Datare
M-II-m-A-06212	Casa Stăvilă, azi Stăvilă Coșteiu	Sat Coșteiu; comuna Coșteiu	725, pe canalul Bega, nod hidrotehnic Coșteiu	1759 - 1760, ref. 1860
TM-II-m-A-06238	Biserica din lemn "Adormirea Maicii Domnului"	sat Hezeriș; comuna Coșteiu	138	sec. XVIII

10.4. Servicii publice

Activitățile de servire, dependente din ce în ce mai mult de traficul de informații, se pot clasifica în mai multe categorii:

- Servicii administrative:
 - Sediul Primăriei;
 - Prelucrarea informațiilor;
 - Elaborarea și aplicarea politicilor publice;
 - Sediul Poliției;
 - Punct de lucru Poșta Română.

Foto nr. 2 – Sediul Poliției Coșteiu

- Unități de învățământ:
 - Școala gimnazială cu clasele I-VIII din localitatea Coșteiu – personalitate juridică;
 - Școala cu clasele I-IV din localitatea Țipari;
 - Grădinița cu program normal din satul Coșteiu;
 - Grădinița cu program normal din satul Țipari;
 - Grădinița cu program normal din satul Păru.

Foto nr. 3 – Școala Gimnazială Coșteiu

Foto nr. 4 – Grădinița cu program normal Coșteiu

Foto nr. 5 – Școala primară Țipari

▪ Servicii de sănătate:

- 1 dispensar uman având 3 medici de familie și 3 asistenți medicali în satul Coșteiu;
- O farmacie umană;
- 1 cabinet veterinar și punct farmaceutic cu 1 medic veterinar și 1 tehnician veterinar.

Foto nr. 6 – Cabinet veterinar și punct farmaceutic Coșteiu

Foto nr. 7 – Farmacia umană Coșteiu

- Servicii dedicate culturii:
 - Cămine Culturale în număr de 7, dintre care 5 administrate de primărie și 2 administrate de biserică;
 - Biblioteca comunală – funcționează în vechiul sediu al primăriei;

- *Biblioteca în cadrul Școlii;*
- *Muzeul/Casa Stăvilarului;*
- *2 Monumente dedicate eroilor.*
- *Ansamblul folcloric „Florile Stăvilarului” Coșteiu.*

Foto nr. 8 – Căminul Cultural Coșteiu

Foto nr. 9 – Căminul Cultural Țipari

Foto nr. 10 – Căminul Cultural Păru

- Servicii dedicate sportului:
 - Sală de sport, satul Coșteiu;
 - Stadion, satul Coșteiu;
 - Teren minifotbal, satul Coșteiu;
 - Teren sintetic, satul Coșteiu.

Foto nr. 11 – Sala de sport Coșteiu

Foto nr. 12 – Teren de sport Coșteiu

10.5. Operatorii economici de pe raza comunei

Din datele furnizate de către instituție, la nivelul comunei Coșteiu situația economică este următoarea:

Tabelul nr. 17 – Situația economică din comuna Coșteiu

Firme reprezentative	S.C. TOTAL TOMBER PRODUCT S.R.L.
	S.C. MARTY SPICE S.R.L.
	S.C. GRAMY-CEREALIS S.R.L.
Producători locali	S.C. GRAMY-CEREALIS S.R.L.
	Racoteanu Gheorghe
	Petruți Ionel
	Podean Grecu Ioan
	Iorgovan Vasile
	Peter Florin
Produse locale	Produse de panificație
	Lactate
	Legume
	Fructe
	Produse apicole

Meșteșuguri	Aronia
	Lavandă
	Dulgheri
	Fierari
	Tâmplari

11. Potențialul cultural și turistic

11.1. Patrimoniul arhitectural

Comuna Coșteiu reprezintă un areal de conservare, protejare și promovare a tradițiilor, obiceiurilor, meșteșugurilor și a altor elemente care definesc patrimoniul imaterial. În comuna Coșteiu se poate pune un accent deosebit pe conservarea manifestărilor de viață culturală tradițională a comunității locale.

În acest sens, în incinta Căminului Cultural se pot organiza evenimente culturale, serbări pastorale și folclorice, expoziții de obiecte tradiționale etc.

Totodată, se pot organiza acțiuni de promovare și informare cu privire la frumoasele meșteșuguri populare din arealul comunei Coșteiu, obiceiuri care contribuie la conservarea moștenirii culturale a zonei omogene vizate, având un rol determinant în menținerea vie a tradițiilor și obiceiurilor care îi definesc identitatea.

Pe teritoriul comunei Coșteiu funcționează 7 cămine culturale.

11.2. Lăcașuri de cult din comuna Coșteiu

- Biserica ortodoxă "Sfântul Mare Mucenic Gheorghe" din satul Coșteiu;
- Biserica ortodoxă "Nașterea Maicii Domnului" din satul Coșteiu;
- Biserica ortodoxă "Adormirea Maicii Domnului" din satul Hezeriș;
- Biserica ortodoxă din satul Păru;
- Biserica ortodoxă din satul Țipari;
- Biserica greco-catolică din satul Valea Lungă Română;
- Biserica greco-catolică „Sf. Gheorghe” din satul Coșteiu;
- Biserica greco-catolică din satul Păru;
- Biserica romano-catolică Țipari;
- Biserica reformată Țipari;
- Biserica baptistă independentă Maranata, care deține The Baptist College International din satul Coșteiu;

- *Biserica baptistă Hezeriș;*
- *Biserica penticostală Țipari;*
- *Biserica penticostală Coșteiu;*
- *Biserica adventistă de ziua a 7-a din satul Coșteiu.*

Foto nr. 13 și 14 – Bisericile ortodoxe din satul Coșteiu

Foto nr. 15 – Biserica greco-catolică din satul Coșteiu

Foto nr. 16 – Biserica baptistă independentă Maranata

Foto nr. 17 – The Baptist College International din satul Coșteiu (Colegiul Baptist Internațional)

Foto nr. 18 – Cimitirul din satul Coșteiu

Foto nr. 19 – Biserica reformată din satul Țipari

Foto nr. 20 – Biserica ortodoxă din satul Țipari

Foto nr. 21 – Biserica greco-catolică din satul Păru

Foto nr. 22 – Biserica ortodoxă din satul Păru

11.3. Turismul

În comună nu există unități de primire turistică, nici campinguri. Satul Coșteiu, prin poziționarea sa, are potențial să devină unul dintre cele mai frumoase sate din România. Turismul și agroturismul sunt alte domenii favorabile afacerilor. Pot fi amenajate centre de odihnă, de agrement, tabere pentru copii sau baze sportive de vară.

Portul popular

Portul locuitorilor din Coșteiu și obiceiurile se aseamănă cu ale celor din comunele vecine.

Iarna, țăranii purtau ȋtari de culoare albă, strâmți și cojoace, iar vara cămașă lungă.

Se incingeau cu chimir înflorat, lat, lucrat din piele care folosea și ca obiect de podoabă și pentru siguranța și protejarea mijlocului la ridicarea greutăților.

Mai târziu acesta a fost înlocuit cu un brâu lat sau cu bete. La brâu purtau briceagul legat cu un lanțisor sau curea ȋntuită care atârna pe sold.

Batrânii mai purtau o chișă (pungă) din piei de animale în care păstrau tutun, amnar, cremene și iască. Pe cap purtau căciula de miel, iar în picioare opinci.

Femeile, după cununie purtau zăvelci și cămasașă lungă cusută la poale; pe cap purtau tulpane albe sau carpe negre cu ciucuri; în picioare aveau ciorapi de lână, opinci, cipici sau sandale, iar vara umblau desculțe.

Iarna atât bărbații, cât și femeile purtau cojoace din piei de oaie cu lână în interior și împodobite pe față cu diferite ornamente (flori), tot din piei de animale de culori diferite, cojoace care și astăzi se mai observă, dar mai rar.

Toate obiectele de îmbrăcăminte erau lucrate în casă ca și cergile, velnițele, scoarțele de care aveau nevoie.

Lâna care era principala materie pentru confecționarea îmbrăcăminte și obiectelor de uz personal și podoabe, se vopsea cu coji de nucă verzi și alte buruieni de pe câmp, iar bumbacul era vopsit cu lalachi.

Lâna și bumbacul erau toarse și țesute în fiecare gospodărie. Tot din lână femeile țesau dimia pe care o dădeau la munteni s-o dea la piuă (presă) pe care apoi o foloseau la confecționarea de pantaloni sau ițari, dulmane, scurte, tunici, fuste și alte obiecte de îmbrăcăminte.

Din lână și bumbac femeile își lucrau cu cârligul și iglita obiecte de îmbrăcăminte ca: ilice, ciorapi, saluri, mănuși, vestă și altele. Toate aceste obiecte de îmbrăcăminte, de podoabă și de uz personal, azi, în cea mai mare parte au fost înlocuite cu cele din comerțul actual.

Manifestări culturale

- *Mama cea mai iubită ființă – 5 Martie;*
- *Comemorarea scriitorilor Ion Creangă și Ioan Slavici – 7 Aprilie;*
- *Zilele ortodoxiei Coșteiu – 23 Aprilie;*
- *Ziua Copilului – 1 Iunie;*
- *Festivitate de premiere la Școlile de pe raza comunei – 9-11 Iunie;*
- *Zilele comunei Coșteiu – 27 Iulie;*
- *Ziua satului Hezeriș – 15 August;*
- *Excursie formația de dansuri Florile Stăvilarului Junior – 11-14 August;*
- *Ziua satului Coșteiu (Sâlha) – 8 Septembrie;*
- *Ziua satului Păru – 8 Septembrie;*
- *Ziua satului Valea Lungă Română – 8 Septembrie;*
- *Ziua recoltei Țipari, Parada costumelor populare – 8 Octombrie;*
- *Atestarea documentară a nodului hidrotehnic „Casa Stăvilarului Coșteiu” – 18 Noiembrie;*

- *Ziua Națională a României, Ceremonial de depunere coroane – 1 Decembrie;*
- *Concert de colinde complex de manifestări cultural religioase „Alaiul obiceiurilor de iarnă” – 22-25 Decembrie.*

Obiceiuri populare

Obiceiurile în comuna Coșteiu se cunosc și se practică din timpurile cele mai îndepărtate.

În ajunul anului nou, către seară copii pornesc cu plugușorul, iar cei mici cu sorcova. Acest colind se prelungește până noaptea târziu și se continuă și a doua zi. Trecând pe la fiecare casă, pocnesc din bice sună din clopoței, cântă și urează gazdelor „La mulți ani”.

Sorcovarii poartă și nuiiele de măr sau de păr pe care le lasă la fetele mari să le pună sub cap ca să-și viseze ursitul.

Obiceiurile populare cele mai cunoscute sunt cele legate de sărbătorile de iarnă:

- Ignatul;
- Colindul;
- Steaua;
- Irozii;
- Sorcova;
- Capra;
- Busuiocul (de Bobotează);
- Iordanitorii.

Tot ca obiceiuri sunt cunoscute și „clăcile” care constau în adunări ale oamenilor pe mahalale, noaptea prin rotație, la curățatul porumbului de foi, alteori de boabe, la torsul lânii și al bumbacului. Aceste clăci erau precedate de invitații și urmau veselii (se mâncau boabe de porumb fiert, se bea vin și se juca).

În zilele de sărbători și la nunți locuitorii își manifestă veselia prin jocuri și cântece. Ca jocuri sunt cunoscute: sârba, hora, alunelul, brăulețul, bătuta.

Creația artistică populară s-a păstrat cu grijă de locuitorii comunei și s-au transmis din generație în generație prin muzică, dans, povestiri, proverbe, ghicitori, descântece.

Pentru dezvoltarea infrastructurii specifice turismului sunt necesare investiții în amenajarea unor pensiuni, moteluri, hoteluri, case de vacanță, centre de vânătoare, de pescuit, tabere sportive, campinguri, baze sportive de vară, de iarnă, centre de echitație.

Potențialul local prezintă oportunități de investiții în următoarele domenii: agroturism, vânătoare, pescuit.

Foto nr. 23 și 24 — Străzi din satul Coșteiu

12. Administrația publică locală

12.1. Structura administrației publice locale

Administrația publică locală se organizează și funcționează în temeiul principiilor generale ale administrației publice prevăzute la partea I titlul III și al principiilor generale prevăzute în Legea nr. 199/1997 pentru ratificarea Cartei europene a autonomiei locale, adoptată la Strasbourg la 15 octombrie 1985, precum și a următoarelor principii specifice din cadrul Codului Administrativ:

- *principiul descentralizării;*
- *principiul autonomiei locale;*
- *principiul consultării cetățenilor în soluționarea problemelor de interes local deosebit;*
- *principiul eligibilității autorităților administrației publice locale;*
- *principiul cooperării;*
- *principiul responsabilității;*
- *principiul constrângerii bugetare.*

Autonomia locală se exercită de către autoritățile administrației publice locale de la nivelul comunei. Acestea sunt consiliile locale, ca autorități deliberative, și primării, ca autorități executive.

Comuna Coșteiu este administrată de un primar și un consiliu local compus din 13 consilieri. Primarul, Carebia Petru, de la Partidul Social Democrat, este în funcție din anul 2004.

Începând cu alegerile locale din 2020, consiliul local are următoarea componență pe partide politice:

Tabelul nr. 18 – Componența Consiliului local al comunei Coșteiu

	Partid	Consilieri	Componența Consiliului				
	Partidul Național Liberal	5					
	Partidul Social Democrat	4					
	Uniunea Democrată Maghiară din România	3					
	Partidul Mișcarea Populară	1					

Primăria este structură funcțională fără personalitate juridică și fără capacitate procesuală, cu activitate permanentă, care duce la îndeplinire hotărârile autorității deliberative și dispozițiile autorității executive, soluționând problemele curente ale colectivității locale, constituită din: primar, viceprimar, consilierii primarului sau persoanele încadrate la cabinetul primarului și aparatul de specialitate al primarului.

În aparatul de specialitate al Primarului comunei Coșteiu nu sunt prevăzute posturi de asistenți personali ai persoanelor cu handicap grav.

La nivelul UAT Coșteiu există structură SVSU, există o persoană angajată pe funcția (Șef serviciu SVSU) și formații de voluntari.

Foto nr. 25 – Consiliului local al comunei Coșteiu

12.2. Cooperare intercomunitară

Comuna Coșteiu face parte din:

- *Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Deșeuri Timiș;*
- *Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Distribuție Gaz Timiș Est;*
- *Grupul de Acțiune Locală Timișul de Centru;*
- *Asociația Comunelor din România;*
- *Parteneriat Centrul Metropolitan Lugoj;*
- *Asociația Educația la Sat: Școala la sat.*

CAPITOLUL III: ANALIZA SWOT

Se apreciază că eficiența unui sistem este influențată în mare măsură de capacitatea acestuia de a înțelege și de a se adapta la mediul ambiant, iar eficiența managementului presupune planificare, organizare, control, proceduri de lucru și o legislație adecvată.

Henri Fayol considera că planificarea strategică este cea mai importantă funcție managerială.

Analiza SWOT a fost gândită ca un instrument managerial ce colectează și organizează informația permițând managerilor să acționeze, să apere și să promoveze obiectivele organizației cu succese mai bune și constituie cea mai importantă tehnică managerială pentru înțelegerea poziției strategice a unei organizații. Toate acestea sunt perfect valabile și în cazul unei comunități locale.

Analiza SWOT are ca obiectiv de a recomanda strategiile care asigură cea mai bună aliniere între mediul intern și extern: alegerea strategiei corecte, încât să fie adaptate punctele tari la oportunități, să reducă la minimum riscurile și să elimine punctele slabe.

Prin intermediul analizei SWOT vom scoate astfel în evidență punctele tari și punctele slabe din organizarea și funcționarea comunității.

Vom prezenta succint în cele ce urmează semnificația acronimului SWOT:

- ✚ **S - Strength / punctele tari** ale organizației – definesc valorile pozitive și condiționările interne care pot constitui surse pentru succesul organizației în atingerea obiectivului managerial;
- ✚ **W - Weaknesses / punctele slabe** sau zonele de vulnerabilitate - elemente ce pot împiedica atingerea obiectivelor;
- ✚ **O - Opportunities / oportunitățile** sau căile prin care pot fi influențate interesele organizației. De asemenea, oportunitățile sunt tendințe generale prezente în mediul extern, un fel de proiecție a „binelui viitor”;
- ✚ **T - Threats – amenințările** la adresa creșterii organizației respective, aspecte negative ce apar din supraexploatarea resurselor organizației, ori limitările care sunt impuse organizației din partea unui mediu extern aflat în schimbare. Pot fi riscuri tranzitorii sau permanente, poate fi o proiecție a riscului în viitor.

Analiza SWOT ajută la planificarea strategică în modul următor:

- *este o sursă de informații pentru planificarea strategică;*
- *construiește punctele tari;*
- *corectează slăbiciunile;*
- *maximizează răspunsul la oportunități;*
- *ajută la depășirea amenințărilor la care este supusă organizația;*
- *ajută la identificarea competențelor de bază;*
- *ajută la stabilirea obiectivelor pentru planificarea strategică;*
- *ajută la cunoașterea trecutului și prezentului, dar și la anticiparea viitorului, astfel încât planurile pe care le faci să fie realizabile;*
- *oferă informații care ajută la sincronizarea resurselor și capacităților organizației cu mediul competitiv în care aceasta operează.*

Alegerea strategiei corecte, fundamentată pe analiza SWOT, va fi în mod cert în avantajul comunității.

Pe baza analizei situației existente, a fost realizată o analiză SWOT, care subliniază punctele tari, punctele slabe, oportunitățile de dezvoltare, dar și amenințările pentru comuna Coșteiu.

Analiza a fost realizată pe câteva domenii considerate de referință în contextul elaborării strategiei de dezvoltare locală a comunei:

- Infrastructură și dotări tehnico-edilitare
- Economie și dezvoltare rurală
- Educație
- Sănătate și protecție socială
- Mediu
- Cultură și turism
- Capacitate administrativă

ANALIZA SWOT A COMUNEI COȘTEIU

INFRASTRUCTURĂ ȘI DOTĂRI TEHNICO-EDILITARE	PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
	• Poziționarea comunei Coșteiu la 7 km față de municipiul Lugoj; • Accesarea de către autoritățile publice a unor proiectelor destinate investițiilor în dezvoltarea infrastructurii de transport și a celei tehnico-edilitare; • Gradul ridicat de racordare a populației la rețeaua de alimentare cu energie electrică; • Existența rețelei de apă potabilă în comună; • Implicarea administrației publice locale în realizarea unor proiecte pentru dezvoltarea și modernizarea infrastructurii; • Comuna dispune de supraveghere video în satul Coșteiu; • Existența unui sistem de alimentare cu gaze naturale în proporție de 50%; • Existența serviciilor de utilitate publică (canalizare) în proporție de 70%.	• Inexistența gazelor naturale în toate satele aparținătoare comunei; • Inexistența unui sistem centralizat de alimentare cu energie termică; • Necesitatea de dezvoltare a infrastructurii de sănătate și educație; • Rețeaua de drumuri comunale necesită reabilitare/modernizare. • Rețeaua de drumuri de exploatare din comună necesită reabilitare/modernizare; • Străzile din comuna Coșteiu necesită reabilitare, inclusiv cu trotuare și rigole; • Iluminat public stradal nemodernizat.
	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
	• Potențial energetic amenajabil; • Lansarea și derularea programelor naționale sau europene de finanțare nerambursabilă din domeniul dezvoltării infrastructurii de mediu, transport, turistice, educaționale etc; • Existența unor planuri naționale de modernizare a rețelei rutiere; • Modernizarea infrastructurii rutiere și edilitare conform strategiei de dezvoltare a județului; • Atragerea de noi societăți de transport public în comun care să ofere servicii de calitate cetățenilor și care să favorizeze competitivitatea în acest domeniu.	• Insuficiența fondurilor financiare locale pentru susținerea (din punct de vedere al cofinanțării în cazul unor programe de granturi) a unor proiecte de anvergură în domeniul dezvoltării infrastructurii de transport, apă, canalizare, turistică, de sănătate și educație; • Capacitatea scăzută a populației din localitate de a prelua și suporta costuri specifice de utilizare și întreținere a unei infrastructuri modernizate de transport, apă, canalizare, turistică, de sănătate și educație; • Insuficiența facilităților de cercetare care împiedică progresul către operații industriale cu valoare adăugată ridicată.

ECONOMIE ȘI DEZVOLTARE RURALĂ	PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
	• Ponderea considerabilă a terenurilor agricole din totalul suprafeței comunei; • Condiții climatice favorabile cultivării plantelor și a legumelor cât și a cultivării pomilor fructiferi și a viței de vie; • Prezența solurilor de tip cernoziom, bogate în substanțe nutritive, cu fertilitate sporită; • Disponibilitate de terenuri fertile, de bună calitate pentru pomicultură, lavandă, aronia. • Calitatea bună a factorilor de mediu (apă, aer, sol),	• Lipsa resurselor financiare proprii pentru punerea în execuție a proiectelor de investiții; • Competitivitate și eficiență scăzută a agriculturii; • Lipsa asociațiilor de producție; • Capacitate scăzută de atragere a investițiilor străine directe, rețea de sprijinire a afacerilor slab dezvoltată în zonă; • Slaba valorificare a disponibilului de teren agricol din localitatea Coșteiu, Județul Timiș; • Potențialul economic și structurile economice pentru valorificarea acestuia sunt modeste, aproape monofuncționale, dominant agricole; • Gradul redus de competitivitate economică și cooperare a IMM-urilor din zonă; • Existența unor exploatații agricole pe loturi reduse, ceea ce determină un grad scăzut de valorificare a produselor; • Slaba productivitate a populației ocupate în agricultură; • Inexistența fermelor agricole; • Slaba cooperare a operatorilor industriali și agricoli în crearea unor asociații, parcuri industriale, agricole; • Lipsa ONG-uri pe teritoriul comunei în mai multe domenii.
	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
	• Liberalizarea piețelor și modernizarea modelelor de afaceri; • Efectivul mare de animale și	• Migrația forței de muncă calificate către alte zone sau state; • Mediul legislativ fiscal instabil;

	suprafețe de teren care favorizează posibilitatea înființării de microferme; • Lansarea și derularea programelor de finanțare nerambursabilă din domeniul stimulării IMM-urilor și dezvoltării rurale, a creării parcurilor industriale și incubatoarelor de afaceri; • Simplificarea procedurilor administrative și încurajarea parteneriatelor și investițiilor străine.	• Lipsa de coeziune a măsurilor de dezvoltare economică și socială pe fondul accentuării lipsei de încredere a populației în redresarea economică; • Acces redus la granturi nerambursabile datorat nepreluării în termen a informațiilor; • Acces redus la credite pentru dezvoltare agricolă; • Neutilizarea corespunzătoare a forței de muncă prin programe de integrare pe piața muncii; • Slaba integrare în societatea informațională datorită posibilității reduse de procurare a computerelor, accesului scăzut la Internet etc. • Declinul volumului de activități locale în ramurile de bază ce influențează resursele de muncă, calitatea vieții populației și asigurarea resurselor financiare necesare realizării unor programe de modernizare a localității.
--	--	---

EDUCAȚIE	PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
	• Existența unui nivel foarte scăzut al mortalității infantile; • Omogenitatea populației în ceea ce privește componența etnică; • Durata medie de viață mai ridicată față de media națională; • Personal pregătit pentru învățământul primar și gimnazial; • Școlile dispun de acces la internet și Wi-Fi; • Fenomenul de constanță demografică, evoluția relativ constantă a valorilor indicatorilor de densitate a populației în perioada 2014-2022.	• Lipsa forței de muncă; • Slaba educație și cultura antreprenorială la nivelul populației; • Inserție cu grad redus a populației tinere pe piața muncii; • Grad scăzut de integrare pe piața muncii a persoanelor dezavantajate; • Situația precară a sistemului de asistență medicală și sănătate din comuna Coșteiu; • Inexistența centrelor medicale de recuperare sau a unor centre familiale ori de asistență socială în localitate; • Ofertă redusă de agrement și petrecere a timpului liber.
	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
	• Îmbunătățirea sistemului legislativ din domeniul protecției sociale; • Lansarea și derularea programelor de finanțare nerambursabilă din domeniul asistenței sociale, dezvoltării învățământului și promovării culturale; • Existența unor programe guvernamentale și europene de implicare a ONG-urilor în viața culturală și socială; • Alocări suplimentare prin Fondul Social European (FSE), ce conferă cetățenilor europeni oportunități mai mari de angajare, promovează o educație mai bună și îmbunătățește situația persoanelor celor mai vulnerabile care se confruntă cu riscul de sărăcie.	• Accentuarea fenomenelor de mobilitate a populației și descreștere demografică; • Migrația externă a persoanelor cu nivel educațional ridicat; • Fenomenul de migrație a adolescenților către localitățile în care își desfășoară activitatea instituții de învățământ postliceal; • Prezența fenomenului de migrațiune al cadrelor didactice către alte domenii de activitate; • Insuficiența fondurilor financiare locale pentru reabilitarea clădirilor culturale și instituțiilor de învățământ din localitate.

SĂNĂTATE ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Existența unui dispensar uman în comună; • Existența unui dispensar veterinar pe teritoriul comunei; • Existența unui compartiment de asistență socială la nivelul aparatului de specialitate al primarului comunei; • Asigurarea de servicii sociale pentru persoanele cu handicap grav, prin acordarea de beneficii sociale în cadrul aparatului de specialitate al primarului; • Buna organizare a serviciilor de consiliere și informare în cadrul aparatului de specialitate al Primarului.	• Lipsa unui cabinet stomatologic în comună; • Sistemul de ajutor social nu încurajează reintegrarea activă; • Neefectuarea de studii profesionale pentru monitorizarea și analiza nevoilor reale ale comunității; • Numărul insuficient de specialiști în vederea înființării/furnizării de servicii sociale; • Lipsa parteneriatelor public-privat viabile și durabile. • Fonduri bugetare reduse pentru dezvoltarea sistemului de servicii sociale din comună.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
• Accesarea programelor cu finanțare europeană și/sau națională destinate reabilitării și extinderii clădirilor, respectiv dotării cu echipamente a unităților medicale; • Existența programelor și fondurilor naționale și europene accesibile pentru grupuri dezavantajate: programe sociale, programe de incluziune, programe educative, programe de mică infrastructură; • Implementarea Programului operațional pentru ajutorarea persoanelor defavorizate; • Existența la nivelul județului de modele de bună practică în furnizarea de servicii sociale; • Promovarea voluntariatului.	• Concentrarea specialiștilor, ca număr și timp de lucru, în unitățile medicale din mediul urban și dezechilibrarea sistemului public de sănătate; • Epuizarea din ce în ce mai rapidă a bugetelor unităților sanitare și CJAS, în urma multiplicării numărului bolnavilor ce necesită investigații și tratamente costisitoare; • Nivelul de trai redus poate duce la creșterea morbidității în mediul rural; • Deciziile cu privire la dezvoltarea serviciilor sociale aparțin factorilor politici; • Insuficiența fondurilor pentru susținerea serviciilor sociale specializate; • Scăderea solidarității sociale.

MEDIU	PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
	• Lipsa unor factori poluanți majori – comuna se află într-o zonă neafectată de dezvoltarea industrială excesivă; • Comuna face parte din Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Deșeuri Timiș"; • Operatorul de salubritate este Societatea RETIM S.A.; • Lipsa poluării fonice excesive; • Administrația publică locală a comunei implementează sistemul de colectare selectivă a deșeurilor de la populație.	• Prezența traficului auto intens, care are un impact negativ asupra factorilor de mediu în satele Coșteiu, Țipari, Păru; • Lipsa monitorizării mediului înconjurător la nivelul comunei; • Lipsa de educație și de responsabilitate a populației în raport cu mediul.
	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
	• Existența fondurilor de investiții direcționate către proiecte în domeniul salubrității, canalizării, apelor uzate și protecției mediului în general; • Introducerea surselor regenerabile de energie (panouri fotovoltaice, etc.); • Existența unor finanțări guvernamentale pentru proiecte de mediu (lucrări de regularizare a scurgerilor pe versanți, îndiguiri, apărări și consolidări de maluri și albie, decolmatări, etc.); • Existența programelor de finanțare susținute din Fondul pentru Mediu, precum: programul Rabla, programul de îmbunătățire a calității mediului prin împădurirea terenurilor agricole degradate, programul național de îmbunătățire a calității mediului prin realizarea de spații verzi în localități.	• Schimbările climatice generate de încălzirea globală; • Condițiile meteorologice extreme care conduc la riscuri de genul inundațiilor și a secetei tind să devină mai frecvente și intensitatea lor să sporească; • Degradarea cadrului natural în cazul dezvoltării urbanistice necontrolate; • Poluarea aerului, apei și solului de către operatorii economici din zonă.

CULTURĂ ȘI TURISM	PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
	• Existența celor 7 cămine culturale în comună; • Lăcașurile de cult de pe teritoriul comunei: bisericile; • Existența Colegiului Baptist Internațional; • Cadrul natural deosebit; • Aer curat, absența poluării excesive; • Arhitectura caselor vechi; • Se organizează un număr ridicat de evenimente culturale.	• Absența unui centru de informare turistică la nivelul comunei; • Lipsa practicării agroturismului; • Promovare insuficientă a localității; • Infrastructura sportivă și de agrement insuficient dezvoltată; • Posibilități de agrement limitate la acest moment; • Lipsa unor agropensiuni sau case de vacanță.
	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
	• Dezvoltarea de parteneriate între administrația publică locală, producătorii locali, unități de turism și agrement și ONG-uri locale în scopul dezvoltării infrastructurii turistice și de agrement; • Posibilitatea atragerii resurselor financiare pentru dezvoltarea infrastructurii culturale, sportive și de agrement, precum și pentru organizarea de evenimente cultural-artistice, de promovare a folclorului și tradițiilor locale.	• Schimbările climatice au efecte negative asupra activităților economice, inclusiv a celor de turism și agrement; • Calamități naturale (inundații, cutremure etc.) sau situații excepționale (epidemii, pandemii, etc.); • Intensificarea traficului și creșterea poluării mediului; • Lipsa de interes a generației tinere pentru conservarea tradiției; • Îmbătrânirea populației și migrația tinerilor.

CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ	PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
	• Funcționari publici cu studii și experiență în administrația publică locală; • Răspuns prompt către cetățean; • Preocuparea pentru implementarea de proiecte de investiții care să determine dezvoltarea comunității sub aspect economic, social, cultural etc; • Existența site-ului web al instituției și posibilitatea accesării lui de pe dispozitive mobile (telefon, tabletă); • Comuna face parte din mai multe Asociații de Dezvoltare Intercomunitare. • Dotarea cu tehnică modernă a Primăriei.	• Lipsa resurselor financiare proprii pentru realizarea de investiții în vederea dezvoltării capacității administrative; • Absența la nivel național a unui sistem de monitorizare și evaluare a modului de furnizare a serviciilor publice; • Personal insuficient în administrație; • Complexitatea formalităților/ procedurilor administrative care trebuie îndeplinite în relația administrație – cetățean; • Lipsa unui sistem informatic integrat în administrația publică.
	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
	• Existența cadrului legal privind autonomia financiară și administrativă la nivelul autorității administrației publice locale; • Existența unei surse alternative generatoare de venituri proprii, prin proiectele finanțate din fonduri nerambursabile; • Existența mecanismelor de cooperare/ colaborare/ parteneriat, cum ar fi: asociații de dezvoltare intercomunitară, grupuri de acțiune locală, parteneriate public-public, public-privat, etc.; • Punerea la dispoziția autorității administrației publice locale de instrumente de management eficiente pentru desfășurarea activității în condiții de eficiență, economicitate și eficacitate.	• Legislație neclară, generată de întârzierea adoptării normelor de aplicare a unor acte normative, contradicții între prevederile legale și suprapuneri de acte normative; • Regulile de finanțare, atât regulile specifice ale finanțatorului, cât și legislația națională aplicabilă, nu sunt corelate și armonizate astfel încât să permită o aplicare facilă, unitară, previzibilă și sustenabilă, de natură să contribuie la dezvoltarea capacității beneficiarilor și la eficientizarea activităților acestora; • Influența și presiunile factorului politic.

CAPITOLUL IV: STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ

1. Misiunea

Misiunea administrației publice locale este de a asigura dezvoltarea durabilă a comunității, prin prestarea de servicii publice de calitate, crearea condițiilor pentru atragerea de noi investiții, înființarea de locuri de muncă și ridicarea nivelului de trai al locuitorilor.

2. Viziunea

Comuna Coșteiu 2030 - o comunitate rurală modernă, orientată spre dezvoltare durabilă, cu o infrastructură adaptată noilor tehnologii, în scopul creșterii calității vieții cetățenilor săi.

Viziunea de dezvoltare a comunei Coșteiu ne oferă o imagine în legătură cu ceea ce se intenționează a fi Coșteiu în următorii ani, bazându-se pe următoarele direcții generale:

- + modernizarea și dezvoltarea economică durabilă a comunei;
- + modernizarea infrastructurii;
- + introducerea tehnologiilor avansate în toate domeniile;
- + creșterea calității vieții locuitorilor comunei;
- + consolidarea capacității administrației publice locale.

3. Obiectiv general

Dezvoltarea durabilă a comunei Coșteiu, prin creșterea competitivității economiei locale și ridicarea nivelului de viață tuturor locuitorilor săi.

4. Obiective strategice, obiective prioritare și măsuri aferente

La nivelul comunei Coșteiu au fost identificate 7 domenii de intervenție, cărora le corespund următoarele obiective strategice:

Obiectiv strategic 1**Modernizarea infrastructurii locale de transport și a dotărilor tehnico-edilitare**

În prezent, infrastructura rutieră a comunei prezintă anumite vulnerabilități cum ar fi:

- reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport;
- drumuri comunale nemodernizate;
- lipsa pistelor și a parcărilor de biciclete în punctele de interes ale comunei;
- infrastructura pietonală insuficient dezvoltată;
- șanțurile pentru scurgerea apelor pluviale nu sunt amenajate;

Din punct de vedere al utilităților publice:

- există rețea de apă, dar nu acoperă suprafața totală a comunei (racorduri);
- nu există sistem de distribuție gaze naturale în toate satele din comună;
- este necesară extinderea rețelei de energie electrică;
- se recomandă utilizarea surselor regenerabile de energie.

La sfârșitul perioadei 2023-2030, comuna Coșteiu va beneficia de o rețea de drumuri de acces și străzi modernizate, de piste de biciclete, de nomenclator stradal actualizat și GIS integrat. Comuna Coșteiu va fi un loc în care cetățenii vor beneficia, de iluminat public modern, inclusiv din energii regenerabile, ca bază a apropierei condițiilor de viață de standardele europene, de infrastructură modernizată.

Obiective prioritare și măsuri aferente

Obiective prioritare	Măsuri aferente
1.1 Îmbunătățirea mobilității locuitorilor și mărfurilor prin dezvoltarea și modernizarea rețelei de infrastructură rutieră	<i>1.1.1.Reabilitare și modernizare DJ 609 B pe teritoriul Comunei Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>1.1.2.Reabilitare și modernizare drumuri comunale DC, Comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>1.1.3.Modernizare străzi comunale în Comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>1.1.4.Infrastructură de drumuri: realizare legătură între localitățile Păru și Valea Lungă Română</i>
	<i>1.1.5.Modernizare infrastructură rutieră în Comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>1.1.6.Modernizare căi de acces din satele înspre curte, construire rigole stradale și trotuare</i>
	<i>1.1.7.Modernizare străzi laterale în Comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>1.1.8.Modernizare infrastructură rutieră agricolă în</i>

	<i>Comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>1.1.9.Pietruire drumuri agricole, vicinale în Comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>1.1.10.Construire și reabilitare troturare în Comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>1.1.11.Construire pod peste Canalul Biniș</i>
	<i>1.1.12.Rabilitare pod pe DJ, comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>1.1.13.Amenajare parcare auto în zona obiectivelor culturale și a primăriei</i>
	<i>1.1.14.Extindere rețea stradală în localitatea Coșteiu, Comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>1.1.15.Amenajare șanțuri pentru scurgerea apelor pluviale în Comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>1.1.16.Dezvoltare proiecte integrate pentru drumuri, apă, canal printr-o formă asociativă a comunelor</i>
	<i>1.1.17.Dezvoltare căi de acces prin drumuri pietruite la fermele de animale în localitatea Păru</i>
	<i>1.1.18.Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastucturi legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii</i>
	<i>1.1.19.Realizare infrastructură pentru dezvoltarea turismului pe plan local</i>
	<i>1.1.20.Modernizare drumuri de exploatare pentru exploatațile agricole în Satul Păru, Comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>1.1.21.Amenajare piste de biciclete între localitățile Coșteiu și Țipari, Comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>1.1.22.Amenajare parcări pentru biciclete în zonele de interes public</i>
	<i>1.1.23.Achiziție de mijloace de transport public – Autobuze electrice, 12 m – Parteneriat cu Municipiul Lugoj</i>
	<i>1.1.24.Amenajare stații transport public în Comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>1.1.25.Achiziție mașină electrică – Rabla Plus</i>
	<i>1.1.26.Stații de încărcare pentru vehicule electrice în Comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
1.2 Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare	<i>1.2.1.Actualizarea PUG--ului</i>
	<i>1.2.2.Cadastrare și întabulare imobile</i>
	<i>1.2.3.Reglementarea situației judice a imobilelor</i>
	<i>1.2.4.Actualizare nomenclator stradal în Comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>1.2.5.Elaborare GIS în Comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>1.2.6.Modernizare sistem de alimentare cu apă și extindere rețea de canalizare și stație de epurare în localitatea Coșteiu, Județul Timiș</i>

	<i>1.2.7.Extindere rețea de canalizare în Comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>1.2.8.Aducțiune apă, rețea canal în Comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>1.2.9.Rețea de canalizare în localitățile Hezeriș și Valea Lungă Română</i>
	<i>1.2.10.Infrastructură de apă și irigații pentru activități agricole și zootehnice în comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>1.2.11.Înlocuirea rețelelor de apă cu prioritatea stabilită de pierderile din rețea, număr de intervenții, probleme în alimentare, pierderi în contorizare</i>
	<i>1.2.12.Înființare sistem de distribuție gaze naturale, racord de înaltă presiune și SRM (stație de reglare-măsură) gaz, aducțiune rețea gaze naturale, racordare la rețea de gaze naturale</i>
	<i>1.2.13.Extindere sistem de gaze naturale în Comuna Coșteiu</i>
	<i>1.2.14.Extindere rețea electrică în Comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>1.2.15.Modernizare sistemului de iluminat public stradal în Comuna Coșteiu, Județul Timiș, pentru localitatea Coșteiu</i>
	<i>1.2.16.Modernizare sistemului de iluminat public stradal în Comuna Coșteiu, Județul Timiș, pentru localitatea Țipari și Păru</i>
	<i>1.2.17.Extindere și modernizare sistem de iluminat public în Comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>1.2.18.Iluminatul artistic/decorativ al obiectivelor istorice, instituțiilor publice</i>
	<i>1.2.19.Iluminat public inteligent</i>
	<i>1.2.20.Construire capelă funerară în localitatea Țipari</i>
	<i>1.2.21.Modernizarea infrastructurii cimitirelor</i>

Obiectiv strategic 2

Dezvoltarea economiei locale și creșterea competitivității acesteia

Dezvoltarea mediului de afaceri local prin sprijinirea întreprinzătorilor privați existenți și atragerea de noi investitori va avea efecte benefice pentru întreaga comunitate locală. Vor fi astfel obținute:

- venituri mai mari la bugetul local;
- crearea de noi locuri de muncă;
- specializarea forței de muncă;

- reducerea/eliminarea șomajului;
- promovarea valorilor comunei;
- creșterea producției vegetale;
- creșterea vitelor și a oilor;
- valorificarea produselor de origine animală și vegetală din zonă.

Aceasta implică inclusiv dezvoltarea infrastructurii rutiere de transport, precum și dotări tehnico-edilitare la standarde moderne.

Obiective prioritare și măsuri aferente

Obiective prioritare	Măsuri aferente
2.1 Creșterea competitivității producătorilor locali	2.1.1.Înființare parc agro-industrial
	2.1.2.Susținerea industriei de panificație în zonă
	2.1.3.Creșterea producției vegetale în zonă și valorificarea în industria alimentară
	2.1.4.Încurajarea creșterii oilor și a produselor ecologice din lapte de oaie
	2.1.5.Încurajarea creșterii animalelor și a produselor ecologice din lapte
	2.1.6.Dezvoltarea punctelor de colectare a laptelui de producătorii familiali și fermele mici și mijlocii
	2.1.7.Susținerea unor mecanisme de branding, promovare și desfacere profitabilă a produselor locale
	2.1.8.Atragerea de investitori pentru valorificarea fructelor și legumelor în cadrul unei minifabrici pentru conserve și desfacerea produselor la poartă prin marketare pe internet și contacte directe (evitarea politicilor supermarketurilor)
	2.1.9.Sprijinirea înființării asociațiilor pentru creșterea animalelor și valorificarea laptelui în produse alimentare
	2.1.10.Creșterea vitelor pentru carne și dezvoltarea unor mici abatoare și unități de procesare a cărnii
	2.1.11.Înființare piață agroalimentară în Comuna Coșteiu, Județul Timiș
	2.1.12.Microferme ecologice pentru integrarea în muncă a tinerilor cu deficiențe din categoriile sociale defavorizate
	2.1.13.Târg de animale în Comuna Coșteiu, Județul Timiș
	2.1.14.Revitalizarea producției viticole și a dezvoltării livezilor de pomi fructiferi și atragerea de investitori privați
	2.1.15.Stimularea investițiilor pentru producerea legumelor pe teren protejat (sere de iarnă, solarii, tuneluri)
	2.1.16.Valorificarea lemului pentru export

	<i>2.1.17.Dezvoltarea meșteșugurilor și artizanatului tradițional</i>
2.2 Dezvoltarea serviciilor de consultanță și expertiză în afaceri competitive	<i>2.2.1.Susținerea copiilor și a tinerilor cu performanțe școlare deosebite prin acordarea de burse de merit și alte stimulente</i>
	<i>2.2.2.Calificarea populației cu studii primare și medii în domeniul prelucrării lemnului pentru obiecte de artizanat și artă tradițională, viticulturii, legumiculturii, pomiculturii, apiculturii</i>
	<i>2.2.3.Dezvoltarea programelor intensive de instruire în antreprenoriat și managementul inovării</i>
	<i>2.2.4.Proiect de dezvoltare a antreprenoriatului feminin</i>
2.3 Dezvoltarea serviciilor de consultanță și expertiză în afaceri competitive	<i>2.3.1.Înființare centru de consultanță și expertiză în afaceri, proiecte de investiții etc.</i>

Obiectiv strategic 3

Servicii de educație moderne și performante

Nu se poate vorbi de dezvoltarea durabilă a unei comunități fără asigurarea de servicii de educație moderne și performante. Constituie priorități pentru administrația publică locală:

- reabilitarea școlilor din comună;
- amenajare bibliotecă comunală;
- îmbunătățirea accesului la procesul de învățare pentru copiii din comună;
- înființare creșă;
- organizare transport microbuze școlare.

Obiective prioritare și măsuri aferente

Obiective prioritare	Măsuri aferente
3.1 Asigurarea accesului tuturor cetățenilor la servicii de educație	<i>3.1.1.Reabilitarea clădirilor și spațiilor unităților de învățământ preșcolar, primar și gimnazial din comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>3.1.2.Înființare creșă în Comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>3.1.3.Înființare After School în comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>3.1.4.Dotarea cu mobilier, materiale didactice și echipamente digitale a unităților de învățământ preuniversitar și a unităților conexe din comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>3.1.5.Amenajare și modernizare bibliotecă comunală</i>
	<i>3.1.6.Reabilitare și dotare Cămine Culturale din Comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>

	3.1.7.Reabilitare căi de acces unități de învățământ
	3.1.8.Organizare transport microbuze școlare
	3.1.9.Dotarea școlilor și elevilor cu dispozitive IT (tablete, calculatoare, proiectoare etc.)
3.2 Susținerea performanței școlare și a specializării inteligente	3.2.1.Dotarea unităților de învățământ cu biblioteci, laboratoare, spații de recreere, la nivelul standardelor reglementate prin legislația în vigoare, inclusiv crearea condițiilor pentru educația on-line

Obiectiv strategic 4

Servicii de sănătate și sociale de calitate

Creșterea calității vieții cetățenilor comunei este întemeiată și pe servicii de sănătate și de protecție socială furnizate la cele mai înalte standarde în domeniu.

Pe teritoriul comunei Coșteiu există un dispensar uman. Administrația publică locală intenționează să modernizeze dispensarul medical cu echipament medical performant.

Aceasta va determina creșterea calității actului medical pentru locuitorii comunei.

Obiective prioritare și măsuri aferente

Obiective prioritare	Măsuri asociate
4.1 Îmbunătățirea infrastructurii unităților medicale și a celor de protecție socială	4.1.1.Reabilitare, modernizare și dotare dispensar medical, sat Coșteiu, Comuna Coșteiu, Județul Timiș
	4.1.2.Înființare și dotare centru pentru vârstnici
	4.1.3.Înființare și dotare centru de zi pentru copii
	4.1.4.Construire și dotare imobil locuințe sociale
	4.1.5.Dotare cu echipamente medicale performante a dispensarului medical
	4.1.6.Înființare cantină socială
4.2 Îmbunătățirea calității serviciilor medicale și facilitarea accesului la servicii medicale de calitate	4.2.1.Campanii de informare și sănătate publică
	4.2.2.Educație sanitară în școli
	4.2.3.Înscrierea tuturor membrilor comunității la medicul de familie
	4.2.4.Construirea unui cabinet stomatologic în Comuna Coșteiu, Județul Timiș
4.3 Dezvoltarea serviciilor sociale locale	4.3.1.Dotarea cu tehnică și mijloace de lucru performante a structurii de asistență socială din cadrul UAT
	4.3.2.Formarea continuă a personalului din cadrul structurii de asistență socială
	4.3.3.Asigurarea unui comunități sănătoase și echilibrate prin scăderea numărului de asistați social din comunitate,

	<i>prin creșterea angajării și scăderea presiunii asupra bugetului local</i>
	<i>4.3.4. Alfabetizarea membrilor comunităților defavorizate</i>
	<i>4.3.5. Organizarea de campanii de conștientizare a populației privind abandonul de copii, abandonul școlar, metodele contraceptive</i>
	<i>4.3.6. Proiect de voluntariat privind asigurarea copiilor/tinerilor cu părinți plecați în străinătate</i>
	<i>4.3.7. Proiect de voluntariat pentru îngrijirea vârstnicilor</i>
4.4 Creșterea incluziunii rromilor	4.4.1. Proiect pentru integrarea rromilor în societate <i>1.1. Sprijin pentru obținerea documentelor de identitate;</i> <i>1.2. Acces la educație incluzivă de calitate;</i> <i>1.3. Servicii de ocupare a rromilor în coordonanță cu cerințele pieței;</i> <i>1.4. Servicii pentru sănătate în comunitatea de rromi;</i> <i>1.5. Educație sanitară în comunitățile de rromi;</i> <i>1.6. Îmbunătățirea condițiilor de locuit;</i> <i>1.7. Campanii de analize și investigații medicale gratuite;</i> <i>1.8. Înscrierea tuturor membrilor comunității la medicul de familie</i>

Obiectiv strategic 5

Conservarea patrimoniului cultural și dezvoltarea infrastructurii sportive și de agrement

La sfârșitul perioadei 2023-2030, comuna Coșteiu va avea o ofertă diversificată, bazată pe o infrastructură modernă, care va cuprinde monumente istorice și căminele culturale reabilite. Un alt obiectiv îl reprezintă posibilitățile multiple de recreere și petrecere a timpului liber, prin construirea unui ștrand în comună, cât și îmbunătățirea infrastructurii de agrement. Se impune de asemenea sprijinirea locuitorilor pentru a-i ajuta la conservarea și restaurarea caselor vechi pentru ca acestea să poată intra într-un circuit turistic care ar putea ajuta la creșterea numărului de turiști și la promovarea comunei atât pe plan național cât și internațional.

Se va pune accent deosebit pe consolidarea bisericilor și realizarea unei broșuri publicitare.

Obiective prioritare și măsuri aferente

Obiective prioritare	Măsuri aferente
5.1 Dezvoltarea și valorificarea patrimoniului cultural identitar	<i>5.1.1. Program de conștientizare a patrimoniului cultural identitar</i>
	<i>5.1.2. Integrarea în circuite turistice a unor monumente</i>

	<i>istorice, biserici din Comuna Coșteiu</i>
	<i>5.1.3.Organizarea de evenimente culturale, etnografice, gastronomice, care să revitalizeze tradițiile locale (inclusiv în parteneriat cu alte localități)</i>
	<i>5.1.4.Realizare broșură și alte materiale publicitare de promovare turistică a Comunei Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>5.1.5.Organizare de întâlniri cu artiștii locali</i>
	<i>5.1.6.Reabilitare și restaurare clădiri „Monument istoric” din Comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>5.1.7.Restaurare biserici/lăcășuri de cult din Comuna Coșteiu, Județul Timiș</i>
5.2 Promovarea și valorificarea patrimoniului natural	<i>5.2.1.Protejarea reală a parcurilor naționale și a celorlalte zone naturale de interes turistic (identificarea și eliminarea construcțiilor ilegale, interzicerea tăierilor de păduri, interzicerea pășunatului, etc)</i>
	<i>5.2.2.Program de curățare a tuturor zonelor naturale (în special de deșeuri de plastic) și organizarea de programe de educare a populației, precum și înăsprirea penalităților</i>
	<i>5.2.3.Campanii de conștientizare a publicului larg despre existența și valoarea obiectivelor naturale vizate</i>
	<i>5.2.4.Dezvoltare infrastructură de agrement</i>
	<i>5.2.5.Construire strand în localitatea Coșteiu, Județul Timiș</i>
	<i>5.2.6.Realizare complex de agrement</i>
	<i>5.2.7.Exploatarea spațiului pentru afaceri novatoare: sporturi extreme (motorbike, mountainbike etc), sporturi care necesită mult spațiu (hipism, golf, tir cu arcul, tir cu pistolul etc), tabere tematice</i>
	<i>5.2.8.Amenajare piste pentru cicloturism</i>
	<i>5.2.9.Locuri de joacă pentru copii și adolescenți</i>

Obiectiv strategic 6

Protejarea și conservarea mediului natural

Un mediu natural sănătos generează:

- calitate a vieții crescută pentru locuitorii comunei;
- atractivitate turistică și culturală a zonei;
- noi investiții;
- evitarea efectelor negative ale dezastrelor naturale.

Preocuparea administrației publice locale pentru protecția și conservarea mediului natural este o prioritate.

Obiective prioritare și măsuri aferente

Obiective prioritare	Măsuri aferente
6.1 Îmbunătățirea calității aerului (reducerea gazelor cu efect de seră), apei și solului	6.1.1.Organizarea de campanii de conștientizare cu privire la beneficiile transportului cu emisii reduse de carbon în atenuarea schimbărilor climatice
	6.1.2.Achiziționarea de biciclete și punerea lor la dispoziția turiștilor și a cetățenilor
	6.1.3.Amenajare stații de încărcare a autovehiculelor
	6.1.4.Plantare de perdele forestiere pe marginea drumurilor cu trafic intens, precum și între zonele industriale și cele de locuit
	6.1.5.Împădurirea terenurilor degradate, a celor nefolosite, defrișate etc.
	6.1.6.Reabilitare spații verzi din interiorul localității
	6.1.7.Dezvoltarea centralelor eoliene
	6.1.8.Înființare parc fotovoltaic în Comuna Coșteiu, Județul Timiș
	6.1.9.Utilizarea complementară a surselor regenerabile de energie în instituțiile publice
	6.1.10.Reabilitarea termică a clădirilor unităților de învățământ din Comuna Coșteiu, Județul Timiș
	6.1.11.Reabilitarea termică a clădiri sediului Primăriei din Comuna Coșteiu, Județul Timiș
	6.1.12.Reabilitarea termică a clădirilor instituțiilor publice din comună
	6.1.13.Campanii de conștientizare privind beneficiile unui mediu curat și sănătos și combaterea poluării
	6.1.14.Înființare parc fotovoltaic în Comuna Coșteiu, Județul Timiș
	6.1.15.Utilizarea complementară a surselor regenerabile de energie în instituțiile publice
	6.1.16.Reabilitarea termică a clădirilor unităților de învățământ din Comuna Coșteiu, Județul Timiș
	6.1.17.Reabilitarea termică a clădiri sediului Primăriei din Comuna Coșteiu, Județul Timiș
	6.1.18.Reabilitarea termică a clădirilor instituțiilor publice din comună
	6.1.19.Campanii de conștientizare privind beneficiile unui mediu curat și sănătos și combaterea poluării
6.2 Implementarea managementului integrat al deșeurilor	6.2.1.Campanii de educare a cetățenilor privind responsabilitatea lor în ceea ce privește colectarea selectivă a deșeurilor

	6.2.2.Instalarea de pubele pentru colectarea selectivă a deșeurilor
	6.2.3.Dotarea gospodăriilor cu pubele pentru colectarea selectivă a deșeurilor
	6.2.4.Organizare acțiuni de ecologizare a zonelor verzi poluate (păduri, parcuri etc)
	6.2.5.Campanii de educare a cetățenilor privind responsabilitatea lor în ceea ce privește colectarea selectivă a deșeurilor
	6.2.6.Instalarea de pubele pentru colectarea selectivă a deșeurilor
	6.2.7.Dotarea gospodăriilor cu pubele pentru colectarea selectivă a deșeurilor
6.3 Protecția și conservarea habitatelor naturale și a ariilor naturale protejate	6.3.1.Organizarea de acțiuni de împădurire a zonelor degradate, defrișate etc
	6.3.2.Plantarea de specii noi de copaci pentru combaterea fenomenului de deșertificare
	6.3.3.Decolmatare râuri și pârâuri
	6.3.4.Regularizare curs de apă
	6.3.5.Infrastructură de prevenire și protecție împotriva inundațiilor, reabilitare diguri de protecție și poduri de trecere peste râurile și pârâurile din Comuna Coșteiu, Județul Timiș
	6.3.6.Regularizare albie și apărări de mal a râurilor și pârâurilor din intravilanul localității Coșteiu, Județul Timiș
	6.3.7.Acțiuni de curățare a tuturor zonelor naturale (în special de deșeuri din plastic) și organizarea de programe sistematice de educare a populației pentru combaterea fenomenului poluării

Obiectiv strategic 7

Dezvoltarea capacității administrative

O administrație publică modernă trebuie să câștige încrederea cetățenilor și a altor tipuri de beneficiari, oferindu-le servicii prompte și asigurând constanță în calitatea prestării serviciilor.

În acest scop, administrația publică locală:

- își va recruta personalul pe criterii profesionale și transparente;
- se va preocupa de crearea de condiții optime de muncă, prin dotarea cu tehnologie de ultimă generație și achiziția de softuri performante;
- se va concentra pe implementarea de e-servicii, care să faciliteze contactul cu cetățenii și reducerea timpilor de soluționare a cererilor acestora.

În conceperea și furnizarea serviciilor, ca și în luarea altor tipuri de decizii, administrația publică se va sprijini pe participarea cetățenilor, implicarea experților și a actorilor cheie din societate, prin mecanisme stabile de consultare.

Obiective prioritare și măsuri aferente

Obiective prioritare	Măsuri aferente
7.1 Dezvoltarea capacității administrației publice locale	7.1.1. Achiziție și punere în funcțiune de echipamente performante de tehnică de calcul (calculatoare, imprimante multifuncționale etc)
	7.1.2. Achiziția și utilizarea de softuri performante pentru furnizarea de servicii de calitate către cetățeni și reducerea timpului de soluționare a solicitărilor acestora
	7.1.3. Utilizarea sistemelor online de lucru implementate la nivel național
	7.1.4. Programe de instruire și perfecționare profesională anuală
	7.1.5. Organizare de schimburi de experiență cu alte autorități și instituții publice la nivel județean, național și european
	7.1.6. Reabilitare și modernizare sediu primărie Comuna Coșteiu, Județul Timiș
	7.1.7. Extindere sediu Primărie
	7.1.8. Racordare sediu primărie la rețelele de utilități (apă, canalizare, gaze naturale)
	7.1.9. Utilizarea complementară a surselor regenerabile de energie în primărie
	7.1.10. Management integrat al deșeurilor la sediul primăriei
	7.1.11. Dotarea cu mașini, utilaje și echipamente performante pentru intervenția în situațiile de urgență (incendii, inundații, dezăpezire etc.)
	7.1.12. Dotarea cu mașini, utilaje și echipamente performante pentru execuția lucrărilor de gospodărire a UAT
	7.1.13. Reînnoire parc auto al Primăriei
	7.1.14. Construire/extindere și amenajare garaj pentru mașinile și utilajele aparținând primăriei
	7.1.15. Modernizare depozit antiderapant
	7.1.16. Introducere sistem de monitorizare video la sediul primăriei și în comună
7.2 Digitalizarea și	7.2.1. Acces gratuit la Wi-Fi a tuturor cetățenilor

tehnologizarea administrației publice locale	7.2.2. Racordarea la rețeaua de internet în bandă largă
	7.2.3. Introducere sistem integrat de tip SmartVillage, bazat pe module specifice fiecărui departament/compartiment din primărie
	7.2.4. Utilizarea sistemelor online de lucru implementate la nivel național
	7.2.5. Iluminat public inteligent
	7.2.6. Analiza traficului și sisteme inteligente de detectare a incendiilor
	7.2.7. Sisteme inteligente de semnalare a incendiilor
	7.2.8. Crearea arhivei digitale a Primăriei
	7.2.9. Programe de formare și perfecționare profesională în tehnologii digitale

5. Planul local de acțiune

Planul local de acțiune constituie o planificare reală pe termen mediu și lung pentru realizarea obiectivelor stabilite în strategia de dezvoltare locală. Toate măsurile se concretizează în planul local de acțiune prin programe și proiecte.

Termenul de realizare a Planului local de acțiune trebuie să corespundă termenului de 7 ani, fixat pentru realizarea Strategiei de dezvoltare locală a comunei.

Periodic, Planul local de acțiune trebuie revizuit astfel încât obiectivele fixate să țină cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel regional și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui.

Planul local de acțiune a fost dimensionat pe următoarele domenii principale:

Economie și mediu de afaceri (incluzând ramura agricultură și dezvoltare rurală)

Infrastructură

Mediu

Educație

Cultură, sport, turism

Sănătate și incluziune socială

Administrație publică

PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE PENTRU PERIOADA 2023-2030

DOMENIU: INFRASTRUCTURĂ ȘI UTILITĂȚI						
Prioritate	Măsurile asociate	Proiecte de investiții	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
1.1. Îmbunătățirea mobilității locuitorilor și mărfurilor prin dezvoltarea și modernizarea rețelei de infrastructură rutieră	1.1.1. Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri în vederea îmbunătățirii conexiunii rutiere în comună și între localitățile din județ	1.Reabilitare și modernizare DJ 609 B pe teritoriul Comunei Coșteiu, Județul Timiș	Lungimea drumului județean modernizat (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Consiliul Județean Timiș
		2.Reabilitare și modernizare drumuri comunale DC, Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Lungimea drumurilor comunale reabilite și modernizate (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		3.Modernizare străzi comunale în Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Lungimea străzilor comunale modernizate (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		4.Infrastructură de drumuri: realizare legătură între localitățile Păru și Valea Lungă Română	Lungimea drumurilor modernizate (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		5.Modernizare	Lungimea	Buget local	2023-2030	Consiliul

		infrastructură rutieră în Comuna Coșteiu, Județul Timiș	drumurilor modernizate (km)	Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite		local Primar
		6.Modernizare căi de acces din satele înspre curte, construire rigole stradale și trotuare	Lungimea căilor de acces modernizate (km) Rigole construite Trotuare construite (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		7.Modernizare străzi laterale în Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Lungimea străzilor laterale modernizate (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		8. Modernizare infrastructură rutieră agricolă în Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Lungime drumuri agricole modernizate (km) Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		9.Pietruire drumuri agricole, vicinale în Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Lungime drumuri pietruite (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		10.Construire și reabilitare troturare în Comuna Coșteiu, Județul	Lungime trotuare construite și reabiliate	Buget local Buget de stat Fonduri	2023-2030	Consiliul local Primar

		Timiș	Număr beneficiari	europene Alte surse legal constituite		
		11.Construire pod peste Canalul Biniș	Lungime pod construit (ml)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		12.Rabilitare pod pe DJ, comuna Coșteiu, Județul Timiș	Lungime pod reabilitat (ml)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		13.Amenajare parcare auto în zona obiectivelor culturale și a primăriei	Suprafață parcare amenajată (mp) Capacitate parcare – număr locuri	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		14.Extindere rețea stradală în localitatea Coșteiu, Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Lungimea străzilor extinse (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		15.Amenajare șanțuri pentru scurgerea apelor pluviale în Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Lungime șanțuri amenajate (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar

		16.Dezvoltare proiecte integrate pentru drumuri, apă, canal printr-o formă asociativă a comunelor	Număr proiecte Grad de implementare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
	1.1.2.Realizarea, modernizare și extinderea drumurilor care deserveșc obiective economice	1.Dezvoltare căi de acces prin drumuri pietruite la fermele de animale în localitatea Păru	Lungime drumuri pietruite (km) Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		2.Îmbănătățirea și dezvoltarea infrastucturi legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii	Lungime drumuri modernizate (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		3.Realizare infrastructură pentru dezvoltarea turismului pe plan local	Lungime drumuri ce deserveșc obiective turistice (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		4.Modernizare drumuri de exploatare pentru exploatațiile agricole în Satul Păru, Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Lungime drumuri de exploatare modernizate (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar

	1.1.3. Amenajarea de piste de biciclete	1.Amenajare piste de biciclete între localitățile Coșteiu și Țipari, Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Lungime piste pentru biciclete amenajate (km) Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		2.Amenajare parcuri pentru biciclete în zonele de interes public	Rasteluri de biciclete instalate Număr locuri de parcare asigurate Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
	1.1.4. Dezvoltarea transportului public	1.Achiziție de mijloace de transport public – Autobuze electrice, 12 m – Parteneriat cu Municipiul Lugoj	Număr autobuze achiziționate Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		2.Amenajare stații transport public în Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Număr stații amenajate Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		3.Achiziție mașină electrică – Rabla Plus	Număr și valoare mașină achiziționată	Buget local Buget de stat Fonduri	2023-2030	Consiliul local Primar

			Număr beneficiari Servicii asigurate	europene Alte surse legal constituite		
		4.Stații de încărcare pentru vehicule electrice în Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Stații instalate – număr stații de încărcare Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
1.2. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare	1.2.1.Elaborare/ Actualizare PUG	1.Actualizarea PUG--ului	Grad de implementare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
	1.2.2. Lucrări de cadastru, întabulări	1.Cadastrare și întabulare imobile	Număr și suprafețe imobile cadastrate și întabulate Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		2.Reglementarea situației judice a imobilelor	Situația imobilelor reglementată Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		3.Actualizare nomenclator stradal în Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Denumirile de drumuri și adrese administrative din comună identificate și evidențiate în Nomenclatorul	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar

			stradal			
		4.Elaborare GIS în Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Suprafața vectorizată din intravilan/extravilan comunei (ha)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
	1.2.3. Introducerea, extinderea, reabilitarea și modernizarea rețelei de apă și canalizare	1.Modernizare sistem de alimentare cu apă și extindere rețea de canalizare și stație de epurare în localitatea Coșteiu, Județul Timiș	Lungimea rețelelor de alimentare cu apă și canalizare (km) Capacitate stație de epurare Număr gospodării/obiective economice racordate Număr branșamente Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		2.Extindere rețea de canalizare în Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Lungime rețea de canalizare nou-înființată (km) Număr racorduri noi Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		3.Aducțiune apă, rețea canal în Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Lungimea rețelelor de alimentare cu apă și canalizare (km) Capacitate stație de epurare Număr	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar

			gospodării/obiective economice racordate Număr branșamente Număr beneficiari			
		4.Rețea de canalizare în localitățile Hezeriș și Valea Lungă Română	Lungimea rețelelor de canalizare (km) Număr gospodării/obiective economice racordate Număr branșamente Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		5.Infrastructură de apă și irigații pentru activități agricole și zootehnice în comuna Coșteiu, Județul Timiș	Lungimea infrastructurii de apă și irigații realizate (km) Suprafața agricolă deservită (ha)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		6.Înlocuirea rețelelor de apă cu prioritatea stabilită de pierderile din rețea, număr de intervenții, probleme în alimentare, pierderi în contorizare	Lungimea rețelei de apă înlocuită (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
	1.2.4. Sprijinirea introducerii rețelei de gaze naturale	1. Înființare sistem de distribuție gaze naturale, racord de înaltă presiune și SRM (stație de reglare-măsură) gaz, aducțiune rețea gaze naturale, racordare la rețea de gaze naturale	Lungime rețea gaze naturale (km) Număr racordări la rețea Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar

		2.Extindere sistem de gaze naturale în Comuna Coșteiu	Lungime rețea gaze naturale (km) Număr racordări la rețea Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
	1.2.5. Sprijinirea extinderii și modernizării rețelei de curent electric	1.Extindere rețea electrică în Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Lungimea rețelei electrice (km) Număr racordări la rețea Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
	1.2.6. Sprijinirea extinderii și modernizării rețelei de iluminat public	1.Modernizare sistemului de iluminat public stradal în Comuna Coșteiu, Județul Timiș, pentru localitatea Coșteiu	Lungime rețelei electrice (km) Număr puncte de aprindere Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		2.Modernizare sistemului de iluminat public stradal în Comuna Coșteiu, Județul Timiș, pentru localitatea Țipari și Păru	Lungime rețelei electrice (km) Număr puncte de aprindere Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		3.Extindere și modernizare sistem de iluminat public în Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Lungimea noii rețele (km) Număr puncte de aprindere noi Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		4.Iluminatul artistic/decorativ al obiectivelor istorice,	Lungime rețea iluminat public artistic/decorativ	Buget local Buget de stat Fonduri	2023-2030	Consiliul local Primar

		instituțiilor publice	(km) Număr puncte de aprindere Număr beneficiari	europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		5. Iluminat public inteligent	Lungime rețea iluminat public inteligent (km) Număr lămpi montate Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite		
	1.2.7. Asigurare servicii publice pentru cetățeni	1. Construire capelă funerară în localitatea Țipari	Suprafață capelă funerară înființată (mp) Număr și valoare dotări Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Biserica
		2. Modernizarea infrastructurii cimitirelor	Suprafață cimitire modernizată (mp)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite		

DOMENIU: ECONOMIE ȘI MEDIU DE AFACERI						
Prioritate	Măsuri asociate	Proiecte de investiții	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
2.1. Creșterea competitivității producătorilor locali	2.1.1. Sprijinirea creării și dezvoltării infrastructurii mediului de afaceri	1. Înființare parc agro-industrial	Suprafață parc agroindustrial înființat (mp) Investitori noi Număr locuri de muncă create Număr persoane încadrate în muncă	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Operatori economici
		2. Susținerea industriei de panificație în zonă	Unități de producție nou-înființate în comună Capacitate producție Număr noi locuri de muncă	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Operatori economici
	2.1.2. Valorificarea inteligentă a potențialului agro-zootehnic, viticol, pomicol și silvicol al comunității	1. Creșterea producției vegetale în zonă și valorificarea în industria alimentară	Venituri generate	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Investitori privați
		2. Încurajarea creșterii oilor și a produselor ecologice din lapte de oaie	Efective de animale Unități de producție create Capacitate de producție și desfacere	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2023-2030	Consiliul local Primar Producători locali

			Locuri de muncă nou-create	Fonduri private Alte surse legal constituite		
		3.Încurajarea creșterii animalelor și a produselor ecologice din lapte	Efective de animale Unități de producție create Capacitate de producție și desfacere Locuri de muncă nou-create	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Investitori privați
		4.Dezvoltarea punctelor de colectare a laptelui de producătorii familiali și fermele mici și mijlocii	Număr și capacitate puncte colectare Cantitate de lapte colectată și valorificată	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Operatori economici Producători locali
		5.Susținerea unor mecanisme de branding, promovare și desfacere profitabilă a produselor locale	Grad de implementare Cantitate produse locale păstrate și valorificate Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Operatori economici Producători locali
		6.Atragerea de investitori pentru valorificarea fructelor și legumelor în cadrul unei minifabrici pentru conserve și	Capacitate produse valorificate (tone/kg) Capacitate producție fabrică de conserve Cantitate producție	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2023-2030	Consiliul local Primar Operatori economici

		desfacerea produselor la poartă prin marketare pe internet și contacte directe (evitarea politicilor supermarketurilor)	valorificată	Fonduri private Alte surse legal constituite		Producători locali
		7.Sprijinirea înființării asociațiilor pentru creșterea animalelor și valorificarea laptelui în produse alimentare	Asociații sprijinite Cantitate produse din lapte valorificată Venituri generate	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Operatori economici Producători locali
		8.Creșterea vitelor pentru carne și dezvoltarea unor mici abatoare și unități de procesare a cărnii	Efective de animale Unități de producție create Capacitate de producție și desfacere Locuri de muncă nou-create	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Operatori economici Producători locali
		9.Înființare piață agroalimentară în Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Suprafață amenajată Număr investitori/producători locali Volum și valoare tranzacții Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Operatori economici Producători locali
		10.Microferme ecologice pentru integrarea în	Număr și suprafețe (mp) microferme	Buget local Fonduri	2023-2030	Consiliul local

		muncă a tinerilor cu deficiențe din categoriile sociale defavorizate	Număr tineri integrați în muncă	guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite		Primar Operatori economici Producători locali
		11. Târg de animale în Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Număr investitori/producători locali Volum și valoare tranzacții Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Operatori economici Producători locali
		12. Revitalizarea producției viticole și a dezvoltării livezilor de pomi fructiferi și atragerea de investitori privați	Număr investitori/producători locali Suprafață cultivată (mp) Cantitate fructe valorificate Venituri generate	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Operatori economici Producători locali
		13. Stimularea investițiilor pentru producerea legumelor pe teren protejat (sere de iarnă, solarii, tuneluri)	Producția medie obținută Număr și diversitate produse agricole Produse agricole valorificate	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
	2.1.3. Valorificarea inteligentă a lemului	1. Valorificarea lemului pentru export	Venituri generate	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2023-2030	Consiliul local Primar Operatori economici

				Fonduri private Alte surse legal constituite		
	2.1.4.Suștinerea industriilor creative	1.Dezvoltarea meșteșugurilor și artizanatului tradițional	Număr ateliere Venituri generate	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
2.2.Dezvoltarea capitalului uman	2.2.1.Stimularea performanțelor în învățământul preuniversitar	1.Suștinerea copiilor și a tinerilor cu performanțe școlare deosebite prin acordarea de burse de merit și alte stimulente	Număr elevi cu performanțe școlare deosebite Număr și valoare burse de merit acordate într-o perioadă determinată de timp (un an)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Conducerea unităților de învățământ
	2.2.2. Calificarea/recalificarea în domeniile cu potențial competitiv, în vederea configurării condițiilor pentru specializare inteligentă	1.Calificarea populației cu studii primare și medii în domeniul prelucrării lemnului pentru obiecte de artizanat și artă tradițională, viticulturii, legumiculturii, pomiculturii, apiculturii	Număr programe de calificare organizate Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Conducerea unităților de învățământ
	2.2.3. Dezvoltarea antreprenoriatului	1.Dezvoltarea programelor intensive de instruire în antreprenoriat și managementul inovării	Număr programe de instruire organizate Număr participanți	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal	2023-2030	Consiliul local Primar Furnizori formare profesională

		2.Proiect de dezvoltare a antreprenoriatului feminin	Număr beneficiari Număr proiecte	constituite Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar AJOFM Furnizori formare profesională
2.3.Dezvoltarea serviciilor de consultanță și expertiză în afaceri competitive	2.2.1.Informarea și consilierea continuă a agricultorilor cu privire la: oportunitățile de dezvoltare și de investiții; cerințele și standardele UE (referitoare la mediu, apă, sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și sănătatea publică), precum și susținerea proiectelor care au ca scop trecerea la sisteme de producție conforme cu cerințele UE și respectării acestor	1.Înființare centru de consultanță și expertiză în afaceri, proiecte de investiții etc.	Suprafață înființată Număr beneficiari Număr și valoare dotări	Buget local Buget de stat Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Investitori privați

	cerințe de către toți producătorii agricoli					
--	---	--	--	--	--	--

DOMENIU: EDUCAȚIE						
Prioritate	Măsurile asociate	Proiecte de investiții	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
3.1. Asigurarea accesului tuturor cetățenilor la servicii de educație	3.1.1. Asigurarea educației de bază pentru toți cetățenii, prin sprijinirea învățământului primar și gimnazial și prevenirea abandonului școlar	1.Reabilitarea clădirilor și spațiilor unităților de învățământ preșcolar, primar și gimnazial din comuna Coșteiu, Județul Timiș	Suprafețe reabilite, modernizate (mp) Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Conducerea unităților de învățământ
		2.Înființare creșă în Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Suprafață amenajată (mp) Număr săli de clasă date în folosință Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Conducerea unităților de învățământ
		3.Înființare After School în comuna Coșteiu, Județul Timiș	Suprafață amenajată (mp) Capacitate afterschool Număr programe organizate Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Conducerea unităților de învățământ
		4.Dotarea cu mobilier, materiale didactice și echipamente digitale a unităților de	Număr de unități de învățământ dotate Număr și valoare echipamente	Buget local Buget de stat Fonduri europene	2023-2030	Consiliul local Primar Conducerea

		învățământ preuniversitar și a unităților conexe din comuna Coșteiu, Județul Timiș	Număr elevi beneficiari	Alte surse legal constituite		unităților de învățământ
		5.Amenajare și modernizare bibliotecă comunală	Suprafață amenajată și modernizată (mp) Capacitate bibliotecă Volum fond de carte Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		6.Reabilitare și dotare Cămine Culturale din Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Suprafață amenajată și modernizată (mp) Număr și valoare dotări Capacitate săli de evenimente Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Responsabil cămin cultural
	3.1.2. Creșterea accesului la servicii de educație și formare profesională, favorabile incluziunii	1.Reabilitare căi de acces unități de învățământ	Lungime căi de acces reabilite (km) Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		2.Organizare transport microbuze școlare	Număr curse organizate Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Conducerea unităților de învățământ
	3.1.3. Adaptarea sistemului de educație la	1.Dotarea școlilor și elevilor cu dispozitive IT (tablete,	Număr și valoare echipamente Număr copii beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale	2023-2030	Consiliul local Primar

	soluțiile online sau la distanță și acordarea de șanse de acces la educație în special copiilor din comunitățile și grupurile dezavantajate	calculatoare, proiectoare etc.)		Fonduri europene Alte surse legal constituite		Conducerea unităților de învățământ
3.2. Susținerea performanței școlare și a specializării inteligente	3.2.1. Creșterea calității și relevanței mediilor de învățare pentru procesul de învățare și piața muncii, inclusiv învățământ la distanță și online	1. Dotarea unităților de învățământ cu biblioteci, laboratoare, spații de recreere, la nivelul standardelor reglementate prin legislația în vigoare, inclusiv crearea condițiilor pentru educația on-line	Număr biblioteci/laboratoare/spații de recreere puse la dispoziție Valoare dotări Programe de instruire organizate, inclusiv online Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Conducerea unităților de învățământ

DOMENIU: SĂNĂTATE ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ

Prioritate	Măsurii	Proiecte	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
4.1. Îmbunătățirea infrastructurii unităților medicale și a celor de protecție socială	4.1.1. Reabilitarea, modernizarea și extinderea/construirea clădirilor și spațiilor unităților medicale și de protecție socială	1. Reabilitare, modernizare și dotare dispensar medical, sat Coșteiu, Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Suprafață reabilitată/modernizată (mp) Număr și valoare dotări Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar

		2.Înființare și dotare centru pentru vârstnici	Suprafață construită/ amenajată Capacitate centru Număr și valoare dotări Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		3.Înființare și dotare centru de zi pentru copii	Suprafață construită/ amenajată Capacitate centru Număr și valoare dotări Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		4.Construire și dotare imobil locuințe sociale	Suprafață clădire construită (mp) Valoare dotări Număr cazuri sociale sprijinite	Buget local Buget de stat Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		5.Dotare cu echipamente medicale performante a dispensarului medical	Număr și valoare dotări Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		6.Înființare cantină socială	Suprafață nou înființată (mp) Capacitate cantină Număr și valoare dotări Servicii asigurate	Buget local Buget de stat Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal	2023-2030	Consiliul local Primar

			Număr beneficiari	constituite		
4.2. Îmbunătățirea calității serviciilor medicale și facilitarea accesului la servicii medicale de calitate	4.2.1. Încurajare acțiunilor ce vizează prevenirea îmbolnăvirii	1. Campanii de informare și sănătate publică	Număr campanii organizate Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Personalul medical din comună
		2. Educație sanitară în școli	Număr programe de educație sanitară Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Furnizori de servicii medicale
	4.2.2. Creșterea egalității de șanse privind accesul la servicii în domeniul sănătății	1. Înscrierea tuturor membrilor comunității la medicul de familie	Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Dispensarul medical uman Furnizori privați de servicii medicale
	4.2.3. Creșterea egalității de șanse privind accesul la servicii în domeniul sănătății	1. Construirea unui cabinet stomatologic în Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Suprafață construită (mp) Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Furnizori privați de servicii medicale
4.3. Dezvoltarea serviciilor	4.3.1. Consolidarea managementului	1. Dotarea cu tehnică și mijloace	Număr și valoare dotări	Buget local Buget de stat	2023-2030	Consiliul local

sociale locale	sistemului de asistență socială la nivelul administrației publice locale	de lucru performante a structurii de asistență socială din cadrul UAT	Număr beneficiari	Fonduri europene Alte surse legal constituite		Primar
		2. Formarea continuă a personalului din cadrul structurii de asistență socială	Număr programe de formare Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
	4.3.2. Susținerea programelor de incluziune socială, combaterea sărăciei și a oricăror forme de discriminare, prin măsuri de integrare pe piața muncii și acces la locuințe, servicii sociale, sănătate, educație și cultură a persoanelor/comunităților vulnerabile	1. Asigurarea unui comunități sănătoase și echilibrate prin scăderea numărului de asistați social din comunitate, prin creșterea angajării și scăderea presiunii asupra bugetului local	Număr programe de formare Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		2. Alfabetizarea membrilor comunităților defavorizate	Număr programe de formare Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar

		3.Organizarea de campanii de conștientizare a populației privind abandonul de copii, abandonul școlar, metodele contraceptive	Număr campanii organizate Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Furnizori de servicii medicale Personal didactic
	4.3.3. Îmbunătățirea sistemului de servicii sociale pentru persoane vârstnice, copii, persoane cu dizabilități, victime ale violenței domestice	1.Proiect de voluntariat privind asigurarea copiilor/tinerilor cu părinți plecați în străinătate	Număr acțiuni voluntariat Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		2.Proiect de voluntariat pentru îngrijirea vârstnicilor	Număr acțiuni voluntariat Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar ONG-uri locale
4.4.Creșterea incluziunii rromilor	4.4.1.Furnizarea de servicii integrate pentru cetățenii români de etnie romă	1.Proiect pentru integrarea rromilor în societate 1.1.Sprijin pentru obținerea documentelor de identitate; 1.2.Acces la educație incluzivă de calitate; 1.3.Servicii de ocupare a rromilor în coordonată cu	Număr programe de integrare Număr persoane integrate	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar ONG-uri locale

		cerințele pieței; 1.4.Servicii pentru sănătate în comunitatea de romi; 1.5.Educație sanitară în comunitățile de romi; 1.6.Îmbunătățirea condițiilor de locuit; 1.7. Campanii de analize și investigații medicale gratuite; 1.8.Înscrierea tuturor membrilor comunității la medicul de familie				
--	--	---	--	--	--	--

DOMENIU: TURISM, CULTURĂ ȘI SPORT						
Prioritate	Măsurile asociate	Proiecte de investiții	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
5.1.Dezvoltarea și valorificarea patrimoniului cultural identitar	5.1.1.Elaborarea unei strategii de marketing pentru promovarea patrimoniului cultural și a unei agende de evenimente culturale, în strânsă corelare cu patrimoniul cultural	1.Program de conștientizare a patrimoniului cultural identitar	Număr programe organizate Număr de obiective integrate în circuite turistice Număr turiști/vizitatori	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Operatori de turism ONG-uri
		2.Integrarea în circuite turistice a unor monumente istorice, biserici din Comuna Coșteiu	Număr de obiective integrate în circuite turistice Număr de circuite turistice realizate într-o unitate de timp (un an) Număr turiști/vizitatori	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Operatori de turism ONG-uri
		3.Organizarea de evenimente culturale, etnografice, gastronomice, care să revitalizeze tradițiile locale (inclusiv în parteneriat cu alte localități)	Număr evenimente Număr organizatori/participanți Tradiții locale revitalizate	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Căminul cultural Operatori economici Producători locali ONG-uri locale Asociații,

						fundații etc.
		4.Realizare broșură și alte materiale publicitare de promovare turistică a Comunei Coșteiu, Județul Timiș	Număr turiști/ vizitatori atrași raportat la valoare investită în promovare Plus valoare adusă	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar ONG-uri
		5.Organizare de întâlniri cu artiștii locali	Număr întâlniri organizare Plus valoare adusă	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
	5.1.2.Sprijinirea reabilitării și extinderii infrastructurii culturale: muzee, așezăminte culturale, monumente istorice, case tradiționale etc.	1.Reabilitare și restaurare clădiri „Monument istoric” din Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Număr clădiri rabilitate și restaurate Suprafețe restaurate (mp) Număr turiști/ vizitatori atrași	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar ONG-uri
		2.Restaurare biserici/lăcășuri de cult din Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Număr biserici restaurate Suprafață lăcașuri de cult restaurate (mp)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Sponsorizări Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Biserica ONG-uri
5.2.Promovarea și valorificarea patrimoniului natural	5.2.1.Facilitarea punerii în valoare a potențialului nnatural al zonei	1.Protejarea reală a parcurilor naționale și a celorlalte zone naturale de interes turistic (identificarea și eliminarea construcțiilor	Grad de implementare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar ONG-uri

		ilegale, interzicerea tăierilor de păduri, interzicerea pășunatului, etc)				
		2.Program de curățare a tuturor zonelor naturale (în special de deșeuri de plastic) și organizarea de programe de educare a populației, precum și înăsprirea penalităților	Număr programe de ecologizare Suprafețe ecologizate	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar ONG-uri
		3.Campanii de conștientizare a publicului larg despre existența și valoarea obiectivelor naturale vizate	Număr campanii organizate	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar ONG-uri
	5.2.2. Crearea și dezvoltarea zonelor sportive și de agrement	1.Dezvoltare infrastructură de agrement	Suprafață amenajată Investitori privați atrași Servicii/ Facilități puse la dispoziția turiștilor Număr vizitatori/ turiști	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		2.Construire ștrand în localitatea Coșteiu, Județul Timiș	Suprafață construită (mp) Număr și valoare dotări Număr investitori atrași Număr turiști/vizitatori	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar

		3.Realizare complex de agrement	Suprafață amenajată (mp) Investitori privați atrași Facilități puse la dispoziția turiștilor/localnicilor Număr vizitatori/turiști	Buget local Buget de stat Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Investitori privați
		4.Exploatarea spațiului pentru afaceri novatoare: sporturi extreme (motorbike, mountainbike etc), sporturi care necesită mult spațiu (hipism, golf, tir cu arcul, tir cu pistolul etc), tabere tematice	Suprafață amenajată Investitori privați atrași Servicii/ Facilități puse la dispoziția turiștilor Număr vizitatori/turiști	Buget local Buget de stat Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		5.Amenajare piste pentru cicloturism	Lungime piste de cicloturism amenajate (km) Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		6.Locuri de joacă pentru copii și adolescenți	Număr locuri de joacă Suprafață amenajată (mp) Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar

DOMENIU: MEDIU						
Prioritate	Măsurile asociate	Proiecte de investiții	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
6.1.Îmbunătățirea calității aerului (reducerea gazelor cu efect de seră), apei și solului	6.1.1.Sprijinirea utilizării mijloacelor de transport mai puțin poluant/poluante	1.Organizarea de campanii de conștientizare cu privire la beneficiile transportului cu emisii reduse de carbon în atenuarea schimbărilor climatice	Număr de campanii organizate Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar ONG-uri locale
		2.Achiziționarea de biciclete și punerea lor la dispoziția turiștilor și a cetățenilor	Biciclete achiziționate Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		3.Amenajare stații de încărcare a autovehiculelor	Stații instalate Putere stație Puncte de încărcare Număr beneficiari Procent (%) reducere costuri/poluare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
	6.1.2.Extinderea zonelor verzi ale localității	1.Plantare de perdele forestiere pe marginea drumurilor cu trafic intens, precum și între zonele industriale și cele de locuit	Lungime perdele forestiere create (km) Suprafețe protejate	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal	2023-2030	Consiliul local Primar

			Suprafețe plantate	constituite		
		2.Împădurirea terenurilor degradate, a celor nefolosite, defrișate etc.	Suprafețe plantate Suprafețe protejate Număr puieți plantați	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		3.Reabilitare spații verzi din interiorul localității	Suprafețe spații verzi reabilite (mp)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
	6.1.3. Sprijinirea inițiativelor, programelor și acțiunilor ce vizează utilizarea surselor alternative de energie/energie regenerabilă: eoliană, solară, biomasă, termală, etc.	1.Dezvoltarea centralelor eoliene	Suprafață centrale eoliene construită (mp) Procent (%) reducere costuri cu energia	Buget local Buget de stat Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Investitori privați
		2.Înființare parc fotovoltaic în Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Suprafață parc fotovoltaic Număr panouri solare Număr beneficiari deserviți	Buget local Buget de stat Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Investitori privați

		3.Utilizarea complementară a surselor regenerabile de energie în instituțiile publice	Număr instituții care utilizează surse alternative de energie	Fondul de Mediu Fonduri europene	2023-2030	Consiliu local Primar
	6.1.4. Măsurile de eficientizare energetică și reabilitare termică a clădirilor	1.Reabilitarea termică a clădirilor unităților de învățământ din Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Suprafață clădiri reabilite termic (mp) Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar Conducerea unităților de învățământ
		2.Reabilitarea termică a clădiri sediului Primăriei din Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Suprafață reabilitată termic (mp) Procent (%) reducere costuri cu energia Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		3.Reabilitarea termică a clădirilor instituțiilor publice din comună	Suprafață reabilitată termic (mp) Procent (%) reducere costuri cu energia Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
	6.1.5. Îmbunătățirea gradului de educare, conștientizare,	1.Campanii de conștientizare privind beneficiile unui mediu curat	Număr campanii Număr	Buget local Buget de stat Fonduri	2023-2030	Consiliu local Primar

	informare, consultare și participare a cetățenilor în luarea deciziilor privind mediul	și sănătos și combaterea poluării	beneficiari	europene Alte surse legal constituite		
6.2.Implementarea managementului integrat al deșeurilor	6.2.1.Încurajarea colectării selective a deșeurilor	1.Campanii de educare a cetățenilor privind responsabilitatea lor în ceea ce privește colectarea selectivă a deșeurilor	Număr campanii Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliu local Primar
		2.Instalarea de pubele pentru colectarea selectivă a deșeurilor	Număr și valoare pubele achiziționate Număr puncte de instalare Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		3.Dotarea gospodăriilor cu pubele pentru colectarea selectivă a deșeurilor	Număr gospodării deservite	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
	6.2.2.Facilitarea ecologizării zonelor poluate	1.Organizare acțiuni de ecologizare a zonelor verzi poluate (păduri, parcuri etc)	Număr acțiuni organizate Plus valoare adusă	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
6.3.Protectia și conservarea	6.3.1.Sprijinirea măsurilor de	1.Organizarea de acțiuni de împădurire a zonelor	Număr acțiuni organizate	Buget local Buget de stat	2023-2030	Consiliul local

habitatelor naturale și a ariilor naturale protejate	prevenire a dezastrelor naturale	degradate, defrișate etc	Suprafețe împădurite (mp)	Fonduri europene Alte surse legal constituite		Primar
		2.Plantarea de specii noi de copaci pentru combaterea fenomenului de deșertificare	Suprafețe împădurite (mp)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		3.Decolmatare râuri și pârâuri	Lungime râuri și pârâuri decolmate (km)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		4.Regularizare curs de apă	Suprafață regularizată	Buget local Buget de stat Fonduri europene	2023-2030	Consiliul local Primar
		5.Infrastructură de prevenire și protecție împotriva inundațiilor, reabilitare diguri de protecție și poduri de trecere peste râurile și pârâurile din Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Diguri de protecție reabilitate Număr poduri realizate	Buget local Buget de stat Fonduri europene	2023-2030	Consiliul local Primar
		6.Regularizare albie și apărări de mal a râurilor și pârâurilor din intravilanul localității Coșteiu, Județul Timiș	Suprafață/ lungime albie regularizată Suprafață de teren protejată	Buget local Buget de stat Fonduri europene	2023-2030	Consiliul local Primar

	6.3.2.Sprijinirea conservării biodiversității și a ariilor naturale protejate	1.Acțiuni de curățare a tuturor zonelor naturale (în special de deșeuri din plastic) și organizarea de programe sistematice de educare a populației pentru combaterea fenomenului poluării	Număr de programe de curățare organizate Număr participanți Suprafețe ecologizate	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar ONG-uri
--	---	--	---	--	-----------	--------------------------------------

DOMENIU: CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ

Prioritate	Măsuri asociate	Proiecte de investiții	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
7.1.Dezvoltarea capacității administrației publice locale	7.1.1.Dotarea cu tehnologie IT modernă și performantă, care să permită implementarea unor soluții software integrate de gestiune ușoară, rapidă și modernă a activității curente a administrației publice	1.Achiziție și punere în funcțiune de echipamente performante de tehnică de calcul (calculatoare, imprimante multifuncționale etc)	Număr și valoare echipamente Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
	7.1.2.Simplificarea procedurilor birocratice și	1.Achiziția și utilizarea de softuri performante pentru furnizarea de servicii de	Număr și valoare softuri Număr cetățeni	Buget local Buget de stat Fonduri	2023-2030	Consiliul local Primar

	administrative pentru cetățeni și mediul de afaceri, prin încurajarea furnizării și utilizării e-guvernării	calitate către cetățeni și reducerea timpului de soluționare a solicitărilor acestora	deserviți Termen de soluționare cereri	europene Alte surse legal constituite		
		2.Utilizarea sistemelor online de lucru implementate la nivel național	Număr utilizatori sisteme online Număr cereri/ tranzacții soluționate online Termen de soluționare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
	7.1.3.Dezvoltarea competențelor și cunoștințelor personalului din administrația publică locală (inclusiv decidenții politici)	1.Programe de instruire și perfecționare profesională anuală	Număr programe de instruire Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		2.Organizare de schimburi de experiență cu alte autorități și instituții publice la nivel județean, național și european	Număr activități organizate Număr participanți	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
	7.1.4.Sediu administrativ și infrastructură	1.Reabilitare și modernizare sediu primărie Comuna Coșteiu, Județul Timiș	Suprafață reabilitată modernizată (mp) Număr și valoare dotări Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar

		2.Extindere sediu Primărie	Suprafață nou construită (mp) Număr și valoare dotări Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		3.Racordare sediu primărie la rețelele de utilități (apă, canalizare, gaze naturale)	Număr racorduri realizate Grad de implementare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		4.Utilizarea complementară a surselor regenerabile de energie în primărie	Energie din surse regenerabile la primărie	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		5.Management integrat al deșeurilor la sediul primăriei	Grad de implementare soluții Procent reducere costuri/poluare Procent (%) reducere cantitate deșeuri menajere Cantitate deșeuri colectate selectiv	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
	7.1.5. Dotarea cu mașini, utilaje și echipamente	1.Dotarea cu mașini, utilaje și echipamente performante pentru	Mașini, utilaje și echipamente achiziționate	Buget local Buget de stat Fonduri	2023-2030	Consiliul local Primar

	performante, în scopul eficientizării serviciilor publice furnizate comunității	intervenția în situațiile de urgență (incendii, inundații, deszăpezire etc.)	Servicii asigurate Capacitate de intervenție în situațiile de urgență Număr beneficiari	europene Alte surse legal constituite		
		2.Dotarea cu mașini, utilaje și echipamente performante pentru execuția lucrărilor de gospodărire a UAT	Mașini, utilaje și echipamente achiziționate Servicii asigurate Capacitate de execuție lucrări Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		3.Reînnoire parc auto al Primăriei	Număr și valoare autovehicule achiziționate Servicii asigurate	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		4.Construire/extindere și amenajare garaj pentru mașinile și utilajele aparținând primăriei	Suprafețe construite (mp) Număr și valoare dotări	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		5.Modernizare depozit antiderapant	Suprafață amenajată (mp) Capacitate depozit Servicii asigurate	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal	2023-2030	Consiliul local Primar

		6.Introducere sistem de monitorizare video la sediul primăriei și în comună	Gradul de implementare Număr și valoare echipamente Capacitate stocare date Servicii asigurate	constituite Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
7.2.Digitalizarea și tehnologizarea administrației publice locale	7.2.1.Acces gratuit la internet (Wi-Fi)	1.Acces gratuit la Wi-Fi a tuturor cetățenilor	Capacitate rețea de internet Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		2.Racordarea la rețeaua de internet în bandă largă	Număr locuințe deservite Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
	7.2.2.Dezvoltarea serviciilor publice bazate pe tehnologie și creșterea nivelului de securitate cibernetică	1.Introducere sistem integrat de tip SmartVillage, bazat pe module specifice fiecărui departament/compartiment din primărie	Grad de implementare Număr și valoare echipamente Capacitate stocare date Servicii asigurate	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		2.Utilizarea sistemelor online de lucru implementate la nivel național	Număr utilizatori sisteme online Număr cereri/ tranzacții soluționate	Buget local Buget de stat Fonduri europene	2023-2030	Consiliu local Primar

			online Termen de soluționare	Alte surse legal constituite		
		3. Iluminat public inteligent	Lungime rețea iluminat public inteligent (km) Număr lămpi montate Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliu local Primar
		4. Analiza traficului și sisteme inteligente de detectare a incendiilor	Grad de implementare Număr sisteme instalate	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		5. Sisteme inteligente de semnalare a incendiilor	Număr sisteme instalate Suprafața acoperită (mp)	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar
		6. Crearea arhivei digitale a Primăriei	Arhivă digitală implementată Capacitate prelucrare/gestiona re documente arhivate Spațiu de stocare Număr de documente	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar

			stocate/păstrate/acc esate în sistem			
	7.2.3.Dezvoltarea competențelor și cunoștințelor personalului din administrația publică locală (inclusiv decidenții politici)	1.Programe de formare și perfecționare profesională în tehnologii digitale	Număr programe organizate Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2023-2030	Consiliul local Primar

6. Portofoliul de proiecte prioritare

Fișele de proiect oferă un sprijin suplimentar autorității administrației publice locale în planificarea activităților necesare implementării strategiei de dezvoltare locală.

Fișele prezentate în cele ce urmează au un caracter strict orientativ cu privire la:

- obiectivele urmărite;
- activitățile propuse;
- rezultatele așteptate;
- indicatorii de evaluare;
- actorii implicați;
- posibilele surse de finanțare;
- perioada de implementare estimată.

Aspectele concrete și detaliile vor fi stabilite de către autoritatea publică în urma unor analize aprofundate, a studiilor de fezabilitate, precum și a consultării părților vizate de inițiativele respective.

Bugetul fiecărui proiect se va estima pe categorii de cheltuieli, în funcție de activitățile concrete descrise în cadrul proiectului și de cerințele finanțatorului, după caz.

FIȘELE PROIECTELOR PRIORITARE 2023-2030

INFRASTRUCTURĂ ȘI UTILITĂȚI

1.	Reabilitare și modernizare DJ 609 B pe teritoriul Comunei Coșteiu, Județul Timiș
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> O infrastructură rutieră modernă favorizează progresul economic și social al comunei <u>Obiective:</u> Asigurarea accesului la infrastructura de bază Îmbunătățirea transportului local de persoane și mărfuri Fluidizarea circulației <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de reabilitare și modernizare a drumului județean <u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură rutieră modernizată Îmbunătățirea traficului rutier și a siguranței acestuia Atragerea potențialilor investitori <u>Indicatori de evaluare:</u> Lungimea drumului județean modernizat (km) <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, vizitatori/turiști, participanți la trafic, instituții publice și operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

2.	Reabilitare și modernizare drumuri comunale DC, Comuna Coșteiu, Județul Timiș
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> O infrastructură rutieră modernă favorizează progresul economic și social al comunei <u>Obiective:</u> Asigurarea accesului la infrastructura de bază Îmbunătățirea transportului local de persoane și mărfuri Fluidizarea circulației <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de reabilitare și modernizare a drumurilor comunale <u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură rutieră modernizată Îmbunătățirea traficului rutier și a siguranței acestuia Atragerea potențialilor investitori <u>Indicatori de evaluare:</u> Lungime drumuri comunale reabilite și modernizate (km) <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, vizitatori/turiști, participanți la trafic, instituții publice și operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

3.	Modernizare străzi comunale în Comuna Coșteiu, Județul Timiș
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> O infrastructură rutieră modernă favorizează progresul economic și social al comunei <u>Obiective:</u> Asigurarea accesului la infrastructura de bază Îmbunătățirea transportului rutier local Micșorarea timpilor de deplasare în comună Prevenirea blocării drumurilor datorită unor fenomene meteo extreme <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziții publice Lucrări de reabilitare și modernizare a străzilor comunale Atragerea de potențiali investitori <u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură rutieră modernizată Îmbunătățirea traficului rutier și a siguranței acestuia <u>Indicatori de evaluare:</u> Lungimea străzilor comunale modernizate (km) <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, vizitatori/turiști, participanți la trafic, instituții publice și operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

4.	Infrastructură de drumuri: realizare legătură între localitățile Păru și Valea Lungă Română
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> O infrastructură rutieră dezvoltată favorizează progresul economic și social al comunei <u>Obiective:</u> Facilitarea accesului la infrastructura rutieră a comunei Îmbunătățirea transportului rutier între localități <u>Activități:</u> Elaborare documentație tehnică Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de modernizare a infrastructurii rutiere existente <u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură rutieră modernizată Atragerea de potențiali investitori Atragerea de forță de muncă specializată <u>Indicatori de evaluare</u> Lungimea drumurilor modernizate (km) <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

5.	Modernizare infrastructură rutieră agricolă în Comuna Coșteiu, Județul Timiș
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> O infrastructură rutieră dezvoltată favorizează progresul economic și social al comunei <u>Obiective:</u> Facilitarea accesului la infrastructura rutieră agricolă a comunei Îmbunătățirea transportului rutier agricol <u>Activități:</u> Elaborare documentație tehnică Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de modernizare a infrastructurii rutiere agricole existente <u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură rutieră modernizată Atragerea de potențiali investitori Atragerea de forță de muncă specializată <u>Indicatori de evaluare</u> Lungime drumuri agricole modernizate (km) Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

6.	Pietruire drumuri agricole, vicinale în Comuna Coșteiu, Județul Timiș
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> O infrastructură rutieră dezvoltată favorizează progresul economic și social al comunei <u>Obiective:</u> Facilitarea accesului la infrastructura rutieră agricolă a comunei Îmbunătățirea transportului rutier agricol <u>Activități:</u> Elaborare documentație tehnică Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de modernizare a infrastructurii rutiere agricole existente <u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură rutieră agricolă modernizată Atragerea de potențiali investitori Atragerea de forță de muncă specializată <u>Indicatori de evaluare</u> Lungime drumuri pietruite (km) <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

7.	Realizare șanțuri și podețe betonate în Comuna Coșteiu, Județul Timiș
Descrierea proiectului	<u>Justificare</u> Apa în cantități foarte mari poate provoca pagube umane și materiale însemnate, prin urmare se impune luarea măsurilor necesare pentru prevenirea evenimentelor negative cauzate de inundații și viituri <u>Obiective:</u> Asigurarea stabilității drumurilor și fluidizarea traficului rutier Creșterea siguranței în trafic Facilitarea accesului locuitorilor în curțile proprii pe timpul ploilor Protejarea gospodăriilor de inundații Estetizarea spațiului comunal <u>Activități:</u> Întocmire SF, PT Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de realizare șanțuri și podețe betonate în comună <u>Rezultate așteptate:</u> Șanțuri și podețe betonate pe tot teritoriul comunei Eliminare depuneri de apă pe carosabil Gospodării protejate de inundații <u>Indicatori de evaluare:</u> Lungime șanțuri și podețe betonate realizate (km) <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

8.	Construire pod peste Canalul Biniș
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> O infrastructură de transport modern atrage după sine dezvoltarea economică și socială a comunei <u>Obiective:</u> Asigurarea stabilității drumurilor și fluidizarea traficului rutier Creșterea siguranței în trafic <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de reabilitare pod <u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură rutieră modernă Fluidizarea circulației rutiere Atragerea de potențiali investitori <u>Indicatori de evaluare:</u> Lungime pod construit (ml) <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, participanți la trafic, operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

9.	Rabilitare pod pe DJ, comuna Coșteiu, Județul Timiș
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> O infrastructură de transport modern atrage după sine dezvoltarea economică și socială a comunei <u>Obiective:</u> Asigurarea stabilității drumurilor și fluidizarea traficului rutier Creșterea siguranței în trafic <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de reabilitare pod <u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură rutieră modernă Fluidizarea circulației rutiere Atragerea de potențiali investitori <u>Indicatori de evaluare:</u> Lungime pod construit (ml) <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, participanți la trafic, operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

10.	Amenajare piste de biciclete între localitățile Coșteiu și Țipari, Comuna Coșteiu, Județul Timiș
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Accidentele rutiere reprezintă o cauză majoră a deceselor, prin urmare se impune luarea măsurilor necesare pentru reducerea sau chiar eliminarea unor astfel de evenimente negative pe raza comunei <u>Obiective:</u> Creșterea siguranței în trafic în cazul deplasărilor cu bicicleta Facilitarea transportului la și de la locul de muncă Dezvoltarea cicloturismului în zonă <u>Activități:</u> Identificarea traseelor oportune deplasărilor cu bicicleta Realizare de piste de bicicletă pe traseele identificate <u>Rezultate așteptate:</u> Piste de biciclete amenajate Siguranță în trafic Atragerea de forță de muncă specializată Creșterea numărului de turiști <u>Indicatori de evaluare:</u> Lungime piste pentru biciclete amenajată (km) Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, turiști/vizitatori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

11.	Achiziție de mijloace de transport public – Autobuze electrice, 12 m – Parteneriat cu Municipiul Lugoj
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Scopul principal al utilizării mijloacelor de transport, este transportul dus-întors al cetățenilor, între localitatea de domiciliu a acestora și alte localități/orașe în care își desfășoară activitatea <u>Obiective:</u> Achiziționarea de microbuze electrice - 12 m, dotate conform reglementărilor în vigoare Siguranța cetățenilor din comună prin achiziționarea unor mijloace de transport moderne <u>Activități:</u> Obținere avize/autorizații <u>Rezultate așteptate:</u> Microbuze electrice achiziționate Transportul sigur al cetățenilor <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr microbuze achiziționate Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, cetățenii comunei, vizitatori/turiști
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

12.	Achiziție mașină electrică – Rabla Plus
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Scopul principal al utilizării mijlocului de transport, este transportul dus-întors la nevoie, între localitatea de domiciliu și alte localități/orașe la nevoie de către personalul din instituție (primărie) Îmbunătățirea serviciilor din administrația publică locală <u>Obiective:</u> Achiziționare mașină electrică dotată conform reglementărilor în vigoare Siguranța funcționarilor prin achiziționarea unui mijloc de transport modern <u>Activități:</u> Obținere avize/autorizații <u>Rezultate așteptate:</u> Mașină electrică achiziționată Transportul sigur al funcționarilor publici <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr și valoare mașină achiziționată Număr beneficiari Servicii asigurate <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, funcționarii publici
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

13.	Stații de încărcare pentru vehicule electrice în Comuna Coșteiu, Județul Timiș
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> O infrastructură rutieră modernă favorizează progresul economic și social al comunei Implementarea normelor UE cu privire la protecția mediului, utilizarea tehnologiilor curate și care risipesc mai puține resurse Asigurarea infrastructurii necesare funcționării vehiculelor electrice <u>Obiective:</u> Asigurarea necesarului de parcuri în proximitatea obiectivelor de interes public Contribuția la un mediu curat și mai echilibrat prin procurarea de bunuri cu impact redus asupra mediului pe parcursul ciclului de viață Atingerea Țintelor privind diminuarea emisiilor de dioxid de carbon și reducerea consumului de energie <u>Activități:</u> Elaborare documentație tehnică Obținere avize/autorizații Proceduri achiziții publice Lucrări de amenajare și amplasare stații de încărcare electrică <u>Rezultate așteptate:</u> Îmbunătățirea calității vieții prin reducerea poluării Reducerea cheltuielilor prin reducerea consumului de combustibil <u>Indicatori de evaluare:</u> Stații instalate – număr stații de încărcare Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, participanți la trafic, operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

14.	Actualizarea PUG-ului
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea durabilă a comunității și creșterea calității vieții populației, prin stabilirea direcțiilor, priorităților și reglementărilor de amenajare a teritoriului și dezvoltare urbanistică a localității <u>Obiective:</u> Stabilirea priorităților de dezvoltare teritorială Stabilirea și delimitarea teritoriului intravilan Stabilirea unui model de utilizare rațională și echilibrată a terenurilor <u>Activități:</u> Documentare, studii de fundamentare Elaborare documentație Avize, aprobări <u>Rezultate așteptate:</u> Noi investiții atrase în comună <u>Indicatori de evaluare:</u> Grad de implementare <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

15.	Actualizare nomenclator stradal în Comuna Coșteiu, Județul Timiș
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Eficientizarea unor procese de lucru existente din sectorul public și privat, reducerea riscului de a face erori, crearea unui mediu mai sustenabil prin sisteme de transport mai eficiente, urmare a unui registru îmbunătățit al adreselor <u>Obiective:</u> Realizarea evidenței primare unitare care servește la identificarea domiciliului/ reședinței persoanei fizice, a sediului persoanei juridice, a fiecărui imobil (teren cu sau fără construcții), precum și a fiecărei clădiri de pe teritoriul unității administrativ-teritoriale <u>Activități:</u> Proceduri achiziții publice Lucrări de realizare a nomenclatorului stradal al comunei Studiul documentelor depuse Realizarea de verificări în teren Identificarea proprietarilor Înscrierea în sistemul informatizat RENNS <u>Rezultate așteptate:</u> Realizare nomenclator stradal <u>Indicatori de evaluare:</u> Denumirile de drumuri și adrese administrative din comună identificate și evidențiate în Nomenclatorul stradal <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, instituții publice, operatori economici
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

16.	Elaborare GIS în Comuna Coșteiu, Județul Timiș
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Obiectivul acestei investiții este de a eficientiza procesul de autorizare a construcțiilor și de a oferi mai multă stabilitate și transparență investițiilor prin actualizarea în timp real a informațiilor privind mediul construit și de a crește accesul digital la documentele de amenajare a teritoriului și de urbanism <u>Obiective:</u> Elaborarea/actualizarea în format GIS a documentelor de amenajare a teritoriului și de planificare urbană <u>Activități:</u> Proceduri achiziții publice Lucrări de realizare a Ortoplanului Identificarea terenurilor și a locuințelor din intravilanul/extravilanul comunei Studiul documentelor depuse Înscrierea în aplicația QGIS <u>Rezultate așteptate:</u> Date de tip vectorial prin care sunt reprezentate entități spațiale ce sunt reglementate urbanistic, precum limite administrative, limite ale unităților teritoriale de referință, limite ale parcelelor, limite ale unor zone de protecție, zone funcționale, clădiri, drumuri, rețele și altele asemenea Date de tip atribut prin care sunt gestionate informațiile specifice asociate referitoare la fiecare dintre entitățile spațiale reglementate <u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafața vectorizată din intravilan/extravilan comunei (ha) <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, instituții publice, operatori economici
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

17.	Modernizare sistem de alimentare cu apă și extindere rețea de canalizare și stație de epurare în localitatea Coșteiu, Județul Timiș
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Modernizarea rețelei de canalizare va determina creșterea nivelului de trai al populației și protecția mediului înconjurător Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene <u>Obiective:</u> Creșterea gradului de accesibilitate al populației la serviciile de bază Protejarea mediului înconjurător <u>Activități:</u> Proiectare și inginerie, studii de teren Lucrări de modernizare a rețelei de apă Lucrări de modernizare a rețelei de canalizare menajeră Lucrări de racordare a cetățenilor comunei la rețea Lucrări de modernizare a stației de epurare <u>Rezultate așteptate:</u> Rețea de canalizare modernizată la nivelul comunei Rețea de apă modernizată la nivelul comunei Număr mai mare de cetățeni racordați la rețea Protecția mediului înconjurător <u>Indicatori de evaluare:</u> Lungimea rețelelor de alimentare cu apă și canalizare (km) Capacitate stație de epurare Număr gospodării/obiective economice racordate Număr branșamente Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, instituții publice, operatori economici, potențiali investitori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

18.	Aducțiune apă, rețea canal în Comuna Coșteiu, Județul Timiș
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Existența sistemului de distribuție a apei și a rețelei de canalizare în comună va determina dezvoltarea economică a comunei, prin facilitarea producției, precum și creșterea calității vieții populației. Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene. <u>Obiective:</u> Creșterea gradului de accesibilitate al populației la serviciile de bază Conformarea cu standardele legale privind calitatea serviciilor <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de aducțiune apă și canalizare <u>Rezultate așteptate:</u> Aducțiune apă și canalizare Gospodării deservite <u>Indicatori de evaluare:</u> Lungimea rețelelor de alimentare cu apă și canalizare (km) Capacitate stație de epurare Număr gospodării/obiective economice racordate Număr branșamente Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, instituții publice și operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

19.	Rețea de canalizare în localitățile Hezeriș și Valea Lungă Română
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Existența rețelei de canalizare va determina creșterea nivelului de trai al populației și protecția mediului înconjurător Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene <u>Obiective:</u> Creșterea gradului de accesibilitate al populației la serviciile de bază Protejarea mediului înconjurător <u>Activități:</u> Proiectare și inginerie, studii de teren Lucrări de introducere a rețelei de canalizare menajeră Lucrări de racordare a cetățenilor comunei la rețea de canalizare <u>Rezultate așteptate:</u> Rețea de canalizare înființată la nivelul celor două localități Număr mai mare de cetățeni racordați la rețea Protecția mediului înconjurător <u>Indicatori de evaluare:</u> Lungimea rețelelor de canalizare (km) Număr gospodării/obiective economice racordate Număr branșamente Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, instituții publice, operatori economici, potențiali investitori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

20.	Înființare sistem de distribuție gaze naturale, racord de înaltă presiune și SRM (stație de reglare-măsură) gaz, aducțiune rețea gaze naturale, racordare la rețea de gaze naturale
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Înființarea sistemului de distribuție a gazelor naturale în comună va determina dezvoltarea economică a comunei, prin facilitarea producției, precum și creșterea calității vieții populației Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene <u>Obiective:</u> Creșterea gradului de accesibilitate al populației, instituțiilor publice și operatorilor economici din comună la serviciile de bază Conformarea cu standardele legale privind calitatea serviciilor <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de racordare la sistem de distribuție gaze naturale și SRM Recepție lucrări <u>Rezultate așteptate:</u> Înființare rețea de gaze naturale Gospodării racordate la rețea Atragerea de potențiali investitori <u>Indicatori de evaluare:</u> Lungime rețea gaze naturale (km) Număr racordări la rețea Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, instituții publice și operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

21.	Extindere sistem de gaze naturale în Comuna Coșteiu
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Înființarea sistemului de distribuție a gazelor naturale în comună va determina dezvoltarea economică a comunei, prin facilitarea producției, precum și creșterea calității vieții populației Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene <u>Obiective:</u> Creșterea gradului de accesibilitate al populației, instituțiilor publice și operatorilor economici din comună la serviciile de bază Conformarea cu standardele legale privind calitatea serviciilor <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de racordare la sistem de distribuție gaze naturale Recepție lucrări <u>Rezultate așteptate:</u> Înființare rețea de gaze naturale Gospodării racordate la rețea Atragerea de potențiali investitori <u>Indicatori de evaluare:</u> Lungime rețea gaze naturale (km) Număr racordări la rețea Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, instituții publice și operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

22.	Modernizare sistemului de iluminat public stradal în Comuna Coșteiu, Județul Timiș, pentru localitatea Coșteiu
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene <u>Obiective:</u> Creșterea gradului de acces la infrastructura de iluminat public Reducerea consumurilor specifice <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de modernizare a rețelei de iluminat public <u>Rezultate așteptate:</u> Modernizarea rețelei de iluminat public Număr mai mare de puncte de aprindere Consum economic prin utilizarea becurilor LED Reducerea cheltuielilor <u>Indicatori de evaluare:</u> Lungime rețea iluminat public stradal modernizată (km) Număr puncte de aprindere Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

23.	Iluminat public inteligent
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene <u>Obiective:</u> Creșterea gradului de acces la infrastructura de iluminat public Reducerea consumurilor specifice <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de modernizare a rețelei de iluminat public <u>Rezultate așteptate:</u> Modernizarea rețelei de iluminat public Număr mai mare de puncte de aprindere Consum economic prin utilizarea becurilor LED Reducerea cheltuielilor <u>Indicatori de evaluare:</u> Lungime rețea iluminat public stradal modernizată (km) Număr puncte de aprindere Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

24.	Construire capelă funerară în localitatea Țipari
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Aceste construcții sunt edificii religioase secundare unde se pot oficia slujbe religioase Sunt necesare în vederea deservirii comunității locale în ceea ce privește organizarea slujbelor religioase de înmormântare și priveghi <u>Obiective:</u> Construire capelă funerară <u>Activități:</u> Întocmire dosar finanțare Efectuare lucrări de construcție și amenajare a capelei funerare Obținere avize/autorizații <u>Rezultate așteptate:</u> Construcția capelei Dezvoltarea infrastructurii edificilor religioase din comună <u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafață capelă funerară înființată (mp) Număr și valoare dotări Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Biserica
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

25.	Modernizarea infrastructurii cimitirelor
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesități privind securitatea sanitară și sănătatea publică, precum și cele legate de desfășurarea ceremoniei de înmormântare pentru comunitatea locală <u>Obiective:</u> Extinderea și modernizarea cimitirului comunei Asigurarea securității sanitare și a sănătății publice <u>Activități:</u> Elaborarea de documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziții publice Lucrări de modernizare cimitire din comună Recepție lucrări <u>Rezultate așteptate:</u> Suprafață cimitir extinsă și modernizată <u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafață cimitire modernizată (mp) <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Biserica
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

ECONOMIE ȘI MEDIU DE AFACERI

1.	Înființare parc agro-industrial
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea mediului de afaceri, prin atragerea de investiții și fonduri suplimentare la bugetul local <u>Obiective:</u> Dezvoltarea infrastructurii de afaceri în comună <u>Activități:</u> Documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de construcție și amenajare parc agroindustrial, cu toate utilitățile asigurate <u>Rezultate așteptate:</u> Atragerea de potențiali investitori Forță de muncă specializată Prevenirea șomajului <u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafață parc agroindustrial înființat (mp) Investitori noi Număr locuri de muncă create Număr persoane încadrate în muncă <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, potențiali investitori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Operatori economici
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite

2.	Susținerea industriei de panificație în zonă
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea durabilă a comunei, prin valorificarea inteligentă a potențialului agricol și susținerea antreprenoriatului local <u>Obiective:</u> Fabricarea pâinii și a produselor de panificație în comună Crearea de noi locuri de muncă Specializarea resursei umane Sprijinirea antreprenoriatului local <u>Activități:</u> Sprijinirea investitorilor locali, prin acordarea de consiliere și facilități pentru dezvoltarea activităților de producție Dezvoltarea infrastructurii locale (de transport, utilități publice, locuri de desfacere a produselor) <u>Rezultate așteptate:</u> Asigurarea necesarului de pâine și produse de panificație la nivelul comunei Resurse umane specializate Noi locuri de muncă <u>Indicatori de evaluare:</u> Unități de producție nou-înființate în comună Capacitate producție Număr noi locuri de muncă <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, potențiali investitori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Investitori privați
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite

3.	Atragerea de investitori pentru valorificarea fructelor și legumelor în cadrul unei minifabrici pentru conserve și desfacerea produselor la poartă prin marketare pe internet și contacte directe (evitarea politicilor supermarketurilor)
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Exploatarea la intensitate maximă a producției de fructe și legume Dezvoltarea mediului de afaceri în comună <u>Obiective:</u> Sprijinirea economiei locale și a producției autohtone Evitarea politicilor supermarketurilor, prin desfacerea produselor la poartă prin marketare pe internet și contacte directe Ocuparea forței de muncă <u>Activități:</u> Lucrări de construire și dare în folosință a unei minifabrici de conserve Dezvoltarea infrastructurii locale (de transport, centre de colectare și valorificare a fructelor și legumelor) Promovare inteligentă a produselor locale <u>Rezultate așteptate:</u> Atragerea de investitori Creșterea producției locale de conserve Creșterea vânzărilor prin internet și contacte directe <u>Indicatori de evaluare:</u> Capacitate produse valorificate (tone/kg) Capacitate producție fabrică de conserve Cantitate producție valorificată <u>Beneficiari:</u> producători locali (persoane fizice și juridice), potențiali investitori, cetățenii comunei
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Operatori economici Producători locali
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite

4.	Dezvoltarea punctelor de colectare a laptelui de la producătorii familiali și fermele mici și mijlocii
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Pe raza comunei există crescători de animale, care au nevoie de sprijin în dezvoltarea activității lor și valorificarea inteligentă a produselor obținute <u>Obiective:</u> Dezvoltarea infrastructurii de afaceri în comună Sprijinirea crescătorilor de animale și a producției de lapte <u>Activități:</u> Amenajarea de puncte de colectare a laptelui de la producătorii familiali și fermele mici și mijlocii din comună Organizarea transportului laptelui la fabricile din zonă <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea cantității de lapte colectat în condiții optime Atragerea de investitori interesați de producția de lapte <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr și capacitate puncte colectare Cantitate de lapte colectată și valorificată <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, producătorii familiali și fermele mici și mijlocii din comună, transportatori, fabricile de prelucrare a laptelui, potențiali investitori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Operatori economici Producători locali
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite

5.	Sprijinirea înființării asociațiilor pentru creșterea animalelor și valorificarea laptelui în produse alimentare
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea economiei locale, prin sprijinul acordat asociațiilor crescătorilor de animale în dezvoltarea activității lor și valorificarea inteligentă a produselor obținute Eficientizarea activităților agricole prin asociere și cooperare și aplicarea unor tehnologii moderne <u>Obiective:</u> Dezvoltarea economiei locale și a producției autohtone Creșterea competitivității producătorilor locali Valorificarea inteligentă a producției autohtone Ocuparea forței de muncă <u>Activități:</u> Realizarea de întâlniri și oferirea de consiliere și sprijin pentru constituirea asociațiilor de crescători de animale Dezvoltarea infrastructurii locale (de transport, utilități, centre de colectare și valorificare a produselor locale etc.) Promovare a produselor locale <u>Rezultate așteptate:</u> Înființare de asociații ale crescătorilor de animale Atragerea de investitori Creșterea producției autohtone Prevenirea șomajului <u>Indicatori de evaluare:</u> Asociații sprijinite Cantitate produse din lapte valorificată Venituri generate <u>Beneficiari:</u> crescătorii de animale, producătorii locali, potențiali investitori, cetățenii comunei
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Operatori economici Producători locali
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite

6.	Înființare piață agroalimentară în Comuna Coșteiu, Județul Timiș
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Pentru stimularea producției și a comerțului cu produse autohtone trebuie creată o piață de desfacere dezvoltată. Existența spațiilor destinate activităților economice atrage investitorii din exterior <u>Obiective:</u> Dezvoltarea economiei locale, prin sprijinirea comerțului cu produse autohtone Crearea de noi locuri de muncă Atragerea de investitori <u>Activități:</u> Studii de teren, elaborare documentație tehnică Obținere avize/autorizații Proceduri achiziții publice Lucrări de construire și amenajare a pieței Darea în funcțiune a pieței Promovarea pieței la nivel local și județean <u>Rezultate așteptate:</u> Atragerea de investitori Tranzacții comerciale semnificative desfășurate în cadrul pieței Noi locuri de muncă <u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafață amenajată Număr investitori/producători locali Volum și valoare tranzacții Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, potențiali investitori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Operatori economici
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite

7.	Înființare centru de consultanță și expertiză în afaceri, proiecte de investiții etc.
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea economică durabilă a comunei, prin susținerea antreprenoriatului local Promovarea culturii antreprenoriale constituie o pârgie importantă pentru creșterea inovării și dezvoltării în afaceri Necesitatea existenței unei entități care să asigure informarea și consilierea fermierilor locali <u>Obiective:</u> Crearea la nivel local a unui centru de informare, consultanță și expertiză pentru fermierii locali, care să se ocupe inclusiv de orientarea producției agricole în concordanță cu tendințele previzibile ale pieței interne și externe, promovarea agriculturii ecologice etc. Dezvoltarea mediului de afaceri din comună Creșterea competitivității economice, care va determina creșterea calității produselor, lucrărilor și serviciilor furnizate <u>Activități:</u> Identificarea terenului/spațiului unde se va înființa centrul Lucrări de amenajare și dotare a centrului Organizarea de întâlniri periodice cu fermierii locali Atragerea de specialiști care să asigure consultanță și expertiză în afaceri <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea nivelului de informare Performanța agriculturii locale Dezvoltarea de investiții nu numai în agricultură, ci și în alte ramuri ale economiei locale <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr programe/sesiuni de consultanță și expertiză în afaceri Număr proiecte de investiții implementate la nivelul comunei Valoare investiții realizate <u>Beneficiari:</u> fermierii locali, potențiali investitori, comunitatea locală
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Operatori economici
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite

EDUCAȚIE

1.	Reabilitarea clădirilor și spațiilor unităților de învățământ preșcolar, primar și gimnazial din comuna Coșteiu, Județul Timiș
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Clădirile în care funcționează unitățile de învățământ necesită reabilitare, modernizare și extindere, precum și dotarea materială la standarde europene a spațiilor interioare destinate procesului educațional <u>Obiective:</u> Crearea climatului optim pentru desfășurarea programelor educaționale (siguranță, igienă, bază materială corespunzătoare) Prevenirea abandonului școlar Reducerea analfabetismului <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de reabilitare, modernizare și extindere/construire Dotare materială a spațiilor interioare <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea calității actului educațional Stabilizarea personalului didactic Performanțele școlare ale elevilor <u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafețe reabilite, modernizate (mp) Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> unitățile de învățământ de pe raza comunei, comunitatea locală
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Conducerea unităților de învățământ
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

2.	Înființare creșă în Comuna Coșteiu, Județul Timiș
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Educația stă la baza dezvoltării durabile a oricărei comunități Este necesară construirea și dotarea în conformitate cu cerințele actuale a clădirilor unităților școlare, în vederea înființării unei creșe <u>Obiective:</u> Construirea sau amenajarea unei clădiri cu destinația de creșă Asigurarea conformității cu standardele în vigoare privind spațiile de desfășurare a actului educațional Creșterea calității actului educațional <u>Activități:</u> Dotarea clădirii cu destinația de creșă în conformitate cu cerințele funcționării unui program normal și prelungit Dotarea cu echipamente didactice necesare Dotarea cu echipamente IT necesare <u>Rezultate așteptate:</u> Îmbunătățirea calității sistemului de învățământ local prin crearea de condiții optime în procesul de educație Îmbunătățirea calității sistemului public de învățământ de la nivel local Creșterea numărului de copii din sistemul public de învățământ de la nivel local <u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafață construită (mp) Capacitate realizată Număr și valoare dotări Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, unitățile școlare
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Conducerea unităților de învățământ
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

3.	Înființare After School în comuna Coșteiu, Județul Timiș
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Educația stă la baza dezvoltării durabile a oricărei comunități Este necesară dotarea în conformitate cu cerințele actuale a clădirilor unităților școlare din comună în vederea înființării unui program educațional tip afterschool <u>Obiective:</u> Înființarea programului educațional tip after-school Asigurarea conformității cu standardele în vigoare privind spațiile de desfășurare a actului educațional Creșterea calității actului educațional <u>Activități:</u> Dotarea instituțiilor de învățământ din comună în conformitate cu cerințele funcționării unui program educațional de tip afterschool Dotarea cu echipamente didactice necesare Dotarea cu echipamente IT necesare <u>Rezultate așteptate:</u> Îmbunătățirea calității sistemului de învățământ local prin crearea de condiții optime în procesul de educație, cu preponderență în rândul persoanelor vulnerabile Îmbunătățirea calității sistemului public de învățământ de la nivel local Creșterea numărului de copii din sistemul public de învățământ de la nivel local <u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafață amenajată (mp) Capacitate afterschool Număr programe organizate Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, unitățile școlare
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Conducerea unităților de învățământ
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

4.	Dotarea cu mobilier, materiale didactice și echipamente digitale a unităților de învățământ preuniversitar și a unităților conexe din comuna Coșteiu, Județul Timiș	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Educația stă la baza dezvoltării durabile a oricărei comunități Se impune facilitarea accesului la actul educațional pentru toți copiii, inclusiv pentru cei care provin din categoriile defavorizate ale populației <u>Obiective:</u> Asigurarea conformității cu standardele în vigoare privind spațiile de desfășurare a procesului educațional Creșterea calității actului educațional <u>Activități:</u> Modernizare săli de clasă și laboratoare Dotarea cu echipamente didactice și tehnologie performantă <u>Rezultate așteptate:</u> Acces facil la informație prin tehnologie performantă Servicii educaționale de calitate Performanțe școlare <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr de unități de învățământ dotate Număr și valoare echipamente Număr elevi beneficiari <u>Beneficiari:</u> școlile și grădinițele din comună; copiii preșcolari și elevii; personalul didactic	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Conducerea unităților de învățământ	
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	

5.	Amenajare și modernizare bibliotecă comună
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea creșterii gradului de educație și cultură în mediul rural <u>Obiective:</u> Amenajarea și modernizarea bibliotecii comunale Completarea și diversificarea ofertei de carte Crearea posibilității de acces digital la colecțiile de carte în sistem online <u>Activități:</u> Elaborare documentație Obținere avize/autorizații Lucrări de amenajare și modernizare a clădirii și spațiilor interioare Dotare materială Dezvoltarea fondului de carte <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea numărului de cititori <u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafață amenajată și modernizată (mp) Capacitate bibliotecă Volum fond de carte Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

6.	Reabilitare și dotare Cămine Culturale din Comuna Coșteiu, Județul Timiș
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea creșterii gradului de educație și cultură în mediul rural <u>Obiective:</u> Creșterea nivelului cultural și social al cetățenilor comunei Crearea de condiții adecvate pentru organizarea de evenimente cultural-artistice Stimularea înființării de ansambluri folclorice, muzică și dans Creșterea gradului de socializare a cetățenilor comunei <u>Activități:</u> Elaborare documentație Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de amenajare și modernizare a căminelor culturale și a clădirii administrative cât și a spațiilor interioare Dotare materială <u>Rezultate așteptate:</u> Evenimente cultural-artistice organizate <u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafață amenajată și modernizată (mp) Număr și valoare dotări Capacitate săli de evenimente Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Responsabil cămin cultural
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

7.	Organizare transport microbuze școlare
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Scopul principal al utilizării mijloacelor de transport școlar, este transportul dus-întors al elevilor, între localitatea de domiciliu a acestora și unitatea de învățământ în care își desfășoară cursurile <u>Obiective:</u> Achiziționarea de microbuze școlare dotate conform reglementărilor în vigoare Siguranța elevilor din comună prin achiziționarea unor mijloace de transport moderne <u>Activități:</u> Obținere avize/autorizații <u>Rezultate așteptate:</u> Microbuze școlare achiziționate Transportul sigur al elevilor către unitățile școlare și retur <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr microbuze achiziționate Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, unitățile școlare
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Conducerea unităților de învățământ
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

8.	Dotarea școlilor și elevilor cu dispozitive IT (tablete, calculatoare, proiectoare etc)
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Educația stă la baza dezvoltării durabile a oricărei comunități Se impune facilitarea accesului la actul educațional pentru toți copiii, inclusiv pentru cei care provin din categoriile defavorizate ale populației <u>Obiective:</u> Asigurarea conformității cu standardele în vigoare privind spațiile de desfășurare a procesului educațional Creșterea calității actului educațional <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziții publice Dotarea cu echipamente IT performante <u>Rezultate așteptate:</u> Acces facil la informație prin tehnologie performantă Servicii educaționale de calitate Performanțe școlare <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr unități de învățământ dotate Număr echipamente Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, școlile și grădinițele din comună
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

9.	Dotarea unităților de învățământ cu biblioteci, laboratoare, spații de recreere, la nivelul standardelor reglementate prin legislația în vigoare, inclusiv crearea condițiilor pentru educația on-line
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Educația stă la baza dezvoltării durabile a oricărei comunități Este necesară specializarea resurselor umane conform nevoilor actuale ale comunității <u>Obiective:</u> Creșterea calității actului educațional Digitalizarea actului educațional <u>Activități:</u> Amenajarea de biblioteci, laboratoare, spații de recreere Dotarea cu echipamente didactice și tehnologie performantă <u>Rezultate așteptate:</u> Acces facil la informație prin tehnologie performantă Servicii educaționale de calitate Forță de muncă specializată <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr și valoare echipamente Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, unitățile de învățământ, elevii din comună, profesorii
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Conducerea unităților de învățământ
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

SĂNĂTATE ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ

1.	Reabilitare, modernizare și dotare dispensar medical, sat Coșteiu, Comuna Coșteiu, Județul Timiș
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea unui sistem medical care să corespundă cerințelor UE Garantarea dreptului cetățenilor de a beneficia de servicii medicale la cele mai înalte standarde <u>Obiective:</u> Asigurarea de servicii medicale la standarde europene Creșterea capacității de tratament Evitarea deplasării cetățenilor comunei pentru servicii medicale și farmacii de pe raza altor localități Crearea de noi locuri de muncă <u>Activități:</u> Elaborare documentație Avize/autorizații Lucrări de reabilitare și modernizare dispensar medical Dotarea cu aparatură medicală de ultimă generație <u>Rezultate așteptate:</u> Cabinete medicale dotate la standarde înalte Creșterea calității actului medical Intervenția promptă în cazuri medicale de urgență <u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafață reabilitată/modernizată (mp) Număr și valoare dotări Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, cabinetele medicale, farmaciile
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

2.	Înființare și dotare centru pentru vârstnici
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea unui sistem de servicii sociale adresate persoanelor vârstnice, care să corespundă cerințelor UE Garantarea dreptului cetățenilor de a beneficia de servicii sociale la cele mai înalte standarde <u>Obiective:</u> Asigurarea de servicii sociale la standarde europene Creșterea capacității de tratament Evitarea instituționalizării vârstnicilor comunei pentru servicii sociale și medicale pe raza altor localități <u>Activități:</u> Elaborare documentație Avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de înființare și dotare a centrului social pentru vârstnici <u>Rezultate așteptate:</u> Un centru social destinat vârstnicilor la standarde europene Creșterea calității serviciilor sociale adresate vârstnicilor <u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafață imobil Capacitate (număr locuri) Număr și valoare dotări Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, persoanele vârstnice din comună
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

3.	Înființare și dotare centru de zi pentru copii
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea unui sistem de servicii sociale adresate copiilor aflați în risc de marginalizare, care să corespundă cerințelor UE Garantarea dreptului cetățenilor de a beneficia de servicii sociale la cele mai înalte standarde <u>Obiective:</u> Asigurarea de servicii sociale și educaționale la standarde europene <u>Activități:</u> Elaborare documentație Avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de înființare și dotare a centrului de zi pentru copii <u>Rezultate așteptate:</u> Un centru social destinat copiilor la standarde europene Creșterea calității serviciilor sociale adresate copiilor <u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafață imobil (mp) Capacitate (număr locuri) Număr și valoare dotări Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, copiii aflați în risc de marginalizare
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

4.	Construire și dotare imobil locuințe sociale
Descrierea proiectului	<u>Justificare</u> Necesitatea unui sistem de protecție socială care să corespundă cerințelor UE <u>Obiective:</u> Construirea și amenajare imobil locuințe sociale Asigurarea unor condiții decente de locuit pentru categoriile sociale defavorizate Creșterea calității vieții persoanelor defavorizate <u>Activități:</u> Elaborare documentație Proceduri achiziții publice Execuție lucrări de construcții-montaj Monitorizare program Acordarea locuințelor cu chirie subvenționată persoanelor din categoriile defavorizate <u>Rezultate așteptate:</u> Un trai decent pentru categoriile de persoane defavorizate <u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafață clădire construită (mp) Valoare dotări Număr cazuri sociale sprijinite <u>Beneficiari:</u> categoriile defavorizate ale populației comunei
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

5.	Dotare cu echipamente medicale performante a dispensarului medical uman
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea unui sistem medical care să corespundă cerințelor UE Garantarea dreptului cetățenilor de a beneficia de servicii medicale la cele mai înalte standarde <u>Obiective:</u> Asigurarea de servicii medicale la standarde europene Creșterea capacității de tratament Evitarea deplasării cetățenilor comunei pentru servicii medicale și farmacii de pe raza altor localități Crearea de noi locuri de muncă <u>Activități:</u> Elaborare documentație Avize/autorizații Proceduri achiziție publică Dotarea cu aparatură medicală de ultimă generație <u>Rezultate așteptate:</u> Cabinete medicale dotate la standarde înalte Creșterea calității actului medical Intervenția promptă în cazuri medicale de urgență <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr și valoare dotări Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, cabinetele medicale, farmaciile
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Personalul medical
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

6.	Formarea continuă a personalului din cadrul structurii de asistență socială
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrative Formarea profesională periodică constituie o obligație legală Specializarea continuă a resursei umane în acord cu nevoile societății actuale <u>Obiective:</u> Îmbunătățirea nivelului de formare profesională pentru funcționarii publici și personalul contractual din cadrul aparatului de specialitate al primarului <u>Activități:</u> Realizarea analizei nevoilor de formare profesională Elaborarea planului anual de formare profesională Achiziția de servicii de instruire și perfecționare profesională Participarea la forme de pregătire profesională conform nevoilor identificate <u>Rezultate așteptate:</u> Dezvoltarea de noi competențe Creșterea calității serviciilor furnizate <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr de programe de formare Număr de beneficiari <u>Beneficiari:</u> funcționarii publici și personalul contractual din aparatul de specialitate al primarului comunei
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

7.	Organizarea de campanii de conștientizare a populației privind abandonul de copii, abandonul școlar, metodele contraceptive
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Punerea în acord cu cerințele UE pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii <u>Obiective:</u> Scăderea numărului de copii abandonați Creșterea gradului de incluziune socială Scăderea numărului de avorturi <u>Activități:</u> Identificarea familiilor care trăiesc la limita subzistenței Implicarea familiilor monoparentale și vulnerabile în programe private sau publice de integrare socială Monitorizarea evoluției acestora <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea calității vieții membrilor comunității Îmbunătățirea actului educațional Incluziune socială <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr campanii Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> persoanele aparținând grupurilor vulnerabile
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

8.	Proiect de voluntariat privind asigurarea copiilor/tinerilor cu părinți plecați în străinătate
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Este necesară menținerea și întărirea relației părinți-copii Este necesară cunoașterea nevoilor copiilor/tinerilor, pentru a oferi măsuri educative eficiente care ar asigura o șansă reală de integrare socio-profesională a copiilor/tinerilor <u>Obiective:</u> Sprijinirea copiilor/tinerilor prin proiecte de filantropie și asistență în vederea urmăririi studiilor liceale, tehnice, profesionale, universitare <u>Activități:</u> Identificarea potențialilor beneficiari Colaborarea cu instituții publice sau cu mediul privat în vederea sprijinirii copiilor/tinerilor în urmarea formelor de învățământ medii și superioare <u>Rezultate așteptate:</u> Tineri pregătiți pentru nevoile pieței forței de muncă Reducerea șomajului în rândul tinerilor Creșterea calității vieții în rândul tinerilor <u>Indicatori de evaluare:</u> Proiecte de investiții implementate la nivel social Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> copii/tineri cu părinți plecați în străinătate
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

9.	Proiect de voluntariat privind îngrijirea vârstnicilor
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Garantarea dreptului cetățenilor de a beneficia de servicii de îngrijire care să corespundă cerințelor UE <u>Obiective:</u> Sprijinirea calității vieții vârstnicilor Evitarea instituționalizării vârstnicilor comunei pentru servicii sociale și medicale pe raza altor localități <u>Activități:</u> Elaborare documentație voluntariat Proceduri achiziție publică (pentru produse/servicii necesare vârstnicilor) Activități de voluntariat <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea calității vieții vârstnicilor <u>Indicatori de evaluare:</u> Proiecte de investiții implementate la nivel social Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> persoanele vârstnice din comună
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei ONG-uri locale
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

10.	Proiect pentru integrarea romilor în societate
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Punerea în acord cu cerințele UE pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii Garantarea dreptului la servicii de asistență socială pentru categoriile vulnerabile de pe raza comunei <u>Obiective:</u> Îmbunătățirea accesului romilor la educație, asistență medicală și la locuri de muncă Reducerea decalajelor dintre romi și restul populației Ridicarea nivelului de trai în comunitatea de romi <u>Activități:</u> Acces la educație incluzivă de calitate; Servicii de ocupare a romilor în coordonanță cu cerințele pieței; Servicii pentru sănătate în comunitatea de romi; Educație sanitară în comunitățile de romi; Îmbunătățirea condițiilor de locuit; Campanii de analize și investigații medicale gratuite; Înscrierea tuturor membrilor comunității la medicul de familie <u>Rezultate așteptate:</u> Acces liber și egal la educație și servicii medicale Locuri de muncă ocupate de către persoanele de etnie romă Acces la locuințe sociale <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr programe de integrare Număr persoane integrate <u>Beneficiari:</u> persoanele vulnerabile de pe raza comunei
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei ONG-uri locale
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

TURISM, CULTURĂ ȘI SPORT

1.	Integrarea în circuite turistice a unor monumente istorice, biserici din Comuna Coșteiu
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea durabilă a turismului în zonă Conștientizarea importanței și valorii obiectivelor culturale, religioase și a monumentelor istorice de pe raza comunei și includerea acestora în circuite turistice <u>Obiective:</u> Dezvoltarea turistică a comunei prin includerea în circuite turistice a obiectivelor cultural-religioase și a monumentelor istorice de pe teritoriul comunei <u>Activități:</u> Cartarea obiectivelor turistice Promovarea obiectivelor culturale, religioase și a monumentelor istorice Sprijinirea organizării de circuite turistice în zonă <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea numărului de turiști/vizitatori <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr de obiective integrate în circuite turistice Număr de circuite turistice realizate într-o unitate de timp (un an) Număr turiști/vizitatori <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, operatori de turism, turiști/vizitatori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei ONG-uri Operatori turism
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

2.	Realizare broșură și alte materiale publicitare de promovare turistică a Comunei Coșteiu, Județul Timiș
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea durabilă a turismului în zonă <u>Obiective:</u> Promovarea prin mijloace de publicitate specifice Atragerea de vizitatori/turiști în zonă Atragerea de noi investitori în turism <u>Activități:</u> Elaborare materiale publicitare Achiziții servicii de editare și printare a materialelor de promovare Distribuirea materialelor de promovare <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea numărului de turiști/vizitatori <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr turiști/ vizitatori atrași raportat la valoare investită în promovare Plus valoare adusă <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, operatori de turism, turiști/vizitatori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei ONG-uri
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

3.	Restaurare biserici/lăcășuri de cult din Comuna Coșteiu, Județul Timiș
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Conservarea patrimoniului cultural identitar prin restaurarea dovezilor istorice ale zonei Creșterea premiselor dezvoltării turismului ecumenic <u>Obiective:</u> Reabilitarea și restaurarea bisericilor și includerea lor în circuitul turistic <u>Activități:</u> Elaborare documentație tehnică Avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de reabilitare și restaurare biserici <u>Rezultate așteptate:</u> Clădire monument istoric restaurată Număr de turiști/vizitatori ai comunei în creștere <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr biserici restaurate Suprafață lăcășuri de cult restaurate (mp) <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, turiști/vizitatori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Biserica ONG-uri
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

4.	Construire ștrand în localitatea Coșteiu, Județul Timiș
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Sportul contribuie la dezvoltarea fizică armonioasă, menținerea stării de sănătate la cote optime Aceasta face necesară implementarea unor măsuri care să contribuie la atragerea locuitorilor către activități sportive și de relaxare <u>Obiective:</u> Construirea unui ștrand conform standardelor în domeniu Atragerea locuitorilor către activități sportive și de relaxare <u>Activități:</u> Elaborare documentație tehnică Obținere avize/autorizații Lucrări de construire ștrand Darea în folosință a ștrandului Administrarea ștrandului pentru a asigura funcționarea în condiții optime <u>Rezultate așteptate:</u> Ștrand amenajat conform standardelor Loc de relaxare nou construit <u>Indicatori de evaluare :</u> Suprafață construită (mp) Număr și valoare dotări Număr investitori atrași Număr turiști/vizitatori <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

5.	Realizare complex de agrement
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea din punct de vedere al socializării și petrecerii timpului liber <u>Obiective:</u> Dezvoltarea de spații de agrement pentru locuitorii comunei, precum și pentru vizitatori/turiști Asigurarea condițiilor de recreere pentru locuitori și vizitatori/turiști Dezvoltarea infrastructurii care să deservească complexul de agrement <u>Activități:</u> Elaborare documentație tehnică Obținere avize/autorizații Achiziție lucrări de amenajare Execuție lucrări de amenajare Promovare complex de agrement Monitorizare activitate desfășurată în complexul de agrement <u>Rezultate așteptate:</u> Dezvoltare din punct de vedere recreațional Creșterea numărului de vizitatori/turiști <u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafață amenajată (mp) Investitori privați atrași Facilități puse la dispoziția turiștilor/localnicilor Număr vizitatori/ turiști <u>Beneficiari:</u> locuitorii comunei, turiști, vizitatori, operatori economici
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

6.	Locuri de joacă pentru copii și adolescenți
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea amenajării pe raza comunei de noi locuri de relaxare și petrecere a timpului liber pentru copii și adolescenți <u>Obiective:</u> Dezvoltarea de spații de agrement pentru copii și adolescenți <u>Activități:</u> Identificarea terenurilor pentru amenajarea locurilor de joacă Elaborare documentație Proceduri achiziție publică Lucrări de construcție și amenajare Darea în folosință <u>Rezultate așteptate:</u> Locuri de joacă amenajate conform standardelor de calitate <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr locuri de joacă Suprafață amenajată (mp) Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> copii și adolescenți, localnici și vizitatori/turiști
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

MEDIU

1.	Achiziționarea de biciclete și punerea lor la dispoziția turiștilor și a cetățenilor
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Mersul pe bicicletă câștigă teren, devenind un factor care contribuie la dezvoltarea turistică și un mijloc de transport preferat pentru persoanele care doresc să exploreze o anumită zonă și să vină în contact direct cu natura <u>Obiective:</u> Creșterea siguranței în trafic în cazul deplasărilor cu bicicleta Facilitarea transportului la și de la locul de muncă Evitarea poluării mediului înconjurător <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Proceduri achiziții publice <u>Rezultate așteptate:</u> Încurajarea mersului pe bicicletă Încurajarea sportului Creșterea numărului de turiști <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr biciclete achiziționate Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, turiști/vizitatori, locuitorii comunelor învecinate
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

2.	Amenajare stații de încărcare a autovehiculelor
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Implementarea normelor UE cu privire la protecția mediului, utilizarea tehnologiilor curate și care risipesc mai puține resurse Asigurarea infrastructurii necesare funcționării vehiculelor electrice <u>Obiective:</u> Contribuția la un mediu mai curat și mai echilibrat prin procurarea de bunuri cu impact redus asupra mediului pe parcursul ciclului de viață Atingerea țintelor privind diminuarea emisiilor de dioxid de carbon și reducerea consumului de energie <u>Activități:</u> Elaborare documentație Obținere avize/autorizații Proceduri de achiziție publică <u>Rezultate așteptate:</u> Îmbunătățirea calității vieții prin reducerea poluării Reducerea cheltuielilor prin reducerea consumului de combustibil <u>Indicatori de evaluare:</u> Stații instalate Putere stație Puncte de încărcare Număr beneficiari Procent (%) reducere costuri/poluare <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, vizitatori, potențiali investitori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

3.	Înființare parc fotovoltaic în Comuna Coșteiu, Județul Timiș
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Implementarea normelor UE cu privire la protecția mediului, utilizarea tehnologiilor curate și care risipesc mai puține resurse <u>Obiective:</u> Valorificarea surselor regenerabile de energie (fotovoltaică) Reducerea cheltuielilor cu utilitățile <u>Activități:</u> Identificarea terenului pentru construire parc fotovoltaic Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Instalarea panourilor solare <u>Rezultate așteptate:</u> Panouri fotovoltaice instalate Reducerea cheltuielilor Atragerea de potențiali investitori <u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafață parc fotovoltaic Număr panouri solare Număr beneficiari deserviți <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, potențiali investitori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Investitori privați
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

4.	Utilizarea complementară a surselor regenerabile de energie în instituțiile publice
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Implementarea normelor UE cu privire la protecția mediului, utilizarea tehnologiilor curate și care risipesc mai puține resurse <u>Obiective:</u> Valorificarea surselor regenerabile de energie Reducerea cheltuielilor cu utilitățile <u>Activități:</u> Elaborarea de documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziții publice Dotarea clădirilor de interes public cu instalații de producere a energiei din surse regenerabile <u>Rezultate așteptate:</u> Instalații implementate Reducerea cheltuielilor <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr instituții care utilizează energie regenerabilă Procent reducere cheltuieli <u>Beneficiari:</u> instituții publice
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

5.	Reabilitarea termică a clădirii sediului Primăriei din Comuna Coșteiu, Județul Timiș
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea reabilitării termice a clădirii primăriei pentru a corespunde nevoilor de servire a interesului public în condiții optime <u>Obiective:</u> Consolidarea capacității administrației publice locale de a furniza servicii de calitate pentru cetățenii comunei Creșterea eficienței energetice Crearea climatului optim pentru desfășurarea activităților specifice <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziții publice Lucrări de reabilitare termică a sediului primăriei <u>Rezultate așteptate:</u> Condiții mai bune de lucru Timp redus de soluționare a cererilor Creșterea calității serviciilor furnizate <u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafață reabilitată termic Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> Primăria Comunei, personalul primăriei, comunitatea locală
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

6.	Instalarea de pubele pentru colectarea selectivă a deșeurilor
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Colectarea selectivă a deșeurilor aduce beneficii economice comunității locale <u>Obiective:</u> Protejarea mediului înconjurător la nivelul comunei Alinierea la standarde europene cu privire la calitatea și protecția mediului <u>Activități:</u> Achiziționarea de pubele și instalarea acestora pe raza comunei <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea cantității de gunoi colectat selectiv Eficientizarea reciclării <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr și valoare pubele achiziționate Număr puncte de instalare Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

7.	Dotarea gospodăriilor cu pubele pentru colectarea selectivă a deșeurilor
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Colectarea selectivă a deșeurilor aduce beneficii economice comunității locale <u>Obiective:</u> Protejarea mediului înconjurător la nivelul comunei Alinierea la standarde europene cu privire la calitatea și protecția mediului <u>Activități:</u> Achiziționarea de pubele ecologice și distribuirea acestora către populație <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea cantității de gunoi colectat selectiv Eficientizarea reciclării <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr gospodării deservite <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

8.	Decolmatare râuri și pârauri
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Protecția și conservarea mediului înconjurător Siguranța și protecția cetățenilor contra inundațiilor <u>Obiective:</u> Asigurarea scurgerii optime în albie a apelor curgătoare de pe raza comunei <u>Activități:</u> Îndepărtarea materialului aluvionar Extragere nisipuri și pietrișuri <u>Rezultate așteptate:</u> Scurgerea optimă în albie a râurilor și a pâraurilor Reducerea efectelor negative generate de inundații și viituri <u>Indicatori de evaluare:</u> Lungime râuri și pârauri decolmatate (km) <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ

1.	Achiziție și punere în funcțiune de echipamente performante de tehnică de calcul (calculatoare, imprimante multifuncționale, tablete, smartphone etc.)
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrației publice locale Furnizarea de servicii publice de calitate pentru toți cetățenii comunei <u>Obiective:</u> Creșterea calității serviciilor publice furnizate Îmbunătățirea accesului la serviciile publice <u>Activități:</u> Achiziție echipamente Dotare cu echipamente performante de tehnică de calcul Instruire personal privind utilizarea noilor echipamente <u>Rezultate așteptate:</u> Acces facil la servicii publice prin tehnologie performantă Servicii publice de calitate <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr și valoare echipamente Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> administrația publică locală, cetățenii comunei, instituții publice și operatori economici de pe raza comunei
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

2.	Achiziția și utilizarea de softuri performante pentru furnizarea de servicii de calitate către cetățeni și reducerea timpului de soluționare a solicitărilor acestora
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrației publice locale Furnizarea de servicii publice de calitate pentru toți cetățenii comunei <u>Obiective:</u> Creșterea calității serviciilor publice furnizate Îmbunătățirea accesului la serviciile publice <u>Activități:</u> Achiziție echipamente Dotare cu echipamente performante de tehnică de calcul Instruire personal privind utilizarea noilor echipamente <u>Rezultate așteptate:</u> Acces facil la servicii publice prin tehnologie performantă Servicii publice de calitate <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr și valoare echipamente Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> administrația publică locală, cetățenii comunei, instituții publice și operatori economici de pe raza comunei
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

3.	Utilizarea sistemelor online de lucru implementate la nivel național
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrației publice locale Furnizarea de servicii publice de calitate pentru toți cetățenii comunei <u>Obiective:</u> Creșterea calității serviciilor publice furnizate Reducerea timpului de soluționare a cererilor Îmbunătățirea accesului la serviciile publice <u>Activități:</u> Achiziția de softuri performante Instruirea personalului în scopul utilizării eficiente a acestora Instruirea cetățenilor cu privire la accesarea softurilor destinate publicului larg <u>Rezultate așteptate:</u> Acces facil la servicii publice prin tehnologie performantă Servicii publice de calitate <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr utilizatori sisteme online Număr cereri/tranzacții soluționate online Termen de soluționare <u>Beneficiari:</u> administrația publică locală, cetățenii comunei, instituții publice și operatori economici de pe raza comunei
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

4.	Dotarea cu mașini, utilaje și echipamente performante pentru intervenția în situațiile de urgență (incendii, inundații, deszăpezire etc)
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrației publice locale Necesitatea executării de lucrări de intervenție în situații de urgență <u>Obiective:</u> Dotarea serviciului pentru situații de urgență cu utilaje și echipamente de lucru performante Intervenție eficientă și promptă în situațiile de urgență <u>Activități:</u> Derularea procedurilor de achiziție publică Instruirea personalului care va deservi utilajele Darea în folosință <u>Rezultate așteptate:</u> Reducerea cheltuielilor cu execuția lucrărilor Reducerea timpilor de intervenție <u>Indicatori de evaluare:</u> Mașini, utilaje și echipamente achiziționate Servicii asigurate Capacitate de intervenție în situațiile de urgență Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> Primăria comunei, comunitatea locală
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

5.	Construire/extindere garaj pentru mașinile și utilajele aparținând Primăriei
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea construirii/extinderii unui garaj modern adaptat parcului auto al Primăriei, pentru a corespunde nevoilor de servire a interesului public în condiții optime <u>Obiective:</u> Crearea condițiilor optime de păstrare a mașinilor și utilajelor din parcul auto al Primăriei Creșterea capacității administrației publice locale de a furniza servicii prompte pentru cetățenii comunei <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de construcție garaj <u>Rezultate așteptate:</u> Condiții mai bune de păstrare a mașinilor și utilajelor instituției Promptitudine în execuția lucrărilor Intervenția promptă în situații de urgență Creșterea calității serviciilor furnizate <u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafețe construite/extinse (m²) Număr și valoare dotări Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> Primăria Comunei, personalul primăriei, comunitatea locală
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

6.	Modernizare depozit antiderapant
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrației publice locale Necesitatea executării de lucrări de intervenție atât în scopul prevenirii, cât și în scopul combaterii efectelor poleiului, gheții sau a zăpezii <u>Obiective:</u> Dotarea administrației publice locale cu recipiente depozitare materiale antiderapante Intervenție eficientă și promptă în scopul prevenirii, cât și în scopul combaterii efectelor poleiului, gheții sau a zăpezii <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de construire și amenajare depozit <u>Rezultate așteptate:</u> Reducerea cheltuielilor cu execuția intervențiilor de Reducerea timpilor de intervenție în situațiile în care se necesită combaterea efectelor poleiului, gheții sau a zăpezii <u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafață construită și amenajată (mp) Capacitate depozit Servicii asigurate <u>Beneficiari:</u> Primăria Comunei, personalul primăriei, comunitatea locală
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite

7.	Introducere sistem de monitorizare video la sediul primăriei și în comună
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Nevoia de punere în siguranță a bunurilor publice și obținerea unui climat optim în desfășurarea procesului păstrării ordinii publice <u>Obiective:</u> Siguranța bunurilor administrației locale Păstrarea ordinii publice <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de implementare sistem de supraveghere video în comună și la sediul Primăriei <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea calității vieții prin creșterea nivelului de siguranță <u>Indicatori de evaluare:</u> Gradul de implementare Număr și valoare echipamente Capacitate stocare date Servicii asigurate <u>Beneficiari:</u> Primăria Comunei, personalul primăriei, comunitatea locală
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

8.	Acces gratuit la Wi-Fi a tuturor cetățenilor
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Creșterea calității vieții și a accesului la informație, prin adoptarea noilor tehnologii Reducerea decalajului digital dintre comunitățile rurale și cele urbane <u>Obiective:</u> Facilitarea accesului public la infrastructura informațională Creșterea performanței digitalizării Dezvoltare economică și socială <u>Activități:</u> Lucrări de racordare la rețeaua de internet în bandă largă Acordare acces gratuit la internet (Wi-Fi) <u>Rezultate așteptate:</u> Dezvoltarea infrastructurii de internet de bandă largă Condiții mai bune de lucru Comunitate locală informată Creșterea calității serviciilor furnizate <u>Indicatori de evaluare:</u> Capacitate rețea de internet Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> Comunitatea locală, operatori economici locali, potențiali investitori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

9.	Racordarea la rețeaua de internet în bandă largă
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Existența accesului la servicii de internet determină îmbunătățirea nivelului de trai al populației, precum și consolidarea capacității operatorilor economici de a furniza servicii la standarde europene <u>Obiective:</u> Facilitarea accesului la servicii de internet Wi-Fi în zonele de interes ale localității (primărie, școli, biserici etc.) <u>Activități:</u> Înființare puncte de conectare stradală la Wi-Fi <u>Rezultate așteptate:</u> Facilitarea accesului la internet în zonele de interes ale comunei Creșterea numărului de utilizatori <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr locuințe deservite Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

10.	Crearea arhivei digitale a Primăriei
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrației publice locale Furnizarea de servicii publice de calitate pentru toți cetățenii comunei <u>Obiective:</u> Introducerea unui sistem modern, inovator, bazat pe tehnici digitale și online, de gestiune a fluxului de documente și arhivă digitală <u>Activități:</u> Achiziția unui sistem digital de arhivă Instruirea personalului în scopul utilizării eficiente a acestora <u>Rezultate așteptate:</u> Arhivă digitală Acces facil la documente prin tehnologie performantă Servicii publice de calitate <u>Indicatori de evaluare:</u> Arhivă digitală implementată Capacitate prelucrare/gestionare documente arhivate Spațiu de stocare Număr de documente stocate/păstrate/accesate în sistem <u>Beneficiari:</u> administrația publică locală, cetățenii comunei, instituții publice și operatori economici de pe raza comunei
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

11.	Programe de formare și perfecționare profesională în tehnologii digitale
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrative Specializarea continuă a resursei umane în acord cu nevoile societății actuale Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene <u>Obiective:</u> Îmbunătățirea nivelului de formare profesională pentru funcționarii publici și personalul contractual din cadrul aparatului de specialitate al primarului <u>Activități:</u> Realizarea analizei nevoilor de formare profesională Elaborarea planului anual de formare profesională Achiziția de servicii de formare și perfecționare profesională în tehnologii digitale Participarea la forme de pregătire profesională conform nevoilor identificate <u>Rezultate așteptate:</u> Dezvoltarea de noi competențe Creșterea calității serviciilor furnizate <u>Indicatori de evaluare:</u> Număr programe organizate Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> funcționarii publici și personalul contractual din aparatul de specialitate al primarului comunei
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

CAPITOLUL V: IMPLEMENTAREA, EVALUAREA ȘI RAPORTAREA

Prezentul document strategic constituie atât un document definitoriu pentru activitatea Primăriei comunei Coșteiu în perioada 2023-2030, cât și un document orientativ pentru ceilalți actori publici și privați din comună, inclusiv pentru a oferi cetățenilor o imagine asupra direcției spre care se orientează comuna.

Punerea în practică a unui astfel de demers strategic implică mobilizarea tuturor actorilor interesați la nivelul comunității locale. De aceea, este recomandabilă o abordare de tip partenerial pentru întregul proces, atât între Primăria comunei Coșteiu și structurile din subordine, cât și între aceasta și alte instituții publice implicate, dar și menținerea unei legături strânse cu societatea civilă și cetățenii din comună, întrucât rezolvarea problemelor necesită participarea mai multor instituții și o serie de măsuri succesive și complementare.

Implementarea și monitorizarea proiectelor din strategie se vor realiza la nivelul aparatului de specialitate al Primarului comunei, implicând o persoană responsabilă, desemnată drept coordonator implementare strategie.

Monitorizarea implementării strategiei se va realiza pe baza indicatorilor de evaluare stabiliți pentru fiecare proiect strategic. Având ca fundament rezultatele anului în curs, corelate cu planul de acțiuni stabilit, se va evalua anual implementarea strategiei și se vor stabili prioritățile pentru anul următor, în baza documentelor și propunerilor inițiate de structurile responsabile.

Activitatea de monitorizare reprezintă o etapă esențială a procesului de planificare strategică întrucât permite compararea intermediară pe bază de date între obiectivele și activitățile implementate și rezultatele intermediare atinse.

Rezultatele procesului de monitorizare se constituie într-un instrument managerial important, permițând conducerii Primăriei să decidă asupra activității instituției pe baza unor dovezi fundamentate. Acesta permite analiza activităților Strategiei, a rezultatelor intermediare ale bugetului alocat, precum și identificarea riscurilor ce pot apărea în etapa de implementare a proiectelor din lista de proiecte a Strategiei de dezvoltare a comunei Coșteiu.

Demersul de planificare strategică trebuie să ia în considerare necesitatea unui proces de evaluare, care trebuie să țină seama de caracteristicile comunității locale și să aibă un caracter permanent (care să includă și monitorizare, nu doar evaluări finale).

Având în vedere perioada de 7 ani de planificare strategică pentru comuna Coșteiu, se impune efectuarea unor analize intermediare, care să indice în ce măsură operațiunile

programului se desfășoară conform programării și la timp, precum revizuirea programului în cazul identificării unor disfuncționalități.

În vederea facilitării procesului de monitorizare, Primăria comunei Coșteiu va forma o echipă compusă din reprezentanți ai compartimentelor Primăriei cu atribuții în domeniu. Echipa va asigura activitatea de analiză primară a tuturor datelor primite, pe obiective strategice, și informarea conducerii Primăriei în legătură cu progresul procesului de implementare a Strategiei, întocmirea unor rapoarte sintetice privind stadiul activităților.

Se vor avea în vedere următoarele:

- *urmărirea realizării activităților și a bugetului, în conformitate cu previziunile proiectului;*
- *analizarea și urmărirea performanțelor proiectului;*
- *replanificarea activităților proiectului conform unui scenariu dinamic, în funcție de necesitățile identificate la un moment dat;*
- *transmiterea obiectivelor proiectului.*

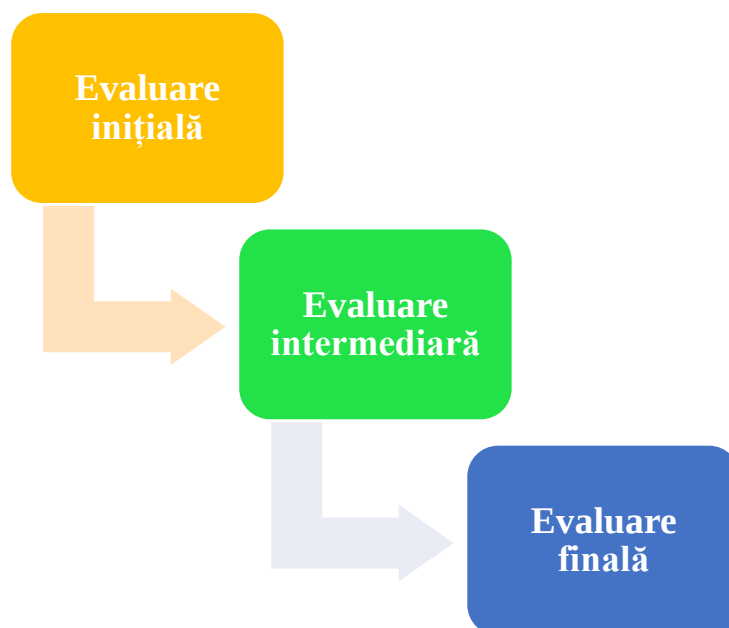
Prin evaluare se apreciază dacă obiectivul inițial a fost atins în perioada de implementare, în intervalul de timp și bugetul alocat.

Vor fi utilizate mai multe metode de evaluare, de la *evaluarea ex-ante* pentru asigurarea resurselor adecvate pentru implementare și un plan de management eficient, la *evaluarea ex-post* pentru facilitarea gradului de realizare a obiectivelor stabilite în faza de planificare strategică, analiza rezultatelor obținute și identificarea impactului implementării proiectelor.

Procedurile de evaluare internă a Strategiei vor urmări gradul de îndeplinire a obiectivelor și rezultatelor proiectului prin analiza îndeplinirii obiectivelor și rezultatelor așteptate pentru fiecare dintre activități.

Evaluarea internă a Strategiei va avea următoarele etape:

- *identificarea obiectivului/obiectivelor generale ale Strategiei (asa cum au fost ele menționate și asumate prin Strategie);*
- *definirea indicatorilor ce cuantifică atingerea obiectivelor;*
- *estimarea datei la care se consideră îndeplinite obiectivele;*
- *stabilirea procentului de realizare a obiectivelor la data monitorizării;*
- *identificarea potențialelor variații față de reperele stabilite inițial (dacă este cazul);*
- *prezentarea justificărilor și a observațiilor (dacă este cazul);*
- *redactarea raportului de monitorizare la data realizării controlului;*
- *trimiterea raportului de monitorizare persoanei responsabile de implementarea Strategiei;*
- *stabilirea strategiilor de acțiune manageriale și de remediere a factorilor perturbatori (dacă este cazul).*

Evaluarea inițială

- *evaluarea relevanței activităților propuse;*
- *evaluarea capacității de alocare a resurselor;*
- *evaluarea nivelului de implicare a factorilor interesați;*
- *evaluarea gradului de cunoaștere și asumare a responsabilităților.*

Evaluarea intermediară

- *examinează rezultatele parțiale ale derulării Strategiei, pe fiecare activitate din perspectiva obiectivului general și a obiectivelor specifice, din perspectiva relevanței pentru grupurile țintă și pentru scopul proiectelor din Planul de proiecte;*
- *se va realiza prin **rapoarte de progres**.*

Evaluarea finală

- *va urmări utilizarea eficientă a resurselor, eficiența activităților derulate;*
- *va analiza factorii care au contribuit la succesul Strategiei sau punctele slabe, îndeplinirea obiectivelor, impactul Strategiei asupra grupului țintă, gradul de satisfacere a așteptărilor beneficiarilor direcți și indirecti.*

Managementul operativ al comunei va prezenta Consiliului local:

- **Rapoarte anuale de progres**, care se vor elabora începând cu al doilea an de implementare și vor avea ca scop monitorizarea eficientă a aplicării strategiei de dezvoltare. Rapoartele vor reflecta stadiul implementării strategiei, pe fiecare domeniu strategic și vor evidenția evoluția principalilor indicatori de output și de rezultat;
- **Rapoarte strategice**. Având în vedere faptul că implementarea strategiei de dezvoltare locală se va întinde pe o perioadă de 7 ani, este necesară o evaluare

intermediară a strategiei, pe baza unor rapoarte strategice. Pentru evaluarea impactului aplicării strategiei de dezvoltare se va urmări evoluția principalilor indicatori socioeconomi ci la nivel local.

În linii mari, raportul strategic va cuprinde:

- *situația și evoluția socioeconomică a comunei Coșteiu;*
- *realizările obținute, cuantificate pe baza indicatorilor și gradul de atingere a obiectivelor stabilite;*
- *problemele întâmpinate în procesul de implementare a strategiei de dezvoltare;*
- *exemplele de bună practică identificate;*
- *propuneri privind revizuirea și ajustarea periodică a strategiei de dezvoltare în raport cu evoluțiile economico-sociale semnificative înregistrate la nivel local în perioada 2023-2030.*

Rapoartele strategice vor fi realizate din 3 în 3 ani, în anii 2023 și 2026, fiind prezentate în cadrul ședințelor Consiliului local al comunei Coșteiu.

În funcție de rezultatele evaluării și monitorizării și în acord cu modificările legislative, strategia de dezvoltare a comunei Coșteiu va putea fi revizuită ori de câte ori va deveni necesar.

~***~